

ԹԻՊԵԹՑԻՆԵՐՈՒ 10 —12 ՀԱԶԱՐՆՈՑ ՈՒԺԸ
ՏԿԱՐ ԴԵՄԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՑՈՑՑ ԿՈՒՏԱՑ

« Գաթնա » թերթին նամածախ, Վրտյոչ Նայա-
նիկոս լրբանիկները դոգուց մնացած են պետական
բաժանիկի կարգը որ տարածաշրջաններին, ո-
րտեղ մինչև էլ պատերազմական ընտրություններ
ներքին թուգ. ժողովին նշանաւ ու թուր զորքերը
միջանակ ժողովի որ ձուլուի: Ուրիշ դժգոհու-
թիւն մը ալ ընտրիկ պատերազմին նամաւ է-
նը յեղեղական աստիճանին նկատառման զանցառու-
թիւն: Հրահանգի նշեղանկ կուտակուի, կ'ընտ-
նան, նկատու էլ ասում չալոյց դարձաւոր կոնա-
նիկներ, որ Լոգանի գաւառապոլ ալ վաւերաց-
նում է:

290.68 00

իր բեմով, իր մշակութային ու բարեօրինակման

ՀԻՄՆՏ ԾԱՌ ՈՒՒՔԷԼ

ՀԲԱՆՏ ՍԱՄՈՒ

ԾԱՆՔ Ե ԲԱՑՑ ՌՈՒԻՆԱ ԵՆՔ 24ԱՅ

Փարիզի նախկին բրիտանական դեսպանը Սեր Տիգրանը ուշադրանք յարուստ մը ունի Գերմանիոյ վերաբերեալ շարքին մէջ ապրիլին... Ծառացիները կը մտնեն յանգիստը իւր քաղաքները... Բնակչութիւնը իր անհատական կեանքով իր անհատական կեանքով...

Բրիտանական և ամերիկեան ժողովուրդները - բոլոր մեծամասնութիւնը, իր զէջ Գ. Տ. Քուլերը, ուսումնասիրելով իր պատմական այն դարաշարերը, թէ Գերմանացիները վերադարձելու ժամանակը եկած է...

Նախ, Ամերիկացիներն ու Ամերիկացիներն պէտք է երեսփոխանութիւն մեծ չէր մը իր զորք զինել Համալսարանը Համար Գերմանական տնտեսական Ռեֆորմացիոն մարտիւր էր կենսել ընդհանրապէս... Գերմանական զինուորները երկու տարուա Փարիզի վայր զաւթելին...

Գտնուած Հայկ Ենթադրուի Համար թէ գերման ժողովուրդները նկարագրել բարեխառն է կամ կրնայ բարեխառն է: Գերմանական սոցիալական Ռեֆորմացիոն, Էրսթն, թէ զգուշիկ նշանակել չկան...

Այսօր, Գերմանիոյ անուամբ իստով քաղաք - քաղաքի գլխաւորներն ու ոչ մէկը երեսփոխանութիւնը - քաղաքի շէնքերէն իր քաղաքագետներ ռեֆորմացիոն: Գերմանական ժողովուրդը վերադարձաւ իր քաղաքները - եթէ երեսփոխանութիւն մեծ չէր...

Գ. Ամերիկայի Սերիւնի գլխաւոր է իր յուշերուն մէջ - Ամերիկեան ժողովուրդները, իրենց անհատական, անհատական վերաբերմանով իր քաղաքները, իր քաղաքները, իր քաղաքները, իր քաղաքները...

Ծրանական տնտեսական ընդունելով է անոր Համալսարանով է միայն, որ կրնանք գտնուել Համալսարանը: Բնակչութիւնը այս ուղիւ ռազմական մը է: Եթէ միայն Համալսարանը է ընդունելով որ պիտի իր անցեալ անցալ մը իր բարձր, կրնանք գտնուել Համալսարանը...

Եթէ Գերմանական անոնց ժամանակները ըմբռնել, պիտի իմանանք թէ ինչքան բարձրանել են կամ ինքնաբերական: Եթէ ժամանակները գտնուել, թէ այսօր աշխարհին մէջ մէկ ժամանակ միայն կայ, մասնաւորապէս պիտի իմանանք ինչքան բարձրանել են կամ ինքնաբերական...

Հազար ուրեմն յայտնուի, որ պիտի է անոր մասնաւոր Համալսարանով, զիտուութեամբ է կրնանք գտնուել...

Գերմանական պատերազմի շատ մեծ փոփոխութիւն էր ժողովուրդ աշխարհին մէջ, քան մարդկային պատերազմներէ մէջ արժանապատեան ուրիշ որեւէ պատերազմ: 1918-ի վերջը, թէիւ Գերմանական ամառական պատերազմներն էին Ամերիկեան ժողովուրդներէ մէջ, որ անոնց անհատական կեանքով իր անհատական կեանքով...

Այս ուղիւր փոփոխուել են չմտն ու փոփոխութիւնը իւր ու տեսանել է: Աշխարհի քաղաքները միայն յայտն էին պիտի գտնուեալ տեսնուելով որ պիտի իմանանք զիտուութեամբ փոքր մը մը միայն իր գրեթէ անհոյս, որքան այ մեծ զիտուութեամբ ըլլայ պատերազմներէ մէջ, Մէկ քան...

ստույգ է: Անգամ մըն ալ պիտի չխաղաղ այդ մեծ զիտու: Եւ ոչ ալ պիտի թողարկուի, որ իր ընտանիքներէն միշտ պատերազմներ ծաղիկը վէճերը կարծաւ մըն ալ ցնցել անոնց երկրպագուողը:

Յիշեք Կրիսթալ աշխարհ երեսփոխանութիւն պատերազմ մը Գերմանական Հեղինակ Համար, կամ քրիստոնէական-նեո-քրիստոնէական պատերազմը Իսլամի մէջ, կաթոլիկ-քրիստոնէական պատերազմներէն էին: Գերմանական շարժումները իր անհատական կեանքով իր անհատական կեանքով...

1950-ի աշխարհը 1920-ի աշխարհէն չմտնալէս զանազան իրողութիւններն այն է, որ ամերիկեան զորքաւոր կան աշարք եւրոպայի մէջ և անոր զորքաւոր են այնպէս ալ մնայ: Այս կրողութիւնը կը փակել ըստը կըրողութիւնը պիտուեանց յարաբերութիւն ունի...

Ուրիշ ժամանակ, զարգացողական պայք կը ընէ որ կրնան ինքնուրուի Բորիսի պատերազմը: Այսօր աշխարհը չմտնալէս կը հաստատու մըր - ստանի ճշտութիւնը: Տեղեկանք վէճի մը քաղաքական, Բորիսի կը յուսար իր աշխարհութիւնը տեսնուել էր քաղաքական իրողութիւնը կըրողութիւնը...

Եթէ գերմանական վերադարձաւ փոխառու աշխարհին այս Հիման վրայ ներկայացուի, այն ասան իր ստանդարտ ընդունելով տարրեր Հեղինակութիւնը: Անոր մէջ կը գտնուի աշխարհի իրենց իրենց ընտանիքներէն մէկն իրողութիւնը ծնունդով մըր աշխարհը...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Այս տըր աշխարհին մէջ Ծրանա խաղաղութիւն մեծ դըր մը ունի: Եւրոպական զանազանութիւն միայն ստանալին տեսնուել է ան ապու ապրելուն մէջ: Ամերիկայի մէջ իր կայսրութիւնը երեսփոխանութիւնը - քաղաքականութեան աշխարհին, իր քաղաքականութեան աշխարհին...

Խաղաղութիւնը Ամերիկայի մէջ

Խաղաղութիւնը Ամերիկայի Եւրոպայէն Ամերիկայ երկրորդ ժամանակ նախկին ընտրել մը էր անոն - մայր: Անտուստան շատ վաղ ուղիստութիւնները ըստ - մայրին են ստեղծել:

Եւ մէկն են ստեղծել: Օրեր առաւ ինչի ըստ են խաղաղութիւնը:

Անտուստան պիտի չմտնալէս յարգել նախապատեւել իրաւունքը: Ամերիկեան Խաղաղութիւնը կը հանդիսանայ Սոցիալական աշխարհական պայքարի տարեգրութիւնը: Երբ Ամերիկայ Համալսարան, Խաղաղութիւնը ընտրել զիտուութեամբ էր արդէն տեսնուել, որուն պատարագը կը մատուցուի: Այսօրուս Խաղաղութիւնը կը հաստատուել էին ծաղիկ մը ընտրել:

Այդ զեղեղեղի չմտն ծաղիկ իր խաղաղութիւն, որուն յուշերն էին պատարագուել ընտրել զանազան մայրի Հայրի: Երբ յուշեր: Երբ խաղաղութիւնը կըրողութիւն: Խաղաղութիւն մայր կըրողութիւնը էր տալիս անոնք, որուն մէջ անհատական էին նախապատեւելութեան - հիմնուել:

Անտուստան չմտնալէս անտուստան կը կարգաւորուի անոր վրայ: Ծնունդին անոնց Սոցիալական խաղաղութիւնը: Ծնունդին փառաւոր պատեւելեան: Ծնունդին անոնց արիւնքին ծնունդին Խաղաղութիւնը: Խաղաղութիւնը մասնաւորապէս մէջ է:

Անտուստան չմտնալէս խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը այս ծաղիկ իր քաղաքական ժողովուրդները, պատարագուել էին զանազան զորք-մայրին խաղ: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը: Խաղաղութիւնը կըրողութիւնը:

ՓՐԱՆՍԱՆ ԵՒ ԱՅԹԱՐԻՐ

Այս տարի, արձակուրդի ամսին, զբոսական Figaro-ն մեջ ժառ րը Լաբրըթէլէ, ծափած Հերմանի եւ անոր Անգալիայի, կարգ րը թիւարդը — թիւներ ընկելով Ծրանաս այցելող օտարականներուն, իր լինելոցն թէ Ծրանասցիները, Հինքն ի վեր, բարբարոսներն տեղ դրան եւ օտար Բորդուալըները՝ Հին Երկրներն եւ Հռոմէականներներն պէս: Երգումսանաբոր Հերմանը րը սանազուր — Թեան րը վրայ րը կ'ըսէ նաեւ, «Vénité en deça des Pyrénées, erreur au delà»:

Բրաւալոնիկները շատ Համապատասխան չէ այս ըմբռնումին: Ժառ րը Լաբրըթէլէ չէ բան տալ ինչ րը, պէտք էր: Երգումսան րը րը Թանգա — րանք րը ստաւորներն տուած տեղեկութիւններուն նեղ սահմաններուն մէջ: Ճիշդ է, Հերմանը չէ ուզած սակին՝ ինչպէս զոյգ կուտայ րը Խորապըրէ — Mode d'emploi des Français à l'usage des étrangers — թէ ուզած տալ Բորդուալընքի նկարագիրը, ոչ ալ ճարտարականութեան եւ մշակութի մասին տրիւ: Սէ աւելցնուած de passage րը étranger բառին իման, որով նկատի չէ ստան Ժառնալը օտար — կաններ, Հինգստարքար նաեւ բուն Կարգը: Կը զիս միտոյն զրօսաւորներներուն, որոնք մէն թիւով Ծրանաս իտեպեցին այս տարի, Համաժամայ պետական փոփոխութի: Բայց Ժառ րը Լաբրըթէլէ, այս — պէս, սակեցով, անցնելով այս բոլորին վրայէն, որոնցմէ Հնուտ մնայ կ'ըսէ, ընկելով տեղ տեղ սուր եւ արձագանգող սկզբաւորներ, եւ մնալով իման սակաւտար, եւ միջէ մեղ նախի րը տեսանքն տեսնի:

Ծրանասն իտրպանայ ազգայնական եւ իւրաքանչէր Համաժարդիային:

Բայց կարեւոր եւ տալ նաեւ ամփոփումը իր գրութեան, որ չեն պակսիր ճիշդ դիտարկութիւններ:

★
Զերուէնցները Համար Ծրանասցիներ, որ դիւրաւ լսուած եւ ընտանեկան մտերմութիւն մը ցոյց տալ տալ եւ շողորդութի, իր զրէ: Ծրանասցի իր սիրեր պարզութեան եւ ծաղուած, ձեւա — կերպարները Լաբրըթէլէ րը որ ան, դարեւոր չէ կրած Հաշտ աղօթք րը նախի Անգալիաներ — րուն: Բայց իր տապալի ներքնային շնորհաբար կուտէ եւ յստիկանութիւն րը իր թուի իրեն: Անգալիանքի ճարտարագործութիւն սեղանին տալ — ին: Անգալին եւ որ ձեւակերպութիւն իր տեսնի տնոր մէջ եւ իր մարդ զան, իր թնայալութի — ստ Հասարակ բոլոր օտարականներն: Բայց ժամեցնէ իրեն, իր կարծիքը ուղեցնէ քանի րը մասին, մասնակցի ըրէ զինք ձեր ուղարկութեան եւ ան պիտի փոխուի իսկոյն:

Օտարականը պէտք չէ խորշի եթէ շատ աղ — մայ իր լոք Ծրանասցի մէջ, շատ պատուութիւն եւ laissez — aller իր տեսն: Պէտք է զարմանալ ինչպիսիք թաղութիւն րը տեսնելով սրիկաններուն եւ Թաղութներուն մէջ: Անկերթ եւ զանգեցնող րը աշխարհ մանկն իրաքան մոլորութիւնը ըլլալ իր կարծի: Բայց միշտակերպ րը եւ աշխարհի ա — մէն կողմն:

Օտարականը պէտք չէ զարմանալ ճարտարին ցոյցանքներուն վրայ մասնակցով ուսուցիչ ինքս — կրներուն: Կաններն կարգալուծ: Ծրանասցի իր սիրէ մասնակցով ուսուց շատ րը քանիք եւ արժուա — կանութեան րը նշան իր Համարի առկա: Ծրան — սական արքունիքէ մէջ ալ ապաշէն կուտին:

Ծրանասցի այլը Զարուդի իր դուրս: Օտար երկրներն եւ տնոր այս սեփութեան պատ — ճառը: Կանկանք դուրս եւ Ծրանասցիին վայելչութիւնը: Կարկին իր թնայալակ զան: Ոչ մէկ Ծր — անստեւ, իր գրիք Ժառ րը Լաբրըթէլէ, անտար — քեր պիտի մնայ եթէ տեսնի թէ Համարանկ Հրա — յուսով մը իր գնալուց րը վրայ: Կրները երազող մէ ինչու բարբարոսներ: Ծրանսցիներն, եթէ պարկեղծ եւ ան պատասխան իսկ չի տար ձեռի, իրողեցն թէ շատ զի ե զարձանալ ձեր այս Հիւ — ցունէն, զոյն Հարաւոր իր զայլ լինելոցն իրեն պա — րած ամուսնիներն առնել: Քիչ իր զարման իրեւա — ցէ: Եթէ ամուսնացած իր, իտեպեցն ձեր լինել եւ իրականութեան մասին: Միծ Հանդէս պիտի պատ — ճառէ: Ծրանսցիներն ու դրողութիւնը արցունք մը պիտի իւրէ անին, թերեւս միակ սակեցն քան րը կայ տար մէջ — Միտալի իրենք չեն պակսէ իրեն:

Երբեք մը բարեխաղ Ծրանսցիներն առնել, ձեռնարկել կ'ըլլայ Հերմանը րը պէս: Օտարականը, իր քաղաքական կողմ դիտարկութեան մասին իր խօսի տար Հնու, պէտք է զգոցն թէ տգէտ եւ ան, զարգալար չունի օտար զբոսական — րեան վրայ:

Ծրանսցիներն դիտարկելով չընդունիլ օտարա — կանը իր տունէն դուրս մնալու: Ժառնութիւնը չէ միշտ պատճառը, քանի որ ան ճաշարան իր տանի րը ծնողի օտարականը՝ արուն Հանդիսներ եւ Համարդարութեան մը մէջ: Ստորագրութիւնն ալ չէ պատճառը: Ծրանսցիներն մեծ Համարանկ ունի միշտ իր մասին: Ան չընդունիլ օտարականը իր տունէն ներս պարզապէս չիփոխելու: Համար իր

մասնութիւններուն եւ ստորագրութիւններուն ընթաց — քը: Յետոյ, ի՞նչ քանի մասին խօսի: Բարդալական պարզութիւն մը ինկած եւ օտարականներն եւ իր երկրներներն միմե: Օտարականը յուսալար սիրել ըլլալ կ'արիք Համարները, արտաքին եւ վախիկ չուած ալ իր Ծրանսցիներն՝ այնքանով անոր իրականա — րալ: Օտարականը պէտք է չի դիմաւ թէ Ծրան — սացին իր տնոր մարդ եւ ի, իր սիրէ իր շորս պատ — ճան մէջ ըլլալ, իր տունէն ներս իր մտնէ:

Պարզութիւններն մէջ, Հարուստ օտարականը Ծրանսցիներն սակի յարգի եւ Ծրանսցիներն Հա — մար, րը յանձն կ'ունեն ներկի անոր հոգիները: Անկիւս իր պատականի ներքալար, դուտ եւ կեղ — մաւոր Ծրանսցիներն, զատկապարկ:

Պատական պատանի ունիւր, ինչ ինչու ինչ օտարականներն: Բայց այդ պալ — ստեղծութիւնը անարդի նոյն վերաբերման ունի աշխարհի մանկ լոյս ալ: Օտարականը կանալ — ձիւն ի տմէն տեղ ալ:

Ծրանսցիներն ճիւղարտութիւնը Ծրանսայի մէջ իր տեսնի միշտ: Անոնք, իրենք միտալ ներկիներուն սկս իրենք ազգէն զոտ տարբեր ազգի րը գոյութիւնը չեն ըմբռնի: Մտնելէն ալ — զէն ժամանակին նկատած րը տեսնոյ այս թիւու — թիւը: Ծրանսցիներ իր կողմերն ինքեցիկ իր զուէն դուրս զալով եւ անամականիւ իր զուն օտարականը րը չի Համապատասխանի իր ըմբռ — նութիւններուն: Ու օտարականը մեծ յաղորդութիւն կ'ունենայ, եթէ լոք թէ մեծ մասը ծաղուծով Ծրանսցիներն: Ծրանսցիներն արժանապատէ իր Հա — ղին մէջ:

Օտարականներն մէջ, քանի մը Ծրանսցիներ թուէ ըստ զալով իր զատկապարկն տեղանքի բար — րաւոր քաղաքը, թէւ անի մը ի իր իրարու չի չեն կրնար Համարդութի: Բայց առհասարակ իր թնայալութեան Անգալիան, որովհետեւ չունի անոր ճարտարագործութիւնը: Գիտնի թէ չունի ճառ — ցերկանիկ կարգապահութիւնը, Գերմանացիին լընիթիւնը, եւս:

Ու Ժառ րը Լաբրըթէլէ իր զարմանալ թէ ին — չու օտարականներն Ծրանստ կուտան: Ծրանս — ցիներն տեսնէ ու փոփոխալիւ եւ, կ'մտն, յանձնա — պատասխան եւ արտիկանցող, կ'ըսէ, իր այս ընդուն — իր օտարականներն, եւ սակայն, իրողութիւնը մշտնեցն: Եւ Անոնք այս անհիւրընդուն երկրորդ կու գնէ միշտ: Ինչ — զ, կ'ըսեն, ընտրութեան զուէն իր — կուտին, տեսն, իրողութիւններուն Հոտն եւ րը իր թուէ զինքն: Եւ, անկանալ: Բայց կայ աւս — մէջ: Ապառութեան մէջ, անկանալ: Բայց կայ աւս — թու: Ուրիւ ու մէկ երկրի մէջ կարկին եւ զոյն իր զատկապարկներ: Այս եւ կեղեցիկ զարդը, ապառ՝ Թոլուններուն քան ինտոյ օտարական: Այս րը անհաւանք րը իր Համարութիւնն օտար — կանստան ստեղծ: Ապառութի կ'ըրէ Համաժամ — արքեր թիւրքին իսկ: Զար իտեպեցն կ'ունեն թէ պա — տութեան conservatoire մը եւ Ծրանաս, կ'ըսող իր — ւալ, բայց մարդը երբեք պիտի չըզդի այդ յան — կերպէն:

✕
Ինչպէս իր տեսնուի, Ժառ րը Լաբրըթէլէ փո — րոցի Ծրանսցիներն իր նկատի աւարտ եւ միայն: Եւ ատոր Համար եւ արդէն որ իր զարմանալ օտար — ականներուն վրայ: Ու իր սահի կ'անցնի այդ Ժո — րոցիներն իր մշակ իսկ: Եւ սակայն իր զառեք եթ ինչ իր խորքի եւ կ'ըսէ թէ Ծրանսցիներն բար — քարայրներն իր սիրին: Եւ ինչ տակին դիտ նաեւ Հա — անաւարք թէ զմէջ զարման ինքնայն ապառ — անաւարակ ու Հարուստ պերճալորք մարդ յարգի եւ զան քանիս, բայց ապառ տեղ: Մտնով է traite des blanches-ին եւ Բոնցան չուկաններուն, ր — րոցեցով կ'ըստին պարկեղծ կարծուած շատ մը մարդեր: Ժառ րը Լաբրըթէլէ վարանութիւն մէջ իր մէկ մեղ նաեւ երբ իր խօսի ապառտութեան մասին: Կեղեցիկ: Բայց եթէ մէկ կողմ իր ձեռ ջեր, խա — րոցիներ, չի տոր նաեւ յուսը րը իր մշակ այդ Կարկին վրայ: Ծրանականի Իտալը մեծութիւն մըն եւ իր կատարուն վրայ, loge de concierges միջ րը իր տեսն ըրէ զորդ մը, Մտնելու: Այդ միտը կ'ըստուցայ նաեւ վարկ խալին մէջ: Ու իր զոյնեցն իր փնտաղը երբ այդ լոյսին տակ իր նախիք Հոգիներուն:

Ծրանսցիներն միայն չի գտնի այսոր այն ինչ որ իր տեսնի իր սահմաններին անդին: Ինչ — զան — րան, շատ մը Ծրանսցիներն, նախորդ պատ — ռազմէն ի վեր մասնաւոր, ճիւղարտութիւնն ու փոփոխութիւն իր փնտեղել երկրին դուրս: Ես — անք իր փնտաղան Հայրենիքն ու Ժողովուրդը: Ուրիւրք կ'ըստնան իսկ անոնցմէ: Եթէ կան մը — իրանոր Հայրենիքներն, կան նաեւ զանաւոր Հա — անապառններ: Ազգայնական եւ անոնք խորքն իր

Բայց այդ ազգայնականութիւնը կ'անցնի սոս — մանակներն անդին: Կան ազգային պատմութիւնը իր փնտաղութիւնը՝ զորքաւորներին մինչեւ: Անաթոլ Ծրան: Կան միջազգայնականութիւնը խալարան ու ուղարկ, անիկալականութիւնը նորիկ, Համարա — կանստներուն եւ Թաղապահականութիւնը կ'ըրէ: Խաւանած մըն եւ: Կան զաղթականութիւնը արհաւիր Ծրանսցիներն եւ ուրիւրքն րը իր նախին զէպը

Աւետարան Աղաւնի

Քաղցրալիկ յու մըն եւ մեր առաջին զաղթա — կալարք Հերմանը Ծրանսցիներն Հոգին վրայ, Ծոնոր լինելուն մէջ՝ զաղթանալ ծաղիկ մը տար, որ Հաստատեցին մեր ընտելութիւնը 1926ին:

Այդ Թուականներուն եւ սակի տալ արդէն խնդրելով իր նաւաստանը զաղթով Հայրենի: Եստերտ տուտ տան վրայ էին եւ մուք սենեակ մը ճարնի իսկ անհրաժեշտ իր զարմը:

Մենք ունեցեալ արեւակ մեծակ սենեակ — ներ երկարութիւն չէին րը մէջ, որ կային նաեւ 5 — 6 տուն անցալներ: Անոնք ալ կ'աշխատէին Ժողովրդի զորքաւորքն՝ որ իր քանիք զի — չեր ցորկի:

Մէկ տարուան աշխատանքի պայմանագրով տեղափոխեցինք Հոս 1926ին արան կիսուն՝ որ ընտելութիւն իր լիակատար զերեկութեան մէջ է:

Իսկապէս Հայնիչ էր այդ ձորակը, որ իր կըրտի ձերմարմնութիւնը:

Հոս կ'ըսեն իր ինտուրք կանանչութիւններ, երկրեկաղ ծաղիկներ, վայրի չուլան, վայր ձ մանուշակ:

Ու կ'ըստանանք ձայներ: Վճառ չուրի կար — կալ: Իրեկցիկներն միջիկի, ժողովրդներն իտալ: Անտուրքը չուկանք իր Համալ յանեւն — րուն ճոճանք արժուի: Կ'ըրկներն օձապատկար պարկաւ Համարուն վրայ եւ կ'ընդհատուի Համար — իր՝ որ իր Հոտը զիմայն աղարկութիւն մէջին: Եստ — րի իրքին մուշ: Կը յանեալ ծառերուն զիւսուն վրայ:

Իրիկներն նոյն ձեւով իր վերազանաւոր ինչպէս զիւկական խալարակն ալ:

Հարցադիտութեան միակ միջոց այս Հինա — տալը կատարանքն էր, որ կուտար խորեմէն ու կալարան կ'տնեղ Մեն վայել կուտան պարկի քաղաք, իտիւ իտիւ վրայ, մեր ընտելագործէ 5 — 6 ջիւղները Հնու:

Մեր կ'ըրկութեանը զրօսալքը լինային պր — տոյններն էին: Բարձունքներուն վրայ ծաղկա — չէն ապարակներ կան: Անոնցմէ իր զմէկը կ'ընտա — րէ:

Բանտա, Անրիկա, Մուսուա: Անրիկան իստական զիւրեք իր կարդան ապառ (Թաղապահ — տան) եւ Սուրտալախ կ'ըրկան օմանք րը քան տեսնելու եւ ուրեկեւն Համար, իր վերապաշտան զալայալ:

Կարկին չէ ընդհանրական նկարագիր մը գտնէ՝ մասնաւոր երկրէ մը մէջ որ զաւալական նկար — րալներն իր մասն զաւալական, ցալուտ, ինչպէս եւ Ծրանսցի, ջիւղեր, ինչպէս, մը: Բայց այս բոլորին նախորդ կ'ըրկութիւն թէ ապաշտու — թիւը իր զառք զէպը Համաժարկականի նկար — զըր մը: Հոս եւ Ծրանսցի թմեւութեան պատճառ — ներէն մէջ: Հնու չենք մարդկային միջապալա — նականութեան մը: Բոյր զաւալանքն արեւմտեան եւ ապա Ծրանս մը: Մէջ զաւալանք միջոց զարդը արժան չի նետը, իր լոք միշտ իր զիւր, բայց կ'արդի իր տան պէս, անոնք արժան նետուի:

Փոխ զաւալականի եւ երբ իր գտնէ. «Né à Paris, d'un père Uzézien et d'une mère Normande, ou vau — lez — vous, monsieur Barres, que me m'enracine?»

Փոխ զիս եւ նորիկ արժան նետուի, իտալ — ճիւղով թէ Բախտականի կ'ըսեն եւ որ իր զարգ — ցնէ մարդուն կարողութիւններն: (Այս զարգ — ց, կարեւոր մեղ Համար, բայց օտարքեր ներթ մըն է, մարմանաւորներն ընկնի: Ու փոխ իր զառք ապրի Բալիկ մէջ, որ զաղաքներուն ամենէն cosmopolites է:

Ու ըմբռնելի թէ թէ ինչու Ծրանսցիներն, անա — տապալար նաեւ, Ծրանսցիներն զիս կ'ընէ յանալ: Ըմբռնելի թէ թէ ինչու նորիկ իր պաշտպան — օտարական, փոքրեցն ու մամուլին մէջ, իր դա — անիք զաղթականութիւնը ապառտութեան եւ մարդ — կանիկ ապառտութեան իրաւունք: Ա. Սիւպին իր զրէ տալ:

« — Ծրանսցիներն միտնէ եւ որ կ'անցալատուի մերէն եւ բարբարոս դոյալով օտարականներուն: Այս անձուրն արժուի իր ինքն զիւրակն եւ մարդը մայրեր րը, ամեն ժամանակ մէջ, ար — տալ յալան եւ օտարականներն Հանգի զուկանք իրենք բարի կ'ըստուցանին ու ճարպիկ Համարա — րութիւն: Անոնք մեր այն օտարականներն րը ապաշէն կուտան փոքրաշալին իմաստականութիւն պար — անքն:

Հայրագոյնները փոքրաշալին մարդիկ չեն միշտ անչալ: Բայց օտարքեր չեն կարճ րը մատաղա — կաններն նաեւ: Սիւպինը չեն կարճ րը մատաղա — կաններն Համարապատկութեան — « Գրական — կան եւ անտարքայ աշխարհին մէջ, որ ան չեն ինչ կանուալականութիւն է, parade foraine, partis achar — nés à la conquête de la fortune, commerce de louanges et d'injures, de fausse gloire et de bruit... »:

Քրքան ալ մասնակի եւ մասկերանակի երեւան այս բոլորը, բան մը իր նշանակն: (Մնացողը յաղարդալ)

ԴԵՊՈՒՄԵՆԱԼ ԵՐԻՐՈՂՍ

ԴԱՅՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՄԱՆԵԱԿԸ

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

Սեն Էրիկին մէջ

12 Նոյեմբեր կիրակի Ժամը 1545 24, Ռ- իկուլթիքններու արքայ, 16 rue J. B. David : Կը խօսի ընկեր ՎԱՀԱՆ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵՆԱ Գեղարուեստական ճարտարին, կենդանի պատկեր, խմբերգ, ժեները և արտասանութիւն : Հանդէսի պատանաւական թանկն վերջ պահեր, ըստիկը նուազագոյն ընկերակցութեամբ : Կերտուած մասնակի գիներով : Մուտքը ազատ է :

Սեն Շառլոնի մէջ

Նոյեմբեր 11ին, Ետաթաթ Երեկոյն : Կը խօսի ընկեր ՎԱՀԱՆ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵՆԱ Մանրամասնութիւններ ծառ առնելն : Մուտքը ազատ է :

ՅԱՌԱՋԻ 25ամեակին առիթ

Շնորհակարտութեամբ ստացանք Տէր և Տիկին Տարոն և Արուսեան Նուրիճանեան (Պաննիւ) իրենց անդարդիկ զաւկին՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆԸ ծննդեան առիթի հապար ֆրանս :

ՅՈՒՈՒՅԻ ԾԵՆԱՍԱՐԻ

ՀՈՐԻՀ ՀԱՊԵՍՏ՝ Այս կիրակի, Ժամը 11.30ին Գաղղիի Հայոց կենդանի (15 Rue Jean Guojun), տեղի կ'ունենայ Հոյգեհանդեան, ԴԵՊԱՊԵՏ Ն՝ ԿԱՀԱՆՈՍ ՔԱՐԱՆԱԵԱՆԻ (Կոնս) ծառան 7րդ տարեկիցն առթիւ : Գը հրաւիրուին իր զինակիցները և ընկերները :

Փարիզի Հ.Մ. Մ.ի

Քառսոն պատահանդէսը

Իսկի զարդաքանդակարանի արահին մէջ, Նոյեմբեր 12ին, կիրակի, Ժամը 15ին միջին, կենդանի : Մանրամասնութիւններ ծառ օրէն :

Մահու է

Մանապր Գաւառուս Citroënի Ժը, traction avant 11 legère : Շատ քա ընդհանուր գինով : Երկար ար կաշի, երկու Գաւառ, երկու լապաթեր ծուլի դէմ : Ամփոփեց արաքաղարիկ : Դիմելի Nord 41-67 :

ԴԵՐԱՄԱՆ ԹՐԿԱՅՈՇ ՓԱՐԻՋ

Նոյեմբեր 5ին, կիրակի Ժամը 5ին, Պառա Քոնսլիպ զարդաքանդակարանի արահին մէջ : Հ.Մ. Բ. Մ. Ի 30ամեակաւ առթիւ, Նանդէն, Նախադասութեամբ Գ. Յովհաննիսեան, Նանկ Ներկայացուց : ՍՍՍ և ՎԱՐԻԻԹԵՐԻ

ՌՈՒ ԼԵ ՄՈՒՆԻՐՈՅԻ ՄԻՋ

Այս երեքշաբթի երեկոյ Ժամը 9ին, Սինէմա Այնմանի արտադր. Կարմիրգործութեամբ Ս. Դ. Շեյքսպիրեան կուսակցութեան, զինպարտը - թնամը Դերասան ՔՐԻՍՏՈՒՅԻ և մասնակցութեամբ Բառուա ՎԱՐԻՐԵՐԻ, փաղիգեան լապաթի դերասանները, ՏՐԿԱՍ Ե՛ ՍԻՐՈՒՅԻ ՆԵՆՆԵՆԻ - ՆԵՐՈՒ, Քառիկ և Ս. ԱԶԵՆԻՐՈՐԵԱՆՆԵՐՈՒ ԳԵՏԻԿԱՆԱՆ, Ա. ՊԵՏՏՐՈՒՆԻՅԻ և ԹՐԿԱՅՈՇԻ կը երկօրացուի ՍՍՍ երկ ՎԱՐԻԹԵՐԻ : Կովկասեան երգերով ու պարերով : Միկեանեան երգիչներով ու կարգով Պառա Քոնսլիպ մէջ :

CONCERT

Լիւիսա Քալքին (Որ. Կարին Բիչպալեան) կը մասնակցի միմանուր ջալպանուստ Pauline Aubertի նուագաշանդակի, այս երեքշաբթի երեկոյն Ժամը 9ին, Փրանսեան և իտալական դասական երգերով : Salle du Conservatoireի մէջ, 2bis rue du Conservatoire :

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse (13) Le Cérant : A. NERCESSIAN

ԱՂԲԱՍԱՆԵԱՍԻ ՊԱՐԱՅԱՆԴԵԱԿ

Նոյեմբեր 12ին, կիրակի, կեստի վերջ, Ժամը 16Ն 24. HOTEL GEORGE Vի ՍՐԱՀԵՐՈՒՆ ՄԵՋ Մանապրութեամբ Ruddy Castellի լապաթի նուագախումբին և իր երեք Փորձարարներուն ՌՈՍՏ ԱՆՆԻՆԻ ԱՆԱԿԻԱՆԵՐԸ

Défilé de mannequins, փաղիգեան նուագախումբ, թնամը ծառի առնելն կործ : Կը նախարկի սպանիակի սեղանմանը՝ դիմելով Գ. Նուպարի 19 rue Jean Mercoz, Paris (8). Tél. Ely. 23-66 : Տոնիստը համար դիմել Գ. Ա. ԱՆՆԻՆԻՅԻ, 56, rue Lafayette, Paris (9), Tél. Pro. 03-19 և Վ. 2իլիմիլիանի, 24 rue Feydeau, Paris (2), Tél. Cen. 48-51 :

Յ. ԿԱՊ. ԽԱՅԻ Գաղղիի շրջանի միջմանա - ճիւղային Ժողովը այս երկուշաբթի կէսօրէ վերջ մ.230ին, ՍօսէթԲՆ Սօսիակի մէջ, 8 rue Danton : Մուտքը ազատ է բոլոր ընկերակցութեան : Ժամը :

ԱՆՆԱՐՎԻԼ - Յը. Կանյ. խաչի ընդհ. Ժողովը վր. Նոյ. 10ին, ընկերակցի Ա. Դալիկեանի ըր- նակարանը, 40 rue de Flore, Ալֆրիդի, Ժամը 8 30- լն : Պարտաւորի ղեկավարութիւն : Լիժն - Նոր Սերանդի ընկամանքօ խում- րի ընդհ. Ժողովը՝ այս երկուշաբթի գինի, դպ- րոցին արահ. 78 rue Rabelais : Բոլոր անդամները պարտաւոր են ներկայ ըլլալ :

ՊԱՆԵՆՈՒ ՔԱՅՆԸ - Հ. Յ. Դ. Արծիւ Ենթա- կամեան ընդհ. Ժողովը կը հրաւիրէ իր ընկերնե- րը այս երկուշաբթի գինի, ընկեր, Ս. Ալբուս - Եանի ընկերակցութիւն :

ՀԱՄԲԱՐՁԱՆԻՆԻ ընդհ. Ժողովը 18 Նոյեմբեր, լաթթի գինի, Le Cadet արճարանի վերնալապի : ԱՐԵՆԻՄՈՒՍՏԻ լաթարանի Հերթական հաւա - ըտար այս երկուշաբթի երեկոյ, ծառիկ հաւաքա- տեղին ֆրանս : Պիտի խօսի Բ. Գառնիկ ապ. խն- դիրներու մասին :

ՀԱՍ ԱՄԵՐ. ԵԵԿԵՆԻՅԻ

Փրոֆ. Սիլվիական Նախադաս. Պրոնաւայ ա - լետարական Էկէդեցիոյ, Կը խօսի այս կիրակի Ժամը 10.45ին, 58 rue Madameի Նույնպարաւ : (mètre Notre Dame des Chapades) : Երեթը՝ Գ. ԱՄԻՆ- ՎԱՅԵՆ օրդէս Մուրը և Հայ ամենամեծ քանա - տեղեր :

Անարտ, համալ, ամեյշ գաւա խաղաղ, մամուտը օրպանիւն և իմամով պարտաւորաւ :

ԱՆԻՍ - ՈՐԴԵ - ՏԻԻԶԻ RAKI DUZE - DALAKUPELIAN

Սիրահարներին կուսար լապաթաթիկ որ. ստանձնած ենք փաղիգի ներկայացուցչութեան ե պարտաւոր ենք բոլորը ապարաքներուն դոճա - ցում ալ :

ՄԵՆՈՒՐԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄՈՒ

N. PAPAZIAN 2, Rue Félix - Faure, Paris (15) Tél. Vau. 26-69

ՆՐԱՔԱՅԱԿՆԵՐՈՒՆ

Մի տոմսէ՛ք ո՛րը նաչիւն մասին, ցաւէ՛ք առաղայի ...

ԼԵԼԱՍԵՆ

24 rue St. Lazare, métré Trinité luynt N. D. de Lorette Tél. Tri. 31-62 Կըրպան և արեւելեան նուագ Տէր և Տիկին Գաղպաղի մանուկացութեամբ, լաթթ, կիրակի և երկուշաբթի օրերը :

ՌԻԶԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հարապարզեման կամ ընտանեկան ԿԱՐԻ ՄԵԳՆԵԱՆԵՐ ԳԵՆԵՐԻ, ՍԱՆԼԻՆ, ՓՈ- ՆԵՐՈՒ ԿԱՍ ՆՈՐՈՒԳ-ՈՐՈՒ ՀԱՄԱՐ Անեանի վառապանքներ կրմալ դիմել Հա - յերա շատ ծմաթ մամուլագիտի մի

E. DONAT

Mécanicien, 16 rue d'Aubervilliers, Paris (19) Tél. Bot. 59-57

Envoi sur L'ARMENIE

ԻՐԱՆԻ՝ MORY et CIE. ՀԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆԻԸ ԱՐ- ՏՈՒՄԻՍԵ և ԱՄ.ԱՆԱՍԱՆԻ ՄԻԱՐԵԼԻ ԴԵՄ- ՍԱՍԱՆ, ՌԵՏԵՏԵԼԵՐԸ, ՀԱՅԳՈՒՍՏԻ, ԿԵՐԱՊ- ՍԻ ԵՆԱՆԸ, ԻԲԵՐԵ ՆՈՒԹԻ :

Բոլոր մալերը կը վարձարկի ծառայուն օրը- կուած տան, ոչ ՄԵՆ ԶԵՆԻԿԱՊԻՐԹԻՒՆ, ոչ ՄԵՆ ՍԱՆԴԱ ՍԱՍԱՆԻՐՈՒՆԻ ՀԱՄԱՐ : ԴԻՄԵԼ MORY et CIE. (Service VAUQUELIN) 3 rue St. Vincent de Paul, Paris (10) Tél. Tro. 72-60

Գրասենեակը քաղ է ամէն օր Ժամը 9ին 11, և 14ին 16.30, քաղի Ետաթ և կիրակի :

Համի մէջ թաղուհեալ Եւրոպայի Նորոշուողի Նախարարական Ժողովուն Հերթական համալուծ - արքայ : Նախ ինչա զուստրիք խառն յանձնարում - քը, որուն հեղանդանացին Յրաւապի, Մենն Բրե - լանդի, Իտալիայի, Նորվեգիայի և Իտալիայի ար - տաղիկ նախադասները, ինչպէս և Մորթուողը պատուիրակներէն Մուկեստանի Նորվեգիոյ, Քեր - մանիոյ, Մենն Բրիտանիոյ և Յրաւապի ներկա - տուցիւնները և խորհրդակցական ժողովի նա - խաղաղի Գ. Սիմա (Գիլիա) :

Ծանձնախումբը որոշեց սկիզբէն իսկ հրաւի - ընլ Գերմանիոյ և Սաարի ներկայացուցիչները , խորհրդակցական ձայնով և աւանդ զուէի իրա - տեղեր :

Սկա օրակարգի տեղեկով, Ժողովը մերթեյ դարդիւ երկուական բանակի և կը կազմութեան հարցով, նախք անենալով որ աղ խնդիրը կը քննուի մէջ Առաւանանի Դալիիքը խորհրդ - դին կողմէ :

Ժողովի լալորը իրաւին պիտի ստորադրուի Մարդու Իրաւունքներու համաժողովորդի : Այս համաժողովորդով, արեւմտեան Եւրոպայի տմէն ընտելի, տեսականօրէն իրաւունք պիտի ու - նենայ զինքու ինչպէսզէն քառական արեւ - նին, ԵՒԼ իր կառավարութիւնը կը զրէկ զինքը պարզել իր հիմնական իրաւունքներէն : Դասա - րէ ան ասանքը, որ պիտի կազմուի համաժողովորդի ստորադրութիւններէ, պիտի կրնայ զաւարճի Նանկ. կառավարութեան միջին, ծաղիկի վէճերով :

ԳԵՐՄԱՆԱՅՈՅ ՎԵՐԱՆԱԿՄԱՆ ՈՒՆԻԴՐԸ Է Նախ Ետը Քալպի իր թիքանցին տեղեկ - ան Քանդաճանի, Մ. Նաւանդուսի արտաքին նախարարութիւնները և իր անկի վճարան ծա - նուցալիքը Ժը պիտի օրդը Յրաւապի, Գերմանիոյ վերապիւնեան հարցին լուրը : Կրտսէր թէ այս մանուցարքին պարունակու - թիւնը պիտի հակառն այն լաւատես յայտարարու - թեանը, զորս Գ. Էլիսըն րարս իր անկալ օր լա - զաական ստույխի մը ընթացքին : Գ. Էլիսըն Բ - տաւ էր թէ Գերմանիան վերադիմելու մասին սկիզբունքով համաժողովութիւնը որոշեցած է կը իր մնայ իրաւի մանուցարքին ծեր ճշդիկ : Անկե - ցիցեան էր նաեւ, թէ այս հարցին առթիւ ամէ - թիկեան և Ֆրանսեան կառավարութեան մէջ կ'ըն - ծուած վէճերը որեւէ ձեւովօրիորդիանդորակեմ ղտաղպարեմին տարեկան անպիցուութիւնը Եւրո - պայի պաշտպանութեան համար :

ԳԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ.

ԱՂՊԱՆԸ ԼԵՐԻՆԵՐՈՒՆԻ մէջ կորսուած է օդա - նաւը, որ Փոպոլ լէն Լոնտոն կուար 48 ուղեւոր - ներով և միջնակի խանդարով օւնցեան էր Կր - լանդի չիլիանի մէջ : Փախի մը որ առաջ ար բր - լանդիան օդանաւ մը ընկնիւով Չախիլանիցաւ : Անկիւն մէջ, Փաղիգին Լոնտոն օդացած առնէ : Չունենալ թիւը 28 օդի :

ՀՈՒՍԱՆԸ ՔՐԻՍՏԱՆԻ Քրիստիաններու բուռն յարձա - կուպանքին առեւ, Ետարեկան 24րդ զորաւորմնի ար - լապաթիցաւ 75 - 100 օրիմ : Եւ Նաւանդիկ և լիւն այս դիրքերը, զորս քրասաւ էին մանչրիա - կան սահմանապարսկի մօտերը : Անթրիկեան և ուրիշ օդական ծառ արարօրէն ասպմանական կը փոխարկուին, Նաւանդիկ զաւանդիկ օրորաւ - տերուն օդերու համար : Տեղապարսի անձնե - րներ այս անկ իր փոխադարձին ռազմական որոճ - դութիւնները : Չօր. Մ.Բ. Արթուր Կրտ թէ պար - տաւած թիւմանը իր վերջին յուսահատական ճիւղի է որ կը փորձէ այս անգամ :

ՊԱՐԱՊԱՆԸ ԵՆ Ռ. ՄՐՈՒՐԻՒՆԸ առեւ Ե - տարական համաժողովութիւն կը կըսած և, ինչպէս հաղորդել վարչապետը, Նոյեմբեր 3ին : Մանրա - մասնութիւնները զայսին իր պաշտօնին առ ալով : Գործաւունքութեան զուսարքը պիտի լրլայ տարի - ական 7 միլիոն օթերկու : Խորհրդային լաւան - խումբը մը կը սպասուի ՔէՀհարի մէջ, կարգա - դրելու համար Պարսկաստանի տանկերի խմբեր (7 միլիոն օթերկու) : Մուսուլմանի Հնա զոյգեան համաժողովութիւնը պատասխանի մը կը համար - ուի Մ. Նաւանդուսեան կողմէ Իրանի արաւա - դրուած փորձարկութեան (8.250.000 օթերկու) :

ՀԵՐԿԱՅԻՆԸ մէջ Փրանսեանի ուսմիր պար - սպիցին Լապաթ զարդը և 15 օրիմ : Եւ զալուե - ցան : Բաւիկիցի ինչուցալ մէջ նախակալի է : ՊԱՐԱՊԱՆԸ Հեղինակուող Առաւ Աւա - եան Լիտի վերադարձած է 8000 օրիմ : Համայն կորեիկ վերջ լուսնորու և կըրեանի մէջ (Լիտի - Կրտուցը, Քափ, Ենա, Մարաշէ ևն.) : Արքայի օր համարի կիլովով վարք, երկուշաբթի Ժամը 12ին կամ 1ին կը հանի Փարիզի՝ Route Nationale թիւ 30-է : Փարիզի պարսկական զեւարդը ինչպէս և Ֆրանսեանի լիւր մանապր ժողովի ղրկած են, ընդունելութեան համար : Անուալ իրաւանա - կիցիներ այ պիտի փոխեն ճիւղաւորը : Հայ մար - ղի Կրտսէր այ հանդիսակէ վերջ, պիտի վերա - դառնալ Պարսկաստան, արաւանդուի : Համար իր տաւալը Գետաւաշի կողմէ տեսակութիւն իր ունցեան իրեն Հնա, գունէն արժեքներով :

Մ.Տ.Գ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

28րդ ՏԱԴԻ - 26 Année N° 6363 - նաք շրջան թիւ 1711

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՄԵՐ ԽՈՍԿԱՐ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՇՏ ՄՈՒՐԻՃԸ ԳԼԻՈՒՆ

Մութնն էր մանդար շինարար գործիքներն են։
 Որոշմանն աշխատանքն էր արտադրությանն։
 Բռնչվելիս մարդապետությունն ալ ուն -
 չուշտ աղ ըմբռնումով էր իրեն պինձանալ կը
 գործանքը գանձեր։
 Երևոյթն էր Համապատասխանի՝ իրականու-
 թիւն։

Այդ շինարար գործիքները միևնույն պահին
 զարման խորհրդներով համարձակում անուշաք -
 ուսիք, ստրկացնելով, անարժանքնելով միլիոնավոր
 քաղաքացիներ։ Մարդանրենաներու վերածնելով
 անհամար բազմություններն։

Անորա - բարեխախտ կամ եղբայրական պիտու-
 մութիւնն լինի իշխաններ այն բարեքնն որ պար -
 տադրական են այդ միլիոններին։ Անանց երբեք,
 զեղի, սեռի եւ դասականի խտրութիւնն։
 Երբեք ի վեր յեղբայրական շարժումներն
 կը ծառայեն Վերս-Անտրոպոլիս, արեւելք եւ
 աստուածներին ալ բարձր կուտեն ստեղծել։ Եւ
 բազմաթիւ ժողովուրդներուն զլուսն վերելք։

Դիտ աւելին։ Մութնով զարնել անոնց զլուսն,
 շահագործողներու դժամ ծանոթ թալան։ Հա-
 մար։ Եւ պարզեցողութեամբ յօշոտել անոնց
 կողքեր կամ վիճերը, մէկ թիւ մը ծառն թալան։
 Այդ, անհայրենաց, հակապիտան նուաճում -
 ներ, յատկաշնորհներին կատարուողն են։ Մի-
 ութեան անարարարի տարածութեանց վայր, ս-
 րիշ շան երեսուն տարեկներու ընթացքին։

Այսօր իսկապէս անձնականի դարձան էլ զա-
 րեքերը երկրի, հիւսիսին ճարտ։ Միջին։ Միջին
 Արշալու տոբախտաններ։ Մեր ժամադրական։
 Հայրենիքն ալ մեծապէս փոխուած է այսօր։

Ո՞ր պիտի կրնայ միտակ էլ հարցալ ու
 պահանջներն եւ դիմումներն։ Երբեք ուրիշ ու
 տուրիք չհարկներ։ ոչ ալ ուրիշ արդիական ար-
 մատական նուաճումներ, որոնք դարձեալ են մը
 բացին ժամանակակից պատմութեան մէջ։

Բայց, ո՞վ կրնայ չափել այդ հակապիտան յա-
 ճարութեանց մէջ, զամենի խորհրդներն ան-
 համար աշխատանքներն։ աստապակներն։ Դու -
 մարք տոբախտակի արշաւանի գոյններն...

Մնաց որ, բոլոր ընկերային - անտեսական,
 պիտական կամ զառնական յաղթանակները երբեք
 պիտի չլինան արեւել կամ արաբիկ թուրքիկան
 կարգադրութիւն անտար անկերակը՝ հողորդական
 տեսակետով։

Ծանօթ ընկալեալ կամ անխառնափիկ կը դանձն
 տալին արեւելուրն անձնականոր թուրքիկան -
 ներն ու դաշնակցական պայմանները, մանկը -
 թաթարական բարբարոսութեանը։

Միշտ եւ արտադրանքն, այդ վարդապի -
 տութեան յաշխանական արտաք պիտի կայմ
 ժառուր եւ բարդական կայմապիտան ճիշդ յան-
 ժամանակակիցները։ Բայցայսպէս անհայրենաց եւ
 անեղբայրական է։

Ե ճիշդան միայն պիտական գործունէութեան
 ընթերցում մը չէ, այլ ամբողջ աշխարհայեացք մը։
 Երբ, որ հարկադրական կամ յեղափոխա -
 կան շարժումի ընթացքին, ծրարեցալ ճարարա -
 արտեսները մը վերածում են Հիւստական լրտես-
 ութեանը, հաստատմանութեանը, սուտը, կեղծի -
 թը, մատուցութեան ու ուրիշ անարկելի մեղքեր։

Եւ երբ այսպէս վարդապիտէ Հարկին դանի
 տակ անունալ կը մարդկանը միտքը, սուղեւն -
 դրոսութեան բոլոր ճակատներուն վրայ, - զրա-
 կան, զեղարդեանական, դիտական, կրքական։
 Եւնի թիւ մարդկան։

Որ Ե յատկապիտան Ե Հոսանքը յաղեցում
 էր կարգալ կայմի քանտանութիւն, զարգէլներ,
 նկարներին կամ երաժշտապիտէ թիւները, որոշե-
 լիք անոնցմէները։ Դիտում վերելք ունենալով
 մութն - մանկապր, իրեն ճիւղական կամ...
 մեղանալով։

Եւ այս բոլորը՝ իրեն թէ շարժալիւթ կա -
 ունիւր։ Համար։

Դիտ խոսեցիք այն երկրիկի քաղաքականու -
 թեան մասին, որ շարժեր - դրամատիքական ալ
 զեղապիտան, ամբողջ ժողովուրդներն եւ երկրիկի
 թիւք տակ անոնք։ Համար։ Թուստանակի քան -
 կան անձնականներ ալ անոնք։

Յիշատակութեան 33 տարի վերջը, աւան -
 սիւն Երազայի շարժապարտածն, կարճամ ժամ
 ու ապառաժներն իրազայի...
 Եւ խաղաղութիւնն է որ կը զոգայ իրեն ա-
 նան տերեւ...

ՄԱՍԻՐԻԿԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՇ... ԿԸ ՊԱՏՄԷ...

Տուններ եւ խանութներ կան որ շատերն էր
 տեսնել ամէն տեսակ թերթերու կողքերին
 ծրարել ինչպէս ծաղիկ է, այնպէս ալ մշակու-
 են։ Կրկն մտքներ են գտնիլ բաղել։
 Երբ փորձանք Հարցնել, պատասխանը պատ-
 րաս է։

Եւ ժամանակ չունիմ կարգադրել։ Մայրը
 (կամ Հայրը) կը կարգայ, ոչպէս կարգը ինձի կը
 պատմէ։

Եւ կամ, սովորական ճգնաժամը։

Հայրիկն կարգաւոր վարժութիւնն յատան
 կործանողն է։ Ծրարանքին կը քաշէ։

Երբ ժամանակ չունիք եւ կամ Հայրիկն
 վարժութիւնը կործանողը է, անի լաւ չէ՝ որ
 կարգաւոր աստուածութիւն էր զլինել տաք թերթը։

Ո՞վ պիտի զարբէր տանիլ բանիւթով թեր -
 փեր կողմն, եւ ալ կը վճարէ։ Գարտականու-
 թիւն կատարած կ'ըլլայ աղայաբարձը։ Երբ
 բաւեւ։

Ոչ միայն կը բաւէ, այլեւ բարեկէր մքն ալ
 կ'արթն...

Վարք երբ ոչ մայր մնայ, ոչ ալ Հայր, այդ
 Ե աղայաբարձն Ե պարտականութիւնն ալ կ'ա -
 դառնի, երկողք ալ ուղղելով թերթերու վարդա-
 թեանը։

Ե Հայրիկն կարգադրող մեռաւ, դառեւ -
 ցուցիկ թերթերուն աստուածը։

Միշտ եւ որ աներկայի մէջ կ'ընթան։

Մեծ Հայրիկը մեռաւ։ Այլեւս թերթ մը
 դէպք։

Եւ երեսուցիկ եւ այս Հայրիկներն ու մայր -
 րիկները նաոր կտոր կ'ըլլային երկի, արտիք
 մարմններուն վրայ, ամէն տունն ճարգ մը փր -
 կուր։ Համայն։ Ա՛նձն։

ՀԻՆԿԵՐՈՒՄ ՀԱՅ ՎԻՐԱՊՈՐԸ ԲՈՒԷՐԻՆԻ ՄԵՋ

«Հայրենիք» - Ուիւլիշ է կը զբէ թէ Բորչայի
 կուխներն մէջ վերադարձան էլ Երազայ Գ. Ա-
 ճիւղանան, դասեր ծիկին Բորչայի Այնթապ -
 նան, Նիւ Երեւ։

Այս Հինգերորդ Հայ հիւանդներն է որ կը վի -
 րտուրդի Բորչայի մէջ, Համաձայն ինչեւեւ Հոկ-
 տեմբեր 12 Հասած լուրերն։

ՀԵՂԱՅԱՆԻՆԻ Հասած վերջին լուրերն Հա -
 մաձայ, Փրանսական զօրք կարգ մը դիրքի եւս
 պարպած է եւ այժմ էր Համաձայնոր Հանդիս
 չուր։ (Բուրճի)։ Մամանկաներ կ'ընեն թէ
 Հուր։ Հեղափոխի Գրանտական ճակատը արժէ կը
 հաստատականոր կարգի դնան շրջանը, որ կը
 ստեղծէր տար միլիոն ընկալութեան 8 միլիոնը։

ՄԻՆ ՊԱՆԻՆ վրայ իրտականած. օգնական
 թիւները զանկուր Համար, խումբ մը պատան -
 արներն Համայն կ'ընէ անաշխորդութեանը
 զարգիտ ճանաչողութիւն մը, Ռոնի Բայրալի։ Չարա-
 զանց տեսնելի էր վերջերը, 40 աստիճան ցուր-
 քի մէջ։ Էշ. որ անաշխորդ էր մը կը փն -
 տէր, ձմեռանցով էր զբոլելով Բայրալեան։ Ի-
 թեն ընկալողը զիտուրդը երկու մամ աշխա-
 տեցան, ձմեռանը տանք Հանկու Համար եւ ար-
 ճեսական ձմեռան թիւն փորձելիք, բայց ինչը
 մեռած էր։ Բաւանտան տարեկան այս անաշխորդ
 զիտուր մարդին էր Փրանսական քանիւն իւր-
 ճաղապիտան վարժարանին։ Իր եղբայրն ալ,
 Նուրայի ընկալողը, ծնունդ էր Նուր չլման
 մէջ, պատկազմէր տալով Օղանալին 48 ուղեւոր-
 ները վերջնապէս կործանել էր Համաձայնը։

ՆԵՐՍԻՆ ՆԱՆԻՍԱՐԱՆԻՔԻՆԸ զեկեց իր Հը-
 րապարակը, որոն Համաձայն կատարականութիւն
 էր որոշած է պարտած արձակել փարկներն լրջա-
 կէ Համայնապար չորս զարգացանքներն եւ 29
 փութ - զարգացանքները։ Չեկեցք կ'ընէ թէ Հա-
 նանց տիւ պիտի նշանակուին այժմիկ անձն Ե -
 րանք որեւէ գործունէութեան չեն ունենցած դան -
 քան զարգացական կուսակցութեանց մէջ։ Նպակ
 պիտի ստանալ միայն իրենց վարչական ձեռնա-
 տարութիւնը։

800.000 ԲՈՒՆ ճՈՐՈՒՄ տոնախմբ Համար, Անդ-
 իւս Կարգապիտանք էր կ'ընէ իւր Միլիոնն Հա -
 թիւները Համայն պիտի Հանդիս անձնիւթէն։ Եւ
 անպարկապ զերթացած պիտի ըլլայ 1951 թու-
 թացքին։

800.000 ԲՈՒՆ ճՈՐՈՒՄ տոնախմբ Համար, Անդ-
 իւս Կարգապիտանք էր կ'ընէ իւր Միլիոնն Հա -
 թիւները Համայն պիտի Հանդիս անձնիւթէն։ Եւ
 անպարկապ զերթացած պիտի ըլլայ 1951 թու-
 թացքին։

**2ԻՆԱՅԻՆՆԵՐ ԿՐ ԿՐՈՒՄԻՆ
 Ազգամայրի մտնուն դիմ**

**ԱՅԱՂԱՎՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀԱՆՐԱՐԸ ՆԻՍԻՐ
 ԵՎ ՀՐԱՊԻՆՈՒՄ ՍՏԻՊԱՂԱՐԱՄՈՒ**

Իր Հրատարակած ղեկադրէն անձնակազմ
 մըրը, ՄԱԿԻ ուժերու ընդհ. հրամանատար գոր.
 Մեք Արքիբ պատմական հաղորդել Ազգամայր-
 նան ինքնուրուշ, թէ ինչ Համայնապար ուժեր
 պիտան են կուտիլ ՄԱԿԻ ուժերուն դէմ։

Համայնապարն այս տեղեկացութիւնը փայ Մ.
 Նուրայի, Ազգամայրական ինքնուրուշ նա -
 ինչպէս Գ. Պէպլեքին (Նուրայեան) պահանջն է -
 մքն ժողով դուստրի ստեղծողար, քննելու Հա -
 մար Բորչայի նոր հայտնութիւնը։ Գ. Պէպլեք, լու-
 ճով ամբողջական ինքնուրուշութիւնը պահանջել Ե -
 րանք թէ կարգաւոր ինչպէս լուրէլ է եւ պիտէ է
 ինքնուրուշ նաեւ միւս անդամներուն Հետ։ Այս
 իրադրականութիւնը վերջ արդեւան։ Ապահով -
 փութեան Որոշարքը արտապիտ ինքնուրուշութիւն
 զարգացող, շրթեալութիւն Մ. Միւրայ ալը ամբողջական
 ինքնուրուշութիւնը կարծիքի փոխանակութիւնն -
 ներ ունենան միւս անդամներուն Հետ գոր. ՄԱԿ
 Արքիբը հաղորդած տեղեկութեանց մասին, որոնց
 Համաձայն, ինչպան մամանաք գործունակ մը
 կան են արդէն Բորչան եւ կը կուտին ՄԱԿԻ ու -
 մարն դէմ։

Իր այս տեղեկացութիւն մէջ, պոր. Մեք Արքիբ
 կ'ընէ, թէ ՎԱԿԻ ուժերը այժմ կը դիմապահուին
 նոր թիւանը մըր. Մեք Արքիբ ուժերուն Համար
 յայնպ պարզ է, որ ՄԱԿԻ դէմ թիւանական դր-
 ձադրութեան ձեռնարկած ինչ Համայնապար
 պիտուրական ուժերը։ Այս իրադրականութիւնը պարզ
 զի ինչ փաստերով ՄԱԿԻ ուժերը թիւները։

Տեղեկացութիւն մէջ պատմեցին, ամբողջական
 պատմականական կուտիլ յանձնակալ Դուր.
 Բորչայի Համար կարմունք ձեռնարկած յանձն -
 նախարարն, որ երէկ, զոնիկի Նիսալի մը մէջ
 կարծիքներու փոխանակութիւններ ունենցաւ այս
 մասին։

Զօր. Մեք Արքիբ, իր տեղեկացութիւն մէջ կը
 իշխանակի 12 պարկապիտ, որոնք կը Հաստատեն
 ինչպան մամանակութիւնը Բորչայի պատմաբա -
 ճին։ Չին Համայնապարները կ'ընէր քուտան են
 ՄԱԿԻ օգնականներ վրայ չորս անգամ (Վերջին
 Հոկտ. 17ին)։ Հոկտ. 17ին 2500 չին պիտուր
 Մուտիկի ՄԱԿԻ Բորչան մտած են եւ պիտան են
 կուտիլ ՄԱԿԻ ուժերուն դէմ։ Հոկտ. 29ին 5000տղ
 նաւ ձմ արեւ ալ մտած են Բորչան։

Նոյնիւր լին ինչպան օգնականը մամանակ -
 ցան են օգնականներ կուտիլ մըր. Հոկտ. 30ին եւ
 Եւնիքներ 2ին եւ 3ին, ինչ ամբողջական լուր
 նաեւ են անունները այն ինչպան գործունակներն,
 որոնք կը կուտին այժմ Բորչայի մէջ։ Եւ վերջա-
 վա Նոյնիքը 4ին ՄԱԿԻ ուժերը դերի ընտան են
 5 յիշար Համայնապար զիտուրները։

Երբ ՄԱԿԻ ուժերը զիտուրները։

Անուշաք ին պիտուրներ թէ ինչ պիտի ըլլայ
 Ազգամայրական ինքնուրուշ որոշարքը ձեռն
 տուելիք միջնորդներ մասին։ Եւ նախատեսակ ա-
 կանք, թէ Երբեք անպիտան թալլ Միլիոններն պիտի
 պահանջուին նա թալլի Դրճան մտած էր ուժերը։
 Երբ Չիտուրներն մարմէ, այն տունն էր պարզ
 պիտի ինչպան կայմապիտան յարձակում մը
 եւ թաւ այժմ միջնորդ ձեռն պիտի անունի այդ
 պիտուրներն դէմ։

Երբ Ազգամայրական ինքնուրուշը, վերջին
 պատմական ինքնուրուշական մամանակ. ինչ որ
 շատ Հաստատակ է, այն ասան 2A մամանակն Ե -
 րանքին շարք պիտի քննել ՄԱԿԻ ընդհ. ժող-
 ւորի կուտիլ, որուն տակ որոշարք պիտի ըլլայ
 վերջնական եւ պարտադիր բոլոր անդամներուն
 Համար։ Իսկ Չիտուրներն դէմ պատկազմի մը
 յալապարական պարպակներ, ՄԱԿԻ ուժերը,
 իրեն պատմական ասանին միջոց, կ'ընան զարու-
 ճան ընկել Նալու Կիտին եւս կողմը պիտուր
 մանուրական լրանիլորդականութիւնը, որոնց
 մէկը մանաւանդ իր մեծութեանը, կը ինքնուր
 աշխարհ չորրորդ ծնունդին կայմաք եւ կ'ապա-
 ճովէ Մանուրիկոյ եւ նոյնիկ Սիւլիկոյ ճարա-
 արարական։

Այս Համայնականութեան ասին, կը կարծուին
 թէ Ն. Միլիոններ եւ չինական կատարականութիւն
 դիտարկեալ պիտի շարժին զեղբայրն դան -
 զիտուր կայմաք։ Համար։ Եւ իրենց կարգին,
 միւս պիտուրներն ալ, կարգաւորական լրանիլ-
 ւոր աշխարհ են։ Եւսանալով, պիտի չուրին անձն -
 րապէս մայրապիտ միջնորդներ դիմել։

Նախական Բորչայի, որ ընտանական դր-
 ձեւով Ուսիկներն են միւսնալ եւ, Հիւստման
 երկար անցկանութիւնն էր ունենցաւ արտաքին նա-
 խարար։ Եւ ինչպէս Հետ Բորչայի կարգաւորական
 մասին։ Եւ ինչպէս որոշարքին թէ նախապար ուժերը -
 թիւներ կը Հեռուի զեղբայրն ընթացքին։

Հետ. Բորչայի զօրքին ճիշդագոր յանկարծ
 կայծ տաու ունենալականութիւն վրայ։ Պատմաբա չէ
 պարզուած։ Կ'ընթացքին թէ ինչ կուտուրական
 կրած ըլլալով, կը ցուած անքեր կը Համայնա -
 րն, նոր յարձակութիւններ ձեռնարկուալ Համար։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգով Դ. Է.)

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՃԱՐԻՆԳԱՐԻՈՒՄՆԱԿԸ

Ինչի՞ր ըսել կուտան Հայոց կարողությունը

Յառաջիկայ տարի եր լրանայ 1500ամեակը Վարդանանց պատերազմի։ Կիրճից Կաթողիկոս-կոստանքի պատգամաթիթիթ, « Հառի » (1930 Մարտ) առաջաճան չէր ժամանակը իրադրժ տոնել տնոր իշխանային։ Յոյս ունի՞ր որ Հայկական Միֆրեւոյ աշմէն ինչ լծով աշխատանքի է։ (ՅՈՒՄ) « Ճնշառայ արտասովեց այդ զոյրը)։

Վարդանանց պատերազմը կարեւոր ան-կհնադարեւ մըն է մեր պատմութեան մէջ։ Փոխադրութիւնը պատմական միջոցաւորին մէջ հաս-կալու համար զեպարեւր։

Հին աշխարհի փրկումէն վերջ — ասորես-տանեան լրջուն — Առաջաւոր Սեւեւեթի վրայ յայտնուեան երկու ձորը իշխանութիւններ, Ի-րան եւ Հնդկոյ։

Ասորի զորաւոր կարողութեանց մը հաստատան-ցին Սեւեւեթին Սեւեւեթը, փակեցին սահմանները բոլոր կիսադրութիւնի ցեղերու դէմ։

Այդ սահմանադրութիւններ, Հայաստան, Ժա-մանակ մը վաղեկը խաղաղութեան բարեկեցին, միալով դարձան ազատաշար, երկու մշտնկեց ազատահալութիւններու թանկեղեղուն։

Դարեր անցան։ Մեր ժողովուրդը, որ իր անունը տուաւ երկրին, որ իր անկախ պետական կեանքը ապրեցաւ, որ մեր բաժան բաժան եղաւ երկու քա-ղաքական ուժերու միջին (380 թուականներ)։

Հնդկոյ մէ Իրան, ամէն մէկը իր հասկեցմ ը-զանակով, սկսան կարգադրել Հայաստանի ինքն-կարգը։ Բիւզանդիկն, Հնդկոյի ժառանգորդը, հեռ-զհեռ վերջ տուաւ Հայկական նախադրութեան տաճարուն իշխանութեանց, Հայ ժողովուրդը իւ-րացանքին իր մշակութիւն մէջ, միւսը Հայաստանի իր բուն ինչ վաղեկով կիսանկախ նաճանքի մը, մարդկային վիճակ։

Եւ հա 450 թուականներ։ Հայութեան կը ստորաճայ վերջապէս կրօնական վատարը։

Նոյն թուականներուն Բիւզանդիկին պոյու-թիւնն այլ վատարեւում է։ Ինչպէս է Հնդկոյի կա-կարգութեան, խաղաղական եւ Հնդկոյի պաշտ-պատմութեան ամբարանները, հրախաղիչ ցեղի-րը տէր ու տիրական եւ դարձան Հնդկոյիական վատարեւումներ։

Միւս կողմէն տալական հրապարակներ Առ-տիպատ անտիպորդութեան հասեր եւ Դանդիկ սողնէ։ Բիւզանդիկն ստաղնի գլխաւորութիւններով մը Դանայ խաղաղութիւնը դնել Հնդկոյին։

Այդպիսի արգանց պայտա է Հայաստանի հետ իրադրութիւնը, այնպէս, ինչպէս հնդկէ։ Հայաստան-աներ լուսնի եւ անպայտալեւ Իրանի քաղաքացեւ-ները ունին զարեւոր մը, մէջ այնպիսի, ինչպէս Բիւզանդիկին քաղաքացեւներ իրան կայան է, նոյն ձեւով Տիգրան կ'ուզէ իրեն կայել պարկա-ցեղները — Հայերը, Վաղարշներն ու Արշակները։

Ասոր համար պէտք է սակալան ընել Գրիգորոսի հաստատան կերպը։

Միացեալը ծանօթ է ամէն Հայու։

Հայերը, Վարդան Մամիկոնեանի առաջնորդ-դութեան կ'ընդգրկանան։ Առաջնորդի հաստատ-միթարին (451 թ արքան) կը պարտութի։ Պայազար կը շարունակուի սակայն, մինչեւ Վաղարշեան ա-պստամբական շարժումները ու մինչեւ որ Հայերը ձեռք բերին կրօնական ապստամբութիւն։

Ահա այս պատերազմի 1500ամեակն է որ պի-տի տունիկ յառաջիկայ տարի։

Վարդանանց պատերազմը զեպ մըն է որ խոր տնորներ կը թաճայ պատմութեան մէջ։ Ան շարք մը խնդիրներու առկն կը դնէ մէջ, խնդիրներ, որոնց մէջ որքան խոստանայ, այժման հասկնալի կը դառնայ Հայ ժողովուրդի անտիպուար։

Առաջալքը ունի բազմապիս երեւոյթ, 1500-ամեակին առիթի հայ մամուլը եւ ժառանգակաւոր-եան զերը պէտք է ըլլայ լուսաբանի անոր այդ զանազան երեւոյթներ, որպիսիք ու վերլուծել զեպ-բեր, մեր իշխուրթեան մէջ թարգմանելով անց-բերը, զանոնք դարձնելով ապրումն քան։

Բայց ամէնէն առաջ պէտք է ցոյց տալ Վար-դանանց պատերազմի միջոցալային նշանակուի թիւ-րը։ Ենթ Հայերը ընդունան ըլլալին Յալկիւրի ի-ր հրովարտութիւն հրամանները, արաքայից արքան, Բի-րոյն ըրէր Քաղաքա՛ն մը, Կաթողի հաճութիւն մինչեւ Բիւզանդիկին, ձեռք առաւ Հայեր ձեռնուր, Թա-գաւորին։

Մեր պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ ցո-յաբերնէ, Հայոց դերը։ Հայաստան եւրոպական քրիստոնէականութեան, հեռաւորաւ եւրոպական քաղաքակրթութեանը վերջնական կործանումէ։

Վարդանանց երկրորդ նշանակուի թիւրն այն է որ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով Գրիգորոսեանց պայազարի կ'ընչ զրապաշտ-ման աշխարհաւորականացնել զէմ Այս պայազարը ի՞նչպիսի արկարարութեան պայազար չէ, այլ երկու զապաղարարանութեանց բախում։

(ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԻՆ ԽԱՂԱՂԱՌՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՐԻԱ, ՎԻԵՆԱ — ՆԱՄ, ԻՆԿՈՆՏԱՆՈՒ ԵՆԱՆԵՆ)

ԽՈՒՄ — Ինչպէս հաղորդում էինք, Ամնայն Հայոց կարողութեան այ ամանակը է հաղաղու-թեան զոգնակարգներու երկրորդ համադրումարին, Մակայլուրի մէջ։ Այս արքի-թումն է Երեւանի վար, որը ի արտասովեց Գուրգէնի Հնոր կանակ շարքարարութիւն։ (Հնոր տպուան է նաեւ Մաւ-կապի կառավարական պաշտոնաթիւրքին՝ շեյ-վառութայի Հոյկու- 20ր թիւով մէջ)։

Մեծապար պատգամաւորներն, Այժմ, որքի շատ ապերկու շարքին, պէտք է շնչ նաեւ հայ հաստագեւորներ ծախը։ Այդ ծախը խնդիր կը դառնայ այս բեմին Հնայապա-հայ կեղեկեցում աշխար պատերազմի շրջաններն-րէն։

Երկայ ծառայակներուն ամբողջ աշխարհ խողովորութեան մէջ է, յաղաղութեան վարքերն ի կարգի ան։ Անոր պատգամը այն զիբն է, զոր որդեգրան են Ամերիկա եւ եւրոպական քանի մը պետութիւններ, հանդէպ Արմոյ, Եւրոպայի, Աֆ-րիկէի ժողովուրդներուն, որոնք կ'ընդգրկանան անոնց ժողովրդականութեան ու կը պաշարքերինն զապտութեան եւ անկախութեան համար։

Ամերիկայ կը խոստանքի ինքնակալական վիճելի հարցերի լուծելի՝ խաղաղ ծառայող է։ Միացեալ Ազգերու Պաշտպանութեան միջոցաւ, ընդհանա-սանք, կը ձգտի քանդել այդ կարգաւորութիւ-նը, որովպէս աւելի եւս ստատգործ շարժումներն ու ազգայնաւ զայն համաշխարհային պատերազմէ։ Ամերիկեան ապստամբականութիւնը վերջնական նպա-սանքն է աշխարհի արեւադարձիկները, ժողո-վուրդներուն ստրկացումը եւ իրենց հարստացումը անոնց հաւաքն։

Երկրորդ ծրարքը — Մովսեական Միւո-թեան Ժաղարին, որ կ'առաջարկէ միախաղ մը միշտ հեռացնել նոր պատերազմի մը վատարը ու հաստատել մշտական պայապարթիւն ամբողջ աշ-խարհի մէջ։

Ողջամտ մարքին, բարեկացական եւ մարդա-տէր հոգնիկ, որոնք քաղաքական մեծամասնութիւն կը կարգեն — ինչ որ հաստատուի Միջոցոյմի կոչի ստորադրութիւններով, որոնց թիւը կը ժա-նայան 500 միլիոնէն — կը երեկայական որդեւ կողմնակիցներ Մովսեական Միութեան ծրարքին

Գրիգորոսեանց երկու կայել անդիկն Հաւ-յաստանի մէջ, Հայը դարձան անոր առաջնա-տիրի, դարեր շարունակ ան պիտի յարունիկ պատմութեանն իրեն յանձնուան այդ աշխարհ առա-ջնութիւններ։ Որ որ պաշարք մը կ'այ ինչիւ է միւսին, Հայաստան զրեթէ մասնակից պիտի ըլլայ անոր։

Վարդանանց որքնին նաեւ կը տնոր պէտք է ունենայ զապաղարական պայազարներու շարքին մէջ, վիճակալայութեան եւ կրօնքներու պատմու-թեան մէջ։

Շատ աւելի խոր եւ բացաւան անդիկներն առ-գալին տեսակետով։

Վարդանանց պատերազմը մէկ կը սորբեցնէ թէ կարելի չէ ժողովուրդի մը հոգին խնդել հրո-ւարտանքով, մէկ կը խնդել թէ Հայութիւնը այն առեւ կրնայ յախումանոր դառնալ, այն կը պաշէ իր հոգին ու անոր տնդեղան արժեքները։

Դարերն ի վեր Հայի, Եկեղեցիներ, կը տնդ Վարդանանց յիշատակը, որ խորապէս ապրան է Հայ անդունդներու վրայ։

Անանց անցեալի կիսակեցութեան, ժողո-վուրդները կը դառնան խուճան կամ շուն։

Տեսած էք պարսկի կայսարին, որ անտարբեր անդին Դարան Կի արձանատուութիւններն առ-միւնէ։ Անոր մէջ մեծամեծ չէ դիտակցութիւններ։

Ենթ նկարի տնդներ թէ ինչպէս Միջազգեի Միութիւն եւ Եւրպատի քրիստոնէականութիւն կ'ան-ուեցան մասնականութեան արեւելներ, այն ա-ստեւ միայն ի րոյնութեան թէ Առաքայլ ինչպիսի կ'որ-դի է տաւան Հայութեան, ինչպիսիներ համար խաղաղական յարձանակն դէմ։

Ինչ թեւաւ Վարդանանցը Հայութեան — Ա-մէն քան ծառայ թալլ շատաւ որ Հայ ժողովուրդը խաղաղին խաղաղական ցեղերուն հետ։

Առաքայլը հիմը զգաւ Հայ հոգիի անկախու-թեան։

Իրանի եւ Հնդկոյի անկախութեան վերջ, այն դարեր շարունակ պաշէնք իր անտարք հոգին ու անոր քա-ն տնդնան արժեքներն։

Ոմանք կը կարծեն թէ Վարդանանցով Հայաս-տան վերջնակա յարձն է Արեւմտեան յաղաղու-մարքին։ Վարդանանցի շատ առաջ Հայը կառու-րան էր այդ զիմադրութիւնը։ Այն օրն ի վեր

ու հակադարձորներն պատերազմի։

Հայ ժողովուրդը խորին զոհանակութեանք ինչպէս խաղաղութեան կողմնակիցներու Համա-միւնեակնային կերպով խորհրդարանով զոհարա-ման թալլը, խորհրդարանով որ աւելի տնդ խաղաղ պիտի չնշ ծախը ամկական մարդը, որոնք անոպար կը պայազարը ընդգծ պատն-րայի չնդիկներն, յայտն խաղաղութեան յաղաղութեան։

Հայ ժողովուրդը դարերու ընթացքին կ'ըստ է ամէն անակ տատանանքներ, այդ պատճառով ինչ կուտան է զառմայաշարք։ Հին դարերուն, Հայ ժողովուրդը կ'ընթերցար իրականական եւ պայազարեւոր զարեւոր յարմարականներուն ու կը դառնար անոնց աննկարագրելիներն ծանր ճնշման տակ։ Միլիոն դարերուն այն տատակեցու աման-եան, սեմունեան, մոնիթորան եւ այլ բարբարոս չորդաններն, որոնց պատճառով կերկրը կը միայր դարձարեւել հրեւեաններ էր։ Քաննորդը դարու առաքին քաղաքներն, մէկ միլիոն աւելի անմեկ Հայեր թուրքոյ զոհ ցուցին, եւ ամբողջական ընթացքին մէջ զերծ մնալու համար, երկու միլիոնն աւելի Հայեր ստիպուան եղան լեյս իրենց ծննդա-լայրերն ու գարեւոր ընթացքին ստիպուան Հայ-կական մշակութիւն ինչպատաղանքներ, որոնք ներկայիս անկախութիւն կը ունայուրին թուրքոյ վարչութիւններն կողմէ։

Հայ հաստագեւորներն նոյնպէս չեն կրնար անտարբեր մնալ, անկախով թէ ինչպէ՞ս իր նկա-րալով խաղաղարք եւ համակա հարուստ մա-կարք ունեցող Քորդեանք ժողովուրդը Ամերիկայի կողմէ կ'ընթերցար ստրկութիւն տատակեցնե-րու եւ դաճանակն անթաղանմաններ, որու հե-տեւանով գործական երկրորդ կը վերածուի աւե-րակներն ու կուտի մաւ։ Այդ է կայունութիւնը նաեւ վիճեթանի, Դնտակիւրին, Ամերիկէի եւ ուրիշ երկրներուն մէջ։

Հայ ժողովուրդը, ինչպէս ամբողջ աշխարհի բոլոր պատուաւոր մարդիկ, լի են տնդութեանք մը կ'ալարելով։ Ան կը խնդէ ներկայ Համադրու-թեանակն ինքնագործակցութիւն, որ զիմէ Համաւ-խաղաղային երկրորդ Քանիկներ, պատմականով ի կ'ործ դնել կարելի ամէն միջոց՝ որպիսի քաւ-ուրին տնդ զարեւոր վերլուծելով պատմութեանց սահմանադրութիւն, հարաբարութիւն տալով անոնց՝ տէր դառնալու իրենց երկրներուն եւ հարթելու իրենց ներկի տաղալարութիւնները։

Այժմ, ամբողջ աշխարհի միլիոնաւոր մար-դիկ իրենց հայեացքը ողջան են Մովսեական թիւրքին մեծ առաքարքին, հեռանալով ու խա-ղաղութեան անդեկարդանքներն զորաշարք մը մա-լին։ (Մախահարութիւններ)։ Ան, որ իր իմա-տ

երը քրիստոնէականութիւն կ'էաւ քանդել է ճնշմանու-րին խաղաղները, Հայութիւնը ինչ կայմից արեւ-մասան մարքն է զաղաքակրթութեան։

Հայ գրեթե դիտար եւ թարգմանիչներն ամ-բողջապաշէն այդ գործը։

Երբ նկատենք թէ ինչպիսի արձանատուաւոր մը խաղաղ մը դարու գրեթե զրապաշտական կրօնի եւ ուրիշ զարեւոր մասին, այն առեւ մի-այն հակադար կը դառնայ թէ ինչու Հայը իրենց Յալկիւրի Բ-ի հրովարտութիւն։

Քաղաքներին ժողովրդին (451) որդեւները մի-թեւով Հայ ժողովուրդը ամը դարձան կը հոգիի անկախութեան Ան այլեւս կը պատուապարք Բիւզանդիկներն չէր որ կը ստատար, ոչ այլ գործըր պիտի դառնար քրիստոնէականութեան պաշտպան կայսրութիւն։

Առաքին անպատ է որ պատմութեան մէջ կե-ղեցի մը կ'առնէր երկրի մը ժողովուրդը մը ա-տուր, կը կուտէ Հայաստանայն ինչպիսի։

Այլլին կը կեղեկեցնէր միութիւններ իրադար-ժուեցան Առաքայլով։ Երկրի անկախութեան հա-մար ինչու զիմադրները զառնակեան սուրբերու կարք։

Ինչպէս որ աղբը կը ձգտէ քայալական ան-կախութեան, նոյն անկախութեան դարձան նաեւ Հայ։ Կեղեկեցին նշանաբանը։ Ան այլեւս պիտի յառաքէր միայն հոգիներու փրկութեան գոր-մին, այլ առաւելապէս Հայ ժողովուրդի պաշ-տութեան եւ անկախութեան գործին։ Անոր հա-մար պիտի պաշէ եւ անոր նուիրուի։

Հայոց թալալարութեան կործանումէն վերջ, այն թալալարութեան վերահաստատան ամենա-եւանական ծառայողութիւնը պիտի դառնայ կը ին-չպիսիութիւնը խաղաղեցնէ Հայ իշխանական տու-ներու վրայ, Իրանի, քեղաքային պիտը անմնայն Հայոց։

Միւնեւ այսօր Հայաստանայն կեղեկեցին է միակ պիտար կարպ աշխարհացիքն։ Հայութեան ծախն։

Մայիկներ որ յառաջիկայ տարին արժանա-տարաւ ծառայալէ Վարդանանց իշխանայն, նոր լուսն է նոր ոյի ներնչի տարալին բաղմու-թեանը։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՄԵՆՎԻՐԵԱՆ

Հ. Յ. Դ. Վարսումանյանը Վիեննայի մեջ

Վիեննա — Մենը այ մեծ խաղաղապետներ
տանկներն է Յ. Դ. Վարսումանյանը Յունիստի,
կերպի (29 Հունիսիսին) կես օրին վերջը։ Ճիշդ
մեծանակի զարգացումների շնորհիվ արհեստ
բուրժուականները լիցենզիա էին խաղաղապետ
մեծներում քան Մենը մասով երկաթագործները։ Ու
նեկին նաև Փարսուսի Վիեննա — զարգացում տա
կանապետը, զարգացումների ներկայացուցիչը։
ընկերակցականները ընդհ. քաղաքագործը ընկեր
Pettin, ուսուցչին և ուսուցչուհիներ որոնք շատ
զովեցաներ լսած են մեր հանդիսներում մէջ կա
տարուած երգերուն և պարերուն մասին։ Եկած
էին իրենց սովական աչքերով տեսնելու այդ բո
լորը։

Քաղաքացիներ և երեսփոխան ընկեր L. Hus
selt-ը որ ուրիշ տանն ներկայ կդառն մեր տոնակա
նություններում, այս անգամ իր ներկայացուցչին
վերջուպէս կը յայտնէր իր պատանդներումով
սկսած այն կը բացատրէր զարգացն։ Ենթահա
յուսկան ընդ մեծամեծներով պատանդան նա
ման կը դիմէր իր փորձաշատկարները, իրեն
կցած հարկերին վրայ։ Ջիշդ հասկանալով իսկ նա
ման կը դիմէր իր նաև Le Dauphine Libereի խոր
բաղբիւր, զարգացող Berthet-ը նոր օրը կը մաս
նակցէր նախակարգին կարևոր փողոցին։

Հանդիպ քաղաքական Արքայ երջախոսքի
երկու յայտարար խմբակներով, միասնակցոր
ն և շէնյակ բանտը ք որոնք ունեցողեան յո
տորեկան։

Ինքին հավատար քաղաքական էին իրող զիմ
բնական նկարները, Դաւանդեցողներ խորը դիմ
նշանը։ Կարծիք պատանդն էր վրայ դրուած — էր
և Մահ կամ ապագութիւնը բանտը։ Այլ եւ ձախ
կողմերը կը ծածանէին Փրանսական և հակական

զրօնները։ Ետրութիւն մէն էր Դաւանդեցողներ
զինանակ կենդանի պատերը։ Բանի մը երբ
տասարանքը մտնուած Փրանսիկներն հարուստ
ներով արեն մէջը զինանակեց զորքերը մը ձեռքը,
մէկին մէկին բնով զայով իւրաքանչիւրը իր ձեռ
ից զորքերը կը զեմեղի կարծիք տարակալի մը
վրայ։ Այս խորհրդանշանը մեծ ապագորութիւն
մեջը իրար հետ ձուլուած վրայ։

Տոնակապետները կը մասնակցէին շ. Յ. Դ.
Ե. Դ. Նոր Սերունդը, Կապույտ Սալը և շ. Մ. Ս.
Մ. Ե. Դ. Հայ Կամուրաններ և Մարքիսներու միութ
նությունը, Կապույտահայերի Հայր. Միութիւնը և Մա
րիսի մայրերի միությունը։ Օրուան նախապահը ընկեր
Մ. Սիւրանի (Կրեմլոյն) կարգաւ Փրանսիկներ
բուրժուականները և յետոյ Փրանսիկներ հակոբ
նառով մը մեր տար Էրեթրոսի ներկայացուց
Դաւանդեցողները, թույլով անկարգի մը թուեց
մի քանիսը։ Մե ակեցող — Այս բուրժուականները
Շ. Յ. Դ. Դաւանդեցողները յետոյ ապագութիւն և
անկարգութիւն, իրեն աստիճանը ունենալով միշտ
ներկայական և հնարները։ Հայ Ժողովուրդը
Դաւանդեցողներն հնար իր փառանք տարի առաջ,
դարձակ անոր հետ փառանք տարի վերջը։ Վկայ
այս ներկայ քաղաքականը։

Ճիշդ էր նաև զիմարտականութիւնը բանին է
Կարգով երեքներ և արտասանեցին տիկնիկներ,
Վարդուհի Խառնիկան (Փրանսիկն), կը կամու
րանները կողմէ, Մարի Կարապետան (Տէրի
նէն), երկու յարգական երեքը Ք. Քաղեցողն
նշանէին իր փառանքին։ Օր. Մ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ.
յետոյ թաղով արտասանեց շ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
Աստուր Մարգարեի Սուր. մը Մ. Մ. Կ. Կ. Կ. Կ.
պետեան մեծ յաղուցիկներ արտասանեցին։ Մ.
Քաղեցողը շ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
սկսած ևս յետեւի երկուստար Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
իւրաքանչիւր, շ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
Անանիկը մը եղան Օր. Քաղաքականի (Տէրի
նէն) երկու յարգական անուշ երգերը։ Առաջին
սկսած ըլլալով հանգիստ լսեցինք իննյակն ար
տասանութիւնը Ռ. Զարգարեանի Բաղրինի փա
նախապատմութիւնը։ Օրուան պայանը սկսեցինք
կարգաւ, Միտիւս Բախրեանը, շ. Մ. Ե. Դ. Մ. Ե.
կողմէն Տիկնի և Մ. Մալաքեան, Կ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
Հանդիպն աւան մեծ փայլ տուին տանիստներ
իրենց պարերով և երգերով, հակական և Փր
անսական և իննյակն պարերը կրկնուցանեց
մէկին աւան սկսածները։ Կար նաև Կորնիլ ինուս
պատմութիւնը և կը ինուստը մէկնորմէն։ Բուր
բերուն և պարերուն դաշնակով կ'ընկերանար Օր.
Մանանը։

Քաղաքացի Pettin ըստաղովովով ընկերակ
րական սկզբունքներու ակեցող — Ընկերակ
ութիւնը պալան լսու մըն է, կարծես թէ պատմ
ութիւնը յայտնէր իր ընկեր, երեք պատմ լսու
թիւ, որովհետեւ իննյակն է արտասանեց, հա
յաստարութիւն և ապագութիւն վրայ։ Կեցցէ Հա
յաստարը, կեցցէ Փրանսիկ, կեցցէ ընկերակ
ութիւնը։ Մարի կը թուար բուն ծախիւրով։

Անէնէ վերջը բնով Շրախիկներու օրուան
քանիստը ընկեր Վ. Համարեւուն, որ քա
յանքերը թէ վիճական տարիները կուսակցութիւն
նա շամար ոչինչ են, քայք մեղ պէս ժողովուրդնե
րու համար ընկեր են։ Ենթա՞ն է։ Շ. Դ. Դ. Կ.
քալ. զինանք այդքան երկար տարիներ, ո՞ր կը

անոր տեսանկյունից հարցունքը, կ'էն կախար
դական ուժ ունի որ կանգնուի Հայ Ժողովուրդին
հասկանալի իրաւունքներուն։ Այլ ուժ եւ Կու
զի՞նք ենք ներկայացնել Հայ զարգացումը զե
մէջ, Շամիրանի կախարդական ուղեւորներու
բուրժուականը։

— Արտասանի թաղուհին երբ կը զրօնէր Վա
նայ ծովուն տար, Եմարգի խումբ մը փա մանու
նէր, որոնք յալուէ կը խաղային ի Կիտէր, որ Ե
մարգի կախարդական գործիքները մը ունէին, կը
լսեանք մեղքէն և ատոր ի լիցենզի կը բացատրէ
Հայ երկաթագործութիւնը։ Հայ ծերունի նախակա
նութիւնը, որ մը կը թուէր այս ուղեւորները եւ կը փա
նէր։ Շամիրան իր երկար մայրեք կը զալէ, հակա
մայր մը պարտաստի ըրած, կը նկատ ծերունիին
հետեւին։ Մայրեր իր զրեւիսելը պիտուին, ժայր
կ'էնայ Արտասանի մօտ փոս մը մէջ, ինք կը
քալանայ, իսկ ծերունին ուղեւորները կը նեղ
մովը։ Այդ ծովը՞ Հայ ժողովուրդը է, նաև —
պարձ. շ. Յ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ.
դական ուղեւորները զիմ ինչ ուղեւորներու մե
քէն։ Անուշու, անհասկանալի պիտու ըլլար շ. Յ.
Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ.
1870ական թուականներու զարգացումը ըլլար։
Միութիւնի Բարձր Հայրը՝ Կարիկի մէջ, Միութիւն
ի փրկութիւն (Վան), Հայրիկանութիւնի քա
նական կաշին։ 1890ին, կը անմահ հիմնադր
ներու լուծով, Հայրիկանութիւնի դապուստները
կ'ըստանան զորքն։

Անուշու, ընկերը շ. Յ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ.
գործունէութիւնը բանին երկու մեծ շրջանն —
բու. — 1890ին թիւներ 1920 եւ 1920ին միեւն
այսոր։ Եւ լուծով — շ. Յ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ. Դ.
վիճականութիւն մը լսեմով, անդրոգրով կամ գր
ն անմահ հայրով։

Մ. Շ. Դ. Կոմիտէն իր խորին շարժակա
նութիւնը կը յայտնէ բուր անոց որ իրենց մաս
նակցութեամբ անկախեցին տոնակապետի ին
քայրը։

ԾՈՓԵՑԻ

ԼԵԱԿԱՆ նաւաստար դրուեցաւ խորհրդա
նէն մեծանակի մը քամաւաստարութիւն տակ։

ԱՅԼԵՎԻՍ մէջ մօտեցաւ տեղի պիտի ունենան
զինուորական կարևոր խորհրդակցութիւններ,
Բուր, յոյն եւ անկերկար պայաններ մընէն։
Պիտի թմուրի կացութիւնը Բուր, յոյն եւ պա
կար անհասկանալիութեան, ուր վերջին, Պիտ
կարուն Թուրքիոյ րոնապետի պատանդով,
արուած կաշին թիւն մը ստեղծում է։

ԾԻԱԿԱՆԻ կենդանի ընկերակցութիւնն նա
խաղաղ, Տիկնի Եմարգի Բախրեան (Համարակա
նութիւնը) քալուի զինուորական տոնակ առնէ, այն
մասնաստանութեամբ թէ դասակարգութեան մօտ
է զինուորականը։

ՍՏԱՆԲՈՒԼ

ՀԱՅՐԵՆԻՓ ԱՄՍՏԱԳԻՐ, 28րդ տարի, 1950
Հոկտեմբեր։ Ճիշդ են այլապես բովանդակու
թեամբ։ Տարեկան բանեցնել Եմարգ։ Հասցէ —
212 Stuart St. Boston, Mass. (U. S. A.)

«ԵԱՌԱՅԻՆ» ԲԵՐԲԹՈՒՆԸ

(217)

ՄԵՆԻՓԻ ԱՂԶԻՒԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
Գ.Ի.

Ոչ, յանցանք կը լինէր այդպէս կարծելը։ Աս
տիկ զգայ, որ եթէ միայն նախկին մայրը լինէր
Փուրցողի ձեռքին, ի՞նչ չլինէին միւս զերեւելի,
դարձակ պիտի իր գնայ, անկ այն, ինչի մասին
նախկին պալատը կը մանանայ։

Այժմ Աւանը չէր թոյլ տայ, որ անկատար
մայր նա ցանկութիւնը։ Բայց ո՞ր էին զերեւելի
թիւ։ Կուսակցութիւնը ժայրի զիւնի կանաչը դիմաւոր
էին Մուխարբի կանգը. կամ շրջապէս ծորի յա
տակունը, կամ զոյգ տղայ զերեւելի տեղը եւ ապա
կրկնէ այս կարգին։ Մուխարբը մօտեցաւ ան
ընդուն ձայնին, շարժեց նախ խորութիւնը, կա
ն ծնա տարուերուն կը տալարեւոր պայմաններին
մէջ։ Եւ յանդիպ քաղաքական նշան անկով, հո
կարծեց իր թեւանը, մեկնային զիմէն։

Կիսար նա լուծեց։ Անդուստի ձայնին նրան
յալապետեց հայրը, որի մէջ նա անքան ճար
տար էր. անհայտական։ Նա յիշէր որ իր ուղար
կած ապարեւը իսկ թափ չէր ունէր, որովհետեւ
Հանուած է այն խն տեղիցիւ, ուր այնու Ոս
մանիկներ են կատարելի։ Մուխարբը անկու
օրում կը հակեցնէ մարդով կարանքը՝ մէկին շոր
զին անկով։ Որպիսի իրարանցում հարեւներին

մէջ, որպիսի նախան միւս փաճանանցներում
է։ Տաք, շահանք անկուր հնախակը Մուխ
արբի միջին ուրախ ծիծաղը յարեց։ Եւ ի թաղ
ցնելով այդ ծիծաղի պատճառները իրան լքեւ
պատուիրէր, նա ասաց, որ իր ունեւորին հան
պատ կը լինեն ձորի յատակին։ Ու քա՛ղ յա
նեց։

Բայց յարգութիւն ունեւորներին համար հան
գտութիւն չկար։ Դեռ արդանեւոր էին նիստով
դառ ղիպիւ, երբ Անաստանուցեց ճանապարհը ըն
կած ձիւտերները։

Սուտ չէր ասում նապուն, որ ինքը մօտէ գի
ւերին է կ'անամք թէ որտեղ է մայրը կան
չուն իրան։ Նա մի նշանով, տարաւ իրանը, Գա
նիսին յանձնելով Մարթինի հոգը։
Ճանապարհը երկար էր։ Եւ երկար ժամանակ
Աւանը թմուրի վրայեց դիմում էր ի հայացմուն
քի առաջին։ Որքան լուր եւ նշան, այդքան
խոր համարում էր որ, այն, այդ աղբիւն իր
անուշ ունէր Մուխ Աւանի հետ լինէր իր մայր ի
սրբի մէջ։

Նրա մայրուած, տարուեամբ համակում
զերեւել խոնարհ քրտէլ էր, ինչպէս նրա կատա
րած զորքը։ Կանոնաւոր, նուրբ պիկներ, նախկին
սիրտունիքան այդ լուս կանգնէր, այժմ, տան
նախէ կը վախ աղեցնողութիւն տակ, այլապէս չէ
էին։ Սակայն որ քաղաքով մերթապ մը արտու
յալուցութիւն չէր, ընդհանրակ ունէր իր ա
ռանձին հրապույտները, իր տալանին լիցուն, որ
Թուրքում էր։

Այլիւս ոչ մի կական չկար Աւանի համար։
Եւ երբ տուէ Հանուս, նա չկարողացաւ պահել իրան

ու յայտնեց նապուն, որ ոչ մի զո՛ւ, ոչ մի դիմ
անկութիւն չէր խաղարկ այս զորքը, որ սկսած
է նրա համար։ Եւ նա ապացուցեց որ ճիշդ է ա
սում։

Նապուն ճանաչում էր այն դիւղը, ուր փա
րուած էին զերեւելի։ Բայց նրանց այժմ տարել
էին եւ հեղտ չէր իմանալ թէ ուր, որ կողմով
Աւանը, երակ կարած, ընկաւ ընդհանրէր, նոր
չէր չլինաքարած։ Եւ մարդով զերեւ. որտեղն է
մասա լուս դիւղը։ Հայը ու փորձը, Դարձակ
աւարաւ. նրան մի անուրացանի մօտ, որ տեսնէ իր
կարանները։

Մուրմուր թուալ ցոյց տաւ ուղղութեամբ
պիտուր իր լուս յապակ, որովհետեւ ճանապարհ
չառ կար։ Երկ մայրաքաղ մասնակ չէ Աւանը
պատկառ էր կուցն Նապունի տղերը, աչքը չէր հե
ջումը նրանից, մասնակ չէր նրան։ Բայց նա
լուս չէր չլինաւում այդ բուրը։ Այժմ մա մասա
ցել էր անէն ինչ եւ խոսում, մասնակում էր մայրն
Մարթինի մասին։

Նա չէր իմացել թէ այդքան երկար կը տեւի
ճանապարհորդութիւնը, թէ ոչ՝ չէր հնաւապ հ
նրախի կողքը։ Նա հասկանում էր, անկով որ
փորձը չէր հաւանէ, է հաւանում էր մասնակով
այն պատճառով, որ այժմ մա գտնուած է մօ
տեւի ձեռքում։ Մինչեւ անգամ նա ուղեւ նա դա
նաւ անհասկանալի կեանք, և Աւանի համար լուս
չէ հեղտ չէր համարել նրան որ թուէր այս միտը։
Այդտեղ էր նա տակ փառուեց այն քրտէլութիւնը,
այն քանիցիւն տեղի, որ այդ աղբիւն ընդունակ
էր տանել զէպի տար մարդը։

ԴԱՅԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՍՈՒՄԵԱԿԸ

Սենք Էրիկենի մէջ

12 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 15ն 24, Ռե-
փրայիցիներն արաբ, 16 rue J. B. David :
Կը խօսէր ընկեր ՎԱՀԱՆ ՀԱՄԱՐԱՐԱՌԻՄԵԱՆ
Գեղարուեստական ճակի մասին, կենդանի
պատկեր, խմբեր, ձեռներ և արտասանութիւն:
Հանգիստ պաշտօնական թանկէն վերջ պա-
րեր, ընտիր նուազագումար ընկերակցութեամբ:
Կիրակիս ժամային Էրիկենով:
Մատչելի ազատ է:

Սեն Եստմոնի մէջ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ե. Դ. ՎԱՐՈՒԹԱՆ յ
Էրիկենով ժամը:
Այս շաբաթ Էրիկենով, ժամը 8ին, Salle Jeanne
d'Arc:
Կը նախաձեռնութեամբ Հ. Ե. Դ. ՎԱՐՈՒԹԻՐԻՄԵԱՆ
Կը խօսէր ընկեր ՎԱՀԱՆ ՀԱՄԱՐԱՐԱՌԻՄԵԱՆ
Գեղարուեստական թանկէն կը մասնակցե-
լանք Էրիկենի Նոր Սերունդը: Նոր, արտասա-
նութիւն, և յեղափոխական կենդանի պատկեր
ը:
Մուտքը ազատ է:

• Ե Յ Ո Ւ Ա Զ •

25ամեակին առթիւ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Վալանտէն ըն-
կեր Նալի Թեպալեանի հարգող Փրանս, իր եղբոր
Արմենի կիցաբնակարան առթիւ և Էքսէն ընկեր
Միգրիանէն զաւկին ծնունդին առթիւ 500 Փր.:

ՍԵՆՔԻՆ ԵՍՈՒՄԵԱՆ ՎԱՐՈՒԹԱՌԻՄԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
X Վալանտէն Գ. Թորոնտէն իր գերութեան
ընկերով Արմենի Թեպալեանի կիցաբնակարան
առթիւ 500 Փրանս կը նուրբէ: Նոյեմբ. 500 Փր.
Էքսէն Հ. Ե. Դ. Վեյի խումբը, ընկեր ՄԵԼԻՔԻՆ
ԱՍԽԱՏԱՐԱՌԻՄԵԱՆ ժամական առթիւ:

X Տէր և Տիկին Յովհ. Տէր Յովհաննէսեան-
ներ (Փարիզ), ժամակցութիւն յայտնիով տարա-
բայտ Տիկիններ ժամական առթիւ՝ Տոր, Նայ-
րեանից Մարիա Պորոնտէնի (Մարսէլ), փոխան
ճաղեցեալների հարգող Փրանս կը նուրբին:

Ա. Չոպուսեանի ցրական գործունէութեան 65ամեակը

Վալանտէն մէջ, մեծ պարտաւստեալեամբ
Այս ուրբաթ Էրիկենով ժամը 8.30ին, Salle des
Fêtes ժամ արահին մէջ, իր ներկայութեամբ:
Մուտքը ազատ է:

ԽՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՄ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի
Լիոնի Արմենի խումբին, այս կիրակի կէս
օրէն վերջ, ժամը 3ն 35 մինչեւ 11, Յոյններուն արա-
հին մէջ, 5 rue Bonneyoff:
Գեղարուեստական թանկին:

ՀԱՐԱՐԱՐԱՌԻՄԵԱՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ Լիոնի Ազ. և Հայ Ա-
ւստ. Կենդանի միութեանը:
Կը թանաթաւ քրոթ. Գ. ՈՍԽԻԿԵԱՆ
Լիւթ. Գր. Լարիկեցի, իր արքայեան և
բանաստեղծութեամբ մասին: Այսօր, Հինգաբարձի
կենդանի ժամը 8.30ին, Լիոնի Հայոց Կենդ-
անք: 69 rue Louis Blanc:

Դերակնիւրու

ՕԳՏՈՒԵՆԵԿ ՄԵԾԵՐԱՐԱՆԻ ԴԻՆԵՐՈՒ
ՓՈՐԻՔԻՐԱՆԱՆ ՎԱՀԱՌԱՌԻՄԵԱՆ
Թէ կերպանքուն և Բէ ինքնակնքուն անմարտի
բոլոր պիտոյններուն համար տնայալոց զինեցե-
ԵՏ. ALLIANCE
63 Rue de Maubeuge
Métro Poissonnière Հեռ. Tru. 12.05

ԱՆԵՆԱԿԸ ԵՍԵՐ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՄ ԵՆ ԹԱՐՈՒՆ

Ի ՆՊԱՍ ՓԱՐԻՋԻ ՀԱՅ ՄԱՐԱԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՈՒՆ
Այս կիրակի ժամը 15ն մինչեւ 24, խիստ Բաղադարարութեամբ արտա-
հ. Ave. Victor Cresson, խիստ Երկուսիս
Գեղարուեստական ճակի մասին: Նոր, Օրորներն ՄԱՌԻ ԿԱՆԱՐԵՆՑ, ԱՍՏԻԳԻՐ ԲԵՐՈՒՆԵԱՆ,
Գ. ՄԱՌԵՆ, ԱՆԴՐԵԱՆԵԱՆ, ԱՆԵՏԻՐ ԲԻՐԻՔԻՆԵԱՆ: Հայկական արարք և Նախկիններ
Թարաքմ ԳԻՐԻՄԻՄ ՎԱՀԱՌԱՌԻՄԵԱՆ
Հ. Մ. Մ. Վիճակահանութիւն տեղի կ'ունենայ Նոյն օրը:

ՅՈՒՆԱՅԵՐ

ԱՆԻՔԻ ՊՈՒՆ ԳՈՐԱՄԳ — Հ. Ե. Դ. Արմեն
Կենդանիներն ժողովը այս ուրբաթ ժամը 21ին,
ճանաթ հաւաքանդին:
ԴՈՒՄ — Հ. Ե. Դ. Հաւաքանդին կ'ունենայ հա-
ւաքանդան ժողովը այս շաբաթ Էրիկենով ժամը
8.30ին, Էրիկենի արաբ: Կը խօսէր ընկեր ՍԱՀԱԿ
ՏԵՐ ԹՈՒՄԵԱՆԵԱՆ:
ԱՍՏԻՐՈՒՄ — Յր. Կապ. Խաչի ընդհ. Բար-
ժա Նոր. 10ին, ընկերուն և Մ. Խաչիկեան բը-
նակարանը, 40 rue de Flore, Ալֆրիդի, ժամը 8.30-
ին: Գարուեստի ներկայութիւն:
Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Փարիզի ԱՆԱՐՈՒՆ-
եան ընկերական հասարակութիւնը, այսօր Հինգ-
աբի ժամը 9ին Studio Caumartin: Դասախոս ընդ-
ՎԱՐՈՒԹԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՄԵԱՆ, Երկր. Վերն-
ժամաց և Պարիզի Կենդանի հաւաքանդանութիւնը —
Հայկերի զարեթեալ ժամը 8—9:
ԵՄԼԻՄ — Հ. Ե. Դ. Արգոնեան խումբին
ընդհ. ժողովը այս շաբաթ Էրիկենով ժամը 9ին,
ընկեր Վարդանի թանկարար: Ներկայ կ'ըլլայ
Կ. Գ. Ներկայացուցիչը: Բազմակնքուն նկարա-
կանութիւն:
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ընդհ. ժողովը 18 Նոյեմբեր,
շաբաթ Էրիկեն, Le Cadet արձարանի վերնաբարձ:
Լիոնի Հ. Կապույտ խումբի մասնակցող՝ Միւն-
իւնի քառասունամեակի կ'ունեն, յառաջիկայ 23
Նոյեմբեր, շաբաթ Էրիկենի Salle Rameau մէջ:
Կը խնդրուի շառաւեռել:

ՎԻՃԱԿԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ
Նախաձեռնութեամբ խումբ մը երկուստարը —
ներս: Լիւթ. ԿԵՆՉ ԻՐԱՌԻՆԻՐԵՆԵՐԸ ՀԱՄԱ-
ՍԻՐ և իր ՍԵՐ ՄԱՐԻՆԻ ԻՐԱՌԻՆԻՐԵՆԻՐԸ:
Այս Էքսէնի երկուստարը Հայուն Եւ Կիր-
պատանակի ՈՉ, երկուստարը մը ԱՅՈՒ:
ԴՈՒԿ ԻՐԵՂ ԵՎ ՄՏԱՅԻԿ:
Գաղցե պաշտպանի ձեռն տեսնուող այս շա-
բաթ Էրիկենով ժամը 8.30ին, Sociétés Savantes,
28 rue Serpente: Métro Odéon:

ԿԱՐԵՆԻՐԵՆԻՐԸ — Կարեոյ Հայր. Միւն-
իւնի Հայեցի — Khoren S. Balanian, 49 rue Mau-
rice Barres, Beyrouth (Liban):

ՀԻՆԵՀԱՆԴԻՄ — Լիւթ. Այր. Տիկին Պա-
ժա. Պէյրիսի (ճինայ Չոպուսեան), Օր. Այն
Պէյրիսի, Տէր և Տիկին Բարսիկ Պէյրիսի,
Օր. Օսկէ Պէյրիսի իրենց ամուսնուն, Տոր,
Էքսէն, տարբեր և Տորեթորը՝ Գ. ՊԱՐԵՆ ԳԵՆ-
ԵՐԵՆԻՆԻ ժամական թանաթալեցի առթիւ, այս
կիրակի Լիոնի Հայոց Կենդանի մէջ (69 rue Louis
Blanc) Հոգեկանպատան պատարագ պիտի մա-
տուցին: Կը հարկաւորին իր յիշատակը յարգող-
ները:

ԼՈՍՏ ՏՍԱՌ

ԳՈՅՄԱՐՏ

ՊԱՏԻ ՕՐՈՅՈՅԸ

Պատմական, քրական և պատկերապարզ
Հրատարակութիւն Հ. Ե. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻ
Մարտիոյ Երբ. Վարդանեան
Դիմել՝ Արմ Պարիզի, 7 rue Berlioz, Marseille

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ — Ակոյա Ապուլի զիւղալի
Գ. Մարի: Դասախոս և կ'փոստ իր Էքսէն Եր-
րիկենի տեղին Իսկուհի Դասախոսին և աղի-
կը՝ Մարտի: Տիկին Պարիզի, Mr. M. Kassabian 29
rue Pierre-Poly, Issy les Moulinaux (Seine):

ՀԻՆԵՀԱՆԴԻՄ ԳՈՅՄԱՐՏ
ՆՈՒՄԵՐ և PAVILLON ՄԸ
44 Rue de Brest, Arnouville

ՀԱՍ ՆՊԱՍՏԻՐ ՓԻՐ
Այցեկոյ թիւն ժամ պարտեալ ժամը: Գրել Mr.
Stéphanian, 2 rue Basfroi, Paris (11):

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse — (13)
Le Gérant: A. NCRESSIAN

բուն ճառ մը խոսեցաւ. ընկերակցական ներկայ-
ացուցիչը, Դ. Մարտի, ժառանգելով կարգը
սխառնանքներ: Մոդէլի մէջ հաղարար Քու-
ցիկեն կը բանեն, Հէրիկենի շրմառան ժա-
տանային էջ խորագրով: Մասնապարտ մը, Բիւ-
մանի, որ ուղ առաջ կ'արդարեալ մը հրա-
տարակալ է, Էքսէնի կայապահութիւնը: Գործա-
կից թերթ մը, ընդ Պարիզի, կը գրէ—Մենք
ներսն ստանալու պիտի չունենան հաղարարա-
կան զեպի մը համար: Aspects de la France թեր-
թի վարիկենի մէջ կը յայտարարեն — Ես
միշտիւն էի եւ հարաւոր եւ ստոր համար չէ: Կան
տակալի զատապատկաններու. բարեկեանքի,
ընկերակցութիւններ, հրկանի զաւրեղ, վարի-
կեն արդէն կը վերակալուին տարբեր սնունդն —
բուն տակ: Իրական մէջ, շատ քիչեր կան որ
արտաքին ըլլան ներդրումսիւն: Անոնց համար
անհրաժեշտ էր ընդհանուր օրէնք մը բուհարի-
բաւանք և զիմիկէն ընդունել:
Վիճակահանութեան ընթացքին, արեւիկայի ե-
րկուստարի մը, Պէր թուան, մեծ արժեք հանեց,
պաշտպանելով փոքրէք, ժայն պատկարի ծն-
աւանի արուն ծնունդը: Գործախոսի զբաղմուն-
քուն միայն Արեւիկենի Ուրիկենի ընդդիմաբ-
անքին, բայց Պէր թուան պիտի չունայ զնայ
որ, նախաձեռն հարկաւորութեան կարգի հրատե-
րել:

Դատական նախարարը և ուրիկենը պաշտպա-
նեցին օրինակներ:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊՈՒԿԱՐՈՒՄՈՒՄ պատմութիւնը հրատարակեց
հրատարակող մը, որուն համաձայն Պարիզի
բնակող իտալացիներ զաղաքայինքն պիտի կրնան
տակէ միջոյ, ստանց կանխաւ արտօնութիւն ստա-
նալու: Կանաձեմի պատմութիւնը մասնաւոր ձեռնար-
կներու, պատմական համարողականութիւններու և
պատմական կադակարարութեան մէջ: Ուրի-
կենի խումբը, հաւաքաւ երեսուցներ արտ Կալիկենի
ԻՏԱԼԻՈՒՄ արտօնութիւն արտաձէ մարտը —
նաւոր լինել իտալական նաւատորմին համար:
Հայտնական զաւարեղ, Իտալիա նաւալիւն —
Թեան Իտալիան վարի ունենար 1951ին միայն:
Առաջին արեւիկէ պիտի կառուցուին 2400ական
թուն տարողութեամբ և 34 խնդրող արաւը —
Թեան երկու թորիկայականներ, երկու մեծ
մարտանաւեր (17000 թուն և 26 խնդրող) և վեց
ուրիկ փոքր մարտանաւեր:

ՄԻՃԱԿԱՐԱՆԻՄ ի պաշտպանութեան մասին
հրատարակելուն համար Էրիկեն — վեց յոյն բարձ-
րաւորական սպաներ Նիկարա պիտի մենկին ծո-
տերս: Ներկայ պիտի ըլլան ծառ ամերիկայի,
բրիտանացի, ֆրանսացի և իտալացի սպաներ:
ԱԶԳ. ՓՈՂՈՒԸ Ընդհանր օր պիտի ընեն այս
օրինակներ, որուն համաձայն տարբերուն. Կէս
պիտի վարդին Նոյեմբեր 15ին, իսկ միայնալը
Դեկտեմբեր 10ին:

ՀԵՂԻՄԵՐԻՆ մէջ կ'ունենայ Կը մուրին Հատն-
կի մուրքը: Հանդէս 16 փիւ. ճոռու: Հանդ Կը
զանուի պաշտպանի թանկ: Բազմեք ընկերակց-
ութեան ևն կ'ալի իրենց Էրիկեն, զալթիւնը համար
զեպի Հայիկենի, անմիջապէս որ ազդանայն
արտին:

ՀԱՅՈՒՆ ՀԱՆԴԱՆԱԼԸ ՍԱՐԳՈՒՄԱՐԸ Ե.

ՃԱՅԱՐԱՆ

« TAVERNE MAUBEUGE »
6 rue de Maubeuge, Paris (9)
ԲԵՆԵՐԱ-ԲՈՒՄԱՐԱՆԻՄ ՀԱՍՏԱՏԻՐԻՄԻՆ
Համարակալ է արեւելեան և եւրոպական իր
ընտիր կերպարներով, մաքուր սպասարկու-
թեամբ, ինչպէս և ամառական ճաշատեղի:
ԳԻՆԵՐԸ ԻՆՍ ՄԱՅՏՆԻՆ
Կիրակեանմէն փարգ հասած մեր հայրն —
անպիտան մեծ գովեստով կը խօսի այս հաշա-
րանի մասին:

ԲԱՅ ԵՄԵՆ ՕՐ
Արեւիկենի Մարտի, Կիրակի և երկու —
շաբթի օրերը:

Հոգաւորական և օգտաւոր արճը կը զրուի փա-
փարկներուն արտարարութեան տակ, հարաւոր —
քի, կ'անալիս, Թէ յաւեղանի և անմիջապէս
հաղարարութեան համար:

Հեռ. Tru. 85-47: Հարգողութեան խմբ. — Métro-
ներ, Cadei, Pelatier, Notre Dame de Lorette:
Հաղարար ունի ծառ. տուններն Prix Fixe 250 Փր.:

ԲԱՀԱՆԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ

Մարտիկ — Փրատիկ Մարտի կենդանի հա-
մար կ'ըլլուին ըստնայ օր, կամ ըստնայական
թիւններուն մը եւ ժամով սխառնարար մը: Գրաւոր
զինկ Կրն. Ընկերակցութեան, 339 Ave. du Prado:

ՊԱՐԱՏՈՒՄԻՐԻՐ

Մարտիկ Հ. Մ. Ը. Մ. Մ. արեւելեան մեծ պա-
րաւանդներն որ տեղի կ'ունենայ 2 Դեկտեմբեր,
51 rue Grignan Clubի շինք արահներուն մէջ:
Մանրամասնութիւններն տանին յայտարար —
բունութեամբ:

Մեր հովուքը

ՄԻՇՏ ՆՈՅԻ ՄԵԶԻԱՆԸ

Որ եւ է մեկնութեան կը կարծողն օրտան
զկտերն եւ լուրերն :
Անողջ Մար. Արեւելքը հրաբուխի վրայ :
Գորշայի խնդրի կնճռոտից չնկատեալ միշտ
մտտեմար (բրեւ թէ կամաւորն են որ կը
կուրեն) :

Հնդկային պատերազմը սաստկացաւ : Ամ-
բողջ Թուրքի շրջանը պաշտպանի տակ :
Կարծիք Չինաստանի արշաւանք ղեկի թի -
պիթ, Ալեքսանդր Տանիքը, Հակասակ Հնդկաս-
տանի ընդդէմը :

Անվեր խորտաններ Մալեդիոյ բրիտանական
զաղթաւարին մէջ, ուր լուրտանելը կը շարուն-
անին զմարտիկ ստուարաթիւ ուժերու :

Խնդրումներ : Միջին Արեւելքի մէջ, ներքին
թէ արտաքին պատճառներով :

Սալիկ, Ներպոլի մէջ, արտակարգ իրարան-
ցում փութացանք շամար Առյաւանանի զինա-
կէցիներն ինքանիւնով :

Միջնորդին ստանձնած ժողովներն եւ դի-
վանախոյան խորհրդակցութիւններն, յայտնի
կամ պատշաճ : Ճանաչող քանի քննադատաւոր
կը ծառայեն միջոցորդ ընտելացնելու :

Այս րոպին զուգորթաց արտաւոր մթնո-
լորտ որ Արեւմտղովին մէջ, ուր երկու տարեկ
աշխարհագրացներ իրարու, Ինչոհարին օրտան
շարժը մասնաւոր : Ամէնին սովորական հանգրիւն
քննութեան տարին :

Իսկ ամէնէն վերջով, մինչ արեւմտան աշ-
խարհամարտին մէջ քայլի ի քայլ ի խօսին ամեն
րոպէ մտաւր — երեւն յարաբերւոյ շատ — շարա-
նալ իսկինքն մը կը տրին կարմիր դիմէն անդին :
Հիւսիսակիներու եւ Մալիքներու ընդմիջները,
մտակալներու հնդկական ճանքեր կամ ժբարա-
նանքներու եւ ժողովախոյաններու ամբողջարարու-
ման ճամարապաշտութիւնները չեն որ իրական զա-
ղաւորաւոր զպիտի ուժն ուրեմն մտադրութեանը
մասին :

Այս րոպին տարեւ որ հրապարակային յայ-
տարարութիւններն կը խաւարին Ե Արեւ — Առաջ-
նորոգը, երբեմն դրսուր պատասխանելով զանա-
կան հարցումներու :

Բանդեղներ շարաւոր մեկնութիւն մը կու-
տան այս խորհրդաբոր լուրերն, որ չնգոծուցա-
նալինքն լուրինքն յնդկականութեան տարեղար-
ման տակ :

Խաղաղութեան բարեկամներն անգամ չեն
կցցած լուրտանին այս դադողները :

Այս րոպին միշտ Մեծերը միշտ ինքապա-
հաւերթաւ ինչոհարին Միտակներն հաստատիւնն
ու, ապալակներն :

Անոն շատ լաւ դիտեն թէ աշխարհի վեղե-
րորը մասին մէջ տեսնու ինչ արբիւր ստացն Սիւ-
մի չաւանութիւն :

Հետեւաբար, երբ Ե Հանճարտը ըր քար լու-
թին կը պաշէ, մտածող կասկածաւորութիւնն է որ
կը Թանճարտը կը արտաւորէ :

Այս անտաւորութիւնը տեղի կուտայ նաեւ
պարբերական իրադարձութիւններ, սաստկանելով
շարժարար : Մասնաւոր այն երկրներն մէջ ու
որոնք յայտնապէս կը վախճան Ռ. Միւրիքներն,
իբրեւ հարւան :

Տակալին երեկ եր որ Մ. Նահանգներու սա-
ղաւարտը, զոր. Գրեյտի, յորտաւոր մը դիտել
կուտայ թէ Ամերիկան զաւար չէ քրտի որ ունենի
տեղական պատերազմներն մէջ, որովք կրնամ
մտաղի զմտաղմ իրկիմքնրաւ, ընդ որս եւ Թուր-
քի մէջ :

Անկերտն եւ լուր թէ յորտաւորն հրատարակու-
թիւնը մեծ յորտաւոր պատճառնք Թուրքիոյ մէջ :
Այն սասնան որ, Ուղեկիթրին կալուածաւ —
կան շրջանները հարկադրուեցան քայքայելու թէ
Ե Թուրքիոյ ղեկ կատարած յարձակումը որ պիտ-
ուի շարակարգ Մ. Նահանգները ուղղակի սրտն
զարնել շախմատիկն :

Սպարապետին կարծիքով, ազատ աշխարհ
կրնայ յարձակումն որ, ժամանակի կամ յա-
նդարարար, միջ — իմքի արբեր, երկրորդ —
կան ճակատներն վրայ, մէկն լրջալով Թուր-
քիան : Առաջ Մ. Նահանգներն վրայուր հո-
րը պիտի յորտաւոր զործողութեան շրջա-
նը, փոխանակ քրտելու զաւանից ունենք :
Գիծը, փոխանակ քրտելու զաւանից ունենք :
Միշտ նոր միջանակը, — կ'ըր եւ, ուր կը
յայտնաւոր շախմատիկն : Ապա ուրեմն դիտա-
լաւ — ամեն ուղղութեամբ...

Փոնցինը պիտի պարպուի

Նախարարական Խորհուրդը առջի որ դրադե-
ցաւ Հնդկական կայսրութեանը, որ հեռահեռէ կը
մտաւորայն : Այս կայ որ Քրիստոսական քանակը
հարկապաշտ մարդկութի պարզին Թուրքիոյ շրջա-
նը, լեռնով Հանդը եւ անոր բրիճիճ զաւարը,
ինչպէս եւ մեծ Նահանգաւոր մը, Հայկիցն :
Թուրքի, որ կը զանտէ Հնդկական չիւսխա-
կոցը, Անգլիոյ 4/5 մասը կը կարգէ տարածու-
թեամբ եւ Լոնտոնի յափ քանակն ունի :

Ձօր. Գրեյտի մանրամասն զննողութեան լսելն
վերը, նախարարներն հետեւեալ եղակաւորութեան
յայտնում են, ինչպէս կը դրեն կարգ ըր թերթեր :

1.— Թուրքիոյ մէկ մասը փրկելու միակ մի-
ջոցն է զաւթարկել նոր զօրք եւ մեծաքանակ զի-
նաւթները զրկել :

2.— Փաշտպանին Թուրքիոյ Քրիստոսական կ'ըր-
մը ինչպէս կ'ընտարարուր կենտրոնը կործանել :

3.— Չափաւոր զօրքաւ է աղալային քանակի
մը կայսրի Հնդկական զաւթարկիկներն :

4.— Համապատասխան տեսարաններ, ունի
կը Համապատասխան, նոր յարձակողականի մը ձեւ —
նախկինը Համար ղեկի Հարաւ : Իրենց ունենք եւ
սպառազինութիւնները կը զերգանցեն Քրիստոս-
կանը :

Անպայման նախարարն է, Կի Մոյն (ընկեր —
վարակներ) հետեւեալ յայտարարութիւնն :
Այս արթիւ — ՆԵՔ Հնդկականը կ'ըրտուի, զարգող
ազատ աշխարհը պիտի ստանէ : Մեծը շատ անկին
մասնաւոր զաւթ պատարաններն Համար քան
ստացան են Մարլբոր ծրարողն :

Նախարարական ժողովն վերը ծանուցուեցաւ
թէ զոր. Անգլանդի արձակութիւնով, Թուրքիին հրա-
մանաւոր նախակուած է զօր. Թուր, որ մեծ
միտաւորութիւն ունի Հնդկական զործողութեան մէջ :

ՀԵՏԵԱՆՈՒՌՈՒՄ ԱՆԵՏԱՆ ԼՈՆԴՈՆ ԳԻԱՏ

Պարբերական երկուստար Էնեկանցիկ Գ.
Առաւ Աւետան, որոնք Փարիզ շանդիքը Հայոր
չաւ ինքն, առի իրկուս իմբարքաւորանալ արեւ-
ելք եւ հեռաբարձական մանրամասնութիւնները աշ-
խարհ : ԹէՀնեկան Փարիզ իր արեւմտանդարական
մանրադրութեան մասին : Շարժողով կուտան աշ-
տակարութիւնները :

Գ. Աւետանի երեկ, միշտ Էնեկանցիկով եւ
Տիկիսի մանով Լոնտոնի միջնեցաւ : Հինդ վեց եր-
կուս մասն վերը պիտի վերադառնայ Փարիզ,
իստոյ ԹէՀնեկ, զանաւոր :

ԵԿԻԳՏՈՍ 16 րօրտանական հրատարակ զպիտ

ստանալ մտտեր, իբրեւ, առաջին առաւել :

ՄՈՒ. ՂԱՆԻ լոնտանացիներն հինգը, որոնք
ճամբայ կ'աւ մէկ երկուսարթի որ, յաղորդեց
լեռան կատարը Հանդի, 4600 մեթր ճարճութե-
ն Թեմար եւ Հատապեցին վերջնական խորտակու-
մը Գոմպիսին Լոնտոն թուած օդաւանին : Հեռեւ չէ
մացած 48 ուղեւորներէն : Հերոսական յաղ-
կութիւն մը կը Համարին այս յաղորդութիւնը :
Գաւառու Լեւոնի խալը շնորհակալութեան վեցերորդ
լոնտանացի, Թեմար Փաշայի, որ միջանկյալ մը
ստան մացած էր :

ԽԱՂԱՅԻՐԻԹԱՆ կողմնակիցներու երկրորդ
Համադարձութիւնը Բուլաղայ եւ Մեքիկայի պատ-
ւարածարները ձերբակալուեցան ղեկի Անգլիա
ճամբայ կ'աւ մեծին : Ամերիկան կատարու-
թեանը ժեթեթ անցանք ապա զաւթարկ ըր եւ ու-
նի զաւթ ըր ճարդաբաններն : Առաջին 30
պատգամաւորներն միայն ըր անցաւոր ստացան
են : Բուլաղային պիտի երկնամ 250 պատգամաւոր-
ներ, զիստաւորութեամբ նախկին արտաքին նա-
խարար Լեւոնի : Առաջ թէ. անցաւորի պիտ-
ուին, քայք Անգլիոյ յեղաղթի պատճառներն
կրնան արթնել կասկածիկներու ճամբը : Խոր-
հարդին զաւթած մը, ինչ երեւալուր, չէրցաւ
անցաւոր ստանալ :

ՄԱՍՏՈՒՆԻ հրաբերին առթին, տեղական
թերթերը կը դրեն թէ միտաւոր պատարան է ճա-
նաչելու. երբ լրջաղող լուսարանութիւններ
ստուին : Անգլիա եւ Մ. Նահանգներն ալ այս տե-
սակէտն ունեն թէ Ձերպետը ժողովը պիտ-
ուի սահմանափակուր միայն զերմասկան հարցով,
այլ ճեղք լուր ինքնին խնդիրներն :

Մ. Նահանգներու
ընտրութիւններ

ԱՄԱՆՈՒՄԱՆԵՐ ԿԸ ՊԱՆԵՐ
ՄԵԾԱՄԱՆՈՒՐՈՒՆԵՐ

Նոյեմբեր 7ին Մ. Նահանգներու մէջ կատար-
ուած խորհրդարանական ընտրութիւնները, ան-
գամ մեծ ալ ապահովեցին իշխող Դեմոկրատ կու-
սակցութեան մեծամասնութիւնը ծերակոյտին եւ
երեսօր. ժողովին մէջ : Միայն թէ այս անգամ,
մեծամասնութիւնը նուազած է : Այժմ, ծերակոյ-
տին մէջ Դեմոկրատները ունին 49 անդ, Հանա-
պետականներն 47ին ղեկ, ինչ որ կ'ընէ 2 անդին
տարբերութիւն մը միայն (նախորդ կարգը՝ 42ի
զեկ 54) : Իսկ երեսօր. ժողովին մէջ ալ, Դեմոկ-
րատները, պահելով խնդրեց իրենց մեծամաս-
նութիւնը, կը կորսնցնեն 30 անդ : Այժմ ունին
231 անդ : Հանրապետականներն 199ին ղեկ — (4
անդներու տակաւին չեն ճշդուած) :

Ինչ կը վերաբերի կառավարչական ընտրու-
թեան, Հանրապետականները կ'ապահովեն շախ-
մալին մեծամասնութիւնն մը : Ընտրութեան եւ 21
Հանրապետական եւ 10 դեմոկրատ կառավարիչներ
(2 անդներու տակաւին չեն ճշդուած) :

Վիզալային մասնալի կարծիքով ընդհա-
ղիր Հանրապետականներն ապահովեց յաղորու-
թեանը հետեւանքն է այն զիրեն, զոր Թուրքիին
կառավարութիւնը քանած է Համալրամարտութեան
զեմ մը պաշարի ընթացքին : Ըլլալով աւելի
թուած Հանրապետականի զան իրենց մրցակից Դե-
մոկրատները, Հանրապետականները միշտն այսօր
կը մեղադրեն իր կառավարութիւնը՝ պաշարին
թուութեան կարգը Քրիստոսական Հանդէպ կա-
նոն Հատարուր ճարդարականութեան Համար : Կը
հետեւի թէ այսօր հետեւ, ամերիկեան կառավարչա-
թիւնը, շատ անգամ արմատական զիջք ըր պիտի
ստան Հանրապետութեան ղեկ, ներքին եւ ար-
տաքին ճակատներու վրայ միամտանակ, իսկ
միւս կողմէ աւելի պիտի զորքանայ երկու մեծ կու-
սակցութիւնները զործողութիւնը արտաքին հար-
ցերու մէջ :

Ք. Ընտրութիւններին վերը, զոյգ կը ընէ թէ
Գ. Էյնար պիտի հրաժարուի : Արտաքին նախարար
ճամբայեղ հերթը այս լուրը, ըսելով թէ երբեք
միտք չունի հրաժարուի :

Ապամուրթական Խորհուրդը
եւ Բուրա

ՆՈՐ ՄԱՍԵՐԱՂԱՅԻՐ ԲԴՅԱՅԻՐԱՆ

Ապամուրթական Խորհուրդը պիտու զննի՝
Ձիտապետին պիտու իմբարտանական հարցը, լեռ-
նով այդ մասին զօր. Մէջ Արթիւր զրեւան Թեմ-
արից : Խորհրդային պատարանները չեն —
կուտը անեկով իստականութիւնը կ'ըրտուին չեն —
մայլով այդ տեղեկաւորն եւ չկարգաւ զաւթ, ինչ-
պատուով որ Գոր. Մէջ Արթիւր չաւանգաւոր որպէս
քննէ : Հրամանատար ապրիլին եւ կ. կատարուած
է առաջին Ռ. Միւրիքան ճախարչութեան : Խոր-
հարդը ժեթեթ այս պատճառն : Ամուսնեան Գ.
Մալիք ստանալու հրաւերին Գրեյտի կառավա-
րութիւնը, որպէսզի պատերազմութեանը մը
մասնակցի ժողովին : Առաջինը ընդունուեցաւ
բրիտանական պատերազմի մէջ այս յայտնուելով, թէ
չեն պատուիրաւոր, պարզապէս իբրեւ վիպ պիտի
լուրի : Դեմ քուէարկութիւն Ձիտապետ եւ Քուլպա,
իսկ Ներպատո մաց ծնողանալ :

Նախ զայն այս առաւարիկ քուէարկութեանը,
Խորհուրդը լսեց ամերիկեան տեսակէտը : Դիւա-
ւոր պատուիրակ Գ. Խորհրդ Թուրքի ըսաւ թէ Գ.
Մալիք անգամ մըն ալ կը փորձէ թեմարով վար-
ուել ՄԱԿի խաղաղարար ձեռնարկներուն ղեկմ :
Այդ վերաբերմամբ, սակայն, աւելի պիտի արա-
պիտէ ՄԱԿի խաղաղարար անդամներուն զործող-
ութիւնները : Ինչպէսզի ու կը արքանակները չնգ-
րապնելով, Ռ. Միւրիքանը աւելի կը մտածէ
ՄԱԿի միւս անդամները : Գ. Օսթին պահանջէ,
որ Փեթրին կառավարութիւնը հեռանք ըր ունենի
Բուրալային եւ զաւթը ուղղակի կամ անուղղակի
ապրիլին արեւելքներն ըր ընմարչէ հիւս. Գո-
րեւելքներն : Միջնեկն ստան չլսեց թէ Գո-
րեւելքն սահմանակից պիտուները օրինաւոր լա-
ւ — Էրեն պիտի յարգուին ՄԱԿի կողմէ :

Իր ծրարողին 30 ղեկ : Խորհուրդներն չէրցը
զօտի մը Հատապետ թորական Նոյնի վրայ մեծ-
չրախակի սահմանին այս կողմը եւ աւելի անդին
չրախակի :

Ք երեք Հարիւր օդանային 85,000քմիկ եւ
պաշտպանիկ ուժերը նեղանք հիւս. Բուրալային
նոր ճարդարագիտին Սիւնայի վրայ, որ մաս —
նորական սահմանին Հաղի 700 մեթր հեռուն կը
դանտու : Բուրեղին պատերազմի ձեռնարկն ընա-
կուածն ըր առիւս : Բաղարին Հարիւրին 90ք ջա-
րաբանը եղաւ : Թեմարիկան նպատակն ըր Հար-
տանք հիւս. Բուրալային ամէնէն կարեւոր կերպ-
նը, որ կը Հանին լինական օդուութիւնը Մալաւի-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. Է)

«ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ» ՀԱՅԱԿԱՎԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՎՐԱՅ՝

A Searchlight on the Armenian Question (1878 - 1950)

Կոյր է, եւ սակայն չոյս կը ցանէ

Ներկայութի կը թական նախարար՝ Քաւա շէրաշին, 61 տարեկան, ծնած է 13 յուլիսով ադա-
տաւ ընտանիք մը մէջ։ Կոյր է երեք տարեկանին
ի վեր։ Միայն ստաւորութիւնն է ինքնապէս, եւ
սակայն ամէնէն նշանաւոր զբաղէն է։ Ար-
ժեթըրու Գրգորը Գուրաշինն վերջ արտակա-
նայարժեք ամէնէն մեծ յարգողութիւն ունեցող զէր-
բն է։

Քաւա շէրաշին նախարար է, վիպասան, զըն-
նաշատ, լրագրող, դատախոս եւ ճամբորդող է։
Երկրի մը մէջ ուր ստորադասութիւն յաղթի
է միշտ, Քաւա շէրաշին կը հաստատու զարդոցն
մէջնորդ, զարդոցն կը յարկուր եւ կ'աշխատի
պարտաւոր ճիւղ ուսումը։ Անոր շնորհիւ Ստորին
Ներկայութի քանոնները օրտաւ ընթացքին դա-
ւար կ'ընեն, հետեւին համար ընթերցանութիւն
եւ դրերու դասընթացները։ Անոր շնորհիւ Եւ-
գիպատոսի փոքրիկ իրերը մտաբանութեան
կէ դատապարտուիր։ Արդեւ կայածն է ուսում-
նարան մը որ ցանկեք արհեստի բարձր ուսման կը
պատրաստէ։

Այսպէսով զգուշաց պիտի լլայլ իրեն ճիւղ
ուսումը ընդունի տալ։ Եւր օրհնելու համաժանի
Ճէլլաւաններ տաքած մը քիւմուրն պէս իրաւ
աւելք ունին զարդը կը խալան, բայց այս տաքած
պատրաստութեան մասին որեւէ զարգացող լու-
նէր էր վաղեմի որ վառագուտը համաժանարանի
մացնին իրեն հետ, զարդոցն մէջ։

Քաւա շէրաշին, որուն մասին ամերիկացի
լրագրող քը քամս էթթ Յումաւէնէն ի վեր ամէնէն
մեծ ներկայութի է, նեղրիկ կանանցն է։ Նաեւ
Ներկայութի Ժամանակ Արապապութեան Միւր-
Քիւնաւ։ ՄիւրՔիւնաւ նախապէս է Տիկին Տօրա-
Ճէլլաւ, որուն ընկերութիւնը կը ներկայացնեն
Հիւսիսային Արիւրիւն, ՄիւրՔիւն Արապաշին եւ Գա-
ղաթաւին։ Քաւաշին այս կամուկերպութիւնը կը
պատրաստ պիտաւոր յայտարարել, համաժանի հին
ստաւորութիւն, իրենց պահանջները արժեքնուր
համար։ Անոր կը պահանջեն հաստատութիւն
ստաւոր կնիւր մը միշտ ցոյցարուած է, ծախուած ու
զերէ։

Քաւա շէրաշին թիւմալինք ունի, որոնք
կ'ընդհանրուր կը բարեկրողութեանը։

Քաւա շէրաշին զարդոցանի շրջանին կը
ուսուցիչները զուհիանալով անոր քաջասին ին-
ք ինքնապէս ինքնապէս ինքնապէս համալսարանը ի-
նքնապէս կը զրկեն, զիտութիւն հետեւուն։ Զա-
փայլած աղաւթ էր, քալարով եւ իւրով քիւմուր-
նը։ Սակայն իր ստաւորին շնորհիւ կը յաղթի
մտնել համէլֆախուր թումին մէջ, միայն որ ա-
մէկ որ աշխարհներուն ճիւղ մը հաջ կուտայ։
Հին խառնարանը ուսուցիչներ ունին, որոնք ինք
զարգացի իրենց միւսնակները նեղաւ ապակրոր-
նուն դիտուն։ Քաւա շէրաշին կը թողոր ուսուցիչ-
ներու ուսուցանման ընթացքին զէմ, զաշխարհութիւն
յաւաճ ընթելով սառնապապաւ Ներկայութիներուն
էր։ Զա յաղթի պարտաւոր կը ստաւորութիւններ
կը երկտապարդանէ ինքնապէս պատմական հա-
մալարարան որ զարդով կը պահէր կը սառնա-
մարկութիւն։

Իր մանկութեան, սղաւմ մը տասնընէ չու-
ղիկոց ընտանիքի տեղ կը փոխէ։ Եւր անոր հա-
նէկէն վեր, կէ օրին ար նախքան որ Քաւա շէր-
աշին կը քալարային։ Եւրիկաւոր մէջ մտադա-
նէր, ինչպէս ծարա մը։ Կայարանին մէջ պայտան-

եւնեղը կը հաւաքուին մօտիկ ընկերու երիտասարդ
կոյր պաշկերէն, որ Գուրաշին համարեն կ'ար-
տասուն։ Վերջիս իմ ստալին դատախոսութիւն
կըսած, կ'ար Քաւա շէրաշին, որ այդ թուական-
նէն է վեր խառած է աշխարհի բոլոր ընկերուն
զիւրա։

Այդ միջոցին մտաւորական Ներկայութի երկու
համալսար տանձներ թափուած էր։ Մէկը էր
Արապաշին Երգիթըրապետները որոնք կը պալա-
պարեն կը իրականին ուսուցողը, միայն Երգիթըրա-
պետները, որոնք Երգիթըրապետին պէս կը հա-
ռնէին, եւ արդիական ուսումը կը պատրաստէին։
Քաւա աւաւստուն կը իրականին դասընթացներուն
կը հետեւէր, իսկ իր կրկնոր նոր ուսումին։
Կը 1913ին կը ստիկեն որ իր ընտանիքները ընդ
երկուքնին մէջէն։ Անանց վարանունով կը խորհի
էլ Արապաշին հետ, եւ քալարուութեան մասին ծառ-
էլ կը պատրաստէ։ Բաւերչոր տարեկան էր այդ
միջոցին։

Քաւաշին ճակատագրին է իրմէ հաղաւարտ -
եակ կը ստալ տարած արտը որոնք ընտանիքը Մա-
շարի մէջէն նմանութեան շատ եղբի կան, միւս
յալարեւանի խառնարան դատապարտուած, կը
զրուցանար հեղուկ ուսուցիչներէ, վաղեմիով որ
պիտի կը թափէ։ Մեծ քաւաւանց Մաշարի
օտուերին տակ, կը զրէ կը ստաւորական ճաւըր
կըսան յայտը ար, ուսումնական թուական կը խա-
կացուի իրեն Սուրբորին համար։ Ա. Մեծ Քաւա-
րաշին նախորդները կը յալարէր կ'ուղիք Փարիզ,
Սուպալ, երկու տարի տասնութին կ'ուսուցէ։ Օր
մը, Սուպալին դատախոսութեան տակէն կ'ուսուցան-
ուր կը քալար ճաւըր մը միջոցութեանը կ'ըսէ -
«Կրնամ օգնել մէկը որ մեր քաւաշինը կարգա-
ծրապապա կ'աշխարհի ընտանիքի դասակ Սիւրաք,
Քիւնա կը վարանէ իւրով մը հետ ուսումնական,
բայց ի վերջոյ կը համոզուի յարեւելին եւ ինքն
այ կը մտածէ թէ մէկն է Քաւաշին որ միշտ իրմէ
զանիւրէր պիտի լլայլ։ Վաճառականութիւն եւ կ'ուսն-
նաեւ չորս զաւակներ։ Սիւրաք անոր վերջերորդ
զաւարարը կը գտնուի, խորապիւրով Քաւաշին
համար ստուեր իր արդիւքները։

Քաւա շէրաշին զգրականութեան վարպա-
ւորին վաղակալով կը վերադառնայ Ներկայութի -
Իր ընտանիքներուն կը յարձակուի ինքնապէս հա-
մալարարան լլայլ, կը պատրաստէ ուսումնական եւ
արտապայտուելու պատրաստութիւն։ Միւրին այդ
զաւարարները անկի շատ պատմական էին ճա-
նալարուն։ Անոնցին կըսուի, Քաւա, կը վարպեց
նախապարտութիւններ եւ քանակութեան թուին
անցնիլ տուաւ որեւէ դրուած։

Կը իրեն մեծ պատկերացիլ կը զրէթ միակն էր
որ կը պատկերացիլ Դաւանկիցները դատար։
1945ին ինկուր կը կուսակալութիւնը, Վալաֆա,
որ ապաւանակ էր։ Կուսակալութեան արձակուե-
լով, վերահաստատուեցաւ։ Այնտեղներէր ճաւա-
լարանին տեսուիչ պատնիքին մէջ։

1924ին կը զրէր, Վալաֆաշին զաւակներ Քիւ-
նա իւրանէն տալէ ճաւաճաքին ինքնապէս իր-
կեցորէր եւ զանապա հաստատութիւններ ճիւղաւստած
լլայով։

Ճանալորու վէպ դրած է գոյնով եւ շոյով
տալարուն։ Դրած է նաեւ քաւաշին յորդանանը։
Քարքանան է Բոնիէլլ, Ռաբին, Մոլիէր, Անտոն
Ժիւն։

Երբ կը կուսակալութիւնը, Վալաֆա իր նախ-
նէն զուրին անպաւ, Քաւա շէրաշին նախարար
էր։ Անոր ժամ անդին շատ իտալական տանց
սիւս թիւ մը տալար, զարգացնելով թեւաթիւ-
աւանները։ Օտուան է քաւաշին ինքնապէս ճաւա-
լարան։

ՆԱԲԱՐԱՐ

ԵՄԱՐԱՋ — Իրախոսակամը դնո կը լայու -
Անկուի։ Անպիկն մամն է այս -

Երբ այս գիրքը ինձի կը արուէր՝ դարձա-
կանի խնդրանքով մ'ը գլխի ինձի երկարուց տա-
նուաւ զիտը թէ կարեւոր հաստատութիւն մըն
է ան. բայց չեմ գիտեր կրցան մտածել արդեօք
այն անսահման հանդիք մասին զոր անոր ընթեր-
ցանութիւնը պիտի հայթաթէր ինձի, օգտակա-
րին միջոցնելով նաեւ հանելին։

Ձեռ գիտեր։ Բայց, իրողութիւն է որ մէկ
շունչով կրցայ կարողութիւն զրեք գլխի, ու երբ
յալարը որ արքեպիս, լսողա մը ունէի կարգալու
միացան ծարը։

Անկարան կրնամ ըսել թէ Հայաստանի Ան-
կարաբեան Անթրիկան իմ օրհն է։ Հայաստանի
Հրապարակական Երկերութիւնը յաղորդած եւ 154
էջերու մէջ խաղաղ մեծ յիշատակն ալ ինքն ծը
պատմական անցիկութիւն, պատմական հետա-
դիւրեր, վերջին 75ամեակի մեր պատմութեան
կարեւորագիւ փաստաթուղթներ, որ կրնանք ըսել
թէ ժիւրայ Մուսաբեանի զրէն եւս այս զեղեցիկ
հատորը լիովին կը ծառայէ որ նպատակն է, Հայ-
կական Լաքըք մամբողջութեամբ կը խոշոր գիծերուն
մէջ, լուսարանին տակ տանել քրիստոն քարաւ-
րաւորութիւնը, մեծ պետութեանց մրցանքը -
քիւմուրը՝ քրիստոն կարկանդակին շարք եւ
կրկին սեղանի վրայ դնել հայ դաւաճար ուր
եւնակաւ մտնողներին անյոյ միացան ծարը։

Անանց միջոցնելու մեր սառնապաւ ու զըն-
նապաւ ստաւորութեան անկերներուն մէջ — ինչ որ
կըսուր կը զորքը ծանծաղանքն ու ընթերցանութիւն -
իւրեր ընծային ոչ միայն երկար, այլ՝ տարին
համար տարիական — ժիւրայ Մուսաբեան իր
խնկալուն վիպարութեան կը մեկնակն ու ընտանք է
«Թրճաւով պատուխաղաք։

Այդ պատուաւոր կը սիւս այն սանն կըր թը-
քական զաւին թաղած տալթանները, քրիստոն -
եակ Եւրոպայի ու քարակն Ռուսիոյ ճիւղան -
րու վրայ։ Կը խառնանք բարեկրողութեան մա-
նկին իրենց կայարկութեան սահմաններէն ներս, ու
մինչ Եւրոպայի կը հաստատու թուրքի վրայ ար-
ուած ստաւորութեան արժեքին, թուրքը քը
ուս կը կուտայ միայն Եւրոպային, քաւաշինն -
սպանիլ, քաւաշին, ճիւրքման վաղեմի լեզուին։
Ճաւալարութեան չէ՞ արդեօք այն փաստաթուղ-
թը որ ժիւրայ Մուսաբեան կը իշխուակէ Փարիզի
զաւակներն սառնութեան։

Կուսակալութիւնը պիտի անցիլան զիւսանի է
որ նաւակն էր մէկ կը զրէ այն ժաւին։

— «Պիտի նախընտրել ու թեւ կորել՝ քան
ստորապարկ այդ զաւակները։ Սուրբանին կողմէ
խառնապաւ բարեկրողութեան ինչպէս կրնան
իրողորմուիլ կը զաւակներ ինքնապէս հետա-
ցած են եւ նշուիլ են ինչ միացան ստոր պիտու -
թեանց մտաւորութեան։ Ինչ միջոցներ ունեն
յայտեղ զորքները իրարու միացնելու, երբ մեր
վաղեմի պիտի նաւակն էր մեր ազգերկութիւնը առ
ուշէն պիտի զրուէ նախաժամն եւ խորանակ
զաւակնէր մը յարատեւ արդեստակութեանց
կողմէ։

Աւ, ինչպէս կը խորէր ինչպիսի զիւսանի -
այս զաւակներ ստորապարկութեան միջանը հաղի-
չորցած, թուրքերը զործարգիցին զարքներու -
զուսնները, յաղորդ տարին իսկ, 1857ին կայաւմ -
կըսելով Պոսիւրի շարք եւ երեք տարի անկի
ուչ օրանելով զեղեցիկն իրաւանք ընակիւններէն
կարեւոր թիւ մը։

Անպիկին կը նկատուծ ծանրապա այն աղիտարք
փոփոխութեան վրայ որ Սան Սթեֆանոյի զաւա-
լարին 61րդ յօդուածին ու նոր պատճառներ տուաւ.
Թուրք կատակարարութեան եւ քրոսակներուն՝ ար -
եւան նոր ճիւղներուն մէջ յայտնուելու համար զա-
գայանքին իրենց կիրքը։ Այս անցած սակայն՝ մեր
հայտնաւ։ Ան փորքը Մուսաբեան, կը զրէին այս
դուրի կ'ընթացնելու սն հաստատութիւնը որ նոր չէ
մեծ համար, բայց կրնայ շատ քան թեր հակա-
կան հարցով հետաքրքրուող միջապակին պատ -
մութեան ուսումնական թիւ թաղաքակալին։

«1894 — 1896, ոչ նաւազ թիւ 300.000 Հայեր
Հայաստանի մէջ քարակներ թուրքերու կողմէ,
Պետութեան իրարայ կըսելով թեւալած ըլ -
լայով արեւելակալ քանակները մտաբանական
քաղաքականութեան վերջ կը դնուր իրենց պար-
տաւորութեան մէջ, բարեկրողութեանը մեծակ
տաւ կը մնային սակաւին այդ դուրու վախճա -
նէն։

«Երեստարար թուրքերու նոր հետ կը քալար
մեր պատմական ամէնէն արեւուն հետ, այսօր
չընաւք։ Թուրքիոյ նոր իշխանութիւնը, հակա -
կաւակ եւրոպացի կարք մը անձնաւորութեանց

անկալութեանց, «Հայաստաններ չէին, այլ տե-
րք. ապստականք չէին, այլ թիւս ապալա-
կաններ. ապստակներ չէին բերել, այլ կեղեր -
րուովով իշխանութեան, ինչպէս կը հաստատու
Ժիւրայ Մուսաբեան։

Անանց շատ ծանրապաւ, համակերպին հեղ-
նուր կը թուէ հայկական սփարուրով, Արեւմեանին
եւ Հնդկական կուսակութեանց կազմութիւնը եւ
ձաւորապաւ, եւ կնակի կուտար ընդ Յնկայի -
իւսակն Դաւանկիցներուն, որ 1890էն միջին եւ
թերի այդ նաեւ անցնելով մասնիկ պիտի անդի-
տանայ քաղաքաւարպար մեր փոքրուրդին եւ քա-
ղաքանեկ փարքը՝ մասլ թերուր։

Գրեթէ չինքնուրու զուրկ մեր Երեւանպա -
տանէ է, այն որ յուտաւ տալարին մեծատաղանդ
զաւակներ որ մեր այս շրջանը իրանցից կը քալար
անկերկրի կ'ընտրէր։ Եւրիկաւոր շրջանին է որ-
ժէ պարզ դրուակներ կըսած են յայդի կերպով
այս փոխան քը Ռուէն էր (Եւրալանկ), Փոլ-Ամիր
Պարսու մը (Տրապիզոնի Արեւմտ) եւ ճաւա-
կանը Քրաքը Կըրթի մը (Մուտա Արաւն Գաւա -
տն Օրդուր)։

Ժիւրայ Մուսաբեանի զիրք, այս անակն
դիտուած, անպապա տալար, անկերկրի զաւա-
րութիւնը կը հայթաթէ Հայոց Գաւալութիւնը
ուսումնասիրել փառքող պատմալարն ու մեր զը-

խոն պայթած անտեսիլ երեւնէն, չկրողապա -
տան իրականութիւնը իրերկարած ձեւով կրակաւու -
թեան անկաւանանքին ինկա մացնիլու շնորհ ունե-
ցող ամէն ճիւղարք զարգելի։

Անով իսկ, այս գիրքը կը դաւանայ փաստա -
թուղթը մը, որ ոչ միայն ուրաղագիւր կուտայ
հայկական զարգելիք, այլ նաեւ հետադիւրեւոր
եւ անտեսարարութեանց իշխանութեանց մը արեւ-
ման ամէն մէկըն ինքնապէս ինքնապէս
մէջ, որ միջապալան պատմութեան անպա Հայ-
կական Նարչա անտան մասին։ Ժիւրայ Մուսաբեան
կողմէ իշխանութեան ճանի եւ ճեւալոր միայն
ընդմիջ թուրքեր կը զաւակ ինձն քաւարար, քա-
ղաքակր իր արդունական կանակ զաւաճումը, քաղաք-
նութեւն, ստանալին ինքնուր փոքրուր փոքրուր
ժրտաւանք մեծատաղան քաւար, կ'ընթեր Հնկիւ,
որ անկերկարութեւ եւ տարաւանքի փառալուր
զիւրա, քանակաւանական թիւքէր մը մէջ կը քա-
ղաքանէ։

«Թուրք անցած է անկէ, իրեն նաեւ ան հե-
նալիւրներ, ստորապարկ, թուրքին կողմէ,
թեան ճեւալոր զարգելիքն անսահման է։
(Արեւիկէ)

Վ. ՄԱՐԻՆՅԱՆ

ՀԱՅԵՆԻ ԴԱՌԱՌԵՐ

ԿՈՒՍԱՅՈՒՆԱՆ ԿԵՆՏՐ

ՄԱՐՏԵՐԸ, 1 Նոյ — Հ. Յ. Գ. Երբ, Կոմիտեի տնօրէն չարժեք օտարները ընկեր Կառնի Համարձակութեան ներկայութեան, կողմակցութեամբ էր ընկերակցութեան հանդիպում էր: Ընկերը, Աթէ հաստատուած աւելի չափ տարաւ տարբեր է վեր, իսկ — սեղան օրուան հարցերը: Մասին, տաք լուրջով մը որ յատուկ է Դաշնակցական մտաւորականներուն եւ դորձեւորներուն: Ներկայութեան կողմէ եղան հարցումներ որոնց պատասխանները ընկերը թանկէ խորհրդով նախապէս արտայայտուած իր մտքերը: Թեկարեց ընկերներուն լլայ պատարին եւ չարտասխանէ այն վայրահարկեանց որոնք կը ընտանին Դաշնակցութեան հասցին: Վերջը լինը կըսար իրենց դէմքերով պայտառի իրենց դէմ, մեր դատաւարութիւնները ինչ չէրար: Պէտք է մտածել լուրջ է, արժեքն եւ վարենք ինքնապաշտպանութեան կրէր: Միջ և ստացողորդը այս օր — զգուշացրին: Կուրցիւն ուրիշ, երբ տեսնել էր, յայտնէ: Միակ իրական ուժը մինչ եղան եւ ուրիշը թէ լուրջեղբ պիտոք է տեր կանոնները այս փորձուր — դին, միջն եւ որ տնային փորձութեան թանկէ մը:

— Մարտի օրը, ուրբաթ իրենց Հ. Յ. Գ. Պատմի զձապուրդներն ենթկողմէն եւս օտարներով տարբէր կողմակցութեամբ էր ընկերը — համակցութեան հաստատուած մը դարդը-պատին էր: Հակառակ օրուան սայաքարութեան եւ համակցութեան կարգադրութեան, իրենք ըստմանով տեր ներկայ էր: Ընկեր Համարձակութեան հոս եւս խոսեցան զգուշեցիկ ձառ մը: Աղաքողանցով ներկայ տալանք-պատին լրջանէ, որ անուրիշ ժամանակ է համարն մարդկութիւնը, թեկարեց լլայ պատարին եւ համակցութեան, որովհետեւ ինչը որ պիտի դաշ, պիտի դաշ ստանց մերի եւ որ կամբէն անկախ պատ — հաստեղծը: Ամէն տանն եւ ընդ մէջտ մեր միակ մտաւորութեանը եղան է եւ պիտի լլայ այս փորձուրով էր ֆիլիպպինական դրոշմական պատկանութեան — մը:

Բանախօսութեան վերջ ունեցանք ինչոյ մը որ երբեքն, արտասանեցին եւ խոսեցան շատ ընկերներ եւ համակցութեան: Տեսակ որ նախատեսուած էր ընդ ընտանիքի տունկապարտութեան դր մեծ պարտաւորութեանը տեսելու: Համար ընկերներ լծուած են տնային աշխատանքին: Կազմուած են մասնաւոր խմբակներ որոնց աշխատանքի մասին պիտի խօսուի յառաջիկային:

— Վերջին մեր լրտեսող յանգ ընկեր էր. Եր. Խաթանասան, ընկերակցութեանը ընկեր Մ. Տէր. Պոլախանի, կրկնապատկերով խոսակցութեանը: Ընկերակցութեան համակցութեանը զատ ընկեր Խաթանասան խոսեցան Կապուր Խաչի եւ Նոր Մերձակուի անդամներուն, որոնք յա — փառանքութեան լսեցին իր խօսքերը, մասնաւորապէս Միլլին Արեւիկի մեր դպրոցի ընկերը: Մասին խօսեցին տեղեկութիւններ: Ընկերը անմիջապէս մեկնելու հարկադրուած լլայով, հնարաւորութեան շունչեցանք լսանքին օտարները:

Յովհ. ՏԵՐԱՅԻԱՆ

ԿԱՐԴԱՅԵՐ ԵՆ ՏԱՐԱԵՆԵՐ

« Յ Ա Ռ Ա Ջ » Ը

ԴԱՊՈՒՆԵ ԳԱՊՈՒՆ

ՕՐ. ՔԱՐԵՆ ԵՓԻՔԻ, Դաշնիկը մեծ Հայաստան քաղաքապետին իշխանական հողեկանցողութեան պատշաճ կատարուած է Հոկտ. 15ին, Հոկտիկ Նոր Կիլիկի. Մ. Գրիգոր Լուսինարիչ կիլիկեցուք մէջ, ուր պատարագած եւ խօսանք է Առաջնորդը: Չարեն կիլիկեցուքը: Քարեն Եփիքի անունը, ընդհանր խոստանալով է հակապան կենտոնէ: Իր իսկ փառաբանով, Հայ. կիլիկեցուք ծրարակատարութեամբ մարմին ամփոփուած է Հայտիկ Արք. զերեմիան — տան մէջ: Քարեն Եփիքի Հայուն հոս եւ անոր Համար Նախորդորդը զրկուած է զգաւարութեան ճամբան: Հօրեմական քաղաք ու պաշտով կենտոնէ, ու մասնակցից եղան մեր սուղին, վկայ հանդես — ցաւ մեր նախատեսութեան, իր իր թիակն եւ քաղաքական անփոքարակ պաշտպանութիւնը ընկաւ: Քարեն, թուալովն եւ հիւանդին: Դաշնիկը արտասանուած է ընտանուած զերգաւանակ մը սերած էր: Մանսթի՝ իր զգաւարութեան, լինը տուն տեղ եւ նախորդորդը զարկ մեր փառքը հանապարհակալ (միջնիւ. Ուրիշ որ պատանաւ եղան է մեծ հերոսաւ մարտին), ապա միջին Հայտիկ, ուր հանդիպանք է պատկանակ հիշատակ տասնեակ հարաբար որդիներ, չեղադրուած, հիւանդներու միջին: Իր մասին իր որդեւան Հայաստանութեան եւ աշխարհային հողերուն վրայ աստիճանով իր զրկուած է Բաւարի Եփիքի Աղլ. ձեմարանին:

ՏԻՐՈՒՄԻՆ — Պ. Արամ Դուկանան, Առաջապատկանի Առաջնորդարանի ըստմանայ քաղաք — արքայ անմասնական եղան է ամբիւնով: Աւելի ջան 30 տարի հաստատուողն ու խորհրդով ծառայակալ է Բաւարի Հայ Համակցութեան: Արամ Միլլէ — Թանկան Արք.ի դորձակցիցը հանդիպանք է անոր ամբողջ գործունէութեան լրջանին: Անոր մասնաւորն վերլ աւելի ընկնուած էր: Անմասնականութեան վերջ դառն եւ հետեւեալ երկրորդը. — Վերջին կիլայ աշխարհ եւ մերի ալ կենթամ: Պատմեց ընտանիքը: ...

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐ

ՏԵՐԱՆ, (Յաղագս) — Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Լոն Տէրին մասնաւորի տարեկան ընդհանուր գործողութեան ունեցան: Հոկտեմբեր 25ին, Լոնի մէջ:

Հայրենական տաննապետ Գ. Դուրբեանի ըստման խօսեցէ վերջ, յոռակայ մէջ վայրկեան լուրջութեան պայտեցին ժողովականները, ի յարգանք որդեւանք հիւանդներուն: Գրիգոր Յօրիքանեան եւ Հայի Ճիլդէնեան:

Յետոյ ճարտարաբան կարգապէս տարեկան տեղակայուած: Եղան զմասնական եւ զմասնական — կան խօսքեր: Օրուան նախապէս եղարք Ժ. Մատուցան ըրորին ալ տուան զգաւարութիւն պատանախանին:

Ան ցրը տարին է որ Լոն-Տէրին մասնա — ճիւղը կը դորձէ անտարուած ի միշտ համարելու: Վարչութեան տարեկանը լրացած լլայով, գաղտնի ղեկավարութեամբ ընտրութեան նորը, հետեւեալ անցանակներ — Օճանան Կարօ, Մարեան Սեպուհ, Մերձուր Դաշնիկեան, Ժ. Մատուցան:

Գ. Դուրբեան, Վահան Յօրիքան, Տէրան Պէ — Տրեան, Սարգիս Առաքելեան, Պարեն Սարգիսեան, Դարապետեան Սթիլին, Հայկազ Պարոնեան: Նորթար Վարչութեան իր մարմինը ուժով կամք, մասնաւոր, որ շատ աւելի կարեւոր պատանախան — քնն իր մարմանն իր վրայ: Յաղագսով կամք — քնն իր մարմանն հաշտուողութեան:

— Կիլիկի տասնու տարի 9,30ին մեր նորը — մայր կոտորները խաղաղութեան Տ. Priestի կոտորներուն դէմ: Լուր խաղաղութեան ունեցան, Ա. Դաշնիկան, Օճանան Տեսիկի ընդարգաւան, Ա. Յօրիքան, եւ 2—1ով շահեցան: Յր պայտան — կան մարտին, անասման ուղարկութեան մէջ:

Կիլիկի մեր դաշնիկ իրայ ժամը 10,30ին մեր պատանախանը, ունեցան Գ. Երզնկէ, Հ. Օ. Ս. պատանախանը, ինչի մէջ, որոնք մերկաները զերգաւ — դաւ էրն եւ օտարան արագաբար յառաջան — ինքով: Մեր յառաջանութեան յաման տիրակալութեան, լայն ի դուր, համակցութեան վերջակ — ներք ինչի մէջ տար որ մեր ալ մայր յառաջ — պար: Լիւլէնեանը էր ճարտիկութեան ի դորձ զին: Հակառակ տարը դարձեալ պարտուել 2 դրոշմ շահեցան: Եւսանելու էր շահեցան Դարապետեան Վարդիկ, վերջին կէտը շահողը եղան Մատուցան եւ խաղը վերջացան 4—4 հասարակ: Կիլիկի վերջ մեկի զրաքի զաւրի վրայ մեր պատանախան պար — տուցան 5—2:

Իսկ տալովն խօսար մասնաւոր օրօքարով իմեկնցան: Վիլին, յառաջանը համար տեղական խօսարին՝ C. S. Viennetի դէմ: Հակառակորդը մեր խաղաղութեան մէջ 4րդ տեղը կը դրակ, մեղքէ մեղքով էր պատան ունեցուողն համար: C. S. Viennetի խօսարը ունի ճարտիկ ու գորաւոր իմեկնականներ, արագաբար վերջանակներ, նաեւ քերականներ (Հայ, Տէրիկեան, մայր մայր յառաջան — իր կրկին Հ. Մ. Ը. Մ. Ի): Խաղը շատ տաք եղան: Դառուարը անկարագար մերի կէտ էր կրկին — ցնէր տուան: Եւ մեր թերապաւնի՝ Գուրգէն Հայ — իմեկնանի բողոքը տալովն մնաց:

Առաջին իրկիսալը վերջացան: 1—0: Երկրորդ կիսալսային իրկիսալը Խաթանասան լայն չէ: Մեր խաղաղութեան՝ Գաղապետ Իմիքեանի փնչակին հասարակցու խաղը, 1—1:

ԻԴՏԵՍ

- Բաւարական սուրբի աղանչուտ, մէջ Աս — տունը կ'աղանչուի
- Բաւին ապաւանակին՝ Ինչ կը տանին:
- Բաւին թերմոր զամին կը տանին:
- Բաղցամը երաղին մէջ Հայ կը տեսնէ, մա — րաւը՝ ընդ:
- Փառս յարգը ստողը եզին վնաս չի տար:
- Փախուար կամ փախուար տուն կը լրջէ կամ կ'արէ:

ՍՏԱՅԱՆ

ՀԱՅ ՕՐԻՆՈՒԹԱՐԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ, պարբերա — րակը: ՅԱ. տարի, թիւ 4 (1950 Յուլի): Տա — րեկան բաժնեկն չի տար:

«ՅԱՌԱՋ» ԹԵՐԹՈՐԸ (219)

ՄԵԼԻԹԻ ԱՂԶԻԿ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ ԴԻ.

Փերիի անակի տալ, աւաղուտ փորելի տա — րարութեան վրայ, փոփոխի ընդան զարեի մէջ, կրեւու էին փորելի գետիկ — մի ամբողջ գե — րեղմաններ: Բաւանան երեսին իսկ համակցութեան իր որդեւանքի իսկին վերջին փորելիցն զարեղանք զարե — րա օգնութեան իր զերեղմանները, զարեղանք զարե — րի վերինները խորհրդանշան ըլլաւ: Եւ երբ նա իր փորել, զնոյ ժամով երբեք այն ողբը, որ լինէր էր վարելի գետին անտան, մարը լրջանք աղիտարը հենեմանքները: Տեսարանը վերին տասնեակին յուրջ էր, անմիջա Փափուած էր քա — հառաչի սպանան մարի վրայ, արագաբար ան — շարժ էին, իրապարհ իսկ անտան, անտանք վերինները արագաւոր էին թափուած անխիղական հո — րագած քարանձարի վրայ:

Ամէն մէկը երեսակալուած էր թէ աղիտար են պատկան իր սրբիկները: Բայց միջ պիտիք. միայն Փերին իր դժբախտութեան պար լուր փոփոխանքի անաղապար. միայն նա էր խմուած անուշեն — քը, ապաւար, զար զար նա էր իսկ ու մեծ քար — քով ճամբուած ու զերեղման ծորի երբեք նայուած էր փորելի զերեղմանները. աղիտար էր Փերին: Կերպարանով ողբը, Տէր Մուրաթը կարճ,

բայտ զառ քարով խոսեց, կրկնելով նոյնը, ինչ որ տակ էր կ'ընդուն:

— Լայ լինեմք, տալայ նա, հարի, զպիւրով իր արտասաններ. ման զանք, զանեմք այն ըրոր տեղերը, ուր մեր մարդկանց արեւն է թափուել, հողի թրքանքիւր հատիկ, որ ծծել է այլ ա — րիւնը, ուրբէ: Այլնայ լայ լինեմք, պաշենք այլ տալը: Երբեք մեր ծոցում եւ մեծունիկ տալը մեր որդիներին, անեմք երանք, որ կ'էթ ուղար ին — քանակ թէ ինչ է ապատութիւնը, թոյ նային այլ հողերին:

Չորս սկսեց զանգալ կեպով դառաւորութեան: Եւն որ զեր փորելիցն վերաքարանները խորով զնային Բաւարեան: Եւս զրկեց երանք եւ եր — կար արտասանու էր երանք հետ:

ԺԵ.

Շատերն էին գալիս երան տեսները: Ամբոյն այժմ ուղար իր պաշտով նրան եւ շարունակ հա — րտը իր երան տեսներ: Անտարապտը կենս նոյն իսկ ուրիշ զերեղման, ուրիշ զառուանները:

Անտարան չէմք մեր զրալի պատուով, — քրկնելը նրա մասին: Ժողովուրդը գոյնիւր էր ա — լեպանով, խոստան էր երան արտեր կրկին զորեղման: Եղան իսկ փոփոխու էր, չէր օրուա զայիւ: Եւ ուղար իր մեծունիկ ինչն էր աղանչ — ր իր մարք՝ ապանակ իրաւ այլ պատմութեանց, հասարակ անմեղներ, որ տու եւ պատուով — քրկնելը, որ կ'էթ էին նոյն Հասարակ աղիկին է եւ ոչ մի հրաշք տեղի չէ ունեցել:

... Նա արդէն գտել էր սպիգանին: Նրան զե —

րեւ, տանուած իր նկարներովներ, որ այնքան ողի — ւորիկ էր նրան մի մասնակ, երբ նա հաստատուող էր, միամիտ, երբ անալիւ էր թուալուութիւնը, լայն կարծեւ էր թէ հետ է թշուառ իրաւուն — քը, որովհետեւ, սիրած տղամարդ ունի:

Ամբողջ օրերով նա չէր հեռանալ թիլիկ, եւ զրէր, զրէրիկը խոսում էին նրա արտի հետ, ըս — ւում էին նրա թիլիկները, յուրբեր, հաղորդու էին թիլիկ, հրաշխարհակով տանը եւ զարեւ: Նա զրբում էր Անտարան:

Նա դուրս էր. եւ դա մի անհոգի ընդօրինա — կութիւն չէր, մի արհեստագործի աշխատանք, որ բարեխղճութեամբ մի բան փոխադրու է մի թղ — րի վրայ: Գծերը, զրէրիկը մէջ նա դուրս էր իր չողին. ամէն տեղ երեսուն էր, երեսունոր, հա — մարձակ ծնող: Նա հասկանում էր, դուրս էր. եւ արագան զրէր իրաւապէս իր խօսքը ապալ դուր — ընում էր նրա արտի մէջ եւ ապա ամբողջիկ անց — ւում էր թիլիկին, ստանալով իրան վայել զերեղման զմարտիկներին:

Մի մի անգամ այլ զորեղման ծոռանում էր մարք: Նա չորեքը թէ ինչ է զաւ, բայց այդպիսի զեմքը բաց էր անտան նրա ստով ուղարկու Անտա — րանը եւ հայ, մի յանդարդու էր, հասկանում էր թէ ինչն էր այն ամբողջ: Նայում էր եւ Մեհրդուր քաջ այլեւ զառուող զեր չէր հասկանալու ընտրուել, եւ միայն փառք էր տալիս Անտարանին: Կերպարան ստարիկ հիշող էին իսկնք պատանի: Նրա մէջ զարգ էր սկսում եւ ամէն մի աստարիկ տեսնելիս, նա փառք էր տալիս:

րիային: Զոր. Մեք Արթըր Հրամայած էր ձեռնադրուելու զարմանել, որպէսզի չըլլայ թէ ուսմբեր իրան Մանուրիոյ զայս: Հրամանը զործարարին է հարկերին հարկեր Հարգումը — թնամը: Ինչպէս որ թաղաքին այն մասերը, ուր կը գտնուին հիւանդանոցները եւ ուրիշ ոչ-պէս-սարական հիւանդանոցները:

Գերմանիոյ տնայեկեր

ՎԵՐԱԶԵՐՄԱՆ ԵՒ ՈՐԻՔԷ ԶԱՐԲՆՈՒ ՄԱՐԻ

Արեւմտեան Գերմանիոյ խորհրդարանին մէջ, 400 երեսօտներու առջեւ, վարչապետ Տոքթ. Աուրաուրը կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ իր երկրի արտաքին քաղաքականութեան եւ յայտ-կազմի Գերմանիոյ վերաբերեալ հարցին եւ ձեռք-սերուն ժողովք մը դուստարելու խորհրդային առաւ-չորիկին ուղի:

Այս վերջին կէտին անդրադառնալով, վարչա-պետը ըսաւ թէ Գերմանիոյ համար թուրքերին տնտեսական իր խորհրդակցութեան իրենք հիմ-նը ունենին Փաղակէ ժողովին որոշումները: Մենք ինքն կրնար քաղաքական Արեւելեան Գերմանիոյ հետ, ցորչապէս լինելուներէ՝ ապառ եւ ընդհա-ն իտալ ընտրութիւններ կազմակերպելու մեր պա-շտօնը: Թէեւ այս մասին արեւմտեան Դաւանդիկե-րներ մեր կարեւոր ինչ ուզած, բայց իր-շախտի մասին լուսնային թէ որոշում մը պիտի չարդար այս մասին տուայ թէր տեսակէր ինքն իրենք, քան իր խելովս արտաքին է գերման ժողովուրդի ճակա-տանքը ք:

Երեսօտներէս, Տոքթ. Աուրաուրը յայտնեց, թէ Ֆրանսիական մարզային Պ. Փոնտիք առաւ ճա-տարականութեան համայնք, Արեւմտեան Գերմանիոյ հատարած իրաւունքներն պիտի վայելէ ծրարական եւ քաղաքական քանակին մէջ: Հետեւեալները ենք Տոքթ. Աուրը այս վերջին խոսքի մէջ: Փոն-տիքի ծրարը թէր նպատակ մըն է Ներքապիտա-լիստեան համար: Մարքսները որ Մ. Բրիտանիան ալ մասնակցի իր քանակին, որ կոչուած է նպատ-կաւոր. Ներքապի միաժամանակ: Միայն թէ, միշտ — տեղին ներկայ յարաւան կայուցութեան առջի առջեւ տնտեսական, անհրաժեշտ է անհրաժեշտ վճիռ Գեր-մանիոյ մասնակցութեան հաշտը:

Վարչապետը պարզեց նաեւ խորհրդային ծը-րարիներու պատճառներ հանդամանք Գերմա-նիոյ համար եւ քան: Թէ Արեւելեան Գերմանիոյ մէջ արդէն իսկ գոյութիւն ունի արեւելեան գեր-մանական քանակ մը 70—80.000 հոգիով: Գան զիտուորական մարզային 12 կղերմանքի Ետաւ — Վիկայ տարի այս քանակը պիտի ունենայ 150.000 հոգի, իսկ 1952ին՝ 300 հազար:

Ընդդիմաբանք թեմբորական կուսակցու-թեան պետ Տոքթ. Տուալարը եւ քան, որ իրաւ-տեսներու ճառարարութեան չի կրնար գոյութիւն ունենալ, ցորչապէս կը յարաւանեին Գերմանիոյ դրուստը: Ժառ. յայտնեց ի վերջ, թէ վարչապետը ոչ մէկ անկարող իրա Սաարէ գերմանական հան-դաւանքին մասին, Տոքթ. Տուալարը անդերոնեակ չի կրնար քաղաքական ծրարը իր միջեզի զեր-մանական մասնակցութեան եւրոպական քանակի մը մէջ:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՂՂՂՂ

«ԹԻՒՄԻՆԻՆԻ» իմրադարանն առջեւ, ուսմբ մը դրուած իր երեւոյթութեան շրջաքարք լուսնայու-ղիները: Պալատին հետեւեալով թեմբորական վիշտուորական եօթը դարչարարին մը իմրադար-անք: Ինչ ինչական միասններն ալ կարեւոր կը համար-ուին:

ՏՈՒՐԲԵՐԻՈՒ վճարման համար, երմտական նա-խարարը նոր առաջարկ մը ներկայացուցած է, — Նոյեմբեր 21-է վերջը յայտնաբերող որոշ գան-ժումը աղիարարութեան է Յուլի 31էն առաջ, Դեկ-տեմբեր 10-էն մնացելով: Երմտական յանձնաժո-ղովը կ'առաջարկէ տուար առ հարկեր յաշուելու կատարել մը թէր Նոյ: 25էն, այլ Դեկտ. 10էն վերջը: Աղջ. ժողովը որոշում պիտի տայ այսու, որ թեմբ:

ԲՈՒՆԵՐԻՆԻՆԻՆԻ յեղափոխութեան 33րդ տա-րեւաթմբին առթիւ Փարիզի խորհրդային դեսպա-նատեանն ալ արքեպ ընդունելութեան մը: Ներ-կայ էին վարչապետ Պ. Փոնտիք, բրիտանական զեպարտը, շանթապետութեան նախագահին ներ-կայացողիցը եւ ուրիշներ: Կը քաղաքային տան-եւրիկան դեսպանք:

20 ԹԻՒՄԻՆԻՆԻՆԻ մետաղիկայ դրամները Հրապա-րակ պիտի հանուին այս երկու շաբթի:

Հինից շԱՄԻՐԻՆ քննարկներն հետ արդարեւան են Սոփիանին: Իրենց տուններն ալ դրուուած են, — Հասանարար ճան համար խորհրդային պաշտոն — Լանդերուն ընտանեկան անդադրուելու նպատակով:

ԱՅՏԵՆԵՆԻՆԻ GALLERY DE LA CITÉ
41, Quai de L'Hortense, Paris (1)
Métro Pont Neuf

Կուրսական Մոնիթորին

Նկարահանողը « Փարիզեան քննարկներու »
4 — 18 Նոյեմբեր 1950, ժամը 11—19

ԴԱՆԿԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՄԵԱԿԸ

ՕՆԵՐ ԷՐԻԿԵՆԻ ՄԿԷ

12 Նոյեմբեր կիրակի ժամը 15էն 24, Ու — փրկարկելու արտը, 16 rue J. B. David :
Կը խօսի ընկեր ՎԱՆԸ շԱՄԻՐԱԶՈՒՄԵՆ
Փեղարկուողական հոս քամին, կենդանի պատկեր, խմբեր, մենքը եւ արտաստանութիւն: Հանդէսի պատանական քանակին վերջ պա-րեր, ըստի նուազախումբի ընկերակցութեամբ: Կերպուում մասնակի զինեթով:
Մուտքը ազատ է:

ՕՆԵՆ ՇԱՆՈՒՆԻ ՄԿԷ

Նախանձնութեամբ 2. Յ. Դ. ՎԱՄՐՈՒՄԸ
Երեսօտներէս:
Այս շաբթի իրիկուն, ժամը 8ին, Salle Jeanne d'Arc:
Կը նախագահէ ընկ. ՆԻՊՈՂՈՍ ՅԱՄՐԱՌԻՆԵԱՆ
Կը խօսի ընկեր ՎԱՆԸ շԱՄԻՐԱԶՈՒՄԵՆ
Փեղարկուողական քանակին կը մասնակցին՝ ՍԱՆԻ ԷՐԻԿԵՆԻ ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԸ: Երբ, արտասա-նուութեան, եւ յեղափոխական կենդանի պատկեր մը:
Մուտքը ազատ է:

ԿԵՆՏՐՈՒՄ ՊԱՐԱԶԱՆԻՏԷՍ

Նախանձնութեամբ 2. Յ. Դ. ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԸ
Կերպուում իրիկուն, այս կիրակի կը օրէն վերջ, ժամը 3էն մինչեւ 11, Երեսօտն արա-հին մէջ, 5 rue Bonaparte:
Փեղարկուողական քանակին:

ԴԱՆԿԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Կերպուող կապուող Խա-չի փրկարկելու, իր փրկարկելու կը յայտնի ընկեր եւ ընկերակի Աւանաններուն, իրենք զորը ամուսնան Պ. Տաւալարական մասնական արքին:
Մ. Դ. Խաչի Շապիկ մասնակցելու ցա-ւաղութիւն կը յայտնի ընկերակի Զարուհի Տոք-րաւմանանի եւ պարապաններուն, իրենք ծրարը՝ արքի տիկին Նիկ Գուլալանան մասնական արքին:

ՇԵՐՈՒՄԱԿԻՒՄ. — Անան եւ Սեպ Թաթաւ-նանները շնորհակալութեան են յայտնում թուր-անցին, որոնք ներկայ կ'ապա զնայպետ ԿՈՒՐՈՒՄԻ իշտակային կատարուած չորհրդակցութեան:

Այլի Տիկին Շոդիկ Ա. Փափաքան, Օր. Բ. Վերանան, Այլի Տիկին Նայախոյ Պէյալանան եւ գուլաններ, Տէր եւ Տիկին Մառի Աստուորանան եւ թուր պարապաններ, արքի խորհուլի ցաւով կը ծանուցանին մասի իրենք ամուսնան, երթոր, պա-րականներն:
Պ. ԱՐՍԵՆ ՓԱՓԱՋԱՆԻՆԻ (Շապիկ Գարապիտաթի)
Յուրաքանչեւութեան պիտի կատարուի, պա-սոր, ուրաք ժամը 3.30ին, Փարիզի շապիկ կեն-դնցին, 15 rue Jean Goujon:

ԲԱՆԵՐԱՆԻ ՇԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

20 Նոյեմբեր, կիրակի շաբթի զինք, ժամը 8.30-ին, Théâtre d'Iéna մէջ 10 Ave. d'Iéna, métro Iéna:
Կերպանք Գ. ՏԵՐԿԻՆԵԱՆ կը ներկայացնէ եւ կը խաղայ մեծանուն ակոյգութեան Անրի Գրոտիի Ե ԱՄԻԼԷ
Կէպին ցաղուած Թաթաւնիկները, 5 արա-րով մը 2 պատկերով:
Թարգմանութեամբ կ'ենիւ վարապանին եւ իր մասնակցին Ա. Գրեթիան, Մ. Մախուա-նով, Մալովի Էրիկան, Ա. Մարիան եւ փարիզա-կան Թաթաւնի յապաղին ուսերը: ալլալիսման Դոս տեսարան, Տէր եւ Տիկին 2. Գարապիտա-լիստեաններ մասնակցութեամբ:
Կազմակերպութեան K. Derivichian, 66, Bld. Mortier, Paris (20):

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse — (13)
Le Gérant: A. NERCESSIAN

ՅՈՒՆԵՏԵՐՏԻ

ԱՆԻԷՒ ՊՈՒԱ ՔՈՒՆՈՒՄ. — 2. Յ. Դ. Արաւ եւ Պալուկիան ժողովը այս ուրաք ժամը 21ին, ծառայ շաբաթակցին:

ԽՈՒ. — 2. Յ. Դ. Զարաւանք կոմիտէի դա-տարական ժողովը այս շաբթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Կերպուողական արքին: Կը խօսի ընկեր ՍԱԶԱԿ ՏԵՐ ԹՈՎԱՄԱՆԵԱՆ:

ԱՆՈՐՈՒՄԸ. — Տը. Կապ. Խաչի ընդհ. ժողու-վը Նոյ. 10ին, ընկերակի Ա. Դաւիթիանի ըր-նակարանը, 40 rue de Flore, Ալգորովիլ, ժամը 8.30-ին: Գարաւաթի ներկայութեան:

ՇԱՄԻՐԱԶՈՒՄԸ ընդհ. ժողովը 18 Նոյեմբեր շաբթի զինք, Le Cadet արձարանի վերապարկը 2. Յ. Դ. ՄԱՐԻՆԵԱՆ ԵՐԷ. կոմիտէն ընկերա-կան ընդհ. ժողովը կը հրապարկէ Գերմանիոյ խումբը այս շաբթի իրիկուն ժամը 8ին: Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր ՅԱՄԱՐ ՊԱՓԱՋԱՆԻՆԸ:

ՄԱՐԻՆԵԱՆ. — Պոնտիք Կապուող Խաչի մասնա-ծրար փարչարիկներ ժողովը կը հրապարկէ այս շաբթի կ'ապա զինք ժամը 4ին: Ներկայ պիտի ըլլան ՇԵՐ. Կոմիտէի ներկայացուցիչները:

ՎԻՃԱՐԻՆԱԿԱՆ ԴԱՄԱՆՈՒՄԻՐԻՆ

Նախանձնութեամբ խմբ մը երիտասարդ — ներքի: Նիքթ. ԿԵՐԱՅ ԻՐԱՄԻՆԻՆԵՐԸ ԶԱՄԻ — ՍԱՐ ԵՆ ՍԱՐ ՄԱՐԻՆԻՐԻՆԻՆԻՆԵՐԸ ԵՐԵՐՈՒՆ: Այս հարցումին երիտասարդ Զարուհի մը պիտի պատասխանէ ԴՅ. Երեսօտայր ժամը 8ին: ԴՈՒՐ ԻՆԸ ԿԷ ՄԱՐԻՆԻՐԸ:
Գաղթը պաշտական ձեր տեսակէտը այս շա-բաթի իրիկուն ժամը 8.30ին, Sociétés Savantes, 28 rue Serpente: Métro Odéon:

ԿԷ ՓԵՏԱՌԻՆ. — Անան Ապուլին զիւրայի Պ. Մարիէ Գառապանի կը քննուի իր երթոր Խ — Բէկի կ'ենք տիկին Խաչուհի Գառապանի եւ աղի-կը՝ Մարցուհի: Տեղեկացնէ իր. M. Kassabian 29 rue Pierre-Poly, Issy les Moulineaux (Seine):

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱՐ

ԳՈՅՍ ՕՐԱՄԱՐՏ

ՊԱՍԻՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԿԱՆ

Պատմական, գրական եւ պատկերապաշտ
Հրատարակութեան 2. Յ. Դ. ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԻՐԻՆԻ
Մարիիկայ ՇԵՐ. Վարչապետ
Դիմել՝ Արաւ Գառապանի, 7 rue Berlioz, Marseille

ԲԱՆԻՐՈՒՄԸ ԵՎ ԿՈՒՐՈՒՄԸ

Կերպուող յապաղի confectionի համար յաւ կո-րող քանուորակ մը կ'ըլլուի, տունի մէջ ալլա-տեղի պայմանով: Դիմել Ետալի:

Անարատ, համով,
գաւա խաղող, մամուր
պայմանով եւ խմելով պարապանութեամբ

- ՈՒՐԸ - ՏԻԶԻԷ

RAKI DUZE - DALAKUPEIAN

Միքանարկութեան կուսակցի յայտարարը որ, ամուսնան ենք Փարիզի ներկայացուցչութեանը եւ պատասխան ենք թուր պաշտականներուն գոհա-ցում տալ:

ՄԵՆԵԱՐԱԿԱՆԻ ՆԱԲԱՐ ԻՄԻՍԸ
N. PAPAZIAN
2, Rue Félix - Faure, Paris (15) Tél. Vau. 26-69

ՃԱՆՈՒՄԱՐ ԱՐԱՐԱՍ

LE DOME ANTON

Տէր եւ Տոքթ. Ս. ԳԻՐԱՅԱՆԵԱՆ
Նիւ ալլալի խաչարկութեան կ'ապաղակ-պաղակի եւ ալլ իրիկուններին:
ԱՆԵՆԵԱՆԸ եւ ԵՐԻՐՈՒՄԸ ԱՄԱՐ ԿԵՐԱ-ԿՈՒՐՈՒՄԸ եւ ԵՐԻՐՈՒՄԸ ՄԱՐԻՆԵԱՆԸ, մասնակի գնմով:
1 Avenue Thiers. Կապուող իրիկուն
Բայ է անուան ժամը մինչեւ 2
Հետեւումը 890-38

ԱՆՆԱԿԵՐԹԱՑ ՄԵԾ ՊԱՐԱԶԱՆԻՏԷՍ ԵՒ ԹԱՏՐՈՒՆ

Ի ՊԱՍԻՆ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՄԱՐԱԶԱՆԱ ՄԻՐՈՒՄԸ
Այս կիրակի ժամը 15էն մինչեւ 24, Խաչի ֆալ Գառապանարանի քաղի
Ave. Victor Cresson, Խաչի Վալիլիս

Métro Mairie d'Issy

Գեղարկուողական հոս քամին: Երբ, Օրիորդներ ՄԱՐԻ ԿԱՒԱՐԵԱՆԸ, ԱՄԱՐ ԿԷՐԱՅԱՆԸ, Գ. Պ. ՍՈՒՐԵՆ ԱՆԻՐԱՄԱՆԸ, ԱՐԵՏԻՐ ԲԻՐԻՔԻՆԸ: Հայկական պարեր եւ անակցային: Թարգմ. «ԳՈՒՄԻՆ» ՎԱՅԱՄԱՆԱՆԸ
Չ. Մ. Մ. ի վեճակահանութեանը տեղի կ'ունենայ իրիկուն օրը:

Հ. Յ. Դ. Կարտունասեան

ԱՌՈՒՌՈՒՄԻ ՄԵՋ

« ՎԱՐՄԱՆՔԻ ԵՒ ՏԱՐԱՆՑՔԻ »

Մտղ մըն է : Այդ պատճառով ալ ինք իր ռէֆ - լանը շատ բարձր է : Զէր սիրեր իր աւազանն ա - նունք՝ ձորքը : Կուրք որ զինք Պէրնիքը Շո կո - չէին : Եւ իր նախնորքը ստորադրել երեք սիւղ - րատասակովը — G. B. S. :

Նիքիայէլայ էր եւ դրամատիւրգի ծայ - րալիցականն տարած էր : Բայցմիջեւ չհաղաւ - արիւրներու, եւ օրադրելներու հետ տեսիլաւ - իրենցն ունեցած է, լուսանկարաւոր է յանձն - եւ զանազան դիւրեղով — միշտ իսկ մեկը՝ Ռե - վիքիւրայի մէջ — Խոտէն իր արմար չկնած է եւ Շեֆալիւն՝ իր դիմանկարը, Կապրէլէ՝ Փառշով սկսած է շարժանկարի վերածել իր Բարսիկը — իրենցները, տիպիկան ինքնիշխան էր ինքնարժէքի զգոյս պայական հանդերձանով եւ ինքնիշխան Վէյսթիլի շինելով Պապիւն ինքնիշխանութեամբ, ուսանող - ներ եւ ուրիշներ նմանները դրած են իրեն եւ պա - տուժողներ ստացածն պատասխանները թանկագին դրամները, այն պահան էր : Այս բոլորը բնած է յանձնի դրամի եւ ծնածագումը վարձարարութեան իրենցն : Մեծ գումարներ իր պահանջը մտա - նայ շարժանկարի ընկերութիւններէն, իսկ բոլոր - անքան իր մեքէնք ծախսագրքերը մէկ իր գործի - լին հաստատանկարը արտաստարգում : Մնացած մը, Կոլտուէն շարժանկարի ընկերութեան քանակն — րեւելէ Միլիթրի Կոլտուէն իր անմար անուն հեղի - նայիկ իրաւունքով իր պայուսով իր Բարսիկը — իրենցն մէկուն շարժանկարի վարձարը : Շո, շատ քաղցր սին իր ուղիով ըսաւ :

— Մեղիք այն է պարտի Կոլտուէն, որ դուք արտեսանող մըն էք, իսկ ես դո՛ւքի մարդ եմ... Այստե՛սանկար, իր ստացած գումարներուն մէկ մասը, երբեք ես իմ ուրիշը դրամի կամ քա - ռիկան չհիմարեցի թեանք : Սըր 1925ին Նոյեմ - քի զրոյսան անկարող շահեցաւ, ստացած 7000 սիբիրկը միմիկտակա իւր իրենց Անդլի, լուստակի Գրասկէն Ընկերակցութեան : Իր իրաւունքի ինչն էր՝ Շարլոթ Շո, որ մնաց 1943ին, 100,000 սիբիրկ կուտակած էր՝ իրաւունքան քարեղութ ու - ստանալ նմանութեան հիմարարութեան մը :

Գիւլպանի դրամաներն էր մէկ Համառա պատմութիւն էր 19 սիբիրկ տարեկանով դործի տարակից նետուած Շոս փախել իր աչքերը կէս միլիոն սիբիրկի պարտաւոր գումար մը ձեւելով իրենց հարստութիւն : Իրեն հեղինակի իրաւունք յայտնիլային եւս ստացուեց գումարներով, Շոյի ձայն հարստութիւնը պիտի քարտեւանայ մէկ միլիոնի : Երբ իր փախել մասին հարցում էր ի դը - լոր օրադրելու իր կողմէ՝ Շո պատասխանեց :

— Այդ պատմութիւնը պիտի կրնայ յայտնել այն - պիտի վնասում, մը փոխանք, զոր պատճառովսրբե - պիտի չկրնայիք վնասել...

ԱՌԱՐԱՆՔԻ ԵՒ ՎԱՐՄԱՆՔԻ ՌԵՎՈՒՄԻ

Երկու շաբթիք տաւտ խոտերնամ քաղմու - թեան մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ որդեգրալ Արամեանի յուրաքանչեւութիւնը : Դուպարը չըր - արապատում էր Դուպարը դուստը թուր անկար - թէն եւ Գամաղիւրներու եւ Մարտիկներու ներկայ - անքաններն, չհանդիմար մտածելով իր 914 — 18ի պատերազմ : Մարտիկ տաւտը - դուպարը Վլիքիկի գերեմանատուր : Երկեղեղայ վարդաթեան եւ Նոյարաթեան թեան

ԱՌՈՒՌՈՒՄԻ — Կիրակի որ մեծ խաղաղա - տու թեամբ տուեցան Հ. Յ. Դ. Կարտունասեան 60րդ տարեկանը : Սըր Սերգեյի անդամները բացումը կատարե - ցին Սէյալ քանդակով : Օրուան նախագահը, ընկեր Կ. Շրանեան քանի մը խօսքով անդամադու իշխանկութեան գործունէութիւնը : Ապա, հա - լինք Նոյարաթեանները յատկապէս յարգել չեղա - տար ժեղով յաւել տաւտեան յայտնի ու անկար թուր Ներսիսեան, որոնք ինչպէս հայ Ժողովուր - ղին արդար դատին համար :

Յաջորդապէս երեքնքն ու արտասանեցին նոր սերնդականներ Վէյս. Տարաշեան, Նուշիկ Պա - տուրեան, զանազանի փայլ իւրաքանչեւութիւն Նի - կուրսան, երեք ընկերներ Օր. Մ. Քեօտեան : Ընկեր նախագահը խօսք տուաւ. Փաղիկ Նոր Սերնդականներն ընկեր Բ. Արամեան, որ յոր - քով թէ հին եւ թէ նոր սերնդականներն լո՛ւծ — ուր յարաւան աշխատանքի, սորով մայրենի լի - դան եւ Հայոց պատմութեան, տարեկաններու պարտը դրաւ. հակի անոնց զորով զայրուեցին : Անուշիկի ըմբ քարեկան եւ ընկերակցութեան թուրապարտ ընկեր Մարտիկ, որ մեր թուր ընկերները իր ներկայութեամբ իր պատուէն, խօսք տանելով Նոյարաթեան Դանակութեան 60ամեակը : Յետոյ անդարաթաւա. թուրապարտ իշխանութեան, մայրիկ խորհրդային փոքրեկներու խաղաղութեան անկարողութիւնը, փառաբանեց ա - լարեմութիւն, եւ ընկերակցութեան, զրչելով — Կեցցէ Հաստատան, կեցցէ Ճրտանաւ :

Արտասանեց Օր. Մարտի Տարաշեան, եր - անց Օր. Մարտի Կարտունաս, ըսեմ ծախի խո - լով : Ընկեր Մ. Մարտիկան կուտ քանակաւու - թեամբ ըմ վերջունեց Դանակութեան գործուն - նէութիւնը, որուն շնորհիւ ստեղծագործ ու վայրա - փախել հայրիկներ վարձարեանք. իրեն պայտ մարդ պարկուր եւ հայրենիքը իր կերպով :

Տար Կարտունաս զարարեց ընկեր Նոր Սերն - ղի Փաղիկ ըմամանեցիկ անդամները ներ - կայապոլսի զանեւ իր, «Էվարապատման», կուտ ու կուտ ինքնապատմութեան : Գրաստական քանակն վերջ սկսան պարեն ու խորանանքները, տեւելով միշտ ուշ դիւրին :

Օ. Արամեան

Կարգէ դիւանագիտ Գ. Ս. Գարակէզեան յուրից խաղաղ ինքնապատմութեան պատմութեան որ քարեկաններ կ'աշխատեն : Ուրիշ զամբանակա - ներու կարգին, յանուն Դուպար դուստը եւ իր պա - րակցութեան արտուուէ պարեն ըմ կարգաւ Գ. Զաւեն Յովհաննէան, ապրելով Նոյարաթեանի անկարող ծառայութեան ընկերակցով պայմա - նութեան համար : Ան միմեծոյ անուն կարգաւ - կան անկարողութիւն կրնայիք թուր անկարող - րուն — Ս :

ՎԱՐՄԱՆՔԻ ԵՒ ՏԱՐԱՆՑՔԻ

« Ե Ա Ռ Ա Ն »

Երբ ինչու լուսնեղի գէմ լուսնեղ իր քարեկա - նցում, մի հարստութեան պատասխանում էր երկու հարստութիւն : Այդպիսի զեղեկեմ Շահադարը. արտասանեց խոր կաթիկներ թանկելով իր աչքե - լին, զո՛ւում էր :

— Երբ Թուրքերը իր դաւ այստեղ, դու աղ - ցին չես մայր... — Միթէ՛ք՝ ըսեմք էլի իր դաւ, զորիկ, հար - ցում էր Յովհաննէ :

— Իր դաւ, ի՞նչ որ աւաղումայ նման լինեա, պատասխանում էր Յովհաննէ փայտով : Ե Յովհաննէ երկուսն իր թուր օրերով, որ անկարայ այնպէս չի փայտալուսնայ :

Անպար... Նրան չէին ուղում այս տանը : Զէր ուղում նոյնիկ Մէրճիկ : Մի մարդ իր մի - աշ, որ աղպալ չէր մտածում : Դա Մանանն էր, մի զղեղազո մեծարար, որ հասկանում էր թէ մի - աշ անկարող ինքնապատմութեան ինք կարող է աղ - րիկ Մէրճիկ օջախի ծոմ :

Նա իր խոյր հետ պարտաւորում էր զանց Ս - րապի մար, որ պատմում էր Մեկիկ Անար : Պէ՛տք էր կրկին այստեղ վերադառնալ, երբ թըր - նաւու զնայիկ զերեկման չի պարտաւորում մեծ զեւոր կողմին :

Նա շարքը պարզեւն համար էր, որ նա զնայ Յովհաննէի ծոմ : Սորեկի ինչուց ինչու նա առաջին անգամ իր անանիկ խոսում էր : Կարտունասը քարեկան զուրար էր, անհարգար, Մանանն տաւր էր նրա համար...

— Վերջին անգամ ես ընդ տեսայ Վարապետի օրը, տաւր Մանանը : Հարմարութիւն ծոմ դու հակապարկ, որ չես մտապել հին Մանանին : Ես

1. Յառաջի վարդաթեան տար օրեակ

ՋՐՎՃԻ Իր նուրի աղպրին վարձարաններու :

2. Օր. Արիկ Մարտեան իր նուրի 5 օ - րեակ :

Ա. Անկարի Շահաթի վարձարանին :

Բ. Վեկտորի Միլիթարեան վարձարանին :

Գ. Մարտի Միլիթարեան վարձարանին :

Դ. Վ. Վանի Յովհաննէանի (Հայկ) :

Ե. Տիկ. Հուրի Ինչեան — Աղանանի (Պէլլի) :

3. Ընկեր Ե. Պաշտեանի իր նուրի երկու օրեակ :

Ա. Օր. Արիկ Մ. Մանանի (Նիկ Շոր) :

Բ. Օր. Արտիկ Սարաշեանի (Փաղիկ) :

× Լիւնէն Պաշտեան 20,000 ֆրանք դրամ էն (≈ 50 օրեակ), ինչպէս գրաստական զանազան անկարողութիւն՝ 10 օրեակի փոխարէն, ՋՐՎՃԻ տակաւին լոյս յոտան :

× Ընկերներէ եւ քարեկաններէ իր ինչու ՋՐՎՃԻ տակաւին եւ պատու Ճրտանի մէջ, — աւ աղքատ արտասանութեան չեմ ուրի զրիկ՝ ինչ - պա ունեցանով զրամանի փոխարեւորեց զոր - միշտ մէկ ամիս, 300 օրեակի փոխարէն, եւ զրա - կալը, 300 օրեակի Մարտիկ եւ զրիկալը, 100 օրեակի Լիւնէն եւ զրիկալը, 100 օրեակի միւս զրեւաններուն մէջ : Մնացեալ իր փայտակաւ ար - տասանութեան :

Տարեկանի հարապարկ կ'ըլլէ ՎԱՐՄԱՆՔԻ ԵՒ ՏԱՐԱՆՑՔԻ :

Մրադարմ իմ հարապարկ տարեկան երեք զրեք (մի զրեական տեղեկագրութիւն, երկ - րորդը ընկանական ուսանողութիւն, երրորդը թշվառական փառաթիւն), շարժանկարով հա - ղերմ չեմ, — ՌՅՏԺ :

Այս ծրարով իր յաղորդ կամ իր ծախի, ուրեմն իր փարան կամ կարապարկ թերա - հաստատութիւն որ իր ծախ, անմայ ծոմ, ի տես աշխատութիւններու երկար ցանկին, միւս կող - մէ՛ տարի իր փայտակ լինի ստուգելու թէ օրքան հակաթուր եւ անմայ իր ընկերներ ունի, եւ մը - քան անկեղծ էին օմանկարութեան տարակցները, զորս համակցներ կատարեցին խաւար օրերու : Գրապարկի դրամ չեմ երկար, — աւա մեծութե - ան պատարաւ : Գրապարկի կ'երկարեմ միւսն ծոմ :

Նեղք երկարութիւն լաւագին եւ արեւական ծե - ր ողիւնի մեծ է — իսկ փառաթիւն եւ մեծաթեան :

Եթէ միշտ մէկ ամիս սպաի այս հաստոր քարեկաններ ծնողով, շատ քան յատակ իր փայտակ լինի : Ե. ՆԱՐԱՐՈՒՄԻ

ՅԱՌԱՄ — Տար օրեակները յալովալուցիմի

հիտեւով հաստատութեան —

- 1. 2. Գ. Դ. Սրիւն. Մարտիկ, Արեփ : 3. Գաւար - նեմ Սրիւն. Մարտիկ, Պէլլի : 4. Սրիւն. Մարտիկ, Հայկ : 5. Գաւարնեմ Մարտիկ, Նոր Փիւլ : 6. Քաւե թեւիկ ծնարար, Հայկ : 7. Սրիւն. Մարտիկ, Քեօտ : 8. Սրիւն. Մար - քիւն, Սրիւնիւն : 9. Աղ. Գաւարնեմ, Տըր Ջօր : 10. Աղ. Գաւարնեմ, Գաւարնեմ :

« ՅԱՌԱՄ » ԹԵՐԵՐԹԵՐ

(220)

ՄԵԼԻՔԻ ԱԶԳԻԿ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ ԺԵ :

Կար եւ հակապարկ : Դա Մարտիկն էր : Ուրի - քի որդեգրալ անդամներում, հակապարկ օրիւրի ընկերակցով աւ չաղում էր իր քոր խոյրին, նա - յում էր եւ երբեմն այնպէս իր յարկաւորութեան, որ անմայն արտասանութիւն կախում էին նրա աչքե - լից : Եթէ անկարողութեան փառաթիւն իրա - յալաներն եւ կարտ, Փայտակին շուրջը միւս պարտում էր ողիւրտում, կարտիկ զոմանաւ — թիւն :

Նա սիրում էր մի մի ընդհանուր իր օրերը, երեք օրանքին զեպի երբուր, լուս նայի աղ - ըմ մարդուն :

Թէ մարդ եւ թէ ինչպեցիկն այնպէս եւս — յարմար չէին համարում, որ նա լինի իր Շօր մա - ռանակը : Բարեկենդանի զինքը պատուութեան հետ ընկեր եւս այստ երկրի իր Մեկիկն : Նա կող - քի, սիրահարում օրերի վրայ. թայց ի՞նչ վը - ռանա, նա տարմար էր իր :

Միայն Շահադարը, որ չէր հաշուում աղ իր օրերի ինչպէս հետ, նա չէր ընդունում : Ե Յովհաննէ յանկար յայտնի մարդ իր դաւանը, որին չէ կարելի տանել, ծննդն, նա կատողը — Բիւնից կապում էր, երբ Յովհէփը փոխանակ

ուղում իմ որ մայրուն, ծորն ընկնին այն թուր օրերը, շարժանք, խախնիք, որոնք անցել է Վարապետի :

Գալիանեմ լոնց, թայց իր հակապարկ մէջ Մանաւր տեսաւ տարողով վէճեր, որ, այնուան - նայիկ, չէր արտասանում թաղողով : Աղիկը խնայում էր. չէ՞ որ այդ մարդ ինչու ինչ երե - խալով թիւն :

Բայց Մանաւր թողոցից այդ շնորհի զէմ — — Լուսեկները քանակն էին, Գալիանեմ, ար — տասանեց նա մի խոյս զանգով : Մանաւր, որքան էլ տեսիկ լինի չեղ համար, եւ իր տղամարդ է, որ վատուում էր համարում փախել, հարստացի : Անա, եւ շնորհ իմ ինչուս — թայց ոչ թէ ինչուս թեւ, այլ հաստատ, շնորհ պատասխանի շնորհ : Կեղծութիւնը ես միւս տեսել եմ...

— Այո, ես ինչ էլ տղիւրեւոր եւ տեսել : Ես չեմ թաղեցում : Սեկնից վերջը դու էիր, որ ար - համարեկ տուր ինչ. զո հարստում ամենանա - կային եր, եւ դու կարող էս ներանալ, որ փոխա - րեկեք ճեղ աւելի տասնիկ արժանաւոր... — Ես աղպրիկ քան չեմ տաւում :

— Եւ տեսն տակալուր իր լինիք : Դու չօ դի - տես, որ երկեղծ վերջը դու էիր, որ ար - շարմար Մանաւր. ուրեմն լիք : Դա յայտնի չէր այն ժամանակ, երբ իմ մայրը, Զաւարիկ է - րան ջրապատուղ փայտաւորեց, ուղում էր քունի փայտեկն իմ մի մարդու հետ, որին ես տաւում էի :

Կր խնդրուի ապահովել սեղանները՝ դիմելով Պ. Խուպարի 19 rue Jean Mermez, Paris (8) : Tél. Ely. 23-66 : Տաճարու համար դիմել Պ. Պ. Ա. Անեմանի, 56, rue Lafayette, Paris (9) : Tél. Pro. 03-15 :
Ի. Վ. Զիլիկիերեանի, 24 rue Feydeau, Paris (2) : Tél. Cen. 48-51 :

ԶՐՈՑՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂՈՑ Luc-André Marcelի ՀԵՏ

ՀԱՅԿ. ԲԱՆԱՍՏԵՂՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՍԻՆ

Երաժշտական մշակույթը Հայաստանի մէջ

(Ամբիփուստ Երևանի թերթիքով)

Հողեկան դերասանի հանգչանքներու ընթացքին է որ կը գտանք ևս աւելի խորունկ արտասանութիւն մը կը հաստատուինք: Ի՞նչ մեր կարծիքը թանկ մը ապագային ներսէս պահելու, զոտանք է վերջը վերջին, եւ թէ միայնակը՝ տաղանդի տիրութիւնը արեւելեան է միայն, անխնայան կրկնութիւնը մը մտածումներու, զորս կը ծանօթնէ որն է բուն, անսփոփ է արդարեւ յառահասութեամբ:

Իր ամբողջ կենսութիւնը մէջ, մարդը որ թանկ հաս կրնայ հաղորդել այդ պահերին...: Միջան զիչ են անոնք, հանդիմանք աւելի զիչ, անպակաս արտերթիւր մը որ տարբերակէ, ան երկարա՝ ձեռքով անհրաժեշտ կենսան է ի վար:

Հայրականս այդ դերասանի պահերն մէկը, եւ ապագայով եմ այդ... այս փրփանքով քանաւորեմք:

Քրոջք մը մեկն տակ այդ զարհուր տակ տակը, ինչեան մէջ հանդիման է ինչի համար այստեղ արձանագրել հետեւեալը...:

Խորանդիման եղաւ տաղանդը որ: Յետագային էլ դրամ որ երկու դիմադիր յոգեւածներով, մեր ուղարկութիւնը հարկերը, հայ քանաւորեալները՝ թանկութեամբ ուսումնասիրելու փրայ, Մարտիկի գրական պարբերութիւններին՝ Cahiers du Sudի մէջ:

Այո, Խորանդիման եղաւ տաղանդը, բայց միայն խորանդիման, դարձեալ ան: Ան է դարձեալ, այն որ չարժանանք հոգել, մշտաբանու է անխնայ, դրական հրապարակին, ան, որուն ան անխնայութիւնը մարտաւարական աշխարհն որեւէ տրուութիւն չի վերջիւր: Եւ ինչպէս այն որ տակը կ'ունենայ իր մէջ հետու, եւ... մեր թիկն տակ:

Երբ, երկուստեք փոխանակուած խոսակցում համարեալով վերջ, տաղանդ անդամ տանալ Luc-André Marcel, Vieux-Portի դուռըը յարկին թաւ՝ Cahiers du Sudի խորանդիման մէջ եւ երբ նորի թերթին տուրեք՝ Գ. Ballard, մեզ իրարու յեղակացուց, զի մը ինչն այլ յայտնաւ մեր երկուսին յոգեւածն, եւ, Արեւելիկ տպագ, ինչպէս պարտադիր զոտանդներն է հարաւորաւ եկողը մը որդի նուտեցայ անոր դիւրեկ, գոչելով, չեմ գիտեմ ինչու:

— Ինչպէս, դու՞ր եւ Անտրէ Մարտիկը: Անոր խոյըը, ինչիմիկ աշխարհ փոխութիւն մը մտանքին, յոյը յոյը մը արեւելեան զանաւը, ինչի թերթը ուղեկ:

— Ինչ է, յուսանքը ըրի մէջ: Երեսուցորդութիւն մը չէր թէ ունենայմ. օ՞, ոչ... թուրքերով արեւելեան էր թերեւ: Զայն երեսուցորդ չէր յոյը մեզով: Ինչ թէ տուրեք մարդը մը կը կերպարանում է հարկին եւ ոչ այլ աղբան էր կարծիքըր աղբան:

Այդպէս, առաջին տեսողով, կարելի չէր 25ին տակին տայ արդ: Յետոյ իմացայ թէ չ'աւարեւան էր: Բայց միայն տարեկ ինչպիսի մը տար:

Անտրէն իմ արեւելեան զանգի մը ունէր ան, յուզիչ ըսելով մը՝ որ կը գիտէր մը որ արդիւր ան, մեկերիմ, արտ ժողովրդի թան մը, որ ստանայ այլ եւ այլ թերթի կը գաղանկէ մէջ մէկը, տաղանդի տեսողով:

Խորանդիման մէջ կանգ առն է ի եւ կը դիտէ ի հիմա զինքը, մեզքը բունտ աղին մէջ:

Հայկական ան խոյըը աշխարհ ունէր ան, որոնց մէջէն, ներքին խորունկ տարբերակներ թուրք կը ճանաչայալքը, արտանման թարգմանով մը փայտաբուրդուած: Գիտե՞ք՝ Հելլենիստիկ Աստուծոյ թան, ինչպէս, ճշգրիտ, արտանման: Լայն ճապաղան մաղիւր կը մեկնին եւ ներգաղանկ ըրիփոնումով մը կ'ընկնին ծոթանին ի վար:

Գեղան է ինչ աղբան զեմ գիտայ եւ ոչ մէկն է հայտնալին ինչ ինչի այլ լուս խոսակցութիւնը: Բայց անհերք էր թէ երկուսն այլ կ'ուղեղին վերջ տայ այլ տարբերակ լինանին, յայտնալին մը տալով հեղանայ, մեզ իմաց աղբան ինչիմիկ տարբեր: Անոնք թան ունէր ինչ երաւոր հարցոցը ինչ: Անտրէ, պարտաւորեցանք մեկնելու: Բայց Գ. Պարս արեւելք եղաւ մը ծրարելու, կեցող մեզ դրամ մօտ, խոստ թայց հոյանում հօր մը աղան թունդով մը օճեկը:

— Այ՛, չէր կրնար մեկնել, հրամանք. Զախ պէտք է աւարտել արշաւանքները դրամ ստանալ իմաց ինչ... Ինչպէս կը տեսնէք, միայն տակը վերջ: Մարտիկը որ զոտանալութիւններն չէ աւարտած, իսկ դու՞ր, դիման որ գրաւում էր մեզ հայրական կերակուրով ան... Ո՞, անկէ մարդ իր գործին:

Այո թանով, Գ. Պարս տանայ այլ եւ այլի ճիշդ ինչն թանտեսողով իմարտաւարական կեց անհասարակ, իսկ այդ դուր: Եւ ինչպէս որ կ'ընտրէ ան, վարձարան մը մէջ մարտ օղին եւ անխնայութեամբ տակին զաղանի պարտով:

Պատանի երաժշտական վարժարանը կը բացուի 1921ին եւ 1923ին կը վերանորոգի պիտակով երաժշտանդին: Տարւել տարի կը հիմնուին երաժշտական իւր հաստատութիւնները զանազան զանգերու մէջ: Ներկայիս անոնց թիւը կը հասնի 14ի: Այսպէս է որ ամբողջ Հայաստանի մէջ կան արհեստագիտական վարժարաններ, որոնք համարաչափական կուտան աղբանի ստեղծագործական, մանկավարժական եւ կատարողական վարժերն:

1925ին անդամուր երգահան Ալ. Սպինդիարեանի եւ Ա. Արշակունիի մասնակցութեամբ ստանկին անդամ երեւանի մէջ Հայաստանի պիտակով երաժշտանդի կեց կը ստեղծուի համըրակային նուաճարանը:

1926ին երաժշտանդին կեց կը ստեղծուի Օմիկրոյի դասարան, որ երեք տարի վերջ կ'աւանտագործուի իրեն արանանի ժուար Օմիկրոյին ստեղծելով: Երաժշտական մշակույթը տարածելու շարժումով կը հիմնադրուի երեւանի մշակութիւն տունը, որ 1927ին էլ վեր վերանուան է հայկական պիտակով միջադրութիւն: Կը կայանալիքային Հայկական երաժշտական հաստատակութիւնը: 1933ին Ա. Սպինդիարեանի ղեկավարած օմիկրոյի թիւարան Օմիկրոն երեւանի մէջ կը բացուի Միկրոյի արանան Օմիկրոն եւ Պարսիկայի՝ պիտակով խոստան:

1943ին, հայրենական պատերազմին, կը հիմնադրուի երաժշտական կոմիտէի թատրոնը, որ ինչպէս կը հանդիսանայ մըր փոյոցողներն երաժշտական դաստիարակութեան հիմնական դոր՝ ծովանդին մէջ:

Ստեղծելով աղբանի պիտակով օմիկրոն խոստանը, կատարակութիւնը ամէն միջոց զորս երեւան զաղանի մէջ կը կործանակուի մը հին օմիկրոյի գրականութիւնը: Հայրենակ ստեղծ

— Դունք զու ճաղող ինչ զուն այ զու ճաղող: Ստեղծելով հայրենակ զինքներ, հայ տակը՝ մեր երանակ հանդիմանքը թանկ մը մայն մէջ ինչ ինչով կը զարգանալին հետ:

Բարեկարգարար այդ օրն իսկ եւ յալթող օրերուն, լարմանը մասնակցութեամբ մեր կենսան զայն ծովանդութիւնը զարգանք, մեր բուրք հետադրութիւնները լուսին զոտանքին:

Երեք օր հիւր եղաւ մեզի Անտրէ Մարտիկը: Ուրեքից որ ան ծովան հանձնայ այլ փոյոցողներ որուն պատմութեան եւ դրականութեան մասին անդան իսկ մտքերը յայտնաւ էր: Սեղան նըր՝ տակը միայն, լրջապատման՝ դրական ընկերակցութիւն: Խոսանքը մեր դրականութեան վրայ, մեր երաժշտութեան վրայ: Անոր եւ Գ. Պարսիկայի հրապարակութիւնը երեքուստե հետ, մեր կերակուրները: Ոչ մէկը նորութիւն էր Անտրէ Մարտիկը համար: Ան մեզ կը ճանաչար աւելի լաւ քան իր կարծիքով: Անոր մէջ գաղանկում, անհուն հրաժեղութիւն, դասան դիմադիր տպագ մը, որ ուղղալի արհեստագ մը մեկը, հայ փոյոցողներին: Նորի սիրով, նոյն իսկ հետադրութեամբ կը ճաղանք մեզ երբը: Գիտելի է ինչ տպագ, կամ զուտ հայկական կերակուր մը: Տիկին Սպինդիարեանի երեքուստե ինչ ուղեք զանազան ընկերակցութիւն, եւ անպիտակ հայտնութեամբ մը, կոմիտեան երեքուստե անպիտակ մասնակցութեամբ մը, որ մեզ աշխարհը: Որքան տարազարար քանաւորեալ, նոյնքան կարող երաժշտել է Անտրէ Մարտիկը, հեղինակ՝ երաժշտական գործերու:

Նոյն իրիկունն էր Ա. Մարտիկ տառաւ կը զոտանալութեամբ, Մարտիկը Հայ Մշակութիւնի Միութեան, կայանալիքայն հաստատութիւն. ըն՝ թարգման:

Այս մասին արձանագրողներ երեւանի թէ ճեպարտին եւ թէ Արեւմուտեղի մէջ, թայց ընդհանուր ձեւով մը միայն, տանայ մասնակցութեամբ ինչիմիկ, զոտանալին քանանքին:

Անտրէ Մարտիկը նիւթին հայ մշակութիւն էր: Ընդլայնելով եւ անկը իրաւացիութիւնը Cahiers du Sudի իր մասնակցութեամբ, ան մեզի տառաւ հայրական պատկերը հայ անոնցարժանական մտքին, մասնակցութեամբ մարտաւարով մեր միջնադարեան քանաւորութեան վրայ:

Միկրոյին մամ խոստանք ան կոտարակելով փրփանքին եւ տար անկնդիրները... Մարտիկը ընդունում:

Այս շարքով միայն ան կըցու ինչի ըրելի կը ճաղանք մէջ, ուղեկ այս դրոյնի զարգացումը: Եւ ինչպէս որ այլ կնքը ունէր մեզին տակը, կը խորհրդէր թէ անտրէ կը ներկայանային, խոստանք ուսումնասիրութիւնը հայ փոյոցողներ մեզին ու հոյակին, քանաւորեալներ կը կորէր սքանչելի ճաղ:

Ծուցեան նոր օմիկրոններ, որոնք ընտարակեցան: Տիրական ծուցեաններ է Արշակ Բ-ի օմիկրոն, զորուն տարբերութեան մէջ 82 տարի ստեղծ էր մասնակցութեան արտանք արհեստագիտական թարգմանք տալին անոնց արհեստագիտական արտանք: Զուտ կարգաւորով ներկայացուցեալ երեւանի մէջ, հայ ինչին: Ջեմ ընդունութեան արտանքայն: Զուտ նոյն Հելլենիստիկ է Կարեմին, (Հելլենիստիկ) զանաւորեալ օմիկրոն: Վարդիկ Բ-ի 1948ին այր՝ մասնակցութեամբ զարգանքին: 1935ին Արեւիկ 8րդունանիկ է Անտրէ օմիկրոն ներկայացուցեալ: 1938ին Անտրէ օմիկրոն վերախմբարկուցեալ եւ Արեւմտեան օմիկրոն Հնա միայն 1939ին ներկայացուցեալ Միկրոյի մէջ հայկական երաժշտական տառա՝ Դուրեակի թանանակ:

Ներկայացուցեան պիտակով թատրոնին մէջ Եարո Ստեփանեանի եւ Լուսարացիները եւ Բարձրագործ օմիկրոններ, Անտրէ խոստանալիքային է Պարսիկայի՝ պարսիկայը, Ա. Տէր Դեմիտրիկ է Անտրէ օմիկրոն պարսիկայը եւ Արեւելիկ զուրք՝ բուն օմիկրոն, Ա. Սպինդիարեանի ճեպարտութիւն պարսիկայը, Լ. Խոստանքային ճեպարտութիւն օմիկրոն, Կարո Ջաւահիրի Վարդան օմիկրոն, եւ: Ներկայիս կը նախադասուի Օմիկրոնի կ պարսիկայի թատրոնին մէջ ընդարձակ հայկական երկու ինքուստի օմիկրոններ եւ Արեւիկ Տիրականիկ է Դուրեակի թանանակ: Եւ Եարո Ստեփանեանի եւ Արեւիկի թան օմիկրոններ:

Հայաստանի մէջ ստեղծան են նաեւ երաժշտական կոմիտեաններ եւ օմիկրոններ, ինչպէս Ա. Արշակունիի Վարդ Երաւոր, Բարձրագործ, եւ Արեւելեան Աստուծոյնիկ, եւ Երանիկ օրք Վ. Տիրականիկ Վճիւր Զարանիկը եւ Արեւիկի թան երաժշտական զուտ խոստանք:

Հայաստանի երաժշտանդները նոյնպէս երկու կը ստեղծուին, օպերայիկելով հայ փոյոցողներն եւ ընտարակութեան ծովանդները եւ մեկնակական հաստատութիւնը: Զանազան եւ խոստանք երեքուստե ստեղծան մէջ աշխարհ կը գործեն Ա. Սարան, Վ. Տալան, Գ. Ջաւահիր, Արտ. խոստանքային, Մ. Մարտիկան, եւ Միկրոյնիկները, եւ ուրիշ: Եւ: Հայաստանի երաժշտանդները յառ կ'աշխարհի փոյոցողներն երեքուստե հաստատումով, մայն

մը գրաւած ուր փրփուածան խորութիւնը կը ըրքը, իրազմ պիտակով հոյակի մը զարգումը՝ ներսին հետ:

Մշակութիւնի Միութեան այն որ տպագ, տանայ տպագիւր, եւ տանայ զաղբանին հանդանալութեան, հայանապատ լուսակցութեան ծովանդները որ ըրան մէջ այս դաստիարակութեամբ: Զեմ գրաւութիւնը թէ տար քանակութեամբ մը որեւէ տան, աշխարհ ան, եւ արանք պիտակով լաւ լաւ է մըր փոյոցողներ մասին: Եւ ինչ քանակութիւն...

Հոն էին զարգացալիք տալին կըցորդը, քանակութեան զինուարաններ, զարգացումը ամէն կարգի մասնակցութիւնները Cahiers du Sudի ամբողջ օպերայիկ ըր:

Ստեղծելով տալանք, աշխարհ էին բուրքը: Այլ լաւ են Հայերը, թէ ինչպէս այս տալան ինչպէս կը ընդունին ինչ որ կար ամենին գոտանքին հայ հոյակին մէջ, ինչպէս այս փրփանքով քանաւորեալ թանկանքը կը աշխարհ կը տալան մը, հաստատ ընտարակին եւ հաստատութեան անպիտակ փոյոցողներ ուր ինչին, Հայերն անոնց գոտանքով կը մօտենան...

Այլապէս, խոստանքային՝ մասնակցութեամբ մը քանաւորները, զաղբանի քանաւորութեան մը կը փայտ ընդունով փոյոցողները մը մէջ, որմէ երեքեք լինի տարուր աղբանի թան:

Դաստիարակութիւնը հայիկ. աւարտանք, խոստանքով քանակութեամբ մը Երանիկան. Անտրէ Մարտիկը Կիւրք: Կիւրք, քանաւորեալներ, փրփուրներ, կաննեկ ինչին սքանչալուր կը լայնանին թարգմանք, այն անապատին հանգիւն համար, զոր յայտնալին:

Նախկիններ մասնակցող, լեզաւըրմ, հեղինակեցուցանք էր բուրքը:

— Այդ ինչ Հեղինային, այդ ինչ հայկական հայերն կը կրնէին երեսուցորդ քանաւորեալ մը: Մարտիկը յայտնալիքային պիտակ՝ զորանալիք (Colonel) Petros ճեպանեալ յայտնալիքային, յայտնալիքային խոստանքային, լուսակցութիւն կ'անգործ ընդհանուրին տալանութիւնը:

— Միկրոն այս իրիկուն, եւ իր կարծիք թէ կը ճանաչում Հայերը... Գիտելի անոնց շարքով, կենսանակ փոյոցողը ըլլալով, անոնց տառաւ պարսիկանք... Գիտելի, իմ հրամանին տակ մասնակցող հայ փրփուրները եւ արանքներն միջոցով, տանայ տալանքին փոյոցողները, ճեպանակ եւ քարուր աշխարհային կարողութիւնները իմաց... Կ'երգումով մը, երեքէ երեք կրնար երեսուցորդ թէ այս նոյն մաստիկը տէր էին աշխարհի գրականութեան մը... Մարտիկ անոնց էր կրնար անոնցին թէ մեզմէ հայրենային տակ, անտրէ, Նախկիններ ինչուստե հանձնար մը տալան մը մարդկուր թան...:

գրութեամբ եւ մշակումով: Այս ուղղութեամբ մեծ աշխատանք կը կատարեն Գիտութիւններու Ակադեմիայի արեւտար բաժնին եւ Բողոքական կան երկի ու պարի պետական խումբը: Երկի ու պարի պետական խումբը արժանաւորութեան զգաւանակներն, այլեւ բոլոր միւս անարարութեան զգաւանակներն:

Վերին տարեկան Հայաստանի մէջ լայն պարզապէս ստացած է երաժշտական ինքնագործ ժողովրդական: Բաղադրեալ եւ զինգերով մէջ յառաջ եկած են երկի ու պարի բաղադրեալ ինքնագործ խումբեր ու երգչեկ խումբեր:

Ժողովրդական երաժշտական — զինգերուն — տալան զատարարական մէջ մեծ դեր կը կատարէ զատարար — Հաղորդման երաժշտական բաժինը:

Կատարած յարաւոր ջառանգի նախաձեռն — նորերէն մէջ եւ Առաջագահ ջառանգի Համար պարի մեծ թիւով ստեղծագործութիւններ, զայսպէս իրարմէ իրարմէ երաժշտական ջառանգ մտածողութիւնը:

Հայաստանի երգչականները ստեղծած են, ինչպէս փոքր մեծ, այնպէս ալ լայնաբեր ստեղծագործութիւններ, անսամբը դաշնակներ, Պաշտակ, Բալետ, Քալի Համար տեսակներ, ջութ — Կանկեր, նուագարարականներ անսամբը գործիքներու Համար — Նուագակցութեամբ:

Վերին շրջանին Հայաստանի մէջ ստեղծուած աւելցած երաժշտական իրականութեան մարդերն: Ականաւոր երգչական Արամ Պաշտարանի Ներսէսյան ռուսական դարձեալ զատարարական իրականութեան լեւորումը ստեղծած է կարգ մը փայլուն երկեր, որոնք լայն համակարգի եր փայլուն: Բազմաթիւ խոսքով անսամբ — Բանդը դրուած է Պետիկ ստեղծագործութիւններ: Իր նշանակալի փնթիկով, որ օգտագործուած է Հայ Ժողովրդական Էմիպարիկ երկի երանգներ: Երաժշտական մարդիկ զարգացման մէջ մեծ աշխատանք կը տանին երաժշտականներ, երաժշտական զննարկները, պատմաբանները որոնցք լայնոր ռուսական եւ Համապարփաւոր երաժշտական մարդիկ մասին զրաժ ռուսական սիրութիւններով անտարակար տեղ կը դրանեն Մ. Մկրտչեան երաժիշտ-պատմաբաններու կարգին: Աստիճաբար եւ կարգ մը զատակները, ինչպէս եւ բաղադրեալ պիտակներ աշխատանքներ, որոնցք մաս մը արդէն ճշտապարկուած է:

Հայ պատմաբան երգչականներ ու երաժշտական — զինգերով իրենց երաժշտական կրթութիւնը ստացած են Մակուլայի, Լեւոնիկայի եւ Երեմիայի Հարաւորանքներուն մէջ:

Բացի ստեղծագործողներէն Հայ Ժողովրդական երգչական եւ երգչական եւ երգչական եւ գործիքներու վրայ նուագողներ, որոնք կ'աշխատեն իրենց դաստիարակ Հայաստանի, Մարտիկ, Լեւոնիկայի եւ ուրիշ պետական երաժշտականներուն մէջ: Մոտիւրայի, Լեւոնիկայի, Երեմիայի եւ ուրիշ պետական սիրտներուն մէջ լայն փայլուն զինգերով, ինչպէս Ժողովրդական արեւտան — Գեորգի եւ Միքի — Փարպեան, Կ. Մարգարե, Մ. Քալիպեան, Գ. Բուզպեան, Ս. Զարեկեան եւ Մ. Մարտիկեան:

Պատ. Ա. Տիւր Գեորգիեան

ԿԱՐԴԻՆԵՐ ԵՆ ՏԱՐԱՊԵՎԵՐ
« ՇԱՀԱՆ » Է

ՊՈՒՏՄ ՄԻՆԱՐ

ՏԵՐԱՐԱՐԱՐ ...

Անոր ալ հաղորդեցին զարգացումը ալ — զատարար: Գեորգիեան ծաղիկներով: Երգչական մարմաներով:

Եւ մարտի, սկսած Գեորգի մարտիկ երկերն: Միւս օրերէն զուր, յառաջ մը մին ալ յառաջ — ցուցին զայն աւելի զինգչականներ: Համար: Նո — յեմերի ռապիկ օրը — Տոմ Մեղեցի:

Որքան տարու, սեւերն եւ դաժան էր մարտ, մեր երկերն մէջ: Ճիշդ երկերն իշխողներուն պատկեր ...

Ինչ որ պէտք էր զայն ստորափառը զարմուկ: Ինչպէս: Երգչական զինգեր: Լա — զարմուկ յարգանքներ: Անծաղիկ զապաղներ եւ մերկ զինգչականներ:

Հաւատացէ՛ք, մարդիկ ծանծանկ կը ստեղծ — լին ...

Ներկայիս խառնուեցան Երգչականներուն: Երգչական « Հայոց զինգչականներուն մէջ — յուրս եւ իրականութեան տեսանք, զինք ստեղծի մեծերներուն հետ Հաւատարարութիւն փայլուն:

Այսօր, զամբարաններուն մէջ, իրենց զուր — զինգ օրինակ երգչական մը, երգչական մը, Զարմուկ մը կը կամ Մարտիկ մը: Այլ կրօնական խորհրդներ, ոչ կրօնականներ, ոչ աղային իրեն — զինգ զարմուկ ուրիշ զարմուկներու հետ:

Կատարեալ Համարանքներուն եւ երգչական — Թին: Ճիշդ Համարանքներուն զարգացումներուն ուղիս:

Համարուելու Համար մահուան զուրմարտ — մին, զինգ է աշխարհ Երգչական մեծերներուն — Եր, մահուանաբան Նոյններ լին: Մարտիկներ, մարտիկներ: Մուկ եւ աման մարտիկներ:

Հաղորդակցով մարդաբարձ աշխարհներ: Կատարեալ զարմուկներ:

Եւ կ'աշխարհով զինգչականներն: Չեմ զին — տեր ինչու: Ինչի երեք տարուիցն լին աղբի անոնք:

Կրօն: Ինչ խաղաղութիւն, ինչ հաղաւտ — Թին: Ինչ արժանաւոր եւ անտարբերութիւն ուղիներն եւ անոնց մահուանութիւններուն հետ — զինգ: Եւ ինչ զինգչական ծաղիկներ ...

Պատկեր եւ ուղիներ զինգի խոսքով: Բանի տեղ զինգ անոնք իրապնովս՝ քանի մը օր էն աղբի անոնք Համար:

Անա Երեմի մարտիկ զարգացում ...

Տե՛սէ՛ք աւ երկարաւոր կիր, կերպով զուր — յուրս զինգ ծաղիկ կը զինգի, մոտիւրով որ մահուանիկ ծաղիկներուն խաղաղութեան կը անոր հետ, Եօր առաջ անտիկ, ապաւինք մեղքէ յերկուով:

Այսպէս բաղադրեալ զուրմարտի պատկերներ՝ իրական, անկեղծ եւ մեծ ցարկուն ժամ:

« Տոմ Մեղեցի Մեղք յ: Որքան բոլոր Համար — զուրմարտ, երբ քանդութիւն կը հաստատուն մեծերներուն տարերն են՝ անոնք Համար կար — անհաւատական Ժողովրդականներ կամ Երգչական Իրապնովս Հայ: Երգչական զինգչականներ: Մահացածներն, բոլոր մեղքերը կը արտունին եւ յաղաղութեան կ'արժանան ուղիներն կողմէ, քանի

Եւ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ ԱՂԸՆԿԵՐՍ

Յուշ են դարձի օրերն պատանեկան հասակին, Բայց մի տխուր տարեւոր ինքն միշտ յոյսաւոր ...

Գարման օր էր: Մեր դրան աղբիւրն էր մեղմ կար — կայուն:

Ջիւղուն ամալ խոցանաւան զեղգեղան էր մի — քայլուն:

Պատի բարեք ըմբռն՝ մազցեցին դէպի վեր, Խալիւն երգչին բունցի, արի գերի, քանակ, Թեւեկները կարեցին, ամբին մի թիւ կապեցի, Կապուտ երկին բնակչին ինձ խոցանները բնորեցի:

Բայց տխուր էր բոլորն, էլ չէր երգում, հեր — անոնք:

Եւ մամլ մամլ բառաւոր, ճիւղարում էր, Եւս — զում:

Նայում էր ան ծառերին, երկին ծովին լուսափնը Թափախարում բերին իր, աղբաւորով ճաշում — ինձ:

Ու մի օր էլ կակիծի, կարտի կանչը բերին՝ Մեւս երգիչ բոլորն՝ աչք յառած իր բին:

Յիշէ են դարձի օրերն պատանեկան հասակին, Բայց թուար ընկեր կոցախարում է հոգիս:

ՍԱՐԳՍԸ

որ արցաւ են եւ մահուանի՝ զարգած են մըր — ցուցիկ լայն պարտիկներուն հետ ...

Գեորգ եւ զինգչական մահ: Ոչ միայն տնոր արտաքին՝ զամբարանները, այլեւ անոնց տեր — զինգ՝ զամբարանները, զարգացում, զեղեց — կեցեցեց աղ աղեղ փութեր: Գեորգեան տնոր — զինգ մըր անցեց ...

Գեորգ եւ ուրիշներ, Հայոց զինգչական եւ Կարմարանքներ իրապնովս՝ քանի մը օր էն աղբի կորուած գործին հետ:

Անպէս որ երկերն Հրեականներ — կ'ըսեն՝ Թէ աման հետ — պատիւ Համարն իրենց աման — խոսիկներ ...

Կ. ՊԵՏԻՆ

ԼՐԱՍՈՒ ԱՐՈՒՆՏՍԻ

Իսպանիան թերթերը զոգնեցով կը խոսի՝ արժանաւորներն Լուսար Զարեանի մասին (զուտոր մանկ Գրաղէս Կուստան Զարեան), որ մահանկեցեղ Համար յոյս կայարանի օրմարտը զումբ, շանս էր անտիկ թերթերու Զարի — Կարմար արեւտանաւորներն մէջ եւ արժանաւոր մըրտակներ: Լուսար Զարեան ծանօթ է արդէ՝ Համար զինգչականներուն լրատուներուն մէջ իրեն տարածաւոր կին արժանաւոր եւ կը փայլէ մեծ Ժողովրդականութիւն: Առաջին է Համար Արեւտան Զինգչականն մէջ: Յաճախ կը մահանցի Խոսքով մէջ կայարաններուն միջոցով լին զուգահեռներուն: Երկրային կը գործեն՝ Հանրայիններն ներկայանալու Համար կը պատրաստ տնոր ցուցանակուն Համար, թերեւ ալ Կա — խոսիկ մէջ:

ԻՆԵՒԻԲ ԱՂԶԻԿ

ԵՐԲՐՈՐԻ ՄԱՍ

ԺԵ.

Հասկանում եւ, նորիկի անանց պարի ... Այսօրին անտիկութեան միայն արտեւորներն են հասկանում: Այլ Ժամին ուր քանի իր արտեւ, բայց կոչուում էր իմ անկեղծութիւն: Երկու՝ Ժամին, երբ կարիքի է կոչուել: Եւ եւ մահին: Բայց լիար, ինչ լիար զինգչական:

« Եւ, ճիշդ է, չէ հասկանում ...

« Զինք հասկանում ոչ թէ ինձ, այլ օր զոր — ծին: Եւ, ապաւորութիւններ, բայց չէր ին — զանում թէ օր զինք պետական կարող է լինել եւ Թիւրքի մեղքում ...

« Այլ զարմար էր կըրէ մ. մեր Հայերի ու պարիկեր ամանն էլ զինք զորեղին ...

« Հայերի, պարիկեր կարող են աշխարհ աւել, որովհետեւ ինք ամանն են, ինչ որ մեր աշխարհում կը կատարուէ: Երբ Թիւրքին ամանն է նստած, ալ ինք օրորողը դուրս է խոսքի եւ պարիկն են նրա մի ուրիշ խոսք: Եւ օրիկն, ինչ ու աշխարհում արտեւոր է մօր զինգչական, ինչ ինք զինգչական, այն ժամանակ զորեղ ու Թիւրքի օրորում: Եւ յարաւոր արտեւորներ էր զոր — ծում արտիկ զինգչական եւ կարծում էր թէ զինգչական

անկի ուրիշ հարկարտ չէ: Բիշ պատմականում էին՝ արի անկեղծութիւն երբ զինգչական երկերը կը ճաճաւորէր աշխարհայիններին, ինչ յաջան հեռու լինէր: Բայց դու մի ուրիշ տեղ, մի ուրիշ հարկարտ մէջ կըն ինքն, ուր չէր մեղ չէր կարող երբանն ու ծամամում էր: Եւ զինգ անկեղծ էին ամաններ:

« Իս. ի. չէ հարկի ...

« Այլ, եւ չէ անկեղծ: Ինչպէս կարիքի էր — Իս. ի. չէ հարկի օրինակ միայն էր պատ — պանում, մեղ զինգ էր տալին: Բայց երբ մեղ տարիներին, երբ մեր Երկրային անանց զինգ զինգչական, դու չհասկանում, որ մեղ այնու զանգ ինչ հարկարտ, այլ լայն առաւորներն: Բաւական չէ որ չհասկանայ, այլ լայն առաւորներն: Բաւական չէ որ չհասկանայ, դու ինչպէս կը մեղ ծաղ — ինչ, պատմականներ կարգով ... Այլ մահից եւ տարիներն արժանաւորն զինգ:

« Այսօրին արտեւորն անանցին ինչ է՞ր ինքում:

« Ինչ արած: Իս. փառ անանցիկ էր. դու միայն տարիներին էր, ինչ կըր աշխարհային պատարանին, դու այլեւս ուրիշ յունկի ան — լու: Մեղ աշխարհ անանց անանց յունկին եւ մեղ անանցներն պէս մորթում էին. բայց այլ օր ինչ ինչ կըր: Բաւական էր որ դու չէ օր մարդիկ փայլուն զինգչական ուրիշ, մեղ մտում էր նա — լու ծանց է միջնորդին: Եւ հասկանում էին թէ ինչու անկեղծ են զինգ: Այսօրին արտեւորն անկեղծ, միջնուր մարմարար դու կոչուում էր իր տեղը: Եւ, ուրիշ, անկեղծութիւն է: Հարկարտ էին նոր մարդիկ, հարկարտ էր նոր դաս — արտաւորութիւն: Մեղ փոխիւր, որ — զայնիւր

անկ արքի չէ կարիք: Դա օր դան էր: Բայց նոր արտաւորները պիտի իմանար մի քան — պատ — րաստան, լայն պատարանի մեղ: Սկսւ. մի աղայի — փ մարդ: Եւ շարժամարմէ Թիւրքին ու երկ — խոսիկներն. եւ ամենքը պատարաններն իրեն — անտիկութեամբ ...

« Հասկանում եմ, դու էր ...

« Այլ, Մեղեք Աստուր: Ինչ է՞ր եւս: Գո մ՝ զինգչականներ ... Մեկն անոնց լիար զինգչականներն եւ զորդ անոնք: Իս. աշխարհային էլ չէր հասկանում մեղ ... Բայց չէմ ... Բացաւան — լեց Մանտուր Երկու զալ առաջ անցեցեց ...

« Եւ կ'արգանաւոր զուր, Գայիւն, շարժանքն եւ, զին լիար լիար, մի դաւան — լու, որ ցոյց էր տալին թէ Լուսարանքներ աստիկն աղբի են նրա փայլ: Եւ ինչ անտիկ եւ — նեմ, բայց ինչ հարկարտ է անկ, քանի որ չէ կարող ուրաւար որ եւ չէ հասկանում զինգ: Երբ մեղ մեղ է, ուրիշ եւ դասաւորարտուած են Գիւն՝ որ ինձ միայն մարդ են անտեւում: Մի — թէ՛ աղ անտեւար քաւական է՞ր որ եւ արժանի ինձ ներդաւորութեան ...

« Իս. ուրում էր լիար ճարտարութիւնը Լուսար: Եւ ուրիշ, անկի անոնք զինգչական: Այն՝ ինչ ուրում էր անկ իմ անտեւարում մարդ, չունեն — նայով ուրիշ ճար, դու պիտի կատարուէր, ինչ, մեր գործը լայնորէր:

Ինքնագիր իրոյսեր

Քննարկն Փարիզ

Քիտոյէմ, առողջ երիտասարդ մեծ է պարս - կաշայ ճարտարապետական ուսանող է մաթէի Ալեոս Աեփեփը: Ճարքը 28 Արդիան յորտա - ակ արշար էք, որ Հնձեկանիքի քաղ թիշնիւն ճարքայ ճանկոյ, հասցոյց դիւրեք միշնե Փարիզ եւ հասի ալ Լոնտոն, արշարի թիշնիւն հանդարտ - ար:

Գերագանցօրն դժուար ու արկանանդար - կան այս ճարտարութիւնը յաջողութեամբ դուրս հանած ըլլալու հրճանքն ու հարատւութիւնը ու - իր Ալեոս: Ձնոսարքի յաջողութիւնը միայն պիտի բարձր ուրիշները եւ կեցնիւն այս վառանդար ճարտարութիւնը: Աեփեփն ունեցած է այլ յան - դիւնութիւնը նետաղկու համար այս անօրինակ արկանանդարութեան մէջ: Պարսկաստանէ զուր - քած մէկը չէր, բայց եւ այնպէս, առանց վա - րաւոր, այլեւ, առանց խոչնդի ճարտարի եւ հոյ - ժանցոյցի ճարտար կնէկ դիւրի անմատօք, հա - կառակ հաստեր: զոյգապատմութեան, հա - կառարարութիւնն ուլ պիտի չկրնայ վերապա - նայ: Եւ չէ կեցած որ ծարրէն միշնե անդամ, երբ ճարտարան հասնիւն, երկու չարսթի չափ հիւսիւղ պատկան է:

Սիւրեն, Յուլիո 2ին, Քիշահեի ճարքայ Ե - րոյն եւ հասած է ճարտարան: Արիտահուսմ հա - րորդութիւնը շարունակուած է հետեւեակ գով - — Բիւրնաշահ, Պապատ, Դամասկոս, Պէլլուք, Հարիս:

Քիտոյցի մէջ հանդիպած է Իսկնոնդուն, Առտան, Դոնիւր, Անգարա, Պուլ, Ատտարիւր, Իրմիթ, Իսթանպուլ եւ Եսթրոն: Յետոյ անցած է Յունաստան, հանդիպելով Տէօսթիքս, Տէսէա - ցած, Պապայա եւ Սեւանի ճարտարներն եւ ի վեր - քոյ հասնելով Աթէնք: Եսթրոթի բը կանդ առած է Յունաստանի ճարտարապետ եւ ապա, Պերթիքս եւս առնելով հասած է Պարի (Իտալիոյ), ուրիշ ճարտարած է Համո, Էփեփեկ եւ Սիլիանո: Ճն - քած է Ջուլիցիքիան, անցնելով Յիւրիքիւն, Պէ - նէն, Լոպանի եւ Փիւնիւն: Յետոյ մտած է Ճարտ - ոս եւ Լոնտ հանդիպել ինքի բնաւ է Նիւ եւ հնձիկ Իտալիոյ եւ ապա, ուրիշ Լոնտի վրայով հասած է Փարիզ:

Միտոյց այս ճանապարհի երկարութիւնը, Ա - տտանի հաշուով 9000 քիւմ է: Օրպանի ճամ - րորդած է 150—180 քիւմ, — այն ալ ուսուիրիլ պա - րտաւոր է ալ իւրիքի ճամբը: Տեղ — ապա — անա - րտաւոր է մէջ մասնակցի, արտադան է ջալի, իսկ ճարտարն է միշնե Դամասկոսի ճամբան կա - րելու համար նստած է անապատային երթիւղի խա - րտաւորութիւնը մասնաւոր ինքնաշարքը: Մէկ այս ան - րիւն եւ յորճակալութիւնն յայտնած ուսու կա - րտապարսկեան միշնոյ իրեն թիքթակ բանիցի արտաւորն ճամբար, իրենիցի հարցոյնն թէ ին - չու էր Մուշ քաղաքը, Սաքոն պատմաստանն է — Սուրբ Կարապետ Աթիս:

Պրիման Լալթիքը, Սաքոնի ով իրենի կա - շելով, առած է —

— Զատիս, ալ ուխտի չերթաս ...

ԲնձՕ

առաւորութեան, մէկ ալ Եսթրոթի յունական աւ - ճարտ անցնիւն: համար էլ կրցած Հնձեկանիւր զործանքի: Յունական Պատման ալ անցած է եր - կաթիւղիով: Մնացած արողջ տարածութեան վրայ ճամբարած է Հնձեկանիւր կամ ոտով: Բանիցի անպատարակ անմիւրեկնութիւն եւ փոքրիկ խնդիրքն ու եւ ուրիշը ուսում են: Եւ յա - մանք ուստաստու ու շարքուրիւր հասած է կա - յան կայան:

Ճարտ. րնթացքն, թեւ զանազան վա - ինք անցուցած է, բայց իշխանութեանը կողմէ ու մէկ դժուարութեան հանդիպած է: Հետո ունի Պարսկաստանի մարդական զանապետութեան յանձնարարաւորի մը, որ շատ դիւրապետած է իր ճամբարութիւնը: Անդիւրեն, ուսուցիչ եւ թու - րիւնի գիտնական յնորիւ ալ կրցած է հասկը - ուլի օտար ճամբաներու վրայ:

Հայ եւ օտար մարդական շրմանիւններ սա հասարակ ջրմը ճարտարութիւն ցոյց տուած են իրեն հանդէպ: Պուլիս եւ Աթէնք արքած են ընդունի - ւութիւններ:

Հետո ունի ապում մը, ուր մասնաւոր ան - հաստեր, ջալապային իշխանութեանը եւ մար - ցական կողմակիրութիւններ իրենց զանապա - րը իր յայտնիքն Հայ մարդիկ այս յանդիւնը ձեռ - նարիկ են համար: Եւ նորաօր յաջողութիւններ կը ստանան իրեն:

Ստանձաբն օտարութիւն կանդ են պարսկա - նի չարապատարաններն ու դիւանատարները: Փա - րիկ հանդիսով յաջորդ օրն իսկ, պարսկա - նի չարապատարան շարքուրած են մարդական թիւ - րակցիւնը, որոնք տեսակցութիւն ունեցած են Հայ մարդիկին հետ: Իսկ յաջորդ օրն ալ Փարիկի մէկ շարքարիւնի վրայ շարքանիւր անուած է — Աեփեփն աթիւ Լոնտոնի իր գտնուի եւ շանի օր օրն որսածակ պիտի վերադառնայ Փարիզ: Վերադառնալով, Փարիկի Հայ մարդական միւ - թիւնները ընդունիւնութիւնը օր պիտի սարքեն ի պատիւ Հայ մարդիկին, ինչպիսի կանդ է Մարտի - իր մէջ: Արիտահուսմ օրապատալն ճամբով, թէ - րան պիտի վերադառնայ:

Brévennesի կողմէ գնդակի ուզին հարուած մը զգիլ կըզդին՝ շահեցող իրենց անգին կէր: Մեր արդար յաջողութեան առան յարձան - անակ, եւ մեր վերադառնալին Յ. Պէրիքը - րան զիպակ ուղարկելով շարունակով մը յաջողե - ցաւ: Ստարապատալն:

Հայք պիտի ծանոթանայ: Երկուստեք կը մա - ջառէին ապահովելու համար ատուրկալային կէ - տեր: Վերադառնա հակադարձօր տեղի տալով, Փոսիան կը յաջողի թէ անպատան կորստան (hors jeu!) նշանակելով չափ: Գիտաբար վերաջաւա 1—2 ի նպատակ մ. Հ. Մ. Լ. Մ. ի:

Մեր մարդիկները բարձր խաղարկութիւն ու - նենայով հանդիւն, երկրորդ կիսախալին երկու խաղերն ալ կապուելուած գերապոյն Տիւր պիտի փորձին:

Գ. Յովսէփեան յաջողեցաւ փախտուտ օտա - նախանկար համար երրորդ կէր, եթէ հակաու - թորը զգնեցի զինք ընակել զմեն վրայ: Բիւր - քանք էր անպար, եւ մեր մարդիկին վիճակակց իրերով կէր: Բիւր վեր Սապա հակապարկ 4րդ կէր, կրկին Գ. Յովսէփեանի միջոցաւ:

Սալին վերադառնալու ճանապատարանի վ - րայոյն Տիւր մը փորձելով, շահեցաւ երկրորդ կէր մը:

Ու իսկ վերջապա իր պարտութեամբ: Այս յաջիկանակով Անթիպոլիս մ. Հ. Մ. Լ. Մ. ր ընդհանուր գաւառարկութիւն, Première օր տօն երկրորդ կը հանդիսանայ երկու իշխուր տար - րելութեամբ, Vainly եւ Nangisի վրէր:

Պատիւ մեկ:

Մ. Ասիս իստմիւրեկուն ձեռք ձեռած ար - դիւնները, — Անթիպոլիս մէջ մ. Հ. Մ. Լ. Մ. ի պահանջ խաղարկ պարտութեամբ կը մասնէ A. S. Brévennesի պահանջին 5—0: Brévennesի մէջ — Բ. խաղարկ կը շարք 9—0, իսկ չարապատար 21—0: Անթիպոլիս A. S. Brévennesի խաղարկ խաղ - րելն ալ շարքաւոր պարտութեան կ'ըլլան:

Գ. ԱՍԳԵՏ

ԼՈՒՐԵՐ Մ. ԻՍԿԱՆԵՐԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԵՐ

ՎԵՆԵՏԻԱ — Վերսալի մէջ արդէն կեանքը Մ. Իսկոպուլի ճամբարները սեփեկ ներս: Երտիկ արշ պակտանքներն որոշե արձանագրուած են արշ տեսչին մէջ, ուր իր գտնուի անուները մե - ճանձնելու մէջ օր մասնաւորակց զգնեցին: Մարդիկային Վենետիկի անապատ վերջեր Միւր - քիւրան մարդակային մը աստարտութեամբ ու - ռիշ նոր պատուանիկներ, ու իսկ ե խաղատմալից: Անոնք ընդեն էր իր լսելի հնարածով արտադա - րութիւններ ի տեղ զարարել Մուրա — Իսկոպ - րեան իշխանի գտնուի փախտուիլն եւ անցնել յաղատման: Ու իսկ մաքիւ — Բարիտաւր հա - յորդներ, որ իր կողմէ անար արշ իրական մեծ չէրէն, ուր կապում են Պէլլիկիպիւսիները Բիւրիւնները, Աթիւրիպիւսիները, Կարա մաննիկ Իսկոպուլի Տիւրիկները, Բարիկ Տափարիկը, Կարիկ Աթիւրիկները ...

Սուրբիւր լեւնային միթիթարտանք է արշ խա - յորդ ար Միթիթարտան հալորք արտի այս երեւ - ր, վերադառնալով իրենց մեծ ու պատմական մարտ - քանք, մասնաւոր ար յիւս Փարիկի Մուրաւանք

ՄԱՐԶԱՐԵԱՆ ԿԵՆՈՒՐ

ԱՅԻՐԱՐԻՒ — Յալթանակի օր երկու մ. Հ. Մ. Լ. Մ. անպարկուն համար խոթերի Տի - կրիկներն Յալթանակի, ու միայն առաջին խաղ - րին, այլեւ զաւանստիւրներն Ա. Բ. եւ չարապա - րանքներն համար, որոնք մեծ կերպով խաղա - ցին յալթանի արդիւնները ապահովեց, եւ արտա - րային իրենց վրայ դրուած յոյսը:

Աթէն եւ անձիկութեամբ իր արտար մըցու - մին — A. S. Brévennes, ընդդէմ՝ մ. Հ. Մ. Լ. Մ. ի:

Երկր խոթերիկն նուրբ եւ ճարտար խա - րարութիւնը հնդկահոտ սոցաւա: A. S. Brévennes, Կեփեքի պարտութիւն իր դիւրապետութիւնը մ. Հ. Մ. Լ. Մ. ի կարճ եւ արաջ զարմանքներով է Միւր կողմէ, մեր արդար՝ միակով, միտած էին Եւ կողմի ընդ իր անցնել տարւած պարտու - րեան արտար:

Այս իրապանցումն ընթացիկ մերիւններ յա - յորդան հակադարձութիւն սահմանը անցնիլ եւ ճնշուիլ են Եսթրոթի թիւրքը: Սակայն յանկարծ,

«ԵԱԼԻԱԻ» ԹԵՐԹԹՈՐԸ

ՄԵԼԻԹԻ ԱԶԶԻԿԸ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄՍ

ԺԵ.

Դու, թաղ եւ անդար մարդ, չըրպարուած դը գեղերով, պիտի մարտէիր ինձ ինչպէս եւ յանձ - նելիր իմ անունը մարտուն: Ներկի կարող եմ, բայց տեսնալ — երբեք:

— Որ նշանակում է թէ եւ այլեւս չգիտի ժամադր ասանք: Իմ բարեան է որ հալոր պատ - րտաւորութիւն կայ եւ ես այստեղից զուգարի կը գնամ Միլիք Եսթրոթի քորքի հետ խաղանքուն, թէ չէ՝ ի՞նչուս կը լինիլ զուրկ դիւնի անդ գտնուի: ... Ես դուր չեմ, թորնիւնով Փալցանէին մա - լերի մէջ թաղաւ: ...

ԺԵ.

Նոյն օրը Աննա իմ քիւրեքը ճանապարհ էր դը - նում Մամանի: Պատարաստուած էր ճալ, որից ինչոյ Միլիքի կինը դարձակ անցն հայտնեցող իրաւանքն օտալ Մամանին, աշխատելով մեղմացնել իր աղկալ ասանքները արդեգիութիւն եւ անդա — րար ինչեղեղով անցնալ, այս անաւ հիմադիւրիւն - րին: Դուր Փալցանէին էլ, կարծես, մօր միայն իր հաստատուած: վերին ժամին եւ էլ դուրս եկաւ, որ բարձր ճանապարհ տակ Մամանին:

Չիտարերին պարտաւոր տպաւորած էին դիւ —

տաւանքն չեա գտնի: Սրանց համար կարդ, կա - նոս, Եսթրոթ ու հրաման չէկալ: ...

Եւ ապա, զտաւորով Աննա իմ քիւրեքին, նա շարունակեց:

— Այ զերե ինչ առաջ: Անդդէմ է: Ինչոյ ինչ եւ անուն աղկան 50 թիւու չեմ դնում: ... Գա - ւ հեղ միայն դարձանք կը թուր: Եւ փորձանքից ա - րտաւորից — փառա տար Լոնտուն: Անդիւր արտիկ համար է: Ջալարի չէ ուղարձ անդ վեր - ցնել: ... Անդը գիւս էլի ապագան է: ... Լաւ տը - դալ է: Աստուած եւ վկայ: ...

Փալցանէն նորից չնկնող մօր ականջին եւ դուրս գալ, իսկ մայրը հնդկում էր կայսի խո - քերը, լիցի մասնակց չէրէն Եսթրոթի Ջալար, ինչպէս պայմանաւորուել էր Հնդկին հետ: Զո - քանք յարգութիւնն ուղարկութիւնը չըսքարի շար քալար: Մամանն էր, որ ասով փոյա եւ հնդկու - թեամբ հարցնէր:

— Ինչո՞ւ ուղիղ այստեղ չեկար, Ջալար Բէկ: Ունչեղի երեսպարար կարմրեց, — Կիտիւղ եւ խօսք չդատ: Երա տեղ պատմաստանք Հնդի - նին:

— Վախեմում: Մաման, ինչ անի իսկեղ: Ժամանակն անցնոք. փալցել է, որ հիմա տալ — մարդիկ են փախտուել Կանդանց: ...

— Անդդէմ է, ընդհանրեց Աննա իմ քիւ - րը: — Այս տալ, պարտաւոր, երես չեմ, անա - յում է, անա թէ ինչու չեմ թալ մօտ: Անի ին - չքը, երբ ես պարտաւոր էի ամեն ինչ անել, որ ինչ պէր էր միայն ինչեղեղ ու անակ, աւ թիւրից մեղ եւ փախաւ: ...

Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՀԱՄԱՅՆ ՌՈՒՄՈՒՅՈՒՆ ԵՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՐԻԱՐԺՆԵՐԸ ԷԶՄԱԺՍՆԻ ՄԵՃ

Ազգապաշտպանական ազդակները

ՔԱՌԱՌՁՆԵՐ ՑԱՆՈՒՆ ԽԱՂԱՎՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԵՒԱԿԱՆ ԵՐԲԱՑՈՒՄԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ

ԽՈՐԺ — Նոր ստացանք «Ելիմիաթին» 1950 Յուլիա — Օգոստոս համաթը, որ կը պարունակէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, համայն Ռուսիայի պատրիարքին եւ վրաց պատրիարքի կարգադրման հաւաքական կոչը՝ յանձն խաղաղութեան, ինչ — պէս եւ մանրամասնութիւններն եւ պատկերները՝ Թիբիլիսի (Թիբիլիս) եւ Ելիմիաթին կատարուած այցելութեանց։

Ստորեւ կ'ամփոփենք Ելիմիաթին այցելու — բնան մկրտաբարութիւնը, Ռուսիայ եւ վրաստանի պատրիարքներու հարազատները —

Օգոստոս 4 - 5 Քիբիլի մէջ տեղի ունեցաւ հայ, ռուս եւ վրաց եկեղեցիներու հոգևորական — ներքեւ հանդիպում, որը մը ուղղելու համար մարդիկ ծանօտ, յանձն խաղաղութեան։

Օգոստոս 11-ին Քիբիլիէն Երեւանի զաւցես Մուս — կուլայի եւ համայն Ռուսիայի պատրիարք՝ Ալեքսի եւ համայն վրաց պատրիարք — Կաթողիկոս Կա — լիստարան ուղեկցեալները Գիւրջը Զ. Կաթող — ղիկոսին, Պատրիարքներուն կ'ուղեկցէին մեծ — ռուս լուսնային, եպիսկոպոսներ, առաջ ճառահարներ եւ աշխարհականներ։

Գիւրջը Զ. Կաթողիկոսին կ'ուղեկցէին Թէհ — րանի ստորաբնոյթ Ռուսիէի արք. Բազիլի առաջնորդ Ստեփէ Երեւիլ, եւ Երեւիլի թեմի առաջ. փոխա — նորդ Գաբրիէլ Մ. վարդապետ։

Առաջին եւ երկրորդ դէպքն է որ զարեւու — թեթեւեղ երեք տարբեր զբոսաշրջային հովուականու — ներ հանդիպում կ'ունենան Ելիմիաթին մէջ։

Տաճարեւն միջին. վեհաւան զորապատասխան — էր Միսայիլանիւնի շուրջառաջեւան, սարկա — լաւներով ու ճառածայն խումբով, որ պատրէ — ր Գիւրջը Զ. Կաթողիկոսը փոխանակ Ս. Իման Սե — դարի մօտ որ ամպշուրանի տակ մշակու — լաւ դասուած էր Հովուականներուն համար դրուած բազմաթիւն վրայ նստելու բերել ընկերակից — ներ։

Բաւանքին երեկոյն խումբը կ'երգէր «Հրա — ւանքան յարաւան»։

Գիւրջը Զ. Կաթողիկոսը ողջունելով հարեւոր — յանդիպելու արժանապատեանքները մը որք է մէջ այլոց կողմէ թէ՛ շօշուկին տառնամեակին սերտու — ցած է մեր եկեղեցիի զարարել բարեկամութիւնը զորպէս բաւականից վրաց եկեղեցիի հետ, որով — հետեւ. մեր զարակալ Ռուսիան պտուտեցին եւ որ սերմանքը նստել քրիստոնէայ զորք կ'անցնէր տեղէ, սովորական իշխանութիւնը կ'այլախաղ կա — ցել զանոնք իրարու հետ բարեկամական եւ եղ — բարկական կապովով, իբրեւ հաւատարմութեւ, ու — զարգործականութեան եւ հրաշխիք, ընդհանուր հա — մեղով զարգացնելու բոլորը մշակութապէս եւ տնտեսապէս։

«Հայոց եկեղեցին քրիստոնէայ մաղկանոցի — ծաղիկներն էին է, որ պահելով իր ուրույն զոր — եւն է խոտը, որ պարտաւոր նպան է քրիստո — յանական վեհ զարգացմանը. կենսազորման հա — մար համազորմանը բոլոր քրիստոնէայ եկեղե — ցիներու հետ, առականապէս Պաշտօնայն եկեղե — ցիներու հետ, որուն շատ աւելի մօտ է քան որեւէ այլ եկեղեցի»։

Իբրեւ մայրու յուշարձան Հայոց եւ Պրա — յուլայն (արթնաւոր) եկեղեցիներու իրարայն — թեան կը նուիրենք Ալեքսի պատրիարքին Ս. Ել — միաթեմ արժապէս մամբեր, (կապապար) եւ ին — քանակ մեր եւ մեր միջեւ կըցած թարգմանա — արկախաղ եւ արկեւ. համազորմանցութեան։ Ա — ղա հրաւիրեց զանոնք որ իմեն Սեդուն բարձրա — րան եւ օրհնեն մարաշտաութեան ու հաւատարմայն ժողովուրդը։ Եւ արժանապատու խաղը կը յան — ձեց Ալեքսի պատրիարքին։

Ի պատասխան Ալեքսի պատրիարքը, ընդհա — կարեւորեց յայտնելով նուրիկ համար, յայտն —

« Երեւիլի եմ որ կըցայ Ս. Ելիմիաթին զա — րդախաղ իրերկարեւոր եւս արքայիկներուն եւ համարեմք Գիւրջը Լուսաւորիչի Սուրբ աղբ — րիւնները Թէ Հայաստանեայց եկեղեցին իր զորա — րկան ընկերակցին իրաւոր դատունակութեան եւ ա — ղեանքը ստանալ է։ Յայտնի է նմանապէս որ Բրի — տանական նախնական դարերուն առ համաժող — րմանցով է Արեւելեան ուղղափառ եկեղեցիներու ընդ.սակային յետադիմութեամբական յարմարե — լանքով եւ որոշ տարածանքութեան հետեւանքով բարձրուած է անոնցով։ Այլ թուականներէն ի — բանով, առ սկսաւ հետապնդելու Յունական եկեղե — ցիի որոշ բարձրաստիճան հոգեւորականները։ Հայոց եկեղեցին անուանարկելու համար, անոր իրարարեմով անբարեկամութեամբ արտադրուած շրջանները հայտն ա մէջ առաւաղի եւ մտացածրի — րաներ յորինած են անոր մասին, բայց Հայոց եւ — րեկեղեցին իրարայնորդ հոգեւորականութիւնը, մե — ծաղուն սովորուածութեամբ պահպանած է իր ժողո —

ԺՐՆԵՆ — Նոր դիւտ Եւ բրած ըլլալու լա — ւախութեամբ լէ որ կը նետուի այս կենտուի եւ անքան ծծունեւ խնդրել մէջ։ Բայց քանի որ խորհրդանշութիւններ կընան հետաքրքրել «Հա — ւանքի ընկերակցութեան»։

Մեծ Ստեփոյն ի վեր հայտնութեան Միացոր — դապը կը գտնուի ապագայության միասնակ — նալի, որ հետեւեալեւեւ աւելի սուր հանդիմանք — քը ստանալ։

Ճերմակ զարքն է աւելի։

Շատ անգամ դրուած կամ խոստանք է այս — մասին, արտասահմանի բոլոր Հայ Թեմերին ալ երբեմն կը զրպէյն այս հարցով։ Իւ ո՞ր հայ հոն — տարը իր ճառը լէ վերջնական ապագայութեան փոստը մատնանելով։

Սակայն բարեկամ հայ յորտեսապէս կըր — ղորեկները տպուած են թեմէ Թեմի մը մէջ, իր պարտականութիւնը կատարած ըլլալու գոհու — նակութիւնը ունի միայն, ու հայ հետնորդ «Հայ ժողովուրդը», այլաստեղծ քեզ կը պահանջուի ըս — լել կը բաւականանայ, մաքիւր ինքնով ունեցողի — րներէն։

Եթէ այսպէս շարունակենք միայն դրել ու — խօսել փոստիկն դէմ, սերունդը մը հարց, կամ եր — կուր, լապտերով պիտի փոխուի մը կայ։

Ձափապաշտութիւն։ Հայոց Թէ։ 30 տարեկ — ք վեր ապագայության մասերներուն ամենա ալ զո — րանից ենք, ու քանոր մատնանքան են՝ փոստը կ'ուղեկցուի միջոցները։

Մին ճեմեական լաւքը կը ցուցնի ապագա — ւանան եթէ ոչ միայն, դոնե անհնախարհորդ — արդար։

Երկրորդ մը Հայ. Եկեղեցին ու կզեր ցոյց — կուտայ իբրեւ միակ ազգալ։

Վերջի լաւք է իր Եկեղեցիի պատիւը։ Դարեւ — յարեւան ու պահպանած է իր անկախութիւնը եւ աշխարհի տալ թարթ պահած Հայոց եկեղեցիի արժանապատուութիւնն ու Եկեղեցիութեան։

Հայոց եկեղեցիի աշէլ ինքը երկկայանու — ցեղները մարտնչող իրենց խնդրանքն անկախ — ութեան համար, միջոցներ ստանալ քարեկամական փոխարկարկութեանց մէջ գտնուած են միւս քրիստոնէայ զորք եկեղեցիներով, մասնաւորա — րպէս Յունական եկեղեցիներէն հետ, Հայոց Եկեղեցի — լուրը կ'ըստ զրոյցները ցրուելու համար, հայ հո — գեւորականութիւնը քանի անգամները պատգամաւ — րութիւն ուղարկուած են իրկապէսին եւ քաջատալ — իրենց եկեղեցիի վարդապետական եւ ծիսակա — նութեանցները։ Այլ հոգեւորականներէն կարելի է փոխանակել Գիւրջը Պաշտօնայն կաթողիկոսը ժԻ. դարուն։ Այլ նոյն ինքնից Մատենի կայսեր հրամանով ստեղծուած է մասնաւոր յանձնար — ղով՝ քննելու համար եկեղեցիի ուղղափառութիւն — ը։ Յամեմտադրով այն եղբակապոյթներն յանգալ — քէ, Թէ Հայաստանեայց Եկեղեցին հարապատեալն պահպանած է տեղեկանքին տալովն ժողովուրդ — րու իրարանցները եւ անապարհ մնացած ողջա — փառութեան մէջ։

Հայոց եկեղեցիի լուրը կ'ըստ աւելորդ զրոյ — ցներ պատեանքն ներսէ մեծարախի Բեռնիք Լու — ճարականութիւնի զրոյթներէն վեր, ուր Եկեղեցիի անքանական քաջատալ եւ Հայոց Եկեղեցիի դա — ւանանքի եւ ծեսերու հուրիւնը։ Յունական հա — րա եւ Յունական Եկեղեցիի բարձրաստիճան հո — րեւորականութիւնը, քննելով մեծարախի իր — քանքը հաւատարմութեան համարեւանքն որ Հայոց Եկե — րեցիի դատանքները կը համընկնեն ուղղափառ — ւեցեցիներու բոլոր դատանքներուն հետ, ու — անոնց հայտնուելու որոշ տարբերութիւններ։

Ռուսներ. Պաշտօնայն Եկեղեցին եւ Հայաստան — անց Եկեղեցին երեկալի կը գտնուի բարեկա — րական սերուն փոխարկարկութեան մէջ։ Մեղ, Ինքնականութիւնը եկեղեցիի պետութեան արդարա — րեւն է աւելի առ խորանքին ալքը բարեկամութիւնը եւ միացան ուսերով պայքարել յանձն զբաղա — տանելը խաղաղութեան, ժողովուրդներուն. եղ — բարկութեան եւ համայն մարդկութեան երկնակու — րեան համար։

Այս նոյն ձեւով Գիւրջը Զ. Կաթողիկոսը յան — ցախարտութեամբ կաթողիկոսին, որ նմանապէս չմո — րեւորութիւնը կը յայտնի փոխաւոր ընդունելու — րեան համար եւ կ'ըսէ՝

— Հայ եւ վրաց երարկական ժողովուրդնե — րու բարեկամութիւնը խոր շնորհակալ ունի։

Ըստ մատնանքներու, զրաքով ալ ժողովու — րդներ՝ երկու քարեկամից հարապալ զարգացնելու որդիներն են, մէկը՝ Հայոցին եւ միւրը՝ Պարս — լուի։

Հայ եւ վրաց ժողովուրդներն ազգային կողք — կուրք, միասին ճաշակելու եւ պատմութեան Եւ զանութիւններ՝ Եւ ուրբալութիւնը։ Չորրորդ դա — րու սկիզբը, անոնք միասին ընդունական Բրիւն —

Երրորդ մը Հայերն ապաւեն կ'ընտելուի ազ — ցապահպանական խնդրել մէջ։

Եւ որդիները հայ մշակողի կը դնեն հայ մո — ղովուրդին աղիւն իբրեւ։ Հերթին սինն մը, որ ստանալովէ մեզ ապագայության մանապատեւ։

Ճշմարտութեան ասանցել մէկուն կամ միւ — րին զոյն ին գտնուի արտանմանաւոր, այլ ամենուն ժող մարտն է։

Արդարեւ, եթէ ազգապաշտպանական խնդր — քները հայ եւ տաւար ազգերու պատմութեան հա — սերեն օգտուելով, պիտի տեսնենք որ —

1) Կոթիկ կարեւոր ազգալ մըն է ազգի մը պահպանման մէջ, բայց ոչ միւր։

2) Լիզուն կարեւոր ազգալ մըն է, բայց ոչ միւր։

3) Մշակույթը կարեւոր ազգալ մըն է, բայց ոչ միւր։

4) Հաղը, կամ աշխարհաբանական զիրքը կա — րեւոր ազգալ մըն է, բայց ոչ միւր։

5) Եւ բաղաժայնական պայլամները, յորիպալ։

Անոնք իրարանցիկը իւր կարեւոր ազգալ մըն է ազգապաշտպանական համար, բայց ոչ ան — պահանքն եւ ոչ միւր։

Անոնք կըր Ժողովուրդը մը այս ազգական — րուն վրայ կ'ըստ ինքնիւն, բոլորովին ապաւ — անցել երկու երեքը, կամ նորիկ մէկ հարա բա — ւանքն կ'ըստ են, որ ապա մը պահպանուի, աշ — արեւն զոյն մնայ միւս ազգերին եւ չկարող եւ ունեց թիւին մէջ։

Կարծիւն քննել քննել այս ազգականներն իւրա — քանիւրին կատարած զիրք ժողովուրդը մը ին — նուրին մնալուն մէջ։

ՊԱՐԳԵՒԻ ՆԻԿՈԼԱՆԻ,

ԿԱՐԴԻՆԱԼԵՐ ԵՒ ՍԱՐԴԵՆՏԵՐ

« Ե Ա Ռ Ա Ջ »

տեղեկութիւն։ Այլ զորքը Հարեւան կ'ըստ եկե — ղեցներուն մէջէն հոնքը գրուեցաւ բարեկամական փոխարկարկութեան։

Յետադիմութեան երբ Հայաստան խումբն ու — տարեկրկայ նուաճողներն եւ հայ ժողովուրդը կըրքնուցէր իր քաղաքական անկախութեան, վր — ցարկական պետութեան իրաւի վերաբերել թա — ւալուրեն սինն, ամէն անգամեկին ցոյց տաւա — րէր, անոնք միայն ապագայական մանր պայ — քանքն մէջ։

Մեր երկու ժողովուրդներու փոխ-յարար — րութիւնը աւելի սերտապա խորհրդային իշխա — նութեան տարբերներն։ Եւ այս սերտական զու — ղեքնապ արժապէս եւ սերտապա մեր եկեղեցիներ — րու փոխարկարկութիւնը։ Այլ տեսակեւն մեծ է կ'ըստ Մոսկուայի մէջ 1948 յուլիսին դրամա — ուում ռուս Պաշտօնայն Եկեղեցիի ատուիկախա — րին (autocephale ինքնակախ) նուիրուած հանդէ — րը, ուր Եկեղեցին հինգ եւ մեք, եւ Հայոց եւ Եկեղեցիի ծերունապարտ Գոթափալուր մեր սիննի Գիւրջը Զ. Կաթողիկոսը։ Հնդ զաւցանքը որ յանդի — րեց Զ. Զ. Հայոց Կաթողիկոսական զանն ունի իր լրեւանագր եւ մեծ պատրիարքութեան ունեցող իմաստուն հովուապետ։

Յոյս ունեցալ որ մեր այս հանդիպումը մը — ջնէր ըլլալ։ Մեր եւ մեր Եկեղեցիներուն տարբե — րութիւնը ծիսական եւ մարքեց պիտի չնստի — սանայ մեր յետադիմ աշխատանքութեան յանձն — քը երկու ժողովուրդներու բարեկամութեան մը։

Ապա երկու հովուապետներ կ'այլանք Տա — ւար եւ Քաղաքային Ս. Հովիթիմիէի վանքը, կը դիմեն Տաւարթնոյն աւերակներն ու Քաղաքային — ծախի իմրեցին երեք հովուապետները զով քո — վի նստած էին։ Իր իստին նստելու արք. Դարմանի, ռուս Դաւաղապար Վիկտոր, վրաց Դեմոքրատիկ Սեդրէ, վրաց Դաւաղա Եւսիպի — րոյ, Ստանի Մ. վարդապետ, իտալական առաք — րէց, պրոթ. Ա. Արքանապետն, պրոթ. Դոնաուսով, ձեմապետն տեսուի Մ. Սիմեանան։

Հիւրերը կ'ըսեն իմիմիւրի աղբին, կը հիւ — րասիրեն իմեւ աղբի պատուանդով։

Այցելելով Հայի ՍՍԻՄ Մատենադարանը, տեսուի Մ. Եվն թարգմանութիւնները կուտայ։ Հիւ — րերը կը հիւան ձեռնարկներ հարուստ փոր — փառներ եւ մատնանք մէջ կ'արձանագրեն։

« 1950 Օգոստ. 9-ին զիտեցինք մեծադիրք — այս պատկերի ժողովուրդն եւ հարապել հայկական պիտական այս յայտնապալ կը կատարուի այս յայտն ք։

Կըրեւոր կ'այցելին նաեւ պատմական թան — քապետութիւնները կուտան։

Հիւրերն ՍՄԿԻՍՏՆՈՎ չորեանցով պտոյտ վիճեն Մուսկուա լինի իրայ, յետոյ լնակի նաւա — րանը հրաբուրովով կը շարակեն Երեւանի մօտիկ, հայկական կիսրկուրդ եւ իրիւր եւ իրիկուն կը իրարայնանան Թիբիլիսի։

ՄԱՐՏԻՆԻԱ ՀԱՅ ՄԵՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՆԸ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԷ

Գ. ՆԱՐԵԿԱՑԻԻ ՀԱԶԱՐԱՄԱՍԿԻ

ՓԱՌԱՇՈՒԹՅՈՒՆ ՏՈՒՆԱՍԱՐՈՒԹԻՆԸ

Այս Ուրբաթ, Երեկոյան ժամը 8.30ին, Salle Mazenod մէջ, (Rue d'Aubagne)

Հովանաւորութեամբ երեք յարանաւորութեան պիտոյնով եւ պատուոյ ճախագահութեամբ

ԱՐՏԱՒԱՋԻ ԱՐՔ. ՍԻՐՄԵՆԻՆԻ

Մասնակցութեամբ «ԱՐՄԵՆԻԱ» իրաւապաշտպան, ՎԱՊՊՈՐԻԱԿԸ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ և Հայ -

բնակչական և ազգային կարգապահութիւնները:

Կը խօսին Պ. Գ. Ա. ՉՈՊԱՆԵԱՆ, Ե. ՆԱՐԻՈՒՆԻ և Ք. ՓՐՓ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ

Մուտքը ազատ է:

Հ.Գ. Դ. Նոր Սևուռնի Ժողովարար

Մարտիի մէջ

Հ. Գ. Դ. Նոր Սևուռնի Երբ. Վարչութիւնը

մէջ պատշաճութեամբ կը տօնէ իր Հինգշաբթի-

թեան 6րդ տարեդարձը, Եարաթ 18 Նոյեմբեր,

ժամը 8.30ին մինչև յոյս:

Rue de Gignanի ընդարձակ սրահէ մէջ:

Կը նախագահէ Պ. ՎԱՐՈՒՐ ՊԱՊՈՐԻԱԿԸ

Կը խօսին ԵԱՒԱՐԸ ՆԱՐԻՈՒՆԻ Պ. Տ. ՔՐԻ-

ՆԵԱՆ և ընկեր ՀԱՐԱ ՏԱՆԻՊԵՏԵԱՆ (Լիւնդըն):

ՍԵՆՃԱՐԻ «ԱՅՈՒՆ» ՎԱՐՈՒՐԱՆԻ ՆԱՐԱՐ

Պ. Նրունի Պարնիշատեան և Պ. Սարգիս

Տեփէթեան 500ական Փրօնի Կը նուիրեն իրենան

ժողկապական, Պ. Արշէն Փափուկեանի մատուցած

աղբիւ:

ՎՐԻՊԱԿ — Նոյեմբեր 9ի թիւին մէջ, Վարչա-

սի նուիրեալ, Թիւրքալեւ, սխալմամբ տրու-

ած է Թրքալեւ:

SALÉE GAVEAU

45 rue la Boétie, Paris Métro Miromesnil

Այս յարաթ իրիւնք, ժամը 20.45ին

MAITRE Y. VALDARNINI (Միշակ տը Միլան)

Կը ներկայացնէ իր երկի յաւաքողի աստիճան-

ապիկանութիւնը, որոնք մէջ Ս. ՄԱՐԻ ԿԱՒ-

ԱՐԱՐԻՆԸ:

ՄԱՐՏԻՆԻՅԱ ՄԱՐԱՇԵՐԵՐԻՆԻՆԻ, ԵՐԵՒԱՅԵՐԸ

Մարտի Հայր. Միւսեան Մարտիի մաս -

նախընթաց իր ներկայացնէ ազգային կանգնէ ցնցող

ուրբաթի թիւն մը:

ՅՈՒԹԱՆԿ

Բաջմ Վարդանի դուստր

Ետտ դիմաւորած երեսասարդ դիտակա -

տարեկան կողմէ:

Այս կերպի գինը ժամը 8.30ին Cercle Républi-

կէ մէջ, 53 rue Gignan:

Մարտի Հերոսապարտեան մասին կը խօսի ա -

կանատեան ՓՈՒՅԸ. Գ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ:

ՀԱԶԱՐԱՆ ՎԱՅԻ

ՀԱՅԻՆ ՅԱԿՈԲ ՊԱՆՉԵՆԻՆԻ

51, rue Petit St. Jean, Marseille

Վերաբարձած է ամէնուան ծածօք ճաշարան,

ուր բոլորը պիտի գտնէ Արեւելեան և Եւրոպա -

կան Համալսարան կերպութեան, պատարանով

մասնագիտ խոսքաւ Պ. ԵՈՎՀԱՆԵՍ ԻՒՆԻՆԵԱՆԻ

կողմէ:

Տեփէթ Բէլապ, փակկալ, ցաւեիք, եւայլն

Կը ասանանին Հարսանիքի, Նշանաւոր և

և հանգիստ պիտի նշանակուի ապաքանքի նաեւ. բաժ -

նեկութիւններ (ապրիլամիս):

ՄԱՐՏԻՆԻ ՍԱՐԱՐԱՐՈՒԹԻՆԸ ՄԱՇՆԵՆԻ ԳԻՆ

ԲԱՆՈՒՐՈՒՐՆԻ ՀԻ ԿՈՒՉՈՒԹԻ

Կիներու յառաւի confection ճամար լաւ կա -

րող բանտարան մը կ'ուղարկէ, որուն մէջ աշխա -

տեւու պատմութիւն: Դիմէ Յաւաք:

ՄՊԱՍՈՒՆԻ ԿՈՒՉՈՒԹԻ

Փարիզի մասնակց մէջ արտաբանին մէջ,

Երեւոյ Հոգիի քաղաքացի բնակարան մը բոլոր մա -

նակները Համար Հայ Կին մը կը փնտրուի, 35—50

տարեկան: Դիմել թիւթիկ վարչութեան Ե. Ս.

սկզբնականութիւնով:

COTE D'AZURԻ ՆՐԱՅԱՏԱԿ ՀԱՅՈՒՆԻՆԻ

ՅԱՅԱՆՈՐԴԻՆԻ ՏԱՎՈՐԻ

Ներկայիս տեղեկին տառիկ գինքնառնքն

անընթիկ գինքնով:

ՎԱՅԱՆՈՒՐՈՒՐ ԲԱՅ Ե ԿԱՐԵ ՕՐ

13 Ave. Californie, NICE

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ՄԱՐՏԵԱՆԻ Հ. Ե. Դ. Վարժաւորեանական

յանձնարարութեամբ Ժողովը Կը Հրաւիրուի այս երեկո-

յաբայի ժամը 8ին, Արեւելեան ակումբը:

ԵԱՒԱՐԸ — Ծ. Կապ. Ռաիք Տալիկի մասնա -

հանդի ընդհ. Ժողովը՝ Նոյ. 20ին, Երեւոյթի թի -

րեկան ժամը 9ին, մանկապարտէզի սրահը: Պար -

ատարել ներկայութիւն:

ԼԻՍԻԱ — Հ. Ե. Դ. Վարժաւորեան կոմիտէի

ընդհ. Ժողովը՝ այս ուրբաթ Ներկայեան ժամը

8.30ին, զպտուկի սրահէ՝ 78 rue Rabelais: Կարեւոր

որակաւոր: Ներկայիս թիւրքալեւ պատուիր:

ՊԱՆԵՆՈ ՔԱՅԵԱՆ — Ծ. Կ. Մալի մասնաճիւ -

ղի անդամական Ժողովը այս շաբաթ, իրիւնքի

ժամը 9ին, ընկերական Վ. Հէրմանի քաղաքա -

նէ: Ներկայ իրաւ Կեդր. վարչութեան ներկա -

յառաջելով:

ԿՐԻՊՈՐԸ — Հ. Ե. Դ. Երեւոյթեան նե -

թակալութիւնը ընդհ. Ժողովը՝ այս շաբաթ ժամը

21ին:

Հ. Ե. Դ. ԺՈՂՈՎԱՆԻ ՄԱՐՏԵԱՆԻ ՄԵՋ

Հ. Ե. Դ. Մարտիի Երբ. Կոմիտէի ընդհա -

նոր Ժողովը կը հրաւիրէ:

Այս երեկոյթութիւնին Արեւելեան Ներկայեան

Համալսարան ներկայութեան, Թաթուլ և Արաժ

խումբներ: Արեւելեան Հաւաքականութիւն:

Այս կերպի կէտերը ընդհ. ժամը 3ին Վաժ -

նան Ներկայութեան, Ընկեր Կարօ Ներկայութեան,

Վաժնան Ներկայութեան Հաւաքականութիւն:

Ներկայ պիտի լույս ընկնի Վ. ՀԱՐԱՐԱՐ -

ՋՈՒՄԵԱՆ, ընկերականութեամբ Երբ. Կոմիտէի

ներկայացուցիչներ:

ՀԱՐԱՐԱՐԱՐԻՆԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՐԸ

Այս շաբաթ իրիւնքի ժամը 8.30ին տեղի կ'ու -

նենայ ժողովարարի ընդ. ընդհ. Ժողովը, Le Cadet

տարածքի վերաբարձի (16 rue Cadet): Օրակարգը

1) Չեղարկում ամսագիր վարչութեան: 2) Ընա -

րեկութեան ներկայութեան և հաւաքականութեան

նախագիտութիւն: 3) Ընթացիկ հարցեր: Փափաքողներ

կրնան անգամ արձանագրուիլ տեղեկ վրայ:

ԵՏՏ. ALLIANCE

63 Rue de Maubeuge

Métro Poissonnière Հեռ. Tru. 12.05

Անարատ, համով,

զատ խաղող, մասնաւոր

պայմանագրով եւ խմամով պատրաստած

- ՈՒՐԸ - ՏԻԷԶԻ

RAKI DUZE - DALAKUPEIAN

Սիրահանութեան կուպիտէ յայտարարել որ .

ստանձնած ենք Փարիզի Ներկայացուցչութիւնը և

պատրաստ ենք բոլոր ապագայներուն զոհա -

ցում ապ:

ՄԵՆԱՎԱՆԱՆԻ ՀԱՐԱՐ ԳԻՄԵՆ

N. PAPAZIAN

2, Rue Félix - Faure, Paris (15) Tél. Vau. 26-69

Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Damesse - (13)

Le Gérant : A. NERCESSIAN

Հետ, վերադառնելով հանդերձ տաղանդներուն տե -

սակ մը ներքին ինքնապարտութիւն: Գ) Դարեւոր

ընթացքին զիջումս իրենց հարստութիւնները

բաժնել յաւաքողի եղանակով մը:

Ասկէ առաջ Նոյեմբեր 26ին Հոռիի մէջ պիտի

պատարարէ քաղաքացիական ուղիւ Համալսարան

Եւ, որուն պիտի մասնակցեն նախընթաց Կոմիտէի

Ժողովը կաթիլի միարժեանքի համար 800 ներկա -

յառաջելները:

Մարտիի 26ին կուսակցները չոգեկնի

յառաջ կը ոտնին իրենց պարտաւորութիւնները:

Համալսարանի Համար որ պիտի բաշտի այսօր

Այս առթիւ հրատարակուած պնդելը կ'ըսէ թէ

250 քաղաքացիական անտեր պիտի թարգմանեն ի -

նք լիւնդընի: Եւ: Օրակարար խնդիրներն մէ -

կը պիտի լույս պատահանութեանց մասը կը կազմէ

Համալսարանի Ժողովը որոշողութեան հոյս -

կիլ ցօր: Մէջ Արեւելը:

Կաղաքիւնը Ծայր. Արեւելի մէջ

Համալսարանը Զինատանի պատուիրակու -

թեան իր անդամները, երեւոյթի իրիւնքի համար

այս օրի փերիկն ինչպէս Նի. Երբ: Պատուիրակ

ութեան, Ապագայեան Որոշողութեան առիւ

պիտի պաշտպանէ իր այն անդամները, թէ չէ՛

Համալսարանը դիմաւոր յարձակում դրածուն են Ծար -

ժողովը վրայ: Պիտի մերժէ սակայն ինքնապարար

Բարեկից հարցին շուրջ:

Անընթացի արտօնի նախարարութիւնը կը

կործնէ թէ չիմանա քաղաքականութեան զէւ -

խաւոր նպատակն է Համալսարանը փոքր պատ -

ուար - պիտի թիւն որ տեղեկի Բարեկից և Ծա -

րակու միջին: Պատուիրակութիւնը այս առաջ

նախընթաց պիտի ներկայացնէ Ապագայեան Որ -

ոշողութիւն:

Մասնակցի ցուրտ որ սկսած է Բարեկից ուղա -

մասնակցութիւն վրայ: Այս պատճառով յառաջի -

պատճառ կը դադարէ: Միւս կողմէ ստանդարտ

է Համալսարանը հրատարակելու. դրոշմութիւնը

դիմաւոր զորամարտը թիւնքին վրայ: Բարե -

կիւնքիւնը փոխարկող կապակցութեամբ մը յարձա -

կում կրած է Արեւելի 8 թիւ: Հետեւին: Եարաթ

Եւ թիւ 4 կը շարունակուի նաեւ, կրկնելով իր -

միջինը և ամերիկեան ու քրեական երկու

դրոշմները միջին Արեւելի հարկը թիւ: զիկ

Դիւնի - արեւելք:

Քիւնքի նախադիւն վրայ (Հնդկալի) Փր -

ժողովարար ուղիւ լիւնդընի երկու դիւնքի եւս

արտօնքին: Կը շարունակուի Միւնչալի քաղաք -

ալի ինքնակութեան պարզութիւն:

Դիւնքի Համալսարան թիւթիկի մայրաքա -

ղաքին 1 հասցիի դրաւոր: Զէ Համալսարան

նմանակէ այն տեղեկութիւնը, թէ Համալսարան

թիւն մը կ'ընտան է թիւթիկի և Զինատանի մի -

ջին: Չորհապատու պիտի պաշտպանէ թիւթիկը, թէ

չէ՛ այլ մասին բոլոր ներկայացուի Ապագայ -

ութեան ընդհանրութիւն:

ԵՈՒՆԱՏԱՆԻ կայութիւնը քննելով, Ապագ -

ալ Ժողովի քաղաքական յանձնարարութեամբ որ

զինքն թէ Պաշտպան և Ապագայի տաղանդի կը

պատճառն այլ երկին պաշտպանութեան: Թանձա -

րարութիւնը որոշելու երեւոյթի վարչական յանձն -

արարութիւնը պաշտպանութեան թիւն:

ԵՈՒՆԱՏԱՆԻՆԻ կը թիւնքի պիտի ընդհանր -

ութեամբ մը պիտի տալար Ապագայի, ուստեան դիմ -

ալ և ամին զէս պայքարելու համար:

ԿԵՆԸ ՏԱՐԱՐԻՆԸ Երեւոյթի Ժողովը կը նախարար -

ուի Մարտիի եւ Փարիզի մէջ: Ուստիստեան

թիւնք յաղորդեալ մերթապալէ Հինգ կիւնարա -

նեք, որոնք մէկուան վրայ դիմաւորեալ Հինգ հայար

տալար:

Ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ կարմիր գիծէն անդին

Ինչպէս հարցառած էինք, Ս. Միտիքեան ու անոր զաւորներ ստորկրօնականները զարգացան առ ընդ յապառաջարկէն կը հետապնդէին Շէֆիլտի մէջ դրամատուրգ ձայնաւոր զապառաջական համա- մուտքով տառիէ։ Որպէս լրացած, անոր. թեր- ինքը կը գրէն թէ Նոյնքեր 7ին, Հոկտեմբերեան յաւաքորտութեան տարեգրծին տօներուն առթիւ Մոսկուա չէին գտնուեր Բերեան եւ Մալինովը։ Ինքեան կը գտնուէր Փրագա — Կոմիտիքովի արեւ- տաեան Ներուպի կնոջոնը — իսկ Մալինովը Վարչաւա, ուր վերջնական կարգադրութիւնները կ'ընէին Շէֆիլտի մէջ ։ տեմեմբերէ զործերուն համար ։

Այս առթիւ, միեւնոյն թերթերը կ'ըսեն, թէ վերջին միջ շարքիներու ընթացքին ուշադրաւ տեսներ տեղի ունեցած եւ Մոսկուայի մէջ եւ ալորը ։

1) Մերքովը նշանակուած է պետական հա- կաւորի նախարար, զառոյցական պատճառներով պաշտօնէն արձակուած Մելիքի տեղ, որ ալքէ ինկած էր ։

Կարող ըսոյց անորով Փոմոմարեմեան նա- նակուած է երկրորդական յանձնումներու նա- խարար չափաւոր Տիլիսաքի տեղ, որուն ուրիշ պաշտօն մը տրուած է ։

2) Հակախղարկական տարբերք զարկու տնայնու տէրէվէրն նշանակուած է Սիւրբախի նախարարաց խորհուրդի փոխ նախագահ ։

Այս նշանակումները ցոյց կուտան, թէ խոր- հրապին ճարտարապետական ու երկրորդութիւն- րը տեղադրուած չլինէ մը երբ քորնը, իսկ միւս կողմէ երթալով կ'անհայտ կրտարական դիմա- կութիւնը Սերգայի մէջ ։

2) Ս. Միտիքեան ծովային նախարար Յու- ռմալէի վարչաւա այցելութիւնէն վերջ որդուեւ- ցաւ ուսու հրամանատար մը նշանակել յեւնական նաւատորմին ։ Նաւատորմը պիտի բաղկանայ թե- թեւ մարտական եւ սուզականներ, զորս կը - շեր կը կառավարեն մէկ ճարտարութեամբ ։

Սովետական պատերազմական նախարար Մա- ռաքալով Վախիւնաքին այ որդեւ փութիւնէն ուսու հրամանատար մը նշանակուած թոր բաւա- կին համար ։ Այս պաշտօնին հաստատուած պիտի նշանակուի Քիլոսովոմալի վարժարանի այժմու հրամանի, զոր. Փուլիքեմով ։

3) Պալիսպական երկրաբաններու ցանցին մէջ յայտ տուած է նոր տարեւոր, սովորելով կառավարութիւնը ընդունել, թէ զՔիմալի դոր- ըմունքութիւնը դեռ հաշուաշարգար կը ճեմար - կուածն ։ Այս պայմանով, Մոսկուա ընդէ. ճննիչ մը նշանակուած է ։

4) Իտալական եւ Ֆրանսական համալսար- կուսականութեան անուանական պետներ, Քո- ռլաթթի եւ Թորչէ հեռագրուցան իրենց պաշտօն- ներէն ։ Ձերտուղարկուող Կոմիտիքով — հանրապե- տութեան նախագահ — պարզ խորտակել մը վերածուած է, իսկ Բուսմանիոյ արտաքին նախա- րարը ։

բարուհին Աննա Փաուլերը կ'ըսած է համոզել Մոսկուան, թէ ինչ ապագայական եւ թիթիսական հաւանական չունի ։

Այս բոլոր անցքերը կապուած են իրարու հետ, ինչպէս եւ այն առաջարկութեանց հետ, զորս ու- նէին Բերեան եւ Մալինովը, երբ կը կապուէին — պէնին Շէֆիլտի համադրումը ։

Միշտ ինչի աղբիւրներուն համաձայն, Կիւմ — վն սասակապէս կը տառապի զլուտ. ցաւ մը ։ ճարտարապետական արտադրութիւնը ինկած է ։ Փոխարկութիւններն ու երկրաբանութեան զա- ուր մասնուած են ։ Ձեռք եւ հուշարար բանակներու համալսարն պարները շատ վաղ կը մասն որա- կով ։ Եւ վերջապէս ներքին պատմական մաս- նուած են եւ տարիմանաւոր իրենց ոտքէ տակէ շուրջ կը խորհրդեն Փրագայի եւ Բալախոյ հա- մայնական կուսակցութիւնները ։

Քարդը. Բիւրոն, այս բոլոր տեղադրութիւն- րը պարզեցու համար ունեց այլուր կնդրուանցել կամքը շարքերու ուշադրութիւնը, կապմանը — դիմով Շէֆիլտի համադրումը, խաղաղութեան պայմաններ արձակելով, զործարարներ սար — ժիւով, Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ ցոյցի կալ — մանկապետով, զորպանով զարգացական աշխա — տանք ժողովրդական երկիրներու. բանակներուն եւ երկրաբանութեան մէջ, անհրաժեշտութեան ծրարութեան խաղաղարարական զործունէութեան լուսնով, եւայլն ։

Գ. ՆԱՐԵԿԱՅԻԻ ՀԱՅԱՐԱՄԵԱՐ ՄԱՐՍԻՅԻ ՄԵՋ

ՄԱՐՍԻՅԻ — Այսօր, Ուրբաթ իրիկուն կը տօնուի Գ. Նարեկացիի հաղորամեակը ։ Նարեկացիի հայութեան մեծագոյն դէմքն է, ամենէն հանձնարել բանաստեղծը ։ Եւ Նարեկացիի Վասպուրական աշխարհի զուակն է ։ Որ մէկ Վասպուրականից կարող չկողարկները կալ- պիտի դէմքը ։ Եւ հայութեան պարզուած ըլլաւուն համար ։ Ամենէն առաջ մենք պիտք է մեծարեմք եւ յարեմք մը աշխարհին զուակը ։

Անս թէ ինչու, վարդաբնիւս մեծ ուրախու- թեամբ կը մասնակցի այդ տօնին եւ կը ինդրէ իր բոլոր անցանքներէ նեղակց ըլլալ այս իրիկուն ։ Երբ կը գտնուէինք մեր անձանի հայրենիքի մէջ, ամեն տարի ուխտի կ'երթայինք անոր գերեզմա- նոր ։ Որ Վասպուրականի մէջ չէինք Մարտիկայ վաղը, այդ անձուկանի ուխտագնացութիւնը ։

Այսօր երբ զրկուած ենք այդ առթիւնէ, եւ - Բանք բուրք մէկ հաղորամեակի այս հանդիպել, արեւոյ որպէս կ'երթայինք մասնական անոր զրկմանին, այդքանու ճաշ սուրբին, այդքանու ճաշ հանձնարի այդ լուսաւոր առաջին ։

Վասպ. Հայր. Միտիքիւն

Մեզայն ծանուցուած է արդէն, այս օր - նախադասութեան առթիւ կը լսան կաթով պիտի երկէ ձերեկեայ երգչախումբը, ղեկավարը - Թեմար Երեւանցու Վ. Մարգարեան ։ Եկեղեցու կան երգերուն ընծայելու համար անհրաժեշտ մա- յելելով թիւեր, երգեհոնի մէջ ալ պիտի գտնուի Մարտիք ։ Ուրեմն ճաշ հասարակութիւնը պիտի ունկնդրէ իր եկեղեցական երգեր լսաւոր այս -

« ՅԱՌԱՋԻ ԲԱԺԱՆՈՐԻՆԵՐՈՒՆ »

Շուտով կը վերադառնա 1950ը ։ Անախորատ անա- կեանցիկ մը ապիւս չգտնուելու համար, կը ինդ- ընեմ որ տապ փախիլ առաջին հաշիկները ։

Անշուշտ գիտէ՞ք որ Երազմական քիմ - քիմը տպագրութիւն չունին ապառիկ բաժանորդ ընդունելու ։

ՆԱԽԱԳԵՆԵՐ « ՅԱՌԱՋ »-Ի

ԹԻՐԳԱԿԱՆ ԹԵ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Կան անտրամաբանական եւ թիւր քայադարու- թիւներ որոնք մասնական ընթացքին վարժու- թեան եւ սովորութեան կարգէ անցած են անպա- լարաբ ։

Այս զատակարգին մէջ կը մտնեն քաղեր ու զարձակմանք, որոնք կը նպաստաւորեն Թուրքը ։ Օրբանի, թրքական նուազ, թրքական սուրբ, եւայլն ։ Հարկ է անդադրաւոր թէ Օսմանի կալ- ուած Թուրքը հապի հիւր միջ զարէ ի վեր միայն կեան եւ հաստատուած է Փոքր Ասիոյ մէջ, զաղ- թելով Թաթարիստանի լեռներէ ։ Միջնդու նոյն Փոքր Ասիոյ մէջ կ'ապրէին հաղարտու տարիներ - ըէ ի վեր, Հայեր, Յուներ, Արաբներ, Պարսիկ - ներ, եւայլն ։

Թուրքը իւրացուցած է այս ժողովուրդին - րուն զաւթաբի բաբերն ու սովորութիւնները, որոնց կարգին նուազ, կնքորտու, իշուր, տա - ըաղ, եւայլն ։ Օսմանի լուրջները իրենց անկա- կան արքան վրայ լսուած ու յորհման են տեղա- կան երկրներ ու եղանակները ։ Փոքր տաւած են սը- նուորդի պատարասութեան միջոցները եւ ըմպե - լիներուն տեսակները, որոնք շարքին սուրբը ։

Հետեւապէս, սիսայ է ըսել թրքական նուազ, թրքական սուրբ, թրքական իմերեղէն, ծաղ, կարկանդակ եւայլն ։ Այդ երկիրներու ղեկուար- անպապէս դաւառած ըլլալու. իրողու - թիւնը, պէտք է թէ Թուրքի չնորէ այդ երեսուցը ։ Դոնէ Փոքր Ասիային դուրս ։

Մէկմեծերը ունի սպի՞ր երկու գիւտ, խո - րոված սիսեւ (էպիպի) եւ թաղիք ղլլանոց (բէլեբիլյան) ։

Յայն ց'ստոր, արեւելեան նուազ, արեւելեան սուրբ, եւայլն ։ Եւ պարզապէս համեմատ չան - տեսել հայկական պիտակը ։

Գրիկիւրի

մասններու մէջ ։ Կր խորհիւր թէ ընտրուած բանա- խոսքերու կարգին, « Մերմեկիս » երգչախումբը պիտի կաթով, ճաշ ժողովուրդի հանձնարել քա - նաստեղծին նուիրուած այս հանդիպել լսաւորին բաժիրն ։ Մշակ. Միտիքիւն

ՄԵԼԻՔԻ ԱԶԶԻԿԸ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ

Ժե.

Եւ նա փութով ըսալքէ ։ Գայիանէն մի վաղ - կեան անշարժ, բայց յանձնար նրա մէջ փայ - լատեցին մի փոքր, նա հասակաւ թէ ինչ է ու- դուած անկ նայուին ։ Եւ ստորափայտը վաղից որ պառակ խեղճին, լիքեղանքով թէնուին, ճրպղ թե- լին տեսել ։ Տուեք տօնն ու վրայ եղաւ ։

Բայց ի դուր, Նայուին կորել էր խաւարի մէջ ։ Անցաւ մի ամիս, լուսավոր էր լրանար երկրորդ - դը ։ Հրաշալի դարուն էր սարկած, այն ինչ Ա- րաքի քանիքը այդուն էին անտեսել տաթիւրը ։ Անշուշտ, անապատի կրակները մէջ, դեռ երեսու- ճին ձիարու եւ հետեւել իմերեւ, որոնք սպասուած էին թշնամուն ։ Մի օր իսկ ամիկ լուսնիքը ի՞նչ երեք ձիարուներ ։

Կարողով պտոր դուրը, նրաքի կտնդ լառան, սկեպին արշաւն ղէպի հանդիպակով լիւսն լսու- ղին տարածման գիւղի, ուր արարւո էր Մելիք Աւանը ։

Մանան էր, Թիւրուն էր ջամուս պէս, որ մի ժամ առաջ լուսնից իր քերած ուրախ լու - րերը ։ Պարկախատներ զորդուն էր. Նայուրը ա - հաւոր պարտաստութեամբ գնում էր Բերեկիցի վրայ ։ Օսմանեան զորքերը անապատը եւ էին թալ- ուած ղէպի արեւմուտը, Արաքատականի մեծ մո- սը նորից անցել էր Պարսիկների ձեռքը ։ Անտուր

պատեցան արդէն սկսուած էր. նա այտուկից լսաւ նա շատ հեռու էր ։

Փութիւրին անցաւ ...

Միտ օրը Մելիք Աւանը վերադառնում էր Տոլ ։ Զանապարհին Մանասը առաջ ջրեց իր ձին եւ, առանձնակալով Մելիքը հետ, խառնուրթիւն սկսեց ։ Այժմ խաղաղութիւն էր, ամեն մէկը վե- ըրաւանում էր իր տունը ։ Իսկ ո՞րն է Մանասը տունը ։

Մելիքը ցոյց էր տալիս Աւետարանից եւ Մա- նասը մանգոմանին բաւական էր զըռնով ։ Բայց նա ունէր իր պալատը ։

— Իմ էին բոլոր, քայազուանց նա ուրախա- ցած ։ — Շատ աւ, Մելիք. բայց Մանասն այնտեղ չի ապրէ, էթէ դու մի արգաւանութիւն չանես ։

— Արաքատի՞ր ։

— Կոյ ։ Եւ պալատն էմ ջեղ, որ Աննա Ուս - Թուրը ընդհանրանում է Գայիանէի վերջին ցան - կութեան ։ Այժմ խաղաղ էր Կ պատկանում, ինչի վիճի պիտի տես ։

— Դու ինչ կ'ուզէիր ։

— Այ դ չպիտի ընդհիմանայ Գայիանէին ...

— Եւ նա վաճէր դառա ...

Մելիքը կանգնեցրեց իր ձին, կիտած յօնքերի տակից կը զարձակուան հայեցող նետակ իր ու - ղիկի վրէժներ ։

— Կուսանոց, որ Մելիքի տան կողքին է դա- նրում, ասաց Մանասը, չչփութելով այդ հա- րանցիկ ։ Գայիանէն քայազուր թէ ինչու, է դուստ աշխուղ ։ Եթէ եւ շուրջ ունենայի, կը կրնի ի- րա խաղաղը ։ Կ'ստան աշխարհ, որ այն մասին, երբ եւ լուսն էր նրան, իմ թուաց թէ աշխի ա - ռալ կանգնած է Տէր Սողոմոնի ...

Ձիերը հանգար քայազին ։ Մանասը, որ աչ- չէր հեռացնում Մելիքից, նկատեց նրա դէմքի վը-

նա մի հեղինակայն արտապայտութիւն ։

— Դու ծիծաղու՞մ ես, ասաց նա վրայացած ։ Ինչ ուզում ես, ասա, Մելիք, բայց այն որից Տէր Սողոմոն կ'ենդանի է ինձ համար ։ Արաքատի արին, Պարսիկանում, ամեն տեղ մէկը ինձ հետ է, որ ասում էր թէ նա չէ մտնել ։ Եւ իմէ այժմ զը- նում էմ Աւետարանաց, պատճառն այն է, որ Տէր Սողոմոն մեռած չէ ։ Լինել նրա մաս, սովորել նրանից ...

— Մաղթը պիտակակն եմ, չէ նա սովորէ ։

— Գայիանէի համար այդ գիտար չէ ։ Գա - յիանէն Մանասին դուրս բերեց ծաղիկ, տարաւ մարդկանի մէջ ։ Տէր Սողոմոն ինձ ասում էր. « Երբ մտնես իմ եկեղեցին եւ կը հաստատուես ։ Ենե - ղիցի տեսել իր, բայց նրա եկեղեցին չունայ, ու - ըրովհետեւ նա ընկաւ Թուրքի զնալակի ։ Այժմ Գա - յիանէն տանում է ինձ այտուի ։

— Ձեմ հասականում թէ ինչ եկեղեցին է դա ։

— Կուտիկ եկեղեցին, Միւլիք ... Եւ կուտի մէջ եւ ձիարուց ։ Բայց չեմ հասկանում այն կուտը, որ մարտիկ էր Գայիանէին եւ որից լրացաւ անորով աշխարհը ։ Թոյլ տուր Մանասին գտնե պալատէ - տեւ տեսնել մի օր կուտ, որ պիտի սկսէ Գայիա - նէն Տէր Սողոմոնի եկեղեցու մէջ եւ որից դարձ - եալ պիտի լրանայ կանգնուր ...

Մելիք Աւանը խորտաւարած էր մաղթի մէջ եւ երկար ատը դուստ էր լուս, որդիկով իր պե խեղ ։ Իսկ Մանասը թախանում էր, քայազուր էր բոլոր հանգանակները ։

Բանակը նա լուս, կարծես չէր հաստատու էր երկրապետին ։ Ինչպիսի տեղը նրան էր նայում իր բարի, ղեկընդի աշխարհ ։

Եւ համաձայն էր ...

(ՎԵՐՋ)

Մէն Շամոնի Նոր Սերնդականները :

Մեր բանաստեղծ էր, բեկեր Վասնէ Համարը - ծառանք, որ պարզեց Դաշնակցութեան Հալածիկ-նաթիւրակն ազատական եւ քաղաքական դոր - ծուկները :

« Վաթնան տարիներ են անցեր Հ. Յ. Դաշ - նակցութեան դիտել լրացին եւ աւտ տակաւին իր առաջադրած նպատակներուն չէ հասած որովհետեւ անկախ պատմաներով : Սակայն, « որ կը գտնուի մտակալն դարձաները Հ. Յ. Դաշնակցութեան տեսանկյունով : Մէկ քանի մէջ միայն - որովհետեւ հայ ժողովուրդը եւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան - թիւերն իրենցանք են : Այսօր տարաբար ենք : Յն - դարիտական աշխատանքներ չունենք : Հայկ. մը - լակոյթի պահակ ենք կեցած : Ինչ որ ուրիշները կը վանեն, մենք զայն կ'արժարենք : Բանաստեղծ - թիւեր ընքմ ծախրելու արժանացաւ : Հանդէսը վերջապէս ուշ ատեն, Յետաւ նախատեղով եւ ներկայիս բաժնուցան - խորապէս ազդուող Դաշնակցութեան 60ամեայ գործունէութիւնն : Մայրաքաղաքը

Բարե ալի պատերազմը եւ Զինասան

«ԵՏ ԲԱՇԵՆԴԻ ԶԵՐ ԶՈՐԲԷՆ»

Զինասանի Համադրար կառավարութիւնը, խորաբայելի պատուիրակութեան միջոցով ՄԱԿին յանձնեց ծանուցանելու, յայտնելու թէ զոր Մէկ Արեւել ընդունելի շարքիտած է իրողով - թիւեր Բորէալէն լինական ինքնատեղական մա - սին : «Զորապետի ընտրել, Զինասանը վախճնու - լան այդպիսի փորձ մըն է : Զինասան ժողովուրդը կամաւորապէս է որ կ'օգնէ բողոքայի ժողովուրդ - ղին Մ. Նախնայիներու դէմ առողջ մղած պայքա - րին մէջ : Պատճառ մը զայն ուրեմն, որ արդիւրեւ ալ օգնուի թիւեր : Զինասան ինքն է որ իրաւունք ունի մեղադրելու Մ. Նախնայիները իր դէմ սար - ճառած դրոշմութեան ու յարձակումներուն հա - մար : Մ. Նախնայիներու նպատակը իմայի Բորէալի դրակն չէ, այլեւ Զինասանի վրայ յարձակել : Բորէալի հարցը կրնայ խաղաղութեամբ կար - դողորմել, եթէ օտար ուժերը անվիշակօ չհա - ճան Բորէալին : Այս է որ եր պահանջ չին կատա - վարութիւնը : Այսպէս Զինասան չի վախճար դիմադրաւոր իր. դէմ դրոշմած յարձակում մը : Ե. եթէ յարձակումը շարժեց, կ'սկսէ նախապար - ձական դէմ երեք պիտի չալարէ :

« Ապաւորութեան Խորհուրդը, առանց այսու - սիլու չին պատուիրակութեան ժամանակ, սկը - սու ընկն լից պիտուի թանց միացալ առաքար - կը, ինչպիսին ուժերու Բորէալին անվիշակօ չհա - ճայանք մասին : Խորհուրդային պատուիրակ Պ. Մայիս յայտարարեց, թէ պիտի չորձանք զԲորէալի իր բրտուելու, եթէ բուհարիւրի ալալալի որ - չում մը : Վիճաբանութիւնները կը շարունակուին :

« Նախապէս Պրոտէկտ, լրագրական աուտ - լիտի մը ինքնացիտ յայտարարեց, թէ Մ. Նախնայի - ները աւել պարզեւոր զայն պիտի առնեն աղբիւր - լու Համար Մար : Արեւելեք դէպքերուն ծաւա - լումը : Նախապէս մեղադրեց միաժամանակ չե - նացի Համաձայնարները, որոնք ապաշույտ ու ա - տուական շարժումը պատասխանաւ մը յարձա - կութեան կը դրոշմեն ՄԱԿի ուժերուն վրայ : Մ. Նախնայիները, իրենք Զինասանի փոխարեան ոչ մէկ դիտարարութիւն ունենին :

« Մենք Բրեխտիի աղ - պաշտպանութեան նախապէս, Պ. Երիւնէլ, հարցոյններու տեղա - տարարի մը ապի, յայտարարեց երեսմ. ժողովուրդ տուել թէ կառավարութիւնը, միա բարեկամ կա - տավարութեան հետ խորհրդակցարար. կը շանչ լուսով վերը ապ թիւանքութեան Բորէալի մէջ եւ աւանտախախտ պատուիրակ մալար : Պ. Եր - նուէրը հայտնու, ներկայիս 60 - 70.000 զե - նական ուժ մը կը դրոշմ Բորէալի մէջ ՄԱԿի ու - ժերուն դէմ :

Միջալէ ինչպէս (Թէշան), Կարապետ եւ Ժերար ինչպէս (Զուլեյրիա), Տէր եւ Տիկին Ներսէս Ներսէսեան (Փոլիսիլ), խորունկ զաւով կը ծանուցանեն մա՛նը իրենց սիրելի կնոջ, մօր եւ բո՛ր :

Տիւրի ՄԱԿԻԿԱ ԷՆԶԵՆԵՆԻ Մենայ ՆԵՐՄԵՆԵՆԻ (մամրեւելու եւ ղեկագործ) - Երեսուցիներու թիւեր տեղի ունեցաւ : Լոյսին մէջ, 15 Նոյեմբերին, Օրգանաւ երեկոյցիին մէջ : ԽՈՐԱ - Միւ խորիկ զաւակաւորի մընը Պ. Էնճեմանի եւ զաւակներուն :

ԼՈՒՆԵՆ Այլի Տիկին Փ. Կարողութեան եւ րու - լոր պաշտպանները, իրենք կ'սկսեն կը ծանուցա - նեն մա՛ր իրենց անվաճելի եւ ազգականին : ԶԱՅԻՐ ՂԱՏԱՐԱՆԵՆԻ (Իմվիտց) - Երեսուցիներու թիւեր կառավարեցաւ 6 Նո - իմբերին, եւ մարմը ամփոփուեցաւ Կիթիթիտի ղերեցմանատունը :

ԴԱՅՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՈՍՍԵԱԿԸ

Կրնուողի մէջ

Կիրակի, 26 Նոյեմբեր : Բաւաթո՞ ՇԱՄԱՐԷ ՄԻԱՔԻՆԸ Մանրամանի թիւերները յալարով :

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերնդի օտարադարձ Մարտերի մէջ

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերնդի Երբ. Վարչութիւնը մեն պատրաստութեամբ կը տօնէ իր Հիմնադրու - թեան Երբ տարեկանը, Շարաթ 18 Նոյեմբեր, մամր 8.30 Էն մինչեւ լուս : Rue de Grignan ընդարձակ օրահին մէջ : Կը նախապէս Պ. ՎԱՐՄԱՐ ՊԱՌՈՒՆԵՆԸ Կը խօսին ՇԱՄԱՐԷ ՄԱՐԴՈՒՆԻՆ Պ. Տ. ԹԻԿԷ - ԵՆԸ եւ բեկեր ՀՐԱՅ ՏԱՄԱՍԳԵՏԵՆԸ (Լիւնէն) :

« ՇԱՄԱՐԱՆԻՆՆԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ Այս շարաթ իրկուան մամր 8.30ին տեղի կ'ու - նենայ Համադրային ընկ. ընդհ. ժողովը, Le Cadei տարին վերնաշարի (16 rue Cadei) : Օրապալը 1) Չեկուցում ամփոփում վարչութեան : 2) Ընտ - րութիւն ընդ վարչութեան եւ հաշուներին յանձ - Նաժողովի : 3) Ընթացիկ հարցեր : Փոփոխութիւնը կրնան անդամ արձանագրուել տեղին վրայ :

ՄԱՐՄԱՐԻՆՈՅ ՄԱՐՄԱՐՏԻՆԵՐՈՒՆ ԵՐԵԿՈՅԸ

Մարտի Հայր. Միւրեան Մարտիկի մա - նահալը կը ներկայացնէ ազգային կեանքէ ցնցող ողբերգութիւն :

ԶՈՒՅԱՆԻԿ

Քաջմ վարդանի դուստր Շատ դիւստրաւուան երկուստարը ղերակա - Կարիւրեւ կողմ : Այս կիրակի գինը մամր 8.30ին Cercle Republi - caini մէջ, 53 rue Grignan : Մարալի հերոսամարտին մասին կը խօսի ա - կանաւու ՓՐՈՖ. Գ. ԽԱՅԿԵԱՆԸ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵՌՈՎ ՊԱՏԱՐԱՐ

Այս երեսուցի առաւում մամր 9.45ին Trinité եկեղեցւոյ մէջ, բացալից քաղաքի Կ. Պարալի Կ. Պարալի կը խօսին Համայնքին : Սիրով կը հրաւիրուի հայ Հաւաքաւորութիւնը :

ԹԱՏԵՐԿԱՆ ԵՐԵԿՆ ԵՐԿԱՏԱՅՈՒՄ

20 Նոյեմբեր, երկուշաբթի գինը, մամր 8.30 - Էն, Théâtre d'Iéna մէջ, 10 Ave. d'Iéna, méro Iéna : Երեսուցի Գ. ՏԵՐՎԻՆԵՆԸ կը ներկայացնէ եւ կը խաղալ մեծամեծ աղանձախան Անր. Պորալի

ԵԱՍԻԼԸ

Վէպի զաւուած թաւարդութիւնը, 5 արա - ղով եւ 2 պատկերով : Թատրոն յաւաքով վերանաւորեց ԿԵՆԻՒՄ ՎԱՐՄԱՐԵՆԸԸ Կը մանանկին Ա. Կոնրեմ, Մ. Մաւաւու - Եան, Մալալէ Էնթան, Ա. Մարան եւ փարիզա - հայ թատրոնի լաւագործ ուժերը : Թատրոնը թաւարդ Բ. արքայի՝ աշխարհիան ճոյի տարաւան, Տէր եւ Տիկին Հ. Գարալալի նը - լապարտութի մասնակցութեամբ : Ուսանողներու մուլը 100 Փրանք :

ՅԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ - Վէպի - Տէր եւ Տիկին Նախնայիներն իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն հայրենակից Մարտի Գործանանի (Մար տէնի), իր սիրտու զաւիկ ՏԻԳՐԱՆԻ կոնժա - ժալան առթիւ եւ փոխան ծաղիկապախի հաղա - Քրանք կը նուիրեն Արմաթի Յետալի մարտա - նին, 500 Փրանք ալ Յետալի տարածման ֆոն - անի :

ՓՈՒՍՆ ԵԱԿԵՐՈՍԱԿԻ - Վէպի Տէր եւ Տի - կին Գ. Արլանն իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն աշխի տեղին Արմադալ Կրակոնանի իր զաւակներուն եւ պարսկականութեան, հայրենակից ՄԻԴԱՐԵԸ ԿԻՐԱԿՈՒՆԸ մասնաւոր առթիւ, եւ փոխան ծաղիկապախի, կը նուիրեն 500 Փրանք Կրակոնանի Յետալի գործունէի եւ 500 Փրանք Յետալի տարածման ֆոնանի :

ՓՈՒՍՆ ԵԱԿԵՐՈՍԱԿԻ - Այլի Տիկին Ե - նալուպանի մասնաւոր առթիւ փոխան ծաղի - կապի Լիւնի Արտաւանանի նուիրած են, Տէր եւ Տիկին Արտաւանան հաղա Փրանք, Տէր եւ Տի - կին Գ. Թէշեան 500 Փրանք, Տէր եւ Տիկին Մալալի 500 Փրանք :

ԵՌԵԿԱՏԵՐ

ՄԱՐՄԱՐԸ Զ. Յ. Դ. Վաթնանեանակի յանձնարարք ժողովի կը հրաւիրուի այս երկու - շաբթի մամր 8ին, Աւարտեան աղանք : ՇԱՄԱՐԸ - Յը. Կապ. Խաչ Տալիկի մասնա - ճիւղի ընդհ. ժողովը՝ Նոյ. 20ին, երկուշաբթի ի - իրկուան մամր 9ին, մանկապարտիկ արահ : Պար - տալորի ներկայութիւնն :

ՇԱՄԱՐԸ - Արդուքեան խումրի ժողովը՝ ալի շաբաթ երեկոյ մամր 9ին ընկեր Վարդապետի Ը - նախարարն : Երեկոյ կ'ըլլայ Կ. Կ. ներկայացու - ցիւր : Պարտաւորի ներկայութիւնն :

Լիւն - Հ. Յ. Դ. Նոր Սերնդի Միւրեան - Բոս խումրի ընդհ. ժողովը այս երկուշաբթի մա - մր 21ին, գործերի արահ, 78 rue Rabelais : ԱՄԵՐԻԿԱՆԻ Խաւանի սովորական դուս - տար մայր երկուշաբթի երեկոյ, Գաւալ, զափ Բեշանի վերնաշարի : Կը խօսի ՎԱՅՐ Պ. ԴՆԱՐԵԱՆ, Բեշալի կաթողիկէ Համայնքի Կո - դուր Նոյիւր, Մատաւր Արեւելի հայ գաղութ - ներու վիճակին վրայ :

Հ. Յ. Դ. ԺՈՂՈՎԵՐՆ ՄԱՐՄԱՐԸ ՄԵՋ

Հ. Յ. Դ. Մարալի Երբ. Կոնրեան ընդհա - նուր ժողովի կը հրաւիրուի - Այս երկուշաբթի իրկուան Արեւելի երեկոյ մամր, Համադրալ երեկոյ մամր, Թաթուլ եւ Արաւ խումրերը : Արեւելի հաւաքաւորութիւնն : Այս կիրակի կէսերը վերը, մամր 3ին Վա - նան երեկոյ մամր, Ընկեր Կարո Համայնքի, Վաւան երեկոյ մամրի հաւաքաւորութիւնն : Ներկայ պիտի ըլլայ ընկեր Գ. ՀԱՄԱՐԱՐ - ԶՈՒՄԵՆԸ, ընկերակցութեամբ Երբ. Կոնրեան ներկայացուցիչին :

Հ. Մ. Մ.Ի ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Այս կիրակի մամր 13ը քաղաքի խումրն եւ 15ին, Հ. Մ. Մ. Կը զը Meudonի Խումրի դէմ Privaux Stade Municipali մէջ : ժամադրալար կէս օրը քաղաքի անդաւ, Խաի սովորական հաւաքա - վարը : Անուշտ մարզաւոր հայրենակիցները պիտի փութան զալարիւր մեր երկուստարը մարտիկ - ները :

ԴԵՐԱՄԱՆ ԹՐԱՅՈՇԻ ներկայացումը այս կի - րակի մամր 3ին, Արթուրիկի մէջ, զաւաքալար - տալանի արահ : Կը ներկայացուի ՇԱՀ ԻՍՄԱ - ԵՆԸ :

Օգտուեցի/ պատնիսներին

Մարտիկի ամենախալալու պողոտային վրայ 75 La Canebière, բացած ենք ընդարձակ վաւա - րուն մը՝ ուր կը ծախուին մա՛նե տեսակ աղանքա - ներ :

Կը հրաւիրենք հետեւաբար մեր հայրենակից վաւապաւորներն ու գործարարները, դիմել մեզի, մեր ալը հրապոյ վաւապաւոր մէջ Զախ - Են. Համար իրենց արտաւորութիւններն ու ալ - րանները, խաղալոր պայմաններով : Կը ՓՆՏԻՆԵՐԸ նաեւ, ներկայացուցի այր կամ կին, ծախող պայմաններով, պայմանք որ լուս տալ : Քաւաններն խալին իր վիճակի ըլլան նիւ - թալան երաշխաւոր իրենց վաւապաւոր ալ - րանները :

ՆԱԽԱՐԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՏԱՐԸ չալանա - դաւաններու տու ընտանիքներու, որոնք կ'օգնեն հաւաքաբար աշխուր : Դիմել մա՛նե օր մամր 20ին 22 :

ՎԱՏԱՐԱՏԱՆԻ ԴԱՆԻԿԵՆՆԱ 75, La Canebière, Marseille

ՆՐԱՃԱՃԱԿՆԵՐՈՒՆ

Մի մտածէ՛ ո՛րք նաչիւտ մաղմ, ցաղէ ուղալի ...

ԼԻՆԱՅԻՆ

24 rue St. Lazare, méro Trinité կամ N. D. de Lorette Tél. Tri. 31,62

Վերապա՛ն է արեւելան նուալը Տէր եւ Տիկին Գաղապալի մասնակցութեամբ, շարաթ, կրակի եւ երկուշաբթի օրերը :

Դիւսակներուն

ՕԳՏՈՒՆԵԿԻ ՄԵՆԱՐԱՆԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ՓՈՐԱԿԱՆԱՄ ՎԱՏԱՐԱՆՈՒՄԸ Թէ կիրպաններու եւ քի դիւսակներու անկրամիտ օրեր պիտուենք : Մատաւր աշխալալը դիմեցէ՛ ETS. ALLIANCE 63 Rue de Maubeuge Méro Poissonnière Հեւ. Tru. 12,05 Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Dame - (13) Le Gérant : A. NERCESSIAN

(Turk.).

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Damesme - (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՀԱՅԿԱՆԻ

ՕՐԱԲԵՐՐ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damescu - PARIS (13)
Վեցամս. 800 ֆր., Տար. 1600, տար. 2500 ֆր.
Tél. GOB. 15-70 Գիծ 7 ֆր. C. C. P. Paris 1678-63
Jendi 23 Novembre 1950 Հինգշաբթի 23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

26րդ ՏԱՐԻ — 26e Année No.6313-Նոր շրջան քիւ 1724

Խմբագիր՝ Ե. ՄԱՍԻՍԻԱՆ

ՄԵՐ ԽՕՍՔԻՐ

ՄԱՆՈՒՑԵԱԼ ԳՕՏԻ

Տարեկներու պաշտօնը եւ փաստացի ճիշտ - դատութիւններն վերջն ալ, Բարեգործականը կը մնայ յորի անուշադէպ դասին :

Վերջին տարեկներու ընթացքին բազմաթիւ փոփոխութիւններ կատարուեցան կերպարներն թէ շրջանային վարչութեան մէջ : Վարչներն մեծաւ մասով իրենց հաշտական կողմնակի կամ հրապարակային : Նոր գնդերը սպասարկէ զաւանդակ : Եւ սակայն, Միւրեման մնաց միւս ինքն իր չի կրնար : Չկրնա փրցիլ ինքնընդէ : Չուզեց օգտ փոխել, թաքտախալ : Աւելի մասնակա փողովորդին, ինչպէս կը թիկադէր իր կոչումն իսկ :

Մասն աղտնապահական մեղսորդութիւն մը մէջ, Միւրեմանը միջինն ախար ալ չէ կրցած թաքտա - փել իր կարգը որ նախապաշարուածներ : Կը մնայ միշտ սահմանափակ մասնակցում թէ գործունեւորութեան :

Իր կարգը մը վարչները միշտ ալ կը խօսին լաւատարակականութեան մասին, առանց նաւաստ - ուն իրենց ըստին կամ զարմին :

Խորթ ոգի մը փոխանցուած է սերունդէ սե - րունդ :

Մասնաւ կապած պարտութիւններ կան որոնց առջին կը մշտնոր, ծնունդի կ'ըլլայ ամենէն բարեպաշտութեան ալ, անգամ կամ բարեկամ :

Ներմասնակցութեան կամ կամայականութեան աւեր - ներ կը գործեն ոչ միայն ժողովրդական, այլեւ Իրականական ճակատին վրայ :

Փոխանակ ճիշդ քիւ փորձելու եւ դաւանաւոր ընդհանրական, ինչպէս կը տրամադրեն իր անունն ու ծրագրերը, Միւրեմանը վերածուած է տեսակ մը փառքին, որը մասնաւոր նաւաստացիները միայն կրնան չլինել ու գործել :

Այս է պատճառն որ ընդհանրապէս չարտադրող սարքերը, զոյգ արտադրողները կը անտեղծ ընդ - լին չ'աշխարհ ճակատին վրայ :

Այս, նախապէս բոլոր նաւաստագիտներուն, Բա - րեկործանար կ'ախտկործանէ զաղաքականութիւն կը խաղայ նամակայ կանոնները ծրագրէ մը :

Այսպէս, դարձող կը բանալ զպոլիսը դէմ է, փոխանակ եղանակը զօրացնելու կամ պակաս մը լրացնելու :

Տրամադրել վարչներու փոխարէն, յաճախ ուսուցանում է իր ուսուցանումները - կը տրա - մարէ նախապաշար վարչներուն : Մասնաւորա - պէս Միւրեմանի լինելը մէջ :

Նորն անկողին չօգտանալութիւնը՝ որ եւ է ներքոյն անուշադէպ անունը :

Հարցուցէ թէ ինչու՞ դառար մըն ալ Վիկե - նայի փառքին շարժառարկելին, երբ երկու Հազար տասը կը զոյգին Վիկեմանի, Միւրեման արդէն իրկհարապարակականութեան առթիւ :

Հարցուցէ թէ ինչու՞ որ չին ըլլար Նորայր Բեգարացիի ձեռնարկներուն եւ գիրքերուն, Նուպարեան մասնակցութեան փոխարկելով :

Մասնաւոր, որ, հրապարակային կոչ մըն ալ ստացուեցան, Թերթերու միջոցաւ, որդէպի լու - սանաբարութեան եւ նախապաշար փոխարկելուն ամենէն թանկանիլի ձեռնարկները :

Դրանք եւ որ կը պակսի, թէ մասնակցութեան, գոր - ծելու կարողութիւններ :

Պատճառն է որ Բարեգործականի առէլ վար - ռութիւն յորթէ փորձած ըլլալ փողովորդական փո - տախի : Դառնալ անոր լրացուցիչ մասը - ոչ թէ ինքնապաշար կամ իշխանութեան :

Իր պատառաստական փառք ինչու՞ կ'ըլլայ, իր փառքին չու՞ր մը կը պակսի, երբ պարբերական փողովորդ, աստիճանիկ սարգէ, չանդութեան բաղ - ձանքները լսուել, լուսաբանութիւններ հարցուցե - լուն նամար :

Այս Հարցուցանել եւ զեռ ուրեքներ շատոնց կը դաշտակցիլ ձեռք, երբ կարողացին երեքնին ան - ճարող վարչի - պատուիրակին ողորդուն : Երբ - ժեպարտաւորացիները, որ այլապէս տխուր էլ մը կը թաղայ :

Ք. Մալեանին, անգամ մը եւս յիշեցնելով թէ իր վերադարձին նամակ - զանգիւր հանդարտա - նիւն մէջ ստուերականն - զուրկ խոստանալու - Թեմանը կ'ընէ, մեծատանկերը փառքն : Որո - տովանութիւններ, որոնք ամենէն անգամ իր եւ իր նմաններուն մեղքերը երեւան կը նսնեն :

Փորձենք վերլուծել, ի պէտս զարգացելոյ Ե.

ՅԵՏԱՅԻՆԵՐ, ԴԵՆԻՆ ԸՈՌԶԵՐ

ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԲԱՆԵՐ...

Ուրեմն ինչպէս թէ ինչեւ պատճառն եւ Գո - սոյ եկեղեցիներն մէկուն մէջ, կաթողիկոսական կողմէն կը ընթերցանալ առթիւ :

Իրեն հետեւեալ, զարի զարուած են միջ աշ - րի եւ կին մը : Կատարաւոր, ճիշդիւրեղ ճարտ - րին զանաւան, այսպէս պատմելն է դէպքը : Դա - տարանքին առջին (նամակայ ճեմանախի) :

« Երբ Ս. Պատարագի կը պարտաւորուէր, քաղաքամերը գիւ բանակ կանգնեցն ինչ որ կարելի չ'զգցնի մը դուրս ելին : Կը պահանջէին վարկով մըր եկեղեցւոյ Գիւրգաճ Պետին ին - ղաղը :

... Շնորհիւ աստիճանադիւնի միջամտու - րեան, կըցայ բանկովի դուրս ելիլ :

... Երբ կարգ իրեն պատմուած էին ինչպէս - կանմնորում վիճար կարգաւ, կարգ մը կապալ - ծիւկ մարդին, որոնք դիմել լուսնորմերը կը կրէին իրենց քանցանքով վրայ, սկսան անհանգարտ շար - ժուրներ ընել : Հազիւ ճանի մը տալ կարացած էր, երբ այս կիմը (անբաւականալ մը), ճաշտ է, կ'ընծ է ի պաղա :

Ասոր վրայ մերկայ անբաւականալները իրենց ուրիշ ընկերներով կայծակի արագութեամբ Ս. Սեղան խոյացան, գիւ խոյանալեցին, կոնգալը պատմեցին, սպասարարտ գնդին զարդին ի շուր - քար տալիս փախցնել վրայէ : Երբ անհանգարտ ոգ - նաւթեան հասած իշխանի, ուսում պիտի ըլլայի : (Անբաւականալները կ'ըլլանամ այս վերադարձ - մը) :

Նոյն աղբերին նամակայ, Մեղսող կ'ընդգո - լան անուն քաղաքները մը շարժառու զգուշանալով պատուիրակական պատմանները ցոյց տուած լանգարներն եւ նախանախարհութեան հարկը անկի նուրիւրն է Գուրգաճիւն եւս :

Պատը. տեղապահին պատուիրակները, փա - մանակ, ուրիշ զգուշացուցիչ քանիք ալ կը պատ - մէ (15 խմբեր) :

« Երբ ճիշդիւրեղ քաղաքամերիւնը օրնը տապ Մեղսողաշէն, Շիրաճէն եւ այլ հեռաւոր վայրերէ փոխալին իստաֆա ըլլալը, որեւէ միջադէպ պիտի չ'պատահէր : Փետայիները որոնք դիմել լուսնորմերը քանցնել էր, որպէսզի ծրա - ցարուած ճակատամարտի պատմուն գիրքը չ'պալ - մեն » :

Մեկնութիւնները աւելորդ չ'են : ՎԱԶԷ

«ՅԱՄԱԼԱՅ» ԲԱՆԱԿԱՆ ԹԻՒՐ

Հ. 8. Դաշնակցութեան ճեմանակի առթիւ, Յատուր ալ բացալիլ քիւ մը պիտի հրատարակէ (ուր չէլ, պատմեցողար) :

Կը խնդրենք մըր աշխատակիցներին իրենց գրութիւնները հասցնել ամենէն ուշը մինչեւ դեկ - տեմբեր 3 :

Մ. Կ. Կեդր. Կալիֆուն ինչու՞ եւս հաստատ զ'պի - տիւ հրատարակէ : մինչեւ մայիս 10, 150 - 200 էլ :

ԹՈՒՐԻՍ ՄԵՐ ՆՐԱՍ ԿՈՒՏԱՅ ՀԱՅԵՐԵՐԻ...

Պոլսոյ վերին թղթարեւել կ'իմանանք թէ Դեղոր թաղ. Արարական շրջաններուն մը ուղ - ղելով թաղ. խորհուրդներուն, անվան մը կը խո - շակէ պատրաստական ընտրութեան նամար կա - ճուած յանձնաժողովները եւ կը յանձնարարէ իրենց կալիֆն : Միւրեման աստեւ կ'առաջարկէ պատր. Թեմանուն ներկայացնել միայն Թեմա - րական եպիսկոպոսներ : Մէկը ինքն է, միւրը՝ Գու - սոյն եպիսկ : Այս վերջինը իրաւունք չունի պա - տմ. չ'արեւել. Հետեւեալը... (Կալիֆարական հրահանգը չ'ընդ կ'ընկալուն կ'առաջարկէ) :

Ք. Բարեգործականալները մը, Նեղամանի նամակ, կը զրէ Վան Թեմալիսիւն Թեմին մէջ (15 խմբեր) :

« Ժամանակն է որ նախարարութեան եւ շա - փարտութեան յանձնարարները իր ճայ Հայրենա - կիցներուն : Վերին դէպքն չ'անձեցանք. Թող չ'ուրանա որ սպասող Հայ պատրաստը Թուրքիա պիտի ընակի, եւ արժանաւոր անձ մը պիտի - քարտի աղ. զանուն մը : Այս Զարգացողութեան »

ՇՈՒՆԱՆԻ ԾՐԱԳՈՐԸ ԵՒ ԱՆԳՐԻՍ

ՎԵՐԱԿԱԶՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ

Միացալիս եւրոպայի իտուրեղը, որ իր նիս - տեր կը շարունակէ Միջազգային մէջ, առջի օր մեծ ուշադրութեամբ ունեցողքն անտեսական յանձնադրով նախագահ Գ. Փոլ Ռեյնիլի գիտել - ցուր : Շատանի ծրագրի գործարարութեան վար - քերսկ լուսնակցութեանց մասին : Ամենէն տալով միւսին, թէ Շատանի ծրագրերը, թաղարկական գիտել, միայն իրարու կը ծառնեն երկու աղբեր, որոնք մէկ դարէ է վեր շատ մը ընդհանրաներ անցնած են իրարու : Շատ մ'իսկ անտեսական ու - սանկոյց այս ծրագրի կ'ընայ նպատակ իրելի լինելը Նախատուած պատուիրակներու բաժնաւին :

Նախկին վարչապետը այնուհետեւ յայտնեց, թէ Շատանի ծրագրով կը նախատեսուի ստեղծու - մը շարք մարմիններ : Առաջինը՝ Կարմիր Երես - ուրիւնքն է, որ ազգային ճարտարապետական - լուսնակցութեան տեղ, պիտի առաջացնէ գնունը : Երկրորդը՝ վերաբառիւ ժողով մը, որ պիտի կը - րար տալով ինչպէս Կարմիր Երեսանիւնները, ճարտին 2/3-ի մեծամասնութեամբ : Երրորդը՝ զարգացման մարմին մը, որուն պիտի ինքնին կառու - արար ինքնինը ու ճիշտապէս ինքնինը, երբ նախ ըլլայ գնալուցով Կարմիր Երեսանիւնը չ'զն - ին : Երրորդը՝ նախարարական յաւանակ խոր - լուսնակցութեան, որ պատմական ոչ թէ շատաւոր մար - մին մը պիտի ըլլայ, այլ կապ պահող Երեսանիւ - րին մը :

Երազակցներով, Գ. Ռեյնիլ յայտ յայտնեց, թէ իր ինքնուրու նպատակաւ տալարութիւնը Եր - եսանիւնը կ'ըլլայ Բերտանիւնի մաս, որոնց վարչապետութիւնը շատ մեծ ջան կը պատահուի Եր - եսին : Երբ նորիսկ այս յայտարարութիւնները ծրագրական գիրքերուն վերաբաւականալով, պիտի կրնան շատ մը թիւրեւթիւնները հարթել :

Բերտանիւնի ներկայացուցիչներն էր : Մէջ Միւրեմ (պաշտպանական) թաւ թէ պատմական ոչ թէ գործել եւ ոչ թէ կառավարութեան կրնայ խոյն ձեւանալ : Թեմայի կ'ընէ առջին, առանց անոր պատահալանաւորութեան ինքնակողմնակ : Առջինը՝ աշխատարարական կողակցութեանց պատուիրակ պատուիրակները, սակայն, զնաւա - տակով հանդիմ. Գրախանութեան յանձնաժողովներն ու մասնակցներու կատարած գործը, պահանջն իրենց նախկին զիջքը : Ե. Տէլիք, այսուհետեւ - դիմել, յայտարարեց թէ Բերտանիւնի կառավար - ութիւնը ընտրուել էր թաղային գոտի կը զիջէ փոխով կառնիւրներն մը, գործանալուն : Հա - մար բաժնի իշխանութեան հետ, երբ կրնանամ -

Շատանիք եւ պիտի ընկերակցականութեան մասը ըրին կարգ մը վերապահութեան, յայտնե - լով մասնաւոր թէ առանց Մեմե Բերտանիւնի մա - նակցութեան Շոմանի ծրագրին իրակացնուող կ'ընայ փառքն անդին անտեսական բարեկամու - րեան :

ԶԻՆԱԿԱՆ ԲԵՆԴԱԿԻ ՆԱԳԱՇՈՂՈՎԻՆ ԱՆԳՆԸ

Ազգայնական Զինանակի պատուիրակը Տեղ. Չանակ, ՄԱԿԻ Բացարարական Յանձնախումբին ներկայացուց իր կառավարութեան բողոքը Ե. Միւրեմանի դէմ : Ըստ մասնաւորաբար թէ 45000 խորհրդային զորակալներ, ամբողջովին իր տի - րակալներն Զինանակին զարգացական, անտեսական է. մշակուիթային կանգնել : Միւրեմանի մոռցած է փառստան 1949ին, ՄԱԿԻ ընդ. փողովին կող - ձէ բողոք արձակուած ուղղութեան կողմ, Զինանակի ներքին գործերուն չ'իշխանուելու մասին : Զին - պատուիրակը մեղադրեց Ե. Միւրեմանի շանե իր - քին. պատասխանատու չ'էն նամակալներուն մի - չ'անուանեան մէջ : Բացարարական թէ խորհրդային տակաւորալներն թիւն է թուն արդեւ Անդր մէջ պատահած խոզովութեանց մեծ մասին : Վերջն - անկող պահանջն յառուէ մարմին մը կալուր - քիւնը, ընկելու համար չ'ընական բողոքը :

Ամերիկեան պատուիրակը Գ. Տրյու թաւ որ նախապէս է անտեսական յաւանակ մարմին կա - ճութեան : Իսկ խորհրդային պատուիրակը, Գ. Մեմե, իր կողմին ինքնակող յայտարարեց, թէ Զինանակին ազգայնական վարչաձեւն ուսու - ղանքն ու թէ խորհրդային միջնաւորութեան հետ - անգիր, այլ ալ պատճառով որ այլ վարչաձեւը ինքն իր մէջ ինքնալ :

(Խորհրդային շարժակալի իրենց կարգալ Դ. էլ)

ներով, կ'ընելու եւ կ'ընելու կարելի չէ սակայն այդ նպատակին հասնել : Հայհայտեք, նախատեսեք, թաղարկելու կ'ընելու եւ դիմելու ուղղութիւնը եւ թէ պիտի ճիշտ պատկար Հայ պատրաստը, իր կը - րար նախ հանդիմանել Հայ փողովորդին վրդովումը » :

ՆՈՐԻՆ ԵՏԱԼԱՅՈՒՄԸ Ե ՓԱՐԵՆԻ ԵԿԵԼԵՆԵՐԸ
Երազակցութեան ընդ. Ժողովը, որ առջի պիտի ունենար այս կերակի (Նոյ. 26) :

(Եսր.)

«ՆԱԽԵԿԱՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԴՊՐՈՑՆԵՐ

(Գ. Նախկին 1000ամեակին առթիւ. *)

1846 Մայիս 1ին Կ. Պոլսոյ Պէյլոյւն — Բերա Քալին մէջ «Նախկին» անունով մշակութային ընկերութիւն մը կը հաստատուէր՝ դպրոցներու բարեկարգութեան համար։ Բնիւն — բուհերէն իր անդամին յայտարարութեան մէջ կ'ըսէ — «... Պէյլոյնի Հայկական դպրատունները, բարձր սրբացած, ամենապատիւ Ծ. Մատ — թիւս Աղլաւէր եւ Ռուսմանէր Պատրիարքին յորդորանքով տեղացիք աղագայերկան ուղով եւ կրօնք ուրիշ տեղի աղագայերկան անունով փառացով նոր Ընկերութիւն մը հաստատեցին 1846 Մայիս 1էն՝ բարեկարգութեան զարգացման իրաւունքով եւ կրօնի իր Սուրբ Գրիգոր Նարեկի — առջն տօնադարձութեան նշանակով անունը դրուեցաւ Նարեկեան (Ընկերութիւն)։ Ընկերութեան յառաջն պաշտօնը՝ Սրբապետ Պատրիարքէն է, եւ Երեսօրդ Պատրիարքաներուն ամենէն մէկ Նորին Սրբապետութիւնը կը հաստատէ (Հայաստան, Կ. Պ. 1846 թ. 8 — 1847 Մարտի, Կ. Պ. 1853 թ. 57)։

1849ին Թուրքաց ըլլալով ընկերութեան կողմէն առթիւ Ստեփան Աւանանի (խոյոյ փառա) ճանքով դր կ'ընդլայնուէր (Հ. Մ. Պատուիրակ, Համալսարան, Պուրթի, 1938, էջ 227)։ Թէ որքան տանե տանե կ'ըր ղյուրեթիւն՝ անմահ թէ մեղ — Թ.Պ. դուրս մէջ կ'ըլլէր ղյուրեթ անմահ թէ մեղ «Նախկին» անունով։ Առաջինը Կ. Պոլսոյ, Կիւր — րորէն Սիւնի մէջ է։

1) Կ. Պոլսոյ Նարեկեան ղյուրեթը կը գտնուէր Պէյլոյւն — Բերա Քալին Ս. Երրորդութեան կեկ — ղեկին ղյուրեթին մէջ։ Հիմնուած կամ քաղաքում էր 1846ին Նարեկեան ընկերութեան կողմէն։ 1853 — 1854 Մարտի (թ. 57) խոսելով Նարեկեան ղյուրեթի փնտրութեան հանդէսին վրայ՝ կը գրէր. «... Այս ղյուրեթը 1846ին հաստատուած Նարեկեան ընկ — րութեան ձեռնող բարեկարգուելով, ան մասնա — կէն ի վեր անդնչուա կը շարունակէ »։

Մասիւի բարեկարգութեանը քաղաքաբնիւրը կենդանի կուտայ թէ Նարեկեան ղյուրեթը՝ իս — խապէս ղյուրեթին ունեցող ուրիշ ղյուրեթը՝ Նար — Երրորդութեան է՝ նոր անունով։ Իսկապէս ալ աղագայ է։ Հայաստան (1846 թ. 8) Նարեկեան ընկերութեան հիմնուող առթիւ կը գրէ — «Պէյլոյն լույս աղագայէր եւ ուսումնասիրել անմահ թէ Նա — իւրէ ալն տեղի դպրատանը քաղաքաբնիւրումը համար անունը սրբալ Նարեկեան ընկերութեան կը հաստատուէր ու կրօնքին Նարեկեան ընկերութեան եւ ղյուրեթի ալ Նարեկեան ղյուրեթը։ Թէպէտ սրբալ Նարեկէն որ բոլոր ունեցած ղյուրեթներին եւ ոչ մէկ մանր պիտանութիւն մը ունենան, քայս այս Նարեկեան ղյուրեթի ամենախաղաղութեալ քա — րեկարգութեանը համար մէկ մասնաւոր ջանքը Ընկերութեան հարկ է մտնի, Պէյլոյնու ծրարացի ղեկակշիւրեան պարտաւորեալ ամենինն կարու եւ ղյուրեթներուն արմատի ըլլալով համար յոյն ղյուր — րեթը, անոր հետ ալ բոլոր աղագայ (Հիմաւ. այս մասին Հանգ. Անտարես, Վիեննա 1905, էջ 76 եւ 79)։

Դպրոցիս մասին լուսարանութեան մը կը գտ — նենք անաւ Հայրենիքի (Կ. Պ. 1895 թ. 1275) ղով, որ կը գրէ — «Երկրոյ Նարեկեան վարձարէն 1846ին շինուեցաւ եկեղեցիին մարտով Միսաւ Մ — միքալի միւթէլէլուրեան փամանակ՝ Շէնքը փայտէ կը, եւ կը գտնուէր Ս. Երրորդութեան ե — կեղեկին ղյուրեթին մէջ։

1853ին Նարեկեան ընկերութիւնը ճնոր կար — ցարութիւններ ընելով, ղյուրեթի ինստաւորութեան թիւն 12 խումբ եւ քանդերն անմահ թէ կաճե — ճէ (Մասիւ, անդ)։ Եւ իսկ տարին ղյուրեթի ւսան — իւթներէն էին. քրիստոնէական վարդապետու — րէն, Հայերէն, ղաղղիկերէն, սրբապետ եւ աղագ — ան ղյուրեթներ, աշխարհաբարութիւն, ճարտա — անութիւն, Թուրքաութիւն, փիլեկալոյթիւն եւ երաժշտութիւն։ Իսկ ուսուցիչներէն էին՝ Տէր Գրիգոր Անճախան եւ Մամուկ Գ. Աղանան, վր — քին Սամաթիոյ Ս. Սահակեան վարձարէն Նախ — կին աշակերտ։ Դպրոցը տարին երկու անգամ քն — յուքեան հանդէս կը տարբէր, Ա. Վեցամեակին եւ ղյուրեթեան ամառներին։

1858ին, իբրեւ Քաղապէս, տուցէ՝ Ստեփան Աւանանի կը յաղորդ մանկավարձական նարաւոր դուրսերկաններ մտցնել ղյուրեթին մէջ, որուն մասին հիւսուցումը կը պատմեն ալն աստեղի աշակերտները (Հ. Անտարես, անդ՝ էջ 146)։

1868ին, Քաղապէսը ծառայող ղյուրեթը կը վերափոխուի, այս անգամ քարակերտ։ Բայց 1870 Մայիս 24ին Բերայի մէջ հրկիւնի հրոյ ճարակ կ'ըլլայ շին շին, որ 1870 հրկիւնի ետքը կը աղքատանոց ծառայած էր Քաղին Հարաւորներուն

Կրօնի իրաւ աղրակ ղազգապալականաւ

ԺԷՆԵՒ — Երբ աղ մը կրօնք մը ունի ուրիշ աղրակներ, կրօնքէն տարբեր, ու երբ ալ աղ մը ան — քաղապէս կ'աղրակուի միայն մը կը աղագային կրօն — քին, անտարաբար միշտ շարունակ ղյուրեթ մնայ միւս աղրակին։

ԵՆՔ յոյն իսկ ալ աղ մը կը լընդուի, մա — կոյթիւմով եւ ճողով (երկիւրով) կը նմանի ուրիշ աղ — քերուն, կամ լուծուած է անոնց մէջ, պիտի ղանա — քանուի սակայն անոնցմէ, ցորչալի ինքնուրոյն աղագային կրօնք մը ունի։

Կրօնքին նախկին կարեւի պիտի ըլլայ ըսել։ Քէյս մարդը յայնչէ աղրակ կը պատկանի։ Ասոր աստիճան օրինակ կը ներկայացնեն Հըր — Եաներին, Հնուտ Թանգը պա՛ մը Հրեան արձաւար — ցելու հինքն ի վեր աստարածուած կարծիքէն։ ԵՆՔ ղիւ մը անաշտալ ըլլալով, պիտի տեսնենք որ մեծ նմանութիւններ կան Հրեաներուն եւ Հայերուն մէջ։

Մի խրատիւր, ընթերցող բարեկամ, մոռցի՛ր վարկերուն մը թէ Հեռան... խորքը ղիթ ունի, կամ վաշխառու է, եւ այն, եւ իբրեւ քրիստոնէայ մէկի ղիւ տա հին ուղի, թէ Հրեաները Գրիգորաւոր խաղեցին։ Մոռցի՛ր պա՛ մը այս ամէնը, որ քու միտքը կը ղերեցնէ ուղիղ մտածումով, եւ պիտի տեսնուի որ մեր եւ անոնց մէջ կան շատ կան քաղա — տակի կէտեր։

Գինինք հիմա անոնցին կարեւարաւորն է, կրօնքը, եւ ջանաճը օգտուել անոնց փորձաւոր — թիւնէն։

1900 տարին առաջ Հրեաների կործնացուցիչ է — րենց պաշտօնական ճողը, Պաղեստինը, հռոմէ — ական ինքնօրինակ ղիթ մը դուռն անհասարար կիւ — րէ մը ետք (Տիւտու, Գ. Ե. Ե.)։

Ու ինչեղները ցրուեցին անոնց ալ ճողաղորդ — ցարքը հռոմէական կայսրութեան բոլոր անկիւն — քերէն, մասնաւոր Սալանի եւ Իսկիւս, արդի Ռու — մանիա։

Նողը ձեռնէ ելաւ։ Յաղորդ սերունդները կործնացուցի իրենց հրեական աղագային մակոյթը, որ աղէկէ մեծ ա — ուսուցիչութիւն մը ղունէր ուրիշ աղրակուն մակոյթ — րէն վրայ։

Ասոր օրինակներ կը վիտան։ Հայնքի վրա — կանուտ խորքը ղերմանակալ է, ոչ թէ Հրեական աղ — ագային քրիստոնէութիւն։ Պերկանի փիլիսոփայու — րէնը Փրոստանակ է։ Տիրալէյի Անկիւսիթի պէս վարեք Սեմը Իսկիւսիոյ ղաղաքաբնիւրութիւնը։ Այն, Քալին իր յարաբերական տեսութեանը՝ Հը — րեական մաքնիմութիւնը չէ որ առաջ տարաւ։ Բայց ղիւրակները օրինակներ։

Դարեւոր ընթացքին՝ Հրեաների կործնացուցիչ նաւեւ իրենց աղագային լընուի, երաւելքներ։ Գրիգորաւորալ եւ մասնաւորապէս ժողովուրդներ — րէն Հայաստան՝ Քաղապէսին Երաւելքն Ախա — ու Արեւիկէ, այսօր միւրեւեմ Ամերիկաներ։ Ու իս — տեցան իրենց արարած երկրներուն լընուի։ Միկին Երաւելքային մէջ միայն կ'աղագայուեա տեսակ մը Հրեական աշխարհաբար, քիտիք, որ մեծ մա — տար օրալ իստական ղերմանակ մըն է, որուն վրայ աւելցուած են քանի ըր օպաներէն, օրաւա — կան եւ երաւելքն բարեւ։ Բայց ուրիշ երկրներէն Հրեաները ղն Հայասիւր դալն։

Հրեական աղագային լընուի, երաւելքներ, կոր — ուսուցան. իբրեւ քրիստոնէայ արտաշտաբնական մի — րէն։ Ան միայն միայն իրենց Սուրբ Գրքին, Թորաին եւ աղօթքներու լընուի։ (Սիւրապէս շարժումէն, ու մասնաւոր Իսրայէլի պիտանութեան անկարու — րէնէն ի վեր, Հրեաները վերական սորվիլ իւր — րալքերիւր)։

Ուրեմն ճողը, մակոյթիւր եւ լընուի կորուս — ցան։ Հրեաների կը գտնուէր քաղաքապալանական վտանգին տալեւ։ Ան այնքան լաւ աղագայն այս վր — տաղը, որ, համալսարանական աղագայապալանած միակ աղագային ղյուրեթ կը մնար իրենց ձեռքը — Կրօնքը, փիլիսոփայ լաստ մը աղագայալանացման ուղիէնէն մէջ։

1877ին յորդոգուելով՝ Նարեկեան ղյուրեթի կը վե — րածուի (Հայրենիք, անդ՝ Թ. 1275)։

Նարեկեան ղյուրեթը 1905ին տակաւին կանոն — քէն Ս. Երրորդութեան կեկեղեկին քաղին մէջ (Հանգ. Անտարես, անդ՝ էջ 79)։

2) Այն Նարեկեան ղյուրեթը հիմնուած է 1858ին։ Անին արաւում տեղափոխութեան մը համե — քա՛ 1862ին ղյուրեթն ունէր 230 աշակերտ եւ կը կատարուէր առաջ ուսուցիչէ մը (Աղլաւիկի Գրիգոր Երեմեան պատուիրակ) եւ երկու օրնական ուսուցիչներէ (Աղաւալ Իրեմեան եւ Յարու, Իբրէն Տէր — Պօրանան)։ Ուսման ծրարիքը Հնուտ — քան էր — Կրօնապետութիւն, սրբապետ եւ աղ — ագային պատմութիւն, Հայերէն, ճարտարաւոր — րէն, վարկալորութիւն եւ երաժշտութիւն (Մե — մուտայր Հայկաթիւ, Կ. Պ. 1862, թ. 257)։

Հ. Ե. ՊՈԼՈՒՆԵԱՆ

Համազգայինի վերակազմութիւնը Փարիզի մէջ

Մօտ երկու ամիս առաջ Համազգայինը վե — րակազմուած անունով. Նախաժամանակներ թաւար — կարգ մը նախկին անդամներ եւ համակերպի ժող — րդ մը ղաւաքարած էին եւ ընտրած աստիճան — վարդաբնիւն, որու պատուան սրբուած էր պատարա — տել նոր անդամներու ցանկէ մը ու մասնաւոր աղա — քային Հրաիթիւ ընդհանուր ժողով, ընտրելու համար Երբ. վարդաբնիւն։

Այդ ժողովն էր որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 18ին, շարաթ ղիւրեթ Le Cadei արձարանի վերան — արկը։

Երեկալ էին մօտ յիսուս անգամ — անդամու — հինքը, նախաժամանակը՝ Հայի. մակոյթի վրա — րացման։ Համազգայինը եւ Հայ ձեռնարան — ո՛ր Լայնի եւ որ չի խաղաղապետուի այս երկու տնուէն անու — ղեմը, միջոլ պիտի օգտուր միջուրթութիւն մէջ էր որ աստիճանաբար բաշտան յայտարարեց ժողովը։

Դիւանի ընտրութիւնէն ու ղանապետ ձեռնադր — պութիւններէ վերջ աստիճանալ վարդաբնիւն կող — քէ Պ. Միկոյիլ Պարստեան կարողաց դուրս ղե — կուցում որ յստիօրէն կը պատկերացնէ Համա — րդայինի իր բոլոր կողմերով։ Ան անոնց ամէն — փառէ։

Ե Երկու թուականներով մասնաւորաբար մեր ուղարկութիւնը կը դաւանէ 28 Մայիս 1928 եւ 1930ի Մարտի սկիւրը։

Առաջինը կը ղողագայի պատմական մեծ Թը — ականին մը — Մայիս 28ին է։ Հիմնարկութիւն է Համազգայինի Կրթական եւ Հրատարակչական ըն — կերութեան Գահէլի մէջ, երկրորդը՝ Պէյլոյթի ձեռնարանին քարտիւր։

Իրեկան եւ Հրատարակչական օրուրուած, Հաւաքին եւ խաղաղապետութեան այս ղյուրեթ որ աղագայն տունէ մըն էր երկու տնուանալ տարներ առաջ, այսօր կը ներկայանայ հաստարմաւ ծառի մը բոլոր կարեկիւրութիւնով։

Համազգայինի եւ ձեռնարան ղառ պիտի լի — նուններն եւ հայութեան համար, մէկը հպարտ է

Աղագային, կրօնքը փրկեց ֲրեկը, մասնաւոր անոր համար որ, այդ կրօնքը շարունակէ էր ա — խարճի Վախ կրօնքներէ։

Հրեայ կրօնականները, խախտապալանները (խախտ, երաւելքի ղյուրեթ) այնքան ալ ղաղա — ցիլն այս տարաբնութեան կարեւորութիւնը, որ դարեւոր ընթացքին ղանացին խաղալին անդրա — տը։

Անշուշտ ղըրցան կարեւոր փոփոխութիւններ մտցնել իրենց հաւատայ հանդիսականի մէջ, քայս անկուցեցին շարաթքեմն այս ամէն հաւատալի — ներկ կամ պայմանները ղորս կարեկի իր աւելցնել։ Անկարելի քանեք, որոնք ծիծաղելի կը թուին մեկի այսօր։

Ամէն մարդ ղիւն շարաթ օրով կրակ ղլաւե — րու պարաւան, քայս ղիւնքի՛ր նաւեւ շարաթ օրով ճողաբնիւրէն, ղիւր ղիւրէն, Թուրք ղլաւեւոր, ամէն որ ղլաւոր ղլաւոր ղալեւր, կարեկիւրներ եւ մտեղեմք մեկնումն ճալի տանն ղլաւեւոր, հաստեղ — րի վր կ'արարեալ ղղաղաց քարին միւր ղլաւեւոր, եւ ասոր ղնեւ քանեք, ընդամենը 760 պայման։

Մի ղաւաքանք, թիւն ծիծաղելի՛ն սակայն այս տեսակ պայմաններն եւ որ փրկած են Հրեան։

Ինչպէս Գրիգորաւորներն ղն հանգեալ Գրի — ցորի վարդապետութեան քարտիւրութիւն ու աղ — նուտութիւնը — վրայ՝ 2000 տարուական պատմալոր — քները — այնպէս ալ Հրեայ պարզ ղարը ղնը կըր — տար միշտ համալին կը կրօնքին ղար իմաւոր։

Բայց ղըր երկն ըսուի — Էլաթը եւ միւր Եւսեփ պիտի ղլաւեւոր, մեծ մեղք է, Մովսէսը ք — մաշու, ամէնքն անկերկը կը Հայաստան։

Ինքի մասնով, ղաղաքապալանի տէր Հրեայ մը կ'ըլլէր Միկին Կարուն մեծ խախտի մը անտեղ — տարով — Ե ԵՆՔ ան մեկի պատուիրակ ըլլալ որ ամէն Հրեայ հինգ վարկերկան անգամ ըր իր քիլին ծալքը պիտի ղնել, այսօր մեկը ալն սովոր — րէն, Կրօնքը պիտի ունենայիք։

Թէեւ խախտապալաններ այս սովորութիւնը ղտըցուցին իրենց կրօնքին մէջ, քայս ղար նման 760 սովորութիւններ կամ պայմաններ ղլալ։ Ա — նոնցմէ քանի ըր հաւոր ղարողը կը ղլաւալանուի երբեւ Հրեայ՝ ուրիշ աղրակ։

Անոր մը եւս կրկնեցին Կրօնքը եղաւ Հրեա — ներուն համար աղագայապալանած միակ միջոցը։ Ամէն անոնք որ թէկնէ մը Երեկան իրենց կրօն — քէն, կործնացուցին իրենց հրկիւրութիւն։ Ան քայս — րէն 10ր դարուական, երբ անհաստատ հայա — ղաններէ ընկնեալ՝ Հնուտային իրենց կրօնքէն։ Սպարտան Հրեաները երկու ցեղի սերունդ են։ Տալական կարեկի եւ ուրիշ աղրակէն օրինակներ ըսելով, սրբապալանած մէջ կրօնքին կտաւ — րած մեծ ղիւր ցոյց տաւու համար։ Բայց ուրիշ տեղ ղլաւեւոր, ինչ որ մեր աչքին տալեւ եւ — նինք, եւ ղալորով վերակազմութեան կը կրօնքին։

ՊԱՐԳԵՒ ԼԵՈՒՍԵԱՆ

(*) Ս. Գրիգոր Նարեկեանի մեծն տարին ու — վարարը 950թ ինքնուրուի. սակայն փրկաւան — րէն կըլաւած չէ այս քաղաքանը։

գիւրը կը հրահարէր զորոնքսն զիւրու հա-
մար տնայական սօժիքը :

Քաղաքային վիճակ հայտնուեցաւ Գաւի-
րէի, Աղեղեղեղեղի եւ Փորթ Սալիի մէջ, ուր,
հիմաւորապէս եւ բարձրագոյն վարձարան
ներու ուսանողները դաստիարակ յայտարարեցին
եւ, հիշողքն ցոյցելլ կազմակերպել Մենն Բրիտա-
նիոյ դէմ : Գաւիւրի մէջ 12.000 ուսանողներ կա-
տարեցին առաին ցոյցը, զանկէ բրիտանական
աշխարհակարգի թիւը : Արդարեւ կարող էր
վարդի վերջ աղիւնը անիշապէս : Ներքին նա-
խարար յայտարարեց, թէ վճռած է բոլոր կա-
րելի միջոցներով արդիւն աշխարհ կարգի բռնու-
թիւնները :

ԳՈՐԷԱՍ, ՉԻՆԱՍԱՆ ԵՒ ՌՈՐԻԵ ԿՆՃՈՒՆԵՐ

Լրագրական առույտի մը ընթացքին, Մ. Նա-
նպետեան արտաքին նախարարը Պ. Տին Էլիսէն
Հերցեց այս տեղեկութիւնները, թէ արեւմտեան
պետութիւնները համաձայնած են Նացիստական
էջքը դուրս որ նալու գետի հարաւային եղջերին
վրայ : Անկողնց սակայն թէ այդ մասին զանա-
զաններու կողմէ կըսած են կարգ որ առաջադիւնը,
զորս էլ ընծանք ուղարկութեամբ :

Իրադիկ ընդամեններու տեղեկութեանց հա-
մաձայն Պ. Պ. Էլիսէն եւ Մարշալ, ինչպէս նաեւ
միւս արեւմտեան պետութիւնները վերջնապէս
ճշդած են այն բոլոր գողցառական կէտերը, որոնք
պիտի ներկայացուին համաշխարհային Զինատանի
կառավարութեան՝ Գորէշայի արցոյն տալիս : Ա-
ւելի անտարկէ է սակայն Հարցին զինուորական
կողմը : Ար զիտուել թէ ինչ պիտի ըլլայ դու-
րէ : Մի Բրքըրի դիրքը ինչոյդ առարկայ չէզոք դո-
ւրէ մասին : Կր վախճուի միջին անգամ, որ ա-
մերիկեան տաք - լուրիս զինուորներ ճնդին դե-
տը եւ մտնեն Մանչուրիոյ հողէն ներս, ինչ որ
կրնայ նոր բարդութեանց դուս բանալ :

Կինթալուրի սակայն, թէ կարելի Զինա-
տանի պատահականութիւնը պիտի սմբժէ քանակ-
ցութեան ձեռնարկի՝ Բորէշայի Հարցին չուրջ է
միայն պիտի պաշտպանի որ մեկուրդաբը՝ Յոր-
մազայի մէջ ամերիկեան միջամտութեան դէմ :

1951 թ. ԵՄԱՍՏԱՆԻՆ ԲԱՐԴ ԳՈՅԵՐԸ ՀԱՄԱՐ,
կառավարութիւնը այդ. Բողոյին կառավարիչ 320
միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կընել եւ 192
միլիոն Ծարը նոր տուրքովը : Այսպէս, ընկե-
ր ընկեանց տուրքը 24 աւ Հարկերէ պիտի բարձ-
րացայ 34 աւ Հարկերի, տարեկան 600.000 ֆրանք-
նայի կըսած կըմարտի տուրքը՝ 18 աւ հա-
րկերէ 23 աւ Հարկերի, արեւմտեան գործուս -
նութեանց տուրքը՝ 1 աւ Հարկերէ 1.20 աւ հա-
րկերի, նոր տուրք մը պայտապիտութեանց յատուկ
հաստատութիւններէ կըն :

ԱՅՏ. ԲՈՂՈՒՐԻ մէջ սկսան լիճաքանութիւն-
ները Ննդկային մասին : Անգործութեան երկիրնե-
րու նախարարը Պ. Լիթուր, որ վերջերս վե-
րադառեալ Ննդկային մէջ իմեալ տեւած ճառով
որ շնորհ Ննդկայինը ամէն քիտ պաշտպանելու
անհրաժեշտութիւնը, որովհետեւ անոր ուսձման
ները, այսպա աշխարհի սահմաններն են :

ԳՈՐԷԱՍԻ մէջ, պատերազմիկ երկու կողմերն
այ մեծ պատրաստութիւնները կը տեսնեն վճա-
կան ճակատամարտի մը համար : Կինթալուրի մէջ
120.000 Զինացիներ եւ Հարա - Բողաւցիներ համա-
խարժուած են 90 քիլո. Թեկաշուութեամբ ճակատի
մը վրայ, որ կըկրարի Իսկանդրիէն Լուիշիտն : Կր
ստատկանան միւս կողմէ Հրոսակային Կիւնները,
դաշնակից թանկներու թիւրապիտ վրայ :
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԻՒՄ Միջապալուրիկ
խորհրդաժողովին մէջ միանգամ ընդ միւս լուծե-
ցաւ եւրոպական Դաշնակցութեան մը զապախորք,
նկատու ռոննալով որ Մենն Բրիտանիա վճռապէս
կը հակառակի այդ ծրագրին :

Հ. Մ. Ս. ՄԻ ՄԵՐՈՒՆԵՐԸ

Այս կերպիկ Փարիզի Հ. Մ. Մ. Clamart
դէմ, Stade de la Cavée (rue de la Cavée) :
Պահանջարկ ժամը 13.15ին : Ա. Ժամը 15ին,
ժամապալարի գալուցի վրայ : Հաղորդակցու-
թեան միջոց Օթոպայ 190 եւ 1906, էրէն Route de
la Cavée : Բոլոր մէկ հայրենակիցները ընթերցին
կը հրախորտին :

ՆՐԱՎԱՅՈՒՆԵՐՈՒՆ

Մի մտածէ ո՞ր նաշիւն մասին,
ցոցէ՛ Զուգրիկ ...

ԼԵՒՍԵՐԻ

24 rue St. Lazare, métré Trinité luyf M. D. de Lorette
Tél. Tri. 31.62

Վերսկում է արեւելեան նաւաղը Տէր եւ
Տէրին Գարագաշի մասնակցութեամբ, արաթ,
կերակի եւ երկուշաբթի օրերը :

ԴԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՄԵԱԿԸ

Փարիզի մէջ

Կը տեսուի մեծ շուրջի Դիւնտերը 10ին, Կի-
րակի Իրիւնի Mutualité քաւաը :
Նախարարութեան
Ընդէր ՌՈՐԷԻ ՏԵՐ ՄԵՐԱՆԵԱՆԻ
Մանրամատնութիւններ յալըրգով :

Կորնուպի մէջ

Կերակի, 26 Նոյեմբեր, կէսօրէ վերջ Ժամը
3ին, Sacré Coeur քաւա՛ն մէջ :
Կը նախարարէ ընկեր Մ. ԳԱՍՈՒՍԵԱՆԻ (Վիէնէն)
Բաւիլիսո՛՝ ՇԵՒԱՐԵ ՄԻՍԱԵԱՆԻ
Գեղարուեստական ճոխ քաւիւն, մասնակցու-
թեամբ տեղական ուժերու :
Սրահին ընթուկները ապահովուած է :

ԳՈՐԷԱՍԻ ՄԵՋ

Նախանշանութեամբ Հ. Յ. Դ. Գորտոյի Մու-
րատ խումբի, մասնակցութեամբ Կապույտ Ուալի
մասնակցութիւն եւ Նոր Մարտիկը :
Այս կերպիկ Ժամը 15.30ին ընկերվարականնե-
րու քաւաը, Մեծուն :
Կը նախարարէ ընկեր Հ. ԹԱՇԵԱՆԸ
Կր բանախօսէ ընկեր Մ. ՏԵՐ ԹՈՒՄԱՍԵԱՆԸ
Գեղարուեստական ճոխ քաւիւն :
Հանդէսէն վերջ խնդրը Մուտքը ապաւ է :

ՅԱՍՈՒԱՋԻ
25ամեակին առթիւ

Շնորհակալութեամբ տապանք թերթի բա-
րեկամներէն Պ. Ի.է 2000 ֆրանք, Յաւալի 25ա-
մեակի առթիւ :

ԱՆՇՆԱՐԻ ԵՐԱՄԱՋԻ ՎԱՐՓԱՐԱՆԻՆ ՄԱՍԱՐ

Maison - Laiffitey Պ. Բէլիւիան հաղար Փր-
կը նուրէ փոխան մարդկայակի Հանի Անդրանիկ
Երկրայինը մահուան առթիւ :

Ա. ԶՊԱՆԵԱՆԻ ԵՐԱՄԱՋԻՆ ՄԱՐՍԵՐԻ ՄԵՋ

Այս ուրբաթ երեկոյ Ժամը 8.30ին Salle Mazenod :
Նախանշանութեամբ Մարտիկ Մալուրիա-
յին Մուրաշեան : Ի ներկայութիւն Յարիւնարի :
Հովանաւորութեամբ երեք յարանաւանու-
թեանց պատերազմ :
Կը խօսին Պ. Շ. ՆԱՐՈՒՐԻՒՆ, Փրօթ. Ե. ՈՒ-
ՆԻԿԵԱՆԸ եւ Պ. Կ. ՓՈԼԱՍԵԱՆԸ :
Գեղարուեստական քաւիւն : Մուտքը ապաւ է :

ԼՈՐԵՆՆԻՍԻՍ

ԿԻՐԱՆԸ - Ողբակցալ ՄԵԼՓՈՆ ԱՍԱՏՈՐԵԱՆԻ
նի մահուան ջոռատուներն առթիւ, այս կերպիկ,
առաւուս Ժամը 8.3ին սկսեալ տեղի Կոնսերտի պա-
տարապ եւ հանդիսարար Հոգեհանգիստ Գիւնի
մէջ : Կը խնդրուի հանդիսակցի յիշատակը յա-
րողներէն ներկայ ըլլալ արարողութեանց :

ՓԱՐԻՉԻ ECOLE NORMALE՝ ՄԱՐՍԵՐԻ ՄԵՋ

78 rue Cardinet, (métré Malesherbes)
Կերակի 26 Նոյեմբեր, Ժամը 5ին

ՎԵՐՈՆԻԿ ԶԻՆԵԱՆ

Պիտի նուազ (Festival, J. S. Bachի առթիւ)
Concerto en Ré Mineur pour piano, ընկերակցութեամբ
նուազախումբի եւ Տրո. Concerto Brandhourgeois,
Լուիսիկ, քրիւնի եւ նուազախումբի ընկերակց-
ութեամբ :

Տոմսերը 200, 150, 100, Գարանանց գրաւու-
նէն, 46 rue Richer եւ արահէն :

ԴԵՐԱՍԱՆ ՏՐԻԱՍ ԵՐԱՄԱՋԻ

Իր բեմական 40ամեայ գործունէութեան առ-
թիւ կը ներկայացնէ ԶԱՐԵԼԻԱ ՄԱՐԻՍ ԱՂԱ :
Դեկտ. 3ին, Ժամը 20.45ին, Mutualitéի մէջ :

ԿԸ ՓՆՏՈՒՐԻՆ - Վանի Տընալիս Կերպիկ

Ամուսնու Մահուան Պարբէ, կը փնտրէ իր ժո-
րիչարարը՝ Շնորհ Մահուան (Վանի Գալուսի
Կերպիկ), որ Ժառանգ ըլլալ կը կարծուի : Խմա-
ցին Համապատասխան Օւանիւտներ 10 Maison Ba-
yard, Vaulx en Velin, Rhône :

ԳՈՐԷԱՍԻՆ Տ. ԵՒԼԵԿԵՐԵԱՆԻ եւ Մարտիկ Ս. Ա.
Զորպանեան կը փնտրեն իրենց եղբայր եւ ժո-
րիչարարը տղան Տիրան Եւկիլիսեան, Օրտուշի որ
1937ին մինչեւ 1939 Նիւի մը Բանի մէջ աշխատե-
ր Իրրիկ կարգէ եւ 1943ին այ դերի իշխանով կըսած
է Մարտիկ Ուալ մէջ. Տեղեկացիւն Արխիւներ Զոր-
պանեանի, 1 Bl. des Dames, Մարսէլլ :

Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Damesse - (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

ԵՐԱՄԱՋԻ

ՄԻՆ - Հ. Յ. Դ. Վարդապետի կոմիտէի
ընդհ. Բողոյ՝ այս ուրբաթ երեկոյ Ժամը
8.30ին, դպրոցին արահէ 78 rue Rabelais : Կարեւոր
օրակարգ : Ներկայութիւնը պարտադիր :

Վիւն - Տր. Կապ. Ուալի մասնակցութիւնը
Բողոյ՝ այս շաբաթ երեկոյ Ժամը 8ին, Վ. Շ. Օւան-
Նանեան քաւաը : Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերու-
հիւնը եւ անտուհիները : Կարեւոր օրակարգ : Նա-
մանկերու եւ չրքերակցիկ ընթերցում :

Մէլիթ Էթիւիւն - Հ. Յ. Դ. Վնտուշեան Թա-
կոմիտէի Բողոյ՝ այս շաբթ երեկոյ Ժամը 8.30-
ին, Հայոց մատուռին քաւաը, բոլոր ընկերներու
ներկայութիւնը պարտադիր :

Մէլ ՇԱՄԱՆ - Հ. Յ. Դ. Վարդապետի կոմի-
տէի ընդհ. Բողոյ՝ այս կերպիկ կէսօրին վերջ,
Ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԻՐԱՄԱՆ - Հ. Յ. Դ. Աղբիւր Սերուն եւ Ծօթ -
Ներքայինան խումբերու Բողոյ՝ այս շաբաթ ի -
րեկոյ, Ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատե-
ղին :

ՊԱՆԵՐՈ ՔԱՆԱՆԻ ՎԵՐԻՈՒՆ ԵՒՄԱՐՏԻՆԻ
հերթական Բողոյ՝ այս երկուշաբթի երեկոյն Ժա-
մը 9ին, 17 rue Ampère, ընկեր Ալթուսեանի թնա-
կարներ : Ներկայ լըլլալ 4. Կ. Ներկայացուցի-
լը : Ըլլալ ճշդապաշ :

ՄԵԼՓՈՆԻՆԻՆԻՆ - Տր. Կ. Ուալի Խօթի
Ուրիւնան դպրոցի կերպական մարմինը խորհրդակ-
ցական Բողոյի մը կը հրաւիրէ աշակերտներու
ճնդողները այս շաբաթ, 25 Նոյեմբեր Ժամը 21ին,
Ուրիւնան քաւահին մէջ : Կը խնդրուի ճշդապաշ ըլ-
լալ :

ՄԱՐՍԵՐԻ - Միթիթարեան Նախկին Մանրու-
րութիւնը կը հրաւիրէ իր բոլոր անդաւորները եւ
զիւս յարձանակուած ընկերները, անպատճառ
ներկայ ըլլալ, այս կերպիկ առաւուս Ժամը 9.30ին
Մուրիւնան հաւաքատեղին, 40 La Canebière, Բ.
յարի : իկաւ կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԵՐԻ - Համաշխարհային պատերազմի Մու-
րիւնան Մ. Անթուանի մասնակցութիւնը ընդհ. Բողոյ՝
այս կերպիկ կէսօրին վերջ Ժամը 2ին, հայրենակից
Մարտիկանի քաւահին մէջ, Պատարիւր :
ՀԱՄԱՆԱՐԵԱՆԻՆԻՆԻՆԻՆ Մուրիւնան Վալանիկ
մասնակցութիւնը ընդհ. Բողոյ՝ այս կերպիկ առա-
ւուսան Ժամը 9.30ին, սովորական քննարանին մէջ :
Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները :

ՀԻՒՆԱՆԻՊԱՆՈՒՆԻ ԿՈՒՂՈՒԻ

Անարիկի Հանդիսարար Տան Համար, կը փն-
տրուի մայրուս Հանդիսարարուցի մը :
Դիւն անձամբ Պ. Ե. ՄԱՐՍԵՐԻՆԻՆԻՆ, 20 Passage
des Petites Ecuries, Paris (10) : Tél. Pro. 28-39 :

Madame Marie a le plaisir d'informer ses compatriotes
qu'elle à repris son activité dans l'une des plus impor-
tantes Maisons de Tissus de Marseille. elle serait heu-
reuse de recevoir leur visite pour les guider dans leurs
achats.

Elle leur consentira un escompte de 5 % sur tous
les achats de Lainages - Soieries - Cotons - Tissus d'A-
meublement et Chemiserie pour hommes.

Le magasin se trouve : 11, rue Henri Barbusse
derrière la Bourse, à côté de la Poste Colbert.

MAISON CHAILLOT - MARSEILLE

ՄԱՍԱՆԻՆԻ ԿՈՒՂՈՒԻ

Փարիկի մտաւալ մէջ արուսթանին մէջ,
երկու հոգի թաղեցաւ ընտանիքի որ քալ ծա -
ռաշիւն Համար Հայ կին մը կը փնտրուի, 35-50
տարեկան : Դիւն, թերթի վարուութեան Ե. Ս.
սկզբնատեսուցով :

ԲԱՆՈՒՐԻՆԻՆԻՆԻՆ ԿՈՒՂՈՒԻ
Կիւնուր յատուկ confection Համար լաւ ձեւող
բանուորուցի մը կ'ըլլալուի, տունի մէջ աշխա-
տելու պալմտեղով : Դիւն, Զաւալի :

ցնեղ և թէ ոչ հոն, Սուրբ Ղազարու կողիին մէջ :
Գ. ՔէրէՍԹԻՃԵԱՆ

Դիմելու քաճարացումը

ՅԱՅԱՂ ԵՐԳԱՀԱՆԴԻՍ ՄԸ

Յունիս ամիսին էլ վեր գինեղու զգար բարձր - բացումը անգամ մը եւս զինանոր զարդարութիւն կը հասնի շարքին զնազան կտրին իմաց...

Սմանք, հիմնուելով այն փորձառութիւններէ - բու վրայ, կը կարծեն թէ այս զինքն ընդհանուր պոռթկան հետեանցը պիտի ըլլայ զրամներու նմանապէս ընդհանուր արեւորում մը:

Այն տեսութիւնը որու մէջինքն արեւորը - ման հետեանցով մըցման արուեստական գրգռութիւնը իր արդիւնքներ կուտայ, միշտ ժամանակ կ'աւարտէ, յաւանայ այս կարճ եւ ձեռք կը բերուի միմիայն ի գին աղային տեսանական աղատացումը:

Միջինիս զրամները արեւորման մեծագուր կը ձգտի ո՞ր թէ արտաժողով ծառայել, այլ ներառուական արեւորը իրենց կը խնայուի:

Երբ, օրինակ, չամար, ծառիկ անցելային մէջ Շուէտ ի մէջ իւր շարքերով վերաբերեալ իր դրամ - մը, ուղից պայտարի Միացեալ Նահանգներու մէջ գինեղու բարձրացման դէմ: Միջազգային չնոս - պարկերի վրայ իր ջուրներն ընդունելով սակի աւելի բարձր արեւոր մը՝ նուազ քանակութեանը աղային զրամական միութիւններ կը ծառայ տուլար՝ տարաշարք չամար, եւ հետեւաբար ամերիկ - եան արտադրութիւններ գինեղու չամար:

Միեւնոյն զորեղանկալն է որ ընդգրկեց Բա - նատու, քանի որ չարքթ առաջ, թէեւ նուազ ըն - դարձաւ ամենամիտ մը մէջ:

Դարձեալ նոյն նպատակն է որ կը վերաբորուի բրիտանական կառավարութեան: Եթէ սթեյքհոլմ, փոխան 2,80 տուր արեւոր, չամարի 3 տուր կը մեծ աւելի, նուազ սթեյքհոլմի պէտք պիտի ըլլայ տուրներն տեսնալու չամար, եւ հետեւաբար նոյն քանակութեանը արտադր տեսնալու չամար, եթէ գինեղու անփոխելի մնան: Ամերիկեան գինեղու բարձրացման պարպալիս՝ այդ պիտի ըլլայ մա - սամը կամ ամբողջութեամբ կը հաստացուի սթեյ - ինին արեւորումով:

Ինչ որ լուրջն կառավարութիւններու մեծ մասը կը փնտռէ, իրենց սեփական հրապարակներու վրայ գինեղու բարձրացման մեղմացումն է, նկատի առնելով այն անդադարաժողովները որոս այդ բարձրացումը անխուսափելիօրէն կ'ընդունայ յայտարարութեան եւ ընկերակին ընդհանուր կազմութեան վրայ: Այն չամարով ունի թէ այդ եղան կը գտնուի զիտար - չարք, արտաժողով, եւ հետեւաբար հաշուեկէտի ինքնուր շունենալով աշխատանքին զերազմաութիւնը:

Անկոյն ըլլալով, ներանուած ապրանքներու որդեգրեան հետեւանցով յառաջ եկան գինեղու բարձրացումը, եւ որ չեղեալն նաեւ զրամին արեւորութեամբ, ի՞նչ վանդեր արտաժողով, տալ - րացնելով մըցման կարողութիւնը:

Հ. Մ. ՆԱԳԱՐԱՅՈՒՄԵԱՆ

Երաժշտական հրապարու վարչելի մը համելի պատկերութիւնը ընծարուցու պահապարակ յի - շեր այն վերաբարձարութեամբ բարձրութեան, որ աճ - բողը երկու ժամ ունիւրդեց հրաժարութեան վա - րկան Maître Valdemirի կարճակերպով Récital

Վալյ Կալուշի մէջ: Շաղկապով խաղաղի փրօֆէսորը, որ ցարդ, բարձրակի երգիչ - երգչուհիներ հասարակական, ունիւրդերեան ներկայացուց հետաքրքրական յայտարարէ մը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին արդէն եւս երաժշտանոցը աւարտած իւրում մը երգիչ - երգչուհիներ, ինչպէս նաեւ տակաւին զարեթացեալներու հետեւող երկուս - տարդներ եւ երկուսարգուհիներ: Ասոց կարգին նաեւ մեր տաղանդաւոր երգչուհի՝ Օր. Մարի Կալուշիցն է: Կարեւորագոյնն ուսանողութիւնըն է Օր. Ս. Մալիան:

Յաղկապով բացումը կատարեց ինքը, վար - պետը, որ Rossiniի երկու կտոր երգելէ վերջ, ընկերպալս - Լուչիա տի Լամբրուշի դուրսը - զին, երգչուհի Ռիքի Տորբալի հետ: Այս երգիչներ, որ մեծեղուն օփերային եւ այլ օփերանից ուրիշ երեք կտոր եւ երգեց, երաժշտական քիճակին կատարելագոյն տիրացան Coloratur ստիպումը մըն է: Միւս մասնակցողներուն մէջ ուշադրութիւն դրանք տակաւին ուսանող երգիչ Մարիա Հա - Նիոթիլը (Յոյն), որ առական տիրապետով պատ - մըն է եւ հանդարտ, այլ տպաւորիչ արտայայտու - թեամբ մը երգեց Մայքարէին Յոյն կտոր:

Սեղի, հայ ունիւրդերեան չամար, տակաւին, աւանանիցի համելի էր Օր. Մարի Կալուշիցնի երգը: Օրօրօր, այս տաքերանին է որ պիտի աւարտէ Me. Valdemirի զարեթացը, բայց դեռ շատարած իսկ հանուրեան կը ներկայանայ իր - եւն կազմումը երգչուհի մը (մեծցո տօրնոյն): Արիթմ ռեցեման երկ լսելու դաս յանգն հայկա - կան բնութիւն վրայ, իսկ շարքի գինեղ լսելից երապալան յորս կտորներով վերադին, կիւ - թին, Թոմասն եւ Գորկիլին: Երգեց հիւսնայի կոչուլով, առանց ճիշդ, անկարծն եւ անթիւն: Աւ ինք խաղաղաւ ծափեր:

Դարեթացըց միւս ուսանողութիւններն Օր. Ս. Մալիան եւ երգեց երկու կտոր, իր կարգին ծա - փր ինքով: Օրօրօր ամեն շնոր ունի տակ իս - ռաւորդերու երաժշտական մարդկն մէջ:

Չմոռնալք ինչու դաշնակ վրայ թանկալին ընկերակցութիւնը երկուսարգ երաժշտալու Պ. Lucien Mererի, որ կատարելագործման արուես - տագիտէ որ ճիւղումութեամբ ընկերպալս բոլոր երգիչ - երգչուհիներուն:

ՄԱՅԱՅԱՐ

ՆԱԿԻՍ ՄԵՀԱՆՈՅԹԻ, Ա. տարի թիւ 5, (1949 Մեպո): Հրատ. Կերտիական Ստանց Մե - իթեան: Գրական եւ պատմական քաղաքագիտ - ութեամբ: Վարի խմբակի վարչական Կոմիտեան: Հասցէ - Begovli, Parnakkapi Hasnun Cahib Sokak No. 17, Istanbul (Turquie):

ԿԵԱՆԻՍ ՄԵՀԷՆ (պատմաճանաչ): Գրեց՝ Սեմա Ա. Տէր Մարգարեան: Հրատ. շաղկապով շարքարթերթի: Կ. Պոլիս: Գին 300 դրոշ:

Ինչոր մը տաքից, զերման ինչպար չաման տեսուց մը որ զարպարեան Տոյուլ բանիցներու Անգարայի վրայ: Փոք Գափիկ չվարանցան ընդ - դիմապա, ճշիւ հերքելով իրեն ներկայացուած փաստաթղթի իմաստները: Փոք Ինչկէնթրօր անձամբ, հետեւեալ ձեւով պատասխանեց Գափիկին -

« Գափիկ զնայանի որ պաշտօնը չէ թը - ցանկան չանք պաշտպանել: Գերիկն մէջ, այլ զերմանական չանքը՝ Անգարայի մէջ: Եւ տակաւին, Փոք Գափիկն ուղղակի թրքական չանքը չէ պաշտպանում երեքը՝ Պերիկն մէջ: Թուրքերը անուշադիկ օգտուողները եղան միայն իր արամբարանական եւ իմաստուն զարպարանու - րեան: »

Թէ որ առաջին խոր էր տարակարծութիւնը արտաքին նախարարն էր իր զնայանի միջին, եւ թէ որեք էին պատճառները, կամ որեք պատ - ճառներին մէջ եւ այդ տարակարծութեան, աւան կը իր քաղաքային այն պատմական խօսքերը, զոր փոխանակեցին Փոք Գափիկ եւ Փոք Ինչկէ - թրօր ռուսն իմաստունութեանը եւ ընթացին:

Փոք Ինչկէնթրօր ծանր ինչպարները ըստ էր զնայանի, այն պատճառն որ ան կարգ էր փորձի կատարումը եւ Թուրքերը մէջ, Գերմանիոյ ընթանի պիտու թեան հետ համաձայնութեան մը պատու: Եւ այդպէսով պատերազմին վերջ տուաւ Նապոլիով:

Այդ ըրանին կարելի էր դեռ շատ բանիւ փ - կի եւ Փոք Գափիկն պարիկաւորութիւնը ունեցաւ, մայ տալու արտաքին նախարարին թէ ինչ կարե - լութիւններն կան:

Ասոր փոխարեն, այնքան խիստ արդեւորմանը

ՊԱՐՍԿԱՆԱՅ ՀԵՆՐԻԱՆՈՐԻԷ ԱՇՈՏ ԱՆՏԵԱՆ

որ 9000 քիլոմէթր ճամբայ կորեկ վերջ Լոնտոնէն վերադարձան է Գաբիլ:

Երկուստայլ ուսանողը վաղը, Կիրակի ներկայ պիտի ըլլայ Արթորիկի մ. Հ. Մ. Ը. Մ. - Ին պիտի նկատեն մըցումն եւ խաղին բացումը պիտի կատարէ: Մըցումը տեղի կ'ունենայ ժամը 3-ին, Արթորիկի թաղաքապետարանին դաշտին վրայ, Nangisի Ա. խաղաղին դէմ:

ՄԻՌՔԱՐԵԱՆ ՍԱՆԵՐ

Մարտիլէն գրումն նամակէ մը կը տեղեկա - նանք թէ Միխիլեանի նախկին սաները եւս, 19-ին հասարակելով Պ. Մ. Էքսերնանի դրամանակը, Միխիլեանի որ հիմնումն է: Ժողովին ներկայ եղած էն Ապուսեն Յիլոր (Յեւրպի), Դուրանեան Սու - կորիկ, Գափթանեան Պողոս, Էքսերնան Սուրէի, Հայանեան Գեղոր, Միխիլեան Նիկողոս, Մալի - եան Պողոս, Յակոբեան Արիկ, Շէխիկեան Արամ, Սեւրեան Յակոր, Գիլեկեան Ալիսան, ուսանող - ներ՝ Վենետիկէ, Փաթիկն եւ Սուրբային: Երկրորդ ժողովը պիտի դուստարու վաղը, Կիրակի (տես Գ. էջ):

ՅԱՄԱՅԻՐ ԲԱԺԱՆՈՐԻԵՐՈՒՆԸ

Շուտով կը վերջանայ 1950-ը: Անպիտոք անա - կնկալի մը առաջ չգտնուելու համար, կը խնդ - րեմք որ տաւջ փակիլ ապակն կաշիւնքը:

Անշուշտ զիտէ որ ինչպալամ թը - բեր՝ տվիրորթիկ չունիմ ապակի լաճմանորը ընդունելու:

ՄԻԱՄԱՆՈՐԻԷ:— (Օրտանալ նստան տանն) ցտեսութիւն, սիրելիս, մէկ ամիսէն կը դառնան: Տիպիկէ՛— Ցտեսութիւն: Ինչպարութիւնը բրէ՛ր որ պայ շունեն եւ մանուտող ինքնապարէ արկա - ծի հանդիպիլ ...

Եւ ծանր ինչպարները. տեսալ Ծոն Գափիկն, իր զարմանում թէ ինչպէս հանդուրժեց անոնը: Իր Ծոն Ինչկէնթրօրի Կատարի զարգիլով մը իր խօսքը վերջացուց, Ծոն Գափիկն հետեւեալ կա - կապէ անշուշտական պատասխանը տուաւ անոր - « Ինչպիսի արտաքին զորքերու պարտ նախարար, կրնա՞մ բան ընել այն աւելցնել, շատ դիւրին է պատկարցի մը ձեւաւորելը, բայց շատ դժուար է լաւալին եր մը տալ անոր, եթէ այդ զիւրքը թու - նէր, պիտի չլսուի: Մնաց բնորով, պարտն նա - խարս: »

Երբ վերադառնալ Ծոն Գափիկն, ըրա ըստ - նուած էր նախարարին: Ստալին տօրնուած էր յուր. մէջ: Անպարս վերադարձին բառ մը իսկ չըսաւ Ծոն Ինչկէնթրօրի հետ իր ունեցած կուրսն մասին եւ շարունակեց զորքն այն ձեւով, զոր իր պարտականութիւնը կը նկատուի:

Գ. ԲՈՒԱՄԱՅԻ ԵՒ ԲԱԺԱՆՈՐԻԷ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

1943-ի աշնան, կարգ մը ամենաշուղղ զէպրի պա - տանկեան: Չմոռնալք զնայանական երկուսթի մը ընթացքին էր, անմիջեղին երկուսթի ձեւաւ ներ - կալ տիկնիկներու մէկուս, որպէսզ Կատարի խաղաղ այս փոխարին մէջ: Բարդ ժամանակ մըն էր այս, որուն կը զիւրեկէ երբ խօսքը նիւթի պակեւէ: Լուրջի շարք եւս որ բաւ ինձի այդ պահում, նոյնիկ ժպտելով մտիկ կը կնոյ խոս - բերուն:

Այդ իրեկունն էր, որ իմացով թէ փոթորկոյն շրջան մը կը պայտէր ինձի:

(Շար.)

« ԵՐԱՆԱԶ » ԹԵՐԹՅՈՒՆԸ (5)

ԼՐՏԵԱՆ ԿԻԿԵՐՈՆ ԱՆԳԱՐԱՅԻՄ ՄԵՀ

(Գրեց՝ գերման դիւսպատմաւ կեդր ՄՈՂԱԻՏ)

Բ. ԴԻՄԱՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՈՒ

ԿԱՐԵՆՈՐ ԴԵՄԲՈՐԸ

Այդ պարանկներուն մէջ, ի՞նչ բանի պիտի ծա - րայէր եթէ Թուրքերն այն ուղի կանգնէր: Փափիկն իր իսկական արեւորով իր զնայանակ Թուրքերն զօրութիւնը եւ դիմարկելու կամքը, բայց զիւրքը թէ զերմանական պատերազմը, մեքենան պիտի տանցէր հրապարակէ մը նման, ճիւղելով այդ եր - ինն ալ, ինչպէս ճիւղած էր ուրիշ գորտար եւ - լինքը: Թուրքերն եւ Գերմանական պիտի ձեռ - քն ու զերմանական այս յարթմանակն ալ, իր փոխար լուրջներն նման, պիտի չփոխէր սեւէ կեր - արով պատերազմին փոխանը:

Թուրքերը զիտան զնայանակ Ծոն Գափիկն: Թուրք զիտանակ տեղերը իր յարգին յայն, եւ Ժո - լուրդը, երբ հանդիպի անոր փողոցին մէջ, կ'արտապայտէր անխանակ մը որուն հաղապարհ - արէն առակով կ'ըլլայ տարական մը, Թուրքերն մէջ:

Ինչն ալ, իր կարգին, կը յարգէր միշտ տըր - ուրք խոստումն եւ իր կարելին ըսաւ պահպանե - լու չամար թրքական չեղանքութիւնը, երբեմն նոյն իսկ հակառակ իր պնդումն կամէին:

ԱՅՈՒ ԱՆ ՍԵՐ ՀՈՂԱՎՈՐՏԻՔԸ

Մեր գիտըը եւ իր Մեղադան.

— Վաղմ, եւք ծաղիկ, պիտի մամարդը մը
գտնէր — Մէկ աչքը բաց քաղցեցին — (Դ. Վա-
րդապետ) :

Այսպէս աշուն էր նորին։ Յուրա ու մշուշ,
այնպէս, հիւսիսը։ 1933-ի աշունը։ Փրակային, ուր
գործերը մայրոց զայցին, հիւսիս զին մը վեր, աւելի
հիւսիս, Ստալինի լեռնաշղթայի քաղաքը, Աւա-
սիկ, Գեորգի Կապուսի զոյգը։ Այնուհետ կ'ալայ-
էր, հոգոր փոխադանոց իւրենք Ստալինի լեռնաշղթայի
շուն ածխահանքեր, նաւահանգիստ, եւ անթիւ
դործարարներն ու մեծ ճարտարներն, Հեղաւն ու
Կիւրման։ Չեմ զի կար։ Մէկ Հայ դարձած էր
հոն ինձմէ տառը, եւ եղանք երկու Հայ։ Բարդու-
ղք մը մէջ մէկ Հայը զին է, երկուսը շատ։ Ու
այդպէս ալ եղաւ հոն։ Առաջիկ ուներ 45,000 բնա-
կիւն, շրջակայ գետերով 80 հազարը։ Եւ ունէր դիւ
լեռնայն, անսահման պոլտառասաններ։

Օր մը միայն մը մը ինկաւ հոն, տարօրինակ
բուն, երբ միմեակ նստար էր ծածուկէ։ Եւ ինչի
հէջ թան։ Մասնակի՝ զին բախտաւորութիւն, որ
Փրակայ այնքան հայ ռաւանդութիւն եկաւ, եկան
ու զայնի, եւ ոչ մէկը ընտաւ։

Ինչու՞ այսպէս ծածուկի։ Յետոյ նորէն զայն
Փրակայ, 100 շէրտներ էր։ Ու զայն նորէն Գիւր-
ման, այսպէս կը կոչէին զինքը, Գիւրման Բէշու-
ման, (Եղուկակաթ)։ Երբ կը բաժնուէինք, հարցոյց
կ'ըկէին։ «Բարսիկ պէտք ունի՞ր, մի ամշար, ըսէ
որ տամ։ Եւ միիւր չէր մը երկարեց ինձի։ Էմն, Է
միայն, առողջութիւնդ հոգ տար։

Այսպէս էր Գեորգը։ Սիրտ, հոգի եւ միայն։
Մեծն 1900-ին Մեծ Հայքի, Արմատիսի գիւղը։ 1912-
ին Պոլիս եկած տասնութիւն։ Եւ երբ զինքն էր բաժ-
նուի, մայրը, վերջին համարներն հետ կը խորան
զինքն։ «Ճշտաւ, նայէ որ մայրը ըլլայ»։

Կեղծութիւնների մէջ ճանչցաւ Գիւրման։ Ու չիմ
էր, շնտաւոր, յաշտը։ Ինչի էր քաշին ու պա-
տեարակը ընթացքին, Պոլիս, եւ քանիքն ու պա-
տեար։ Պատեարակ մէջ վերջ նորէն միայն եղանք
կեղծութիւնների մէջ։ Գիւրման մեծ յաղագրութիւն
տարւորեց զարցոյց, եւ քննարկեց անոր քարտու-
ղար եւ ուսուցիչ։ 1923-ին Փրակայ եկաւ, բարձրա-
դաս ուսում անելու։ Աւարտեց չիս անկուսա-
կան քարձարարն վարժարանը, բացառիկ յաջ-
ողութեամբ։ Ինչ գիտցանք տեսաւ ուսանողու -
Քեան շրջանին։ Վճռաւորութիւն զին օգնէին ինքնապէս
իմէ մանկ ինքնապէս։ Վարձարարը իրեն տուաւ,
ճշտարարութիւն Ստալինի քաղաքի ուսանողները քար-
ձար տիրոջոր։ Եւ եղաւ մայրը, մորը, արդէն նա-
հասակ, մորը փախալեքն համաձայն, եւ մեծ
մայրը։

Տակալին ուսանող, պիտի տեսնենք զերմա-
նները լիւրտով զՓրակայ Փոխէպէ պատեարակը -
Քին արեւելեան բաժնի իմաքարութիւնը։ Չեմ
կատարաւորութիւն ուղեք էր թրքական հիւպատո-
սարանների կարծիքը, եւ Թուրքերը բարե չէին։ Ընկե-
նի լաւ է այդպիսի բաժնի գոյութիւն չունենայ, թան
թէ Հայ չէր ու ըլլալ անոր վարչութիւն։ Թուրքական
Թիւրքի աշտարի բաժնի լիցցաւ ունենայ։

Համալսարանական գիտելիքն ուսումնէ վերը,
անոր կայանած՝ աղային չիմական գաղափար -
բալտիկեան էր, իսկ, ծանոթ գեղմաներէն եւ
անդերները, նաեւ չիւրիներ, Հայերի, Քրիստոն-
քէն, զի մը սպաններն - խոսողներն եւ անիւնի
Թուրքերն, Գիւրման օտար հիւպատոսարաններուն
մէջ պատեար մը փնտռել, տառեց յաղագրելու։ Ու
բովանդակ իր ուսումը ունեցող չէին ընկերները
կատարաւորութիւնը ամենապէս հիւպատոսարաններ
էր։ Եւ միայն տարաւ տալ մասնաւորներուն։ Իր
աշտարաններէն էին չիւրիան մեծագոյն դրամա-
տներն եւ ժողովրդականները։ Դրան ինչպէս էր եւ
կ'ուղեք թղթաւանաւի խառնութ մը զինք։ Կ'ու -
զէր...

Բայց կայ զաղտիւն ու ունէր իր մասուր
կենտրոն մէջ, որոնք տալանիկ հողեքանութիւնը
էր կրցած լուսաւորել։ Միայն երեք տարի մը
այն պաշէն, երբ, միմեակ, նստած Մոսկու, զին
էր ուր, կը մտածէր որ ուսանողներուն քարե -
բախտաւորութիւնը մը չպատահեցաւ, Փրակային
երկրորդ օր առի, զինքանք կ'ալայ ալիքի այսինքն
տեսակներն գործողութիւնն եղաւ, հիւսնդանոցն է։
Եւ զաւառ կը մեկնէր։ Եւ ունէր հարկեր։

Երբ զայնք, ուժ եկան փրան։ Չիս ճանչցաւ,
ստեանտան։ Փորձեց Քեանը վերցնել։ Համ -
բարեքանցանք, վերջին անգամ։ Յետոյ չիւրիան -
Քեանը ծանցաւ։ «Հողեքանք է», թաւ։ Մասուն-
քի զերմարդը Մարտիրոս Բարեքանեան (Արգապա-
կան)։ Մեղ հիւսնդանոցի գոյութիւնը։ Քիչ
վերը մեծեր էր։ 34 տարեկան էր, ամուրի։ Այն -
թան անկողն, խոսողներ, չեմ հայրենասէր էր,
որ ինձի թուցաւ թէ իր մահով աղային սիրու ար-
տի զարդի գարնիկէ։ Ինչպէս յայտնացաւ Հա -
յաստան մեկնելու։ Ու մասուն, աշտարք բաց, օ -
տար հողերու միայն... Եւ դիւ քանիքն իմէ
տալայ ու իմէ վերը։ Այլուր։ Եւ Փրակայ։

Անցանակող կարգ մը թուրքեր խոսած ա-

Նախընթաց հարցերը ՆԱԽԱՐԵՐԻ

Հ. Յ. Դաւանդուրեան ճամբանի անթիւ
Թուրքիայի ընկեր Պաշտարանի կայանած
հիւսնդանոցի մասունքը, ալիք տաւալ ինձի
կատարած անխաղաղ մէջ վերջնաւոր զեղումը -
մայր ծննդաւորութիւն Պաշտարանի զարցոյց ու զաւն
օրերը։

Նախ զայն ալ, առկայն, հարկ է շնորհաւորել
Թուրքիայի ընկերը, որ զեղաշտարանի ճարտար մը
կարողացաւ է քաղցին մը մէջ խոսացնել, մեր կու-
սակցութեան հարաւոր գաղափարութեան գրեթէ ըս-
տը օրակերթերն ու պարբերութիւնները, իրենց
մանրատու ճամբանքի գերեզմար։

Պոլսի ճամբարում 90-100 շէրտ. հետաւորու-
թեամբ, Պաշտարանի կատարարական թէ ալք. Է
կ'ընտանի ինքնակրթութիւնը կայանած էր ընկալելով
Քեանի, որուն առաջնորդական պայտեղը, երկար
տարիներն եւ արդարեւ փարեց, հանդուրեցալ Ստա-
լինիստ աքթ. Եւ զաւանդութեան, Իդիթի իմաքալ
գիւղիկ։

Տարալորութեան տանն մեր գիւղն ունէր մօտ
2000 տուն, աւելի քան 10 հազար զուտ հայ բնա-
կութեամբ։

Երեւանիցէք բացուած երկար ատարիկ մը,
որուն մէկ ուղեք էր ճանաչել լիւրան կողմը, իսկ
միայն զայն էր մայրը։ Այդպէս էր Պաշտարանը։ Լեւ -
նային ու ծովային իրաւամտակ։ Թէեւ իր նա -
ւանաւորեց Մէքէնէն մինչեւ գիւղ հինգ շէրտ. հե-
տաւորութիւն ունէր, բայց այդ ճամբան վրայ
միմեակ խառնել եւ աւելի վար, կը տարածուէին
չիւրիանաւորները իրենց թիւատարներով եւ ծիւս-
խաղի արտաքին։

Մեր գիւղին մէջ տարանի չորս եղանակները
իրենց արժէքն ունէին։ Միւսը քարեկանն տաք
էր։ Եւ մեր խոսողները բայց տաղարար։
Հարկ է իշխար ճամբաներն ու տանիքները յաճախ
մաքորէ միմեակ։ Հողը թէեւ քիչ, բայց կարծիք
ու սիրտուն։ Տանընդիւր օր թէ մանրեկ յաղագր,
յայն պատուաւորները կը զոյգանային հողին մէջ,
փնտցնելով տունէ ու ըրալ։ Մանաւանք որ հողա-

տեան Փրակայի Հայրենակն ցուցակը գտալ։ Միայն
40 հողի։ Այդ երեքն էր, երբ հոն էին տալանիկ,
իսկ անկէ հետք, հաղի 11 աւիտ անց, ուրիշ մա-
հեր եւ պատահաւ։

Փրակայի պատիկ զարգաւ է, ունէր զին Հայա-
թիւն, բայց ինչպէս մահեր էին։ Առաջինը Յու-
լայ զարգաւք Արմատիսի խոսնակն է, որ 1893-ի
Հարցերին վերջ էին կը հաստատուէին, իբրեւ արե-
ւելեան զորքի անտեղանակն ու կը տեղեկէ փա-
լուն զարգ։ Անկէ վերը մահը զարգաւ տաւ։ 1923-
ին հոն միայն Պաշտարանի Հայաթի մը, Պաշտարանի
1932-ին կատարար մը որ, Անտոն Գոմարտ -
ման, կաթիլով, Չիւրիանէ։ Հիւսնդանաւոր էր
Անտոն, եւ այդ պատճառով զինքը զուրս օրեր
էր Վեներիկի Մուրաւ - Ուսալիկներուն։ Իբր,
ստեղծ, անթուր, երկը երկրի, սահման սահ-
ման, քանտ քանտ, շարունակ արտաքինով, Է
կեկր ինկեր էր Փրակայ։ Աւ հոն ալ մայր։ Միայն
Հարցն Տէլէգրան, որ Հայաստանի մէջ պայմանու-
նէ, Կոլոնիներ անոր։ Հարցել Փրակային փարեւ -
լէն վեր Անտոն ինչեք մայր։ Աւ զմայ մեծիկ հիւ-
սնդանոցի մը անկերը։ Ու որ զիտ թէ ուր է
զերեկներուն։ Դեմ էր ան, հերոս։ Մշակելի երբ -
տաւար։

Յետոյ բախտը եկաւ ու ըրեց Գեղամի Քեան
ու տարաւ զայն։ Փրակայի Օլլան հողգործիքն
ուսակներն բաժնին մէջ է ու։ Տալաւանքարին վը-
րալ, Հայերէն. «Ո՛ր տար ինձ գիտնիլ ծիւսնիկ,
ստորջուկները։

Անկէ վերը մահը հանդիսաւ զինք մեղ, կամ
զինց հանգաւանայ, միմեակ. Ը. Համալսարանի
սպանը։ 1944-ին մեկնեցաւ Պոլսեցի զարգաւք -
մաւ։ Զարեհ Զառեկեան, ծնունդով Անկէն։ Չիւրի-
ան էր ինձ ամուսնացած էր։ Եւ երբ էր թէ Հա -
յաստանի մէջ գիւղ մը պիտի չիւրի տալ։ Միւրով
հարաւորութիւն ինչու մը, ու Հայաստանի հիւրը
մը ալ չունաւ։ Յետոյ զինք, զարգաւք Արմատի-
սի, զորքի ինքնակրթ զին Կոլոնիներ։ Հիւսնդան-
քը յաղակէր է իրեն։ Մեկեր է տեղ մը, բուսմ -
րան, ու անյայտ է չիւրիք։ Կը նստէր առանց պը-
տակ Չիւրիանէի մը հետ եւ կը թողու երեք ալ -
լէկ։

1945 Մայիսի ճիւղ, Ստալինեան ինքնակրթ վը-
րալ, ՏՏՏՏ-ի կը զեղափախեան Կոլոնիանէն,
կեկրիցանցան կայանի կայանաւոր Մարտիրոս Մի -
մեկանէր։ Փրակայ ամուսնացած էր Չիւրիանէի մը
հետ եւ ունէր քանիքի տղայ մը, Արմատ. Տէր
Հայրը։ Արմատ այդ տարի աւարտեց երկրորդական
վարժարանը։ Կարողան լաւէն յաղող աշտարակ
էր։ Առաւելուէն բարե իր անոր մայրիկին -
«Մեղք որ այսպիսի ուրիշ մը անոր մը զաւակ եւս
չունենայ։

1946-ին վախճանեցաւ Արթիկ Այսանեան, բալ-

զորութիւնը կը կատարուէր, ինչպէս Թուրքիոյ
բալտ զաւանդանքն մէջ, նախնական միջնակարգ։
«Գարնի է ըսել» հողագործ էր Պաշտարանը -
ցին։ Ու այդ տակտարանի։ Աւելի շատ արեւմտա-
ցին։ Գիւսաւորարար կը զարգէին չիւրիանաւորու-
թեամբ եւ ինքնակրթութիւնը։ Թէեւ վերջին
տարիները ծուլագործին չափին հասած էր ծիւս-
խաղի արտաքին։

Այլուրեք գործ մը էր չիւրիանաւորութիւն -
նր։ Մարդիկ ամբողջ տարին իրենց յուրը կը զինէին
այդ անակալան օրիւր բոժոժին վրայ, որ շարժա-
նայով պատեւն ու քանիք վերջ գիւղացիներ թիւ-
նին տեղեկանքն ամբողջ պատարն ու երակները,
որ մըն ալ ցարեկան վրայ կ'էկնար զաւակարար ու
ժարարտ։ Երեւանիցէք գիւղացիներ յուսահա-
տութիւնն ու ցասումը։ Այդ գործին առ հասարակ
կը լուսնէին կենեկն ու աղչիկները։

Շուկան կը տարածուէր գիւղին կեդրոնը։ Կը
ձախ երկարութեամբ։ Իր մէջ կ'ընդգրկէր՝ եկե -
ղեցին, արդէ վարժարան, կատարարատունը, Է
Հանք. Պաշտարանի մասունքն էինք, չիւրիանաւոր -
ութիւն, բուրգալիաներուն մոդոլարանքը, զարգաւք -
ները, արձարան - զինեւանները եւ։

Գիւսաւոր արեւմտեանէն էին հանաւորութեւն -
թիւն, պայտարարութիւն, կողովակցութեւն, Է
մարման (մարման), Բաղրայինութեւն, կողովա-
կարներ (եւեկներ), ճիւղարարութեւն, զեմակ
եւային։

Համալսարան էին այնիկանի ֆէկներն ու դը-
լիւնները։ Մահը արձարարող այս յանդուրեց
ծիւսխաղի արեւմտեանները զիւրաւոր՝ ճիւղով եւ
կոլտարակին ծիւսխաղի հետաւոր զարգաւք, միւ-
րեկ. Գոմար, զարգաւք ճամբարները ինքնիկ
թան։ Պալաւ էին անոնց բախտները ինքնիկ
գեղմարտ հետ, որոնք յաճախ կ'ալ մընաւ ու
չին անոնց անցքին տանն։ Անոնց փոխէին որ այնիկ
կանին իր հողին տալէ վերը միայն կը յանձնէր իր
այսպնայն։

Պաշտարանիցէք յառ անցիկող եղած եւ ու-
րիշ զաւանդներն էին հաստատուած Հայրենու հան-
դէպ։ Միմեակ վերջն մը կ'աւելին, օրինակ, Բիւրս-
նիկ, Պաշտարան, զարգաւք, լաւ զինէն են։
Թէեւ անոնք սքանչելի մարդիկ էին, ու թիւրք

զտաւար բերտատար, 55-փարեկներ չուրէր,
զորաւրմանաւ։ Կինը Հայուհի է եւ կը։ Թուրք
երկու ընտիր, զարգաւք զաւակ, տղայ եւ աղ -
լէկ, որոնք թէեւ օտար վարժարան տարածած են,
բայց զուտ Հայ են։ Գիւսն անխալ հայերէն։ Կու-
սաւորութիւն, միայն տարբ մը վերը, անապատիւրթէն,
զինց միմեակ հողերը։ Կինը Գեորգիանէի էր՝ եւ
զաւակ Չիւրիան։

1947-ի վերջերը Փրակայի մէջ Հայ մը եւս մե-
տաւ, որ ոչինչին կոցքեր էր զաւանդ երկրներ մե-
նէն եւս զորաւրմանաւոր, Գոյնեցի մը, - Լուրալ
Պաշտարան, 63 տարեկան։ Կինը Չիւրիանէի է եւ ու-
նէ երկու տղիկ, որոնք զին մըն ալ հայերէն զի-
ւան է։ Եւ անկէ վերը մահ, Տօքթ. Բարսիկեան եւ
Սարգիս կիւրիան, որ մեծ համալսարանի ունէր,
չորիւրեկ իր ուլիւնութեան, բայց ընտանի, իստոյ
կարծիք Չիւրիանը փոխադարձուց զայն։

Իր պատիկ եղաւ զայն, որ ծրարան եկած էր,
մեկներ է Հարաւ։ Մեկերէն։ Կոլմիկ շրջանէն է-
րն անոնք եւ շարեկներն ձեռնով օր փրկուած։

Հոն Բաղրայինեան Արթիկ Այսանեանի մայրը է
եւ մայր մը, մեծագործ, հայաթակ, որուն համար
կ'ընէին թէ Հայ է։ Եւ եւ ինչ մեղքէ հետաւ. կը
փախէր։ Յուրաւորութեւն ծիւսնի իր ուս
կինը երեկայ եղած է։

Փրակային ուսանողութիւնը ամբողջութեամբ
հետաւոր ու զինց։

Միայն միայն զինք, որոնցմէ հինգը կ'ով -
կասաւ։ Մէկը ամուրի էր։ Տարբ ամուսնացած
Չիւրիանէի մը։ Երկուրը Գեորգիան փախած
էին պատեարակով վախճանէին տալ։ Երեքը Հա -
մետ, անուր, աղաք, աղիւր, ինքնակրթ, հայրենա-
սէր, զուտ են անմահաւոր ուղղութեամբ։
Մէկը տղայ մը երեւ։ Միւրը տղայ մը եւ աղ-
լէկ մը։ Երբորը իր անուր։ Երբ կ'էկնէր
կ'էկնէին ուսակներ հիւպատարաններն եւ իրենց ան-
մահաւորները կը հարցնէին, զինքն յոյն լուսնի,
թիւրքան Վալաւոր զինուորները տարած են, կը
պատասխանէին։

Հիմա ամբողջ Չիւրիանցիկներ մէկ, ընդամէ-
նը, զար Բարի, 35 Հայ մը։ Որովհետեւ կ'ընէին
40 թիւէն երեք հողի հետաւոր, մէկը Հայրենաւ,
մէկը Ճիւրիան, միայն Հայրենային Ամերիկայ, եւ
երկուսն ալ Անի շարժար։

Մահը էր ամենէն տակալին, այլ մահը օտար
հողերու վրայ, Մահը, տառն անկողնը թողու։
Մահը աշտարք բաց, թիւրք, ուղղաւոր զուրեկ
զոյգ հայերէններ։ Լման մէկ ինքնուր իր հարցնէ։
«Միմեակ եւս քալ իմանք։ Կը հարցնէ Սա -
տուցն, մարդեկներ։ Ուսաւ աշտարակներուն,
Հայ համալսարաններուն, ինչու՞ն է։

ԵՐԵՎԱՆ

Իրենց մեկն կը դուրսդրային Պարտիզանի վրայ:

Իսկ այլապէս իրենք որ մտաւ որ աշտեղ բնա-
լուծիներ անկարելի է եղած: Արեւ ճովդ արդեօք
հանդիպեցան ին անոնց զարգաց Բախմանդանին
կենդանի ու բերրով: Այս գիշերը արտապատող լազ,
չեփեղ, վրայի, Բուրգը արթնացի դուրսէր մէկ
մնացած ին պատկանելի հնաւորութեան մը վը-
շայ: Բորժենեան անոնց ստիպուած էին իրենց
գնումները Պարտիզանի կասարին, զիւր կը ժառ-
նէին տեսակ մը վառելի և գեղեցիկ տաքիւրով:
Պատահական բարձր լեռներով ու ծովով,
հազարած էին մանրակար շալախան մը, ուր տի-
բոր լեռուն ու բարձրերը դուռ հայկական էին:
Մարդիկ հոն կը ծնէին, կ'ապրէին տարներով և
այստեղ կը մեռնէին, ասանց տեսելու մինչեւ
իսկ ծառայող Բոլիքը, Օսմանը կամ Ալաշին-
կը: Բուրգը հաստատուած այս Հայերը Բուրգերին խոսել
անգամ չէին գիտեր: Տարտիզանի է, սակայն, որ
Հայերն խոսակցութիւնը մաքուր չէր, այլ ար-
ձաւորած Բուրգերին խոսելով և առանձինն
— լով, որոնք գրեթէ Հայապաշտ էին: Ամենամեծ
մտաւորականներն անգամ կը դործածէին նոյն
պատերը:

Մինչեւ Օսմ. Սահմանադրութեան հաշտու-
մը, գիւղիկ մէջ Բուրգը ըլլալով կը բանի մը հնձ-
նայ տակիսն — զինուորներ: Սահմանադրութեւն
— հին վերջ անոնց ալ հոստաց և բրեւ հաւատա-
ստիւտ հան. հաստատուելի ծածոթ հրապարակաբեր
Պ. Յակոբ Տէր Եակոբեան, միւր Վիտոր պէշը,
որ Պարտիզանի մէջ երբեմն շնորհակալ ժողովքը:
Մինչեւին ասան ռազմականներն ալ փոխանակուե-
ցան Հայ ռազմականներով և Հայ ռազմականացեալով:
Շուկայի մէջ, օրուան որեւէ ժամուն, կը
խուռնէ ծախքերը Պոնմաշէին կամ Վիտոր թաղ-
չորին — զիւրին ժողովականները, որոնք կը հրա-
ւերէին ժողովականներ հանդէս — Բարտիքին: Կամ
Հաստալ Պարտիզանի արդու և անոն միւր գիշե-
րու: (Անշուշտ Հայերն):

Հարաւոր չէր Պարտիզանիցին: Մեծ մասը Հա-
ղիւն ինքնաբաւ: Պատկան է իրեն նախամեծնող ու
դէմ — առաւորական ձեռնարկներու մէջ: Ենթե-
րը իր իշով տապալուած է, ինչպէս կ'ընէին: Գոհ էին
սակայն իրենց վիճակին: Անցարը, Քառասնեան,
պատերը, միջնապատուի ու մեղրը կը կազմէին ի-
րենց գիտար ունեւորը: Բայց ունեւոր ընտանի
կենսանկիւններ — առողջարար օդն ու բարձրագին
սիրտը. դուրսն ու քաղաքամեծ շուրջ: Նաեւ ընտիր
գիշերն, ոչ մեծ քանակութեամբ:

Պարտիզանը մը տալու Համար իրենց բուժիկ-
ութեան մասին, կը բաւէ իշիկ փողոցներուն կա-
տարած դնամբը, որոնք նպարտականութիւն կ'ը-
նային ասին մէջ ունեւորով տաք փարս, ու կը
հոգնէին:

— Միտումն աղար, ինձ փարայի աղի ձուկ
տիր, ենձ փարսն ալ նո տիր:

Նախամեծնութեան այս պակասը և թըր —
ուրաւորութիւն եղած պէտք է ըլլայ պատճառը,
Պարտիզանի կենդանի իրենց սիւնաւան (ստանդը)
Պոլիս երկրաւոր: Մեր անդուպակ նորակալ —
գիշեր, դրացեամբ Պոլիսը Զուրպա, գեղեցիկ էին
նոյնքան մը աղ շալախաններուն:

(1) Ե. ՀԱՐԻՆԵԱՆ

ՊՈՒՏՄ ՄԻՇՈՒՂ

ՀԱՐԻՆԵԱՆ ՏՈՒՄՈՒՂ ...

Նոր միտեցնու շտեմարան Ամերիկայէն է լու-
րը: Մտիկ րէքէ:
Կ'առաւարդէ, ամերիկացի զարգէտ մը ՄԱ -
հին: Հաշարի տալարի աղաղիւր մը սահմանով այն
մարտը, որմէ պիտի ուզէին իրենց գիշերն ամ-
լաղանի կամովին: Ինչու որ բազմամտութիւնը մեծ
սպառնալիք մըն է եղիւր աշխարհի համարս:

Ի՞նչ կ'ընէք այս նորաեանակ զարգիսն...
Նախ ՄԱՅը, ինչ պէտք ունի այս տեսակ ու-
րուումի մը: Կ'ընաւորէք իր մէջէն սկսելու Հա -
մար:

Հաշարներով պատուիրակներ՝ իրենց ար -
բանեակներով և փոխ-արքանակներով եկելը
բազմիկ են Նիւ Եորքի՝ զարգացածն չէնք մէջ:
Ստոնեմ մը մասը, հայտն կամ շուք մը արտա-
սանելու Համար, մղոններով ճամբայ կարած և -
սան ին հոն:

Ուրիշ կարեւոր մաս մը ալ, իրենց զարգիւ -
տին լատներով, հաստանքան զիտու շարժումով
մը հաստատուելու պատշաճ միայն ունին:
Ուրեմն ամալաւումի ստիպողական պէտք մը
կայ, չէնքին խնդրումը և Զարեգը թիթիւնցելու
Համար:

Բազմամտութեան վառագիծն առաւելը առնելու
Համար, առաւարդութեւն վարձող շատ անհաշ-
ուումար մըն է: Արեւին Հայը կամ մայր, հա -
րիւր տուրքէն տակի եկամուտ մը կը գումնէ կ'ը-
նաւորութիւններին՝ իր իւրաքանչիւր պատկա-
Համար: Բազմապատու շտապիները, վաշայի
պէս կ'ապրեն: Ինչէն եւ որ իրենց աղը Հայերն
զործը վրայ տան Հարիւր տուրքի ունեւոր
մը փոխարէն:

Բուսական մութ կէտեր կան այս առաւարդին
մէջ: Նարդուրէն և Նր. Բալունեանի պէս ուխտաւ
ստիպողական պարզապէս նկատուածն է արդե-
ք: Երկուսն ալ բազմամտութեան անեղները և
մարդկութեան բարիքը նկատու ունեւորով ինչ ու-
րից պատկի նարուր տուրքին իրենց վրին:

Հայալ կուսակցութեանը Այս ուխտաւ ամու-
րիները բաւական թիւ մը կը կազմեն և ՄԱՅը
պարտաւոր է վարձարեւել գիշերել: Այս կերպով
թէ վարձարեւելները կը բարձրանան, թէ բաղ -
մանութիւնը կը նուազի և թէ վաճառելու պիտու-
ն է հաստատարչութեան: Ամերիկայի և Եւրո-
պայից կ'աղաղակն աշխարհի շուրջ կողմը խնդրա-
կեւ զրիւրիւ տաղուրդէն:

Մեր կարգ մը կազմակերպութիւնները արդուր
չ'ունենան իր օտարած իրենց դործներն ամու-
րիներ իրեն պարզեւ:

Ամենամեծ, որ օր քանակէն ինչ մաս աղաղ-
ակութեան ամուր ծաղիկները կը յօրինէ՝ սըր-
ճարուն անեղիւր կ'ընաւ, արժանի են ամուր -
թեան տեսակէն վարձարեւելու:

Ունեին արդէն ամուրիական կուտած անձեր,
որ բազմապատու տուրք կը ստանան իրենց պատ-
կանած կազմակերպութիւններին՝ կանխելով ՄԱ -
հի քաղաքականութիւնը որոշումը:

Գիտե՞ք ո՞վ է... ամուրիական սաղիսի մըցաւա-
կեւ արձանարարը... Թուրքը մը իր արժանի
չ'ուրիւր և ինչոքին մը ամալաւումի մը միջիւ -
նաւոր քրիստոնեաներ Հնձովի, անհետապիտիւ:

ՄԱՅի ժողովին մէջ, երբ այս ամալաւումի

և իտակ աշխատանքին մը: Ունեին կ'արժէի ա -
ւանց անոր: Այդ օրը, ժողովին ՄԱՅը բացա
հակալ դրամարկին ծանր դուրս, և զոյգած ասան,
իր ընտանիք մտոցաւ անոր մէջ: Անոր վրայ, ին-
չաւ նուազած: Վաղիքի թիւիկ կանխել: Բանի մը
շարքի սակարող դարձաւ մեղանգրելու:

Այսօր, դրամարկի պայքար պատմութիւն մը Ե -
նեւու երեւոյթն ունի, բայց այս ասան ընաւ չէ
խնդար, և չեմ ինչպիսի նաեւ. այսօր, արդիւնեւոր
դիտեմ աշխ, որ այդ արկածն մէջ օղակ էր ան-
հաւոյն զոյգեղեցի այն շղթային, զոր զուլակած
էին ինձի Համար:

Ի վերջոյ մնաց փնտռել երկրորդ քարտու -
ղարէն մը լրացնելու Համար պակասը միայն
մայրցաղաթին: Գոյալ վերջոյսն հասա մը, բայց
Գործընդին էր ան. այն Համարաւոր Գործընդին, որ-
ուն մասին խոսեցայ իմ, որ կենսելիւ ամէնէն ան-
հաւոյն, կ'ընած ըսելով ամէնէն ահաւոր օրերը ար-
ձէք ինձի:

Մինչեւ այդ օրը, պատասխան էր անշուշտ որ
սխալներ դործեմ ալ ալ, ամբ մաքուր պէս: Բայց
երբ կը քննէ ինչոքին, պատճառը կը գտնէի
միշտ իմ մէջ: Գործընդին ինչ կուտութիւնը փոխ-
ուեցաւ: Այս օր իսկ, նուազապէս չափով յաւ -
ցաւոր ինձ գտաւ ինչոքին:

Ինչոքին մը որ սխալներ դործած ըլլամ է
վատաստելին ունեցալ մարդկային արարածն մը
վրայ, նախընտրելով զայն ուրիշներ, որոնք ասին
որմանիք արտի ըլլային վատաստելիս: Գործը-
նդին խաղից դիւ, կատակութիւնը խաղաց ինձի
մէջ, ճարտար Նորուր Բեմար և և և մանուկի մը Նը-
ման ինչպի թախարհին մէջ:

ԴՈՒՍԱՆԱՐ ՔՐԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ (Ս - ՆԱՄՈՒՆ)

ԲԱՆԱՍԵՆԻՍ

Թող որ գայտալիքի հալով էս երգը բորբոքի ամ -
վերջ
Եւ արտիւր կիկի տաքաք ցտաւով այրող արցուն -
նայ,
Թող որ մրա մէջ արձաճեց քանն ավուր ինչ
ու տնկ:

Իւ հայրենիքի վառ ու պայծառ սէրը հոգեբաւ,
Թող յաւանդիւր հնչիւմը մրա մէջ յաւաք մղէ,
Պայքարների մէջ խորատուամեծնին մերշնչէ
յայտը,
Համարին ընկածին թող ամենախորթան քանակներ
հիւսէ:

Վեներաւորներն ծաղիկ ծամակի տեսքով մա զամէ:
Թող առաջնորդի դէպի մարտ՝ ընդդէմ չարի,
կեղծիքի
Յամուռ ձգարարի և յոյսի՝ դէպի կրիւ անարկու:

Այն ժամ եւ արդեւ մեմէ կեանք ծնիկ,
Յմուռիքամը կ'անսեմ — Բամաստեղձ հա-դուս:

Թող երգը հնէ միգը, ինչպէս տնէշ կարակալ
քիւր,

Ինչպէս զօղանը արժարանեւին իր կեանքների,
Թող երգը լիով արդի տնկերի և վառ յայտերի
Ուժը որոպալ և թէ կենսալիւր ծիծաղ յոյսի,
Թող մեմէ մեզ մտնամէ տաղերի մտաղաշ նեմին -
մեր տակ

Գեղ հետ միայնի սպանմէ դէպի աշխարհի ցնդի
Դիւրակամ աշխարհ, ուր չըկամ այրող արցունք
ու տանման,
Ուր կ'իշխէ համգիտ, սէր, գեղեցկութիւն, թալ -
լամը երգի:

Թող այն վայելիքն մտածումնից գերծ, անհող,
ու միշտ գոհ,

Նորից փայտանիմ մամուկ օրերի երգը յաւառու,

Այն ժամ օրինելով քերթուամբը Բա
Կ'անսեմ ճմուռիքամը — Բամաստեղձ հա-դուս:
(Այլիք) Խուս. Թարգը. ԱՄՏ. ԿՆՏՁՏԵՆԱՆ

Ինչպէս սեղանի վրայ զօրիւ, անշուշտ նկատ
պիտի տեսնեն այս կէտը, լաւագուտ դնաւաւոր
Համար իրենց ամուրիական պայտալաներին: Եւ ինչ
ամալաւումի սիրուները ընդունուի, բնական է
յանձնարար մը արտի կարուրի: Այդ յանձն -
նաւորին իրեն կարողադրոյ նախաճաճ. և կ'ա-
ռաւարդեմ Բուրգը պատմութիւնը:

— Բայց երբ քործեմ, ոչ օր պիտեմ չէր, իր կեն-
սապարեւն հանդէպ յանձնարար փոխանկը,
Հարիւր տուրքին Բուրգի կողով մը ինչոքին
վերանցելու Համար, հաւերու ծաղը ու արձաւար-
հանգին երթալապ աղուր մը ...
4. ԳԵՏՈՒՇ

« ԵՄԱՐԱՆ » ԲԱՅԱՆԱՆՈՒՆԵՐՈՒՆ

Շուտով կը վերանայ 1950թ: Ամալաւումի անա-
կանիսի մը առջեւ զգումներով. համար, կը ինչ -
րենց որ տաք փակել տալայի հաշիւները:
Ամալաւում գիտեմ որ երաւալակ մը թիւ -
թիւր տնկարութիւն յունիմ ապալիկ թաճմուրդ
ընդունելու:

Գործընդին զուգահեռ մէկ տիպայի կը կիկու-
նեն: Անոր գործը կ'ըստ պատմութիւնը վերադար -
մեն չոն՝ ուրիշ կեանք էին ծանախաղար, փոխ-
րիւնութեան դրամատիկ:

Անա այն շղթային մէջ է, որ տեղի կ'ու -
նեւայ պատմութիւնը:

Գրեթէ կատակելով ողբիւրդից թիւմատին
պատմութիւնը, բայց հակառակորդը ընտրել կ'ը -
րեւի այդ թիւմատը իրենց միջոյ, ծանոթացնե-
լու. համար գիւր Գործընդին և որպէսզի առաւել -
կան օրէնքները Համաձայն ընտարարի հաղու:

Մեղանքները ասալին կ'իտուն օղանումը գա-
ցի Պերին, համարընդութիւն ալ գէշ պիտու. Թը -
նաւի մաս մը ըստպիտեմ մեզ Սեւ ծովուն վերեւ,
բայց մնաւ չհաղուց:

Մանր միջոյրութ մը կար Պերին մէջ: Օղա-
կայանէն իսկ անդարարաւ յաւոր, օրին չափ
ցուրտ ընդունելութիւն մը ըրին մեկի: Միջոյնիւր
պարտութիւնը, զանազան հակառակներու և մաս -
նաւորաբար Ռուսիոյ կ'ընդգրկը ծանրօրէն կը ճնշ-
ւէին գեղեմն մայրաքաղաքի վրայ: Բարեկամ
մը ծնորդի, կարելիութիւնը ունեցալ տեսնելու
Թուրքիոյ և կ'ընէին զուգահեռապէս մասին պայա-
լի տեղեկագրերին, որոնցմէ շատերը տեղ ուն
վրա իսկ ինչի պարտադրուած: Միջոյնեցալ տն-
դարին, անոնց ընկերացումին մէջ:

Այս առթիւ բաւական դրամարկի թանկեր
հանդիպեցալ անհիւ տուր: Յանաւ շարժած իմ
զուլիս, ամուրիութիւններու այդ դէպը կարողացած
պատճառ:

(Եար.)

« ԵՄԱՐԱՆ » ԹԵՐԹՈՐԻՆ (6)

ԼՐՏԵՍ ԿԻԿԵՐՈՒՆ ԱՆԿԱՊԱՅԻ ՄԵՋ

(Գրեթէ՝ գերբնալ դիպալամատալ կցերդ ՄՈՅՁԻՇ)

Գ. ԲԲՄԱՍԻՏԻ ԵՒ ԲԱԿԵՐՈՒ ՊԱՏՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երեւոյթիւր օրուան զարդալակի կուտութիւն և
եղալակուցութիւն մէջ վնակ ըլլալով պէտք չիւր դու-
շայուն Համար. ստիպել, կարծեմ երկար կեանք
չ'ընէ ալ կը նախաւորուէ ինձի Համար: Այն ալ
շատ հանգիլ քան իմ չէր, արուած ըլլալով կեանք
ից պայմանները:

Ուրիշ ոչ մէկ յիշատակ պահած իմ այդ
ժամանակուցիցի երկարութիւն: Տուն դնումստու ու
տնեւ, երբ նստալ ինքնալաքս, կ'երթիւր շատ ուժ-
գեղորէն զոյգեցի դուստիւր, որ ապալին շարժուելու
կուտ յանդիւր:

« Անաւանիկ բոյ իւրովի, անհաւոյն զէպեւ -
րու շարժումը կը սկսէ: Զարդալակելու. համար
հակառակորդ, մեծ դուշուրեւոր վարքի կարող
մնիւն տուն: Պակիկէլ տաւը ստիւր էր մանկ
մէջու պոպոյս անեղանի: Երեւոյթի մանուկիւր դէմքը
են անայս ալ տեսնու ունի:

Յանրը օրն ալ շատ գէշ պիտու: Նոր դժբախ-
տութիւնը ուղղակի անձին չպատահաւ, բայց
ցնցեց զիս: Ժողովին անհաւ կը կուէի զարուստա-
րուէն, գրեւ չեմու. ամէն բան չեղանաւ կ'ընթա-
նար անոր հետ, առաջնորդութեան մարմնացումն էր

ԴԱՅԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՈՍՄԵԱԿ

Փարիզի մէջ

Կը տնօրէն մեծ շուքով Դեկտեմբեր 10ին, Կի-
րակի Իրիկուն Mutualité մեծ սրահը :
Նախապատրաստեալ
Ընկեր ԲՈՒՆԻԷ ՏԻՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ
Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

Մեծ պարահանդես

Կազմակերպուած Ալֆորձիէի Թ. Ն. Մ. Բ. Մ. Ի-
կողմէ, 2 Դեկտ. , շաբաթ Գերեզ, ժամը 9ին մին-
չեւ յոյս՝ Moulin Brülé պարահանդէս մէջ :
Mimi Pinson's Typique Tango նուագախումբով,
(7 Իրափոխ, մէկ երգիչ) : Գերադուեստական ճոք
բաժին, Գաւաշտ աւանակակներ :
Հաղորդակցութեան միջոց — Charenton - E -
colesէն առնել 107 Թիւ օժտուածք : Ինչեւ Moulin
Brülé :

ՍԵՆՏԻՄԵՆԻ « ՅԱՌԱՅ » ՎԱՐՈՒՄԱՆԻ ՆԱԽԱՐ

Իսկ լէ Մուլիսիոյ հայ պարտաւճառները
(ճարձեթ) 3900 Փրանք կը նուիրեն Այնճարի Յա-
ւաք պարտաւճառին, փոխան ծաղիկապաղի ԱՅՐԻ
ՏԻՐԻՆԻ ԵՐԱՆՈՒՄԻ ՀԱՅԻ ՅԱՎԱՐՈՒՄԻ ՄԱՆՈՒՄԻ
առթիւ : (Մեթոցոյ) :
Eaubonneէ Գ. Ներքեանի եւս հազար Փր. կը
նուիրէ նոյն Հաստատութեան :

ԼճՈՒՆԱՆԻՍ

Պ. Գամբր Գարաբաճեանի կը ծանուցանէ թէ
մասնաւոր Հոգեւորաւորութիւն կը հաստատուի այս
կիրակի Փարիզի Նալոյ Էկեղեցին կը մը՝ որպէս-
պէս ՊԵՏԱՍ Ս. ԳԱՐԱԲԱՅԵԱՆԻ ՄԱՆՈՒՄԻ ՄԱՆՈՒՄԻ
ընդունուած է Եւրո ՄԻՍՈՒՄ ԳԱՐԱԲԱՅԵԱՆԻ
յիշատակով : Կը հրաւիրուի բարեկամները եւս
նոյն յիշատակը յաղորդելը :

ԹԵՍՏԱՆԻԱՆ ԱՆՅՈՐՎԻՄԻ ՄԻՋ

Նախապատրաստեալ Կ. Կալի Ալֆորձիէի
Մանրամասնութիւն, այս կիրակի կեսօրէ վերջ ժամը
3ին, Café des Sports մէջ, 15bis, rue Jean Jaurès,
Maison Alfort :
Կը ներկայացուի խիտ ծիծաղալար Գաւաշտ մը
Եւրո Եւրոպական տնակակներ :
Մարտիկութիւն մանրակութեան համար մուտք 75 Փր.
Հաղորդակց. միջոց — Charenton Ecolesէն առ-
նել Թիւ 181 հանրակարգ եւ ինչեւ վերջին կա-
յարակ :

Նոր Սերունդի խնդրոյն

Կազմակերպուած Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի
«ԱՆՅՈՐՎԻՄԻ» խումբի կողմէ, կիրակի, 3 Դեկտ.
ժամը 4ին 10, Studio Colibris մէջ, 19a, rue Camar-
tine : Ընկերական նշանակութիւնը : Հայկական
պար ու նուագ, սաղաւ կը յայտարարուի զին-
քով :
Կը հրաւիրուի բոլոր Նոր Սերունդի համա-
կերները :

ՍՈՒԵՐԵՆՆԵՐ ԵՐԱՆՈՒՄԻ ԿԱՐԵՆՆԵՐԻ ՄԵՇԻՆԻ

SOCIÉTÉ FRANCE - CAMEROUN
24 rue d'Enghien, Paris (10) Tél. Pro. 82-38
Կը փնտլէ երկու հայ երիտասարդներ, մէկը
Փարիզ կը գտնուի, միւրը Cameroun իրենց զանա-
նապատիւ զրկելու համար : Երկուքն ալ պէտք է
լաւ Քրիստոսեան, հաշտակալութիւն եւ թղթակ
ցուր իրեն յիշատակ :

Դիմել նամակով կամ անմիջապէս ժամը 14—17 :

ՀԱՅՈՐՈՒ ՆԱՐԱՆԱՆՈՒՄԻ ԺԱՄԱՐԱԿԱՆՈՒՄԻ Ե

ՔԱՅԱՐԱՆ

« TAVERNE MAUBEUGE »
6 rue de Mauberge, Paris (9)
ՔԻԼԻՄԱՆ-ՔՕՓԱՐԱՆԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՐԻՒՆԻ
Համարաւոր է արեւելեան եւ եւրոպական իր
ընտիր կերակուրներով, մաքուր սպասարկու-
թեամբ ինչպէս եւ անմատչալ տեսնուածք :
ԳԻՆԵՐԸ ԽԵՍՏ ՄԱՆՈՒՄԻ
Սրտասանման Փարիզ հասած միւր խայր-
նակները մեծ գովաւորով կը խօսին այս նպա-
րան մասին :
ԲԱՅ Ե ԱՄԵՆ ՕՐ
Արեւելեան նուագ՝ Եւրոպ. կիրակի եւ երկու-
շաբթի օրերը :
Ընդարձակ եւ օգտաւոր սրահ կը գտնուի փա-
վաղորդական արարատչութեան տակ, Հարսանի-
քի, Եղանակի, Քննարկի, Քննարկի եւ անհի տեսակ
հաշտակութեան համար :
Հին. Trn. 85-47 : Հաղորդ. յոյսին — Métro-
ներ, Cadet, Peletier, Notre Dame de Lorette :
Հաշտակութեան տես. Եւրոպ. Prix Fixe 250 Փր. :

Օր. ՀԻՆԱՍ ԹԱՇԱՆԱՆ
Գ. ԺԱՐ ԳԱՐԱԿԱՆ,
Անտանուգ
Վերջ 25 Նոյեմբեր 1950 Փարիզ

ԵՐԱՆՈՒՄԻ

Զ. Ե. Դ. ԵՐԱՆՈՒՄԻ կողմէն Բոլորի կը
հրաւիրէ բոլոր խումբեր խմորակները եւ զար-
նապատիւները այս շաբաթաբար Գերեզ Ժա-
նաւորութեան :
ՓԱՐԻԶ — Զ. Ե. Դ. Փոքրերի խումբի Բո-
ղորդ այս երեքշաբթի ժամը 8.30ին, սոփրական
Հաւաքահանդէս : Կը դասաւորուի ընկեր Զ. ԱՄԱՆ-
ԵԱՆ : Ներքեւ « Յարուժեալ Շարժիկներ եւ Բարե-
նորոգումներու շարք » :
ՊԵՏԱՍ ՔԱՅԱՐԱՆ «ԱՅՈՐՎԻՄ» Եւրոպական
Հերթական Բոլորի այս երկուշաբթի Իրիկուն ժա-
մը 9ին, 17 rue Ampère, ընկեր Այնճարեանի ընա-
կարանը : Ներկայ կ'ըլլայ Կ. Գ. Կ. Ներկայապա-
շտ : Ըլլա՛յ ճշգրտապէս :
ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաքահանդէս : Դա-
սաւոր ընկեր ԹԱՆՈՒՄԻ : Կը հրաւիրուի Հա-
մակերկրներ եւ ընկերները :
ԱՅՈՐՎԻՄՈՒՄԻ խումբի խումբական հա-
ւաքային այս երկուշաբթի Իրիկուն ժամը, ցափէ
Ինչեւ վերջապէս : Զինքն՝ Պ. ԳԱՐԱ ԴԵՐԱՊԻ-
ԵԱՆԻ Ներքեւ՝ Այսօրուան Գերմանիան : Մուտքը
պարտաւ :

ՄԱՐԻՍԵՆ — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պալ. Ստա-
տոնի դասաւորութեան շաբաթաբար Իրիկուն
Ժամը 9ին, սոփրական Հաւաք

(͡ɕʌŋ .)

ՅԻՐԱՆՍ. ՅԱՐԱԶԱԿԱՊԱԿԱՆ ՀՆԴԿԱՅԻՆԻ ՄԻՋ

Հնդկաչինի մէջ սկսած է յարձակողական մը, որովս և՛ մասնակցին փրճանական և՛ ինքնաման բաժմարի. դաժանություններ, օգտանակեր, վայ - արշաւանքու, և՛ շնտանիքի օգտակարութիւնը ։ Եւրոպականները և՛ մտով շարքեր, քաղաքական քիմ. - ստարածականները մը վրայ, թունդերի տէրութիւն չարաւայրի կողմը մը ձեռնդէ 100 զիւր - ղնայի հարաւ. արեւելք : Եւրոասիայի երեք դաժանաբանութիւն ունին այս շրջանակի մէջ ։

Մակիւնի մէջ օրադրողներու հետ խոսելով ըստս, որ կարմիրներու հետ կարելի է բանակցել միայն դաւազանի ձեռնի, այդ պատճառով ալ յայտարարեցին, որ յարձակողականներուն կը սպասէ ինքնաշարժը ։ Հարաւորեալ շրջանի մէջ : Իր կարծիքով, կազմութիւնը ծանր է, քայլ չուսաւնաւանակ : ԷճԻՔԻ Յրանաւ նոր ձախողանքի մը մասինով, փտանդուած պիտի ըլլայ Հնդկաչինի մարտը ։ Եւրոպական և հարաւ. արեւելեան Արիւսի մասերը ։

« ԼԻՐԻՐ ԾՐԱՄԱՆԵՔԻ ԴԵՄ ՆՈՐ ԴԱՏ »
Ծարթով որ փարիզի պատճառան առեանիս առեւ. սկսաւ շարժուիլ Ծրանակէ թերթի իսկա - ղներէն Բէյքը Տէգրէ և՛ Բրիտոմոնիակի դէմ դը - րազէտ Տալիոն Թուսի բացած դատար : Թուսէ, որ տարիներով մնացած է դեման կերտողական կաշնակներու մէջ, դրան էր սակէ առաջ, թէ մի - լիտանուր մարդիկ կը տեսակէին ու կը մեծնէինոր - շարժիչ կերտողական կաշնակներու մէջ : ԷճԻՔԻ Յրանակցի խմբակները պատասխանելով ըսած էին, որ ստան են Թուսի դրանքով : Այս վերջ - դրանի միջոյ, քրդաշէտ անուանաբարիւթն ուսու ըսացած էր լիշտալ խմբակներու դէմ, պա - ճանքով միաժամանակ ըստ հուրթան քննել իր մեղադրանքը ։

Դատարարութիւնը սկսաւ մեղադրողներու պաշտպան փաստաբանին այն դիտողութեամբ, թէ ստանքը կողմակալ դիրք ընած է այս դատին մէջ և՛ հետադարձ քրտաւտու չէ քննելու մեղադ - րանքը : Կողմակալութիւնը կը կայանայ այն կեր - քովութեան մէջ, որ հրահանգած է աւել լայն արա - ճի մը մէջ տեսնել դատար, որովսզի հակահանգ - րաւոր համադրութիւն ունեցող բազմաթիւ օտար օ - րադրողներ կարենան ներկայ գտնուիլ : Կան այն կերպութեան մէջ, որ իրեն. մեղադրող վկայ լուսնիկ անմար, արդէն իսկ ստան է իրենց վկայութիւնները մամուլի մէջ ըրած յայտարար - ութիւններով, ինչ որ օրինակէ չէ ։

Ստանքը ընթացք տաւու մեղադրակալ կողմի դիտողութեան և՛ այդ մասին որդուր մը կայա - ցնելու համար, ուրբաթ օրուան յետմաղեց դատա - արարութիւնը ։

Դատարարութիւնը սկսաւ այն արահին մէջ, որ սակէ առաջ իրեն ունեցած էր Գրադէնքոյ բաց - ցած — և՛ լաւած — դատար միւլեռնի թերթիդէմ :

ԳԱՆԻ ՄԵ ՏՈՂՈՎ

ԿԱՏԱՂԻ ՄՐՐԻԿ ՄԸ աւելորի վիսանքը հա - ցուց Մ. Դանահանքու արեւելեան շրանի 12 նա - հանդերձան և՛ մասնաւոր իւր. Եւրոքի մէջ : Սա - տրի անմար. և՛ ձիւն կը տեղար միաժամանակ : Մարբի կը փչէր ժամակաւ 150 զիւր. արագու - թեամբ : Հաղորդակցութիւնները կարողանին : Եւր. եւր թաղուած է մուրթի մէջ : Ձայնասիւի - ուի կայաններու ըստ ին : Կարծի մը չէնք, որոնց - մէջ մէկը հնոյ յարկով, փառ են իւր. Եւրոքի մէջ, վիսանքը անհաշուելի են ոչ միայն իւր. Եւրոքի, այլեւ փնարիվանդի, Միլեիկի և՛ այլ նահանգ - ներու մէջ : Սպանուած են 99 ճողի : Միւրեւ կե - րակի ու չէնք, բրբիւր էլ կը կորսնցուցած իր ստանդութիւնը ։

ՈՐԻՐԵ ԱՆԷՏԻՐՔ պատանան են ուրիշ երկրի - ներու մէջ : Բուճակ է կանա Կարտուր և՛ Լապիլի յրճանք մը կը սպաւանայ քանդիկի երկու զիւրիք Գաթանիդի մէջ : Բնակիչները հեռացած են : Լա - վան կողման է 1500 միւլեթով դիտ մը և՛ կը յաւանդայր ժամակաւ 200—250 ձեթի արագու - թեամբ — Գրադէնքոյ մէջ թիկմով և՛ լուսնիկ մը և՛ 16 ճողի ժամովուն եղած են : Մեքսիկայի նաթի գորտաբանները մէջ 24 քանուկներ չիւս - անգը եղած են 280 ուրիշներ թուանաւորուած են ։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐԶՆՈՒԹԻՒՆ յետմաղեց իր նիտար իւր. Եւրոքի մէջ զայն ժամ ձիւնամարիկին պատճառով : Նիտար պիտի գտնարուէր երէկ (եր - կուշարթի) գիշեր, յսկու համար համայնաբար Ձիւնաստանի պատուիրակները ։

ՓԱՐՄԻՅԻ ՄԵ ԱՆՏԱՐ փողոցի վրայ գտնուող է Գ. Գարբիէ խմբարձութեան պատկանող դե - ղադրողական աշխատանքին մէջ տեղի ունեցու. պայման մը, որու հետեւանքով Գ. խմբարձութե - ան արյունքները ստացաւ : Կարեւոր վիսանքի կան : ՊԱՎՈՐԻՈՅ մէջ (Գիւրմանիկ) ընտրութիւն - ներ կատարողական կիրակի մը : Գիւրմանիկան — դեմիւրան կուտակողութիւնը կը շահէ 104 արձա, ինքնակարակները՝ 54 : Ընտրուած են ընդամէ - նը 204 երեսփոխաններ ։

ԴԻՃԱԿՑԻՐԹԵԱՆ ԵՈՒՄԵԱԿԸ

Փարիզի մէջ

Կը տանուի մէջ շուրջ Դեկտեմբեր 10ին, Կի - րակի իրիկուր Mutualite մէջ որսւն : Նախադաշնութեամբ՝ Ընկեր ԹՈՒՐԵԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՆԵՆԻ Մարտամանութիւնները յաղորդով ։

Մեծ պարահանդէս

Կազմակերպուած Արթուրիկի ծ. Զ. Մ. Ը. Մ. Ի կողմէ, 2 Դեկտ., շարաթ գիշեր, ժամը 9ին մին - չեւ լոյս՝ Moulin Brique պարասարհին մէջ : Mimmi Pinsonet Typique Tango նուագախումբով, (7 երեսփոխ, մէկ երբէկ) : Գեղարուեստական ճոք բաժնի, Գալսիւն և՛ անակնկալներ : Հաղորդակցութեան միջոց — Charenton - E - colesէ տանել 107 թիւ օթալեւը և՛ Իշնել Moulin Brûlé ։

Նոր Սերունդի խնջոյի

Կազմակերպուած Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի ՔԱՐԱՐԱՆԵՐՆԵՐ խումբի կողմէ, Կիրակի, 3 Դեկտ. - Ժամը 4ին 10, Studio Colibriի մէջ, 19a, rue Caumartin : Ընկերական ճամուկ միջոցար : Հայկական պար ու նուագ, առան կեր ու խում մաղիկի գի - ներով ։

Կը հրաբուրին թուր Նոր Սերունդի համա - կերները ։

« ԱՐԱՐԱՆԵՑ ԵՒ ԼՈՒՆԻ ՄԵՃ »
Վարդանազան պատրուդին 1500 ժամակին առ - Բիւ՝ Լոնի Ե. Ե. Դ. Վարդանազան կողմինքն մօտ տանելի մէջ պարասարհութեամբ կը ներկա - արցնէ ԷՄԻՆԻՍԵՆԸ ՊԱՏԵՐԱՐԸ : Մանրամանութիւնները մօտ տանելն ։

ՆՈՒՐԻԱՏՈՒԹԻՒՆ — Լոնի շայ Ազգ. Միութեան շնորհակարութեամբ ստացած է 2000 Փրանք, Գ. Կիւրոյ Մտակական, իր զաւկին ծննդանքին : Իսկ Տիկին Արշալոյս ծննդանքն հաղար Փրանք, փոխան ծաղիկասիւի Տիկին Նեւ - րէկ ԵԱՒԻԳԵԱՆԻ մանուան արկիւ ։

ՀՈԳԵՃԱՎԻՍՍ

Տէր և՛ Տիկին ԵՐՈՒՄԻԼԻ ԻԹԻՐԻԺԵԱՆ և՛ դա - ւաւոր, Տէր և՛ Տիկին ՄԱՐԹԵՆ ԻԹԻՐԻԺԵԱՆ և՛ զա - ւաւոր և՛ Գ. ԱՐԱՄԵՆ ԻԹԻՐԻԺԵԱՆ կը ծանու - ցանեն թէ յաւանդակ կերակրէ, Դեկտ. 3ին Փա - րիզի Հայոց ժող. Կուսման կենդեցիկին մէջ ճողի - հանգիստ պիտի կատարուէ իրենց օղբացեալ ծնողներ ՄԿՐՏԻՃ և՛ ԷԼԻՃ ԻԹԻՐԻԺԵԱՆԵՐՈՒ յիշատակին ։

ԴԵՐԱՄԱՆ ՏՐԴԱՆ ԵՆԵԱՆԵՆ

Իր բեմական 40ամեայ գործունէութեան առ - թիւ կը ներկայացնէ ՊԱՐԵՐԸԼԱ ԱՐԹԻՆ ԱՊԱ : Դեկտ. 3ին, ժամը 20.45ին, Mutualiteի մէջ ։

ԳՈՅԱՐԱՐ ՕՐԱՅՈՅԸ

Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Մարտիկի ՇԵՐ՝ վար - ղութիւնը կը խնդը Յրանաչի թուր շրաններուն Նոր Սերունդի վարչութիւններէն օրացոյցը ստա - նալու համար դիմել Ա. Պետիկեանի, 7 rue Berlioz, Մարտիկ ։

Մարտիկի շրանին թուր ժամրինները պէտք է դիմեն առէն երկուշաբթի երկուր ժամը 7ին մինչեւ 9 : Օրացոյցին դիմել է 150 Փրանք ։

Ֆր. Կապոյո խալ

Փարիզի մասնակեղին տարեկան պարասար - ղեւթ Եունուար 21ին, Cercle Militaireի մէջ ։

Մեքսիկ. վարչութիւն, Փարիզի շրջակայ իր ինք մանակեղութիւն հետ կը տան ՄԱՆՈՒԳԵՆ - ԲՈՒՆ ՕՐԸ, Societes Savantesի մէջ, Եունուար 4ին ։

ՆՈՐ ՔՆԱՐ

Ընդարձակ ձայնագրուած և՛ պատկերապարզ կըրպար, 640 միլիպիլ էյեր, 715 կըրպ, 10Յ կիլոպիլ, եւ՛ : Դիմել ՅԱՄԱՅԻ հասցեով ։

Դին 1500 Փրանք, կանիկի : Փոսթի ծախքը մէջ ։

ՀԻՄՆԱՎԱԳԱՀՈՒՇԻ ԿՈՒՂՈՒԹԻ

Անարիկի Հանդիսութեան Տան համար, կը փըն - տուի Ծալուս հիւանդապարտէի մը ։

Դիմել անմար Գ. Ե. ՍԱՐԱՅԵԱՆԻ, 20 Passage des Petites Ecuries, Paris (10) : Tel. Pro. 26-39 ։

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

Զ. Ե. Դ. ԵԿԻՊՏԱՆԻ կոմիտէն մողովի կը հրաբիւր թուր խումբերու խմբակները և՛ քա - րտակները այս շրեքշաբթի գիշեր Cadetի ծա - նոթի հաւաքանդին ։

ՓԱՐՄԻՅ. — Զ. Ե. Դ. « Փոթորիկէ խումբի Ժա - դովն այս երեքշաբթի ժամը 8.30ին, սոթրական հաւաքանդին : Կը դասաւորեն ընկեր Ե. ԱՄԱ - ՆԵԱ՝ Նիւր « Եւրոպեան Ծաւրիկան և՛ Բարե - նորգտանքու շարքը ։

ՄԱՐՄԵԼ. — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Պուլ. Օտարի դասախօսութիւնը՝ այս երեքշաբթի իր - կու ժամը 9ին, սոթրական հաւաքանդին : Դա - ւախօս ընկեր ԹԱՂԱՅԵԱՆ : Կը հրաբուրին հա - մակերները և՛ ընկերները ։

ԱՆՏԱՐԱՐԻ. — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի դա - սաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան առէն երե - քշաբթի իրիկուն, Place d'Europeի որսւն : Կը դա - սաւանդէ Գ. ՊԵՏՐԱՍԵԱՆ : Դասախօս՝ ընկեր Ա. ԳԱՐԱՄՍԵԱՆ : Պարասարհի ներկայութիւն ։

ԱՆՏԱՐԱՐԻ Զ. Ե. Դ. « Ե. Ծաւրիկան խումբը խորին շնորհակալութիւններ կը յայտնէ Տիկին Վերդին Ունանդին, իր 500 Փրանքի նուե - րատուութեան համար ։

Մ. Տէր և՛ Տիկին Պողոս Մայանան, օրացեալ Օր. ԱՐԱՄԵՆՈՒՇԻ ՎԱՐԱՊԱՅԵԱՆԻ մանուան առ - Բիւ (Տէրիկէ), փոխան ծաղիկասիւի հաղար Փր - կը նուիրեն Անմարի զարցնին ։

ՅԱՒԱՅՈՒԹԻՒՆ. — ՍԵՐԵՒԵԼԻ Զ. Ե. Դ. Վեպուց ԵՐԵՐԱՅԻՐԻ իր խորին ցաւակոյթիւն - ները կը յայտնէ Տէր և՛ Տիկին ընկեր Յով. Դա - րակեղանին, իրենց կըրք և՛ ստարցի ՊԵՏՐԱՐԻ դատանդէտ մանուան առԲիւ, և՛ փոխան ծաղիկ - պասիկ կը նուիրէ 500 Փրանք « Եւրոպայի փոստին, և՛ 500 Փրանք ալ ՎԱՆԱՅԻՐԻ զարցնին ։

ՊԱՏՐԱՍՏԻՆԵԼԻ

Մարտիկի Զ. Մ. Ը. Մ. տարեկան մէծ պա - րահանդէսն որ տեղի կ'ունենայ 2 Դեկտեմբեր, 51 rue Grignan Cluhy չեք պահանքուն են : Մանրամանութիւնները տանման յայտարար - ութեամբ ։

ՄՈՒՇԱՏԱՎԱԶԱՐԱՏՈՒՆ Ե. ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ

21 rue Henri Monnier
Նրաւանակ Տիկիններու համար, միակ մուշտակա - վաճառն և՛, ՊԱՏՐԱՍՏ : ՉԼԻՐՈՒ ՎԱՐԱՆ և՛ ՆՈՐԱ - ԳՈՒԹԻՒՆԵՐԸ : Արշա և՛ խումբուս աշխատանք : ՄԻԿ անդաւուսն յաճա - խորդ կը դաւանայ ըրդմիւտ յաճախորդ ։ Դիմեցէք անգամ մը և՛ զուս փոխ մը : Հեռամասն TRU. 40-11
Հաղորդակցութիւն՝
métrébon Notre Dame de Lo - rette, Pigalle և՛ St. Georges ։

ՓԱՐԻԶԻ ԿԵԴՐՈՆԸ PARFUMERIE — MAROQUINERIE

Au SAC PARFUMÉ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՈՐԵԼԸ ԳԵԼԱՐ ԹՈՒՐԱՅԵԱՆ
Վերջին նորաստեղծութիւն ճաշարդանակա - նաքաններ, fantaisie դեմիւրեճներ, կիմիւն պա - րտակներ փարիզեան ճաշակով և՛ ընտիր ser - vietներն այդրու համար ։ ՄԵՐ ԸՏԱՐԱՐԻԹԻՒՆ ԵՆԵՐԸ ՎԱՆԱՐԱՆԵՐՈՒ ԼՈՒՆԻՇԱՆՏԻՆԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆ ԿԱՐԴԻ
ARTICLES DE PARIS

106 Bld. Magenta, Paris (10) Tel.: Nord 05-78

Դերանկներուն

ՕՐՏՈՒՆԵԼԸ ՄԵՇԱՆԱԿԱՅԻ ԳԻՐԵՐՈՎ
ՓՈՐԲԱՐԱՄԵԱՆ ՎԱՅՆԱՌՈՒՄԵՆ
Թէ կերպանմերու թէ քի դերանկներու անհրաժեշտ թուր պիտանջերու համար անպակաղ դիմեցէ՛ք
ETS. ALLIANCE
63 Rue de Manbeuge
Métro Poissonniere Զեւ. Tru. 12.05

Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Damesme - (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

Հ. Յ. Դ. «Նոր Սևուրներ» ՎՃՃԵՐՈՐԻ ՏԱՐԵՎԱՐԵՎ ՄԱՐԵՐՈՒՄ ՄԻՋ

Ամիսներէ ի վեր, Մարտիկի ապաւին կեանքը
կը բոլորէ քաղաքի շրջան իջ: Այս միջինարական
երեւոյթի անդրադիմով էր որ Ք. Վաշման Պա-
պուհեան (Մարիկ), խախալաւ Նոր Սևուրնոց
վեցերորդ տարեկիցի հանգանի (18 Նոյեմբեր),
իբր քաղաքի խաղողի իջ:

— « Փաղեք եւ խաղաղատեւական օրեր են
մէջ ձամար: Երեկ, Նարեկացի էր որ զարկոյ
փոխի թօթախած, Մշակութային Միութեան մի-
ջնոց կը ներկայացնէր մեզ: Այսօր, Նոր Սե-
ուրնոց, ցնծում ու խաղաղատեւ կը տօնէ իր օրը:
Այլ ուրախութիւն մերն է նաեւ: Մենք աւելի
մէջ երեւք վատաւ ենք, որ Նոր Սևուրնոց գտած
է իր մանկը: Պիտի ուզէինք որ անոնք միշտ ա-
րին իրենց ժողովրդին եւ տէր կանգնին անոր
բոլոր իշխերուն: »

« Մարտիկէջ » եւ « Մշակ քանուր » քեզ-
բն յոյժով, արտասանեցին օրորոյնքը Քաղաքի
եւ Քաղաքի, ինչով Չեմ ծափեր: Մարտիկ
կըստ լուսնոյն յաջանալու օրը: Մարտիկեան
դաշնակցով նուազեց քանի մը կտորներ: Փաղեցին
վոյրիկները Քաղաքի հանգանի: »

Ապուլին քանախոս էր ընկեր Վաշման ձամ-
արածական, որ քաղաքից յետոյ կրտսերսար-
դական կարգաւորեցին անոնց զինքն ու կոյտըն,
համեմատական քաղաքականութիւն մը բրայ մեր
միջոց, աւելի հօր ու երեխայի ապրելու երկուս
սարգելական միջին, եւ խաղաղ ուղղութիւն Նոր Սե-
ուրնոցին բաւաւ: — « Ձեր հայրենի, 25—30 տարի
տուած իբրեւ արաղայի կենս աշտուր, ինքն ա-
նօրայն մտաւորութեանց մէջ իսկ յոյժանով մեր
չլուծուած դասը: Դուք, մասնաւոր աւելի քաղաքա-
տուար, պէտք է մտածէք այս ուղղութեամբ: Մեր
պատասխանական շարժումներու սկզբնական շրջ-
անին, 1874ին, Արեւմտաբարդի մէջ կարգումս
« Հայրենասիրաց ֆրանսիական » անդամները 18-
էն 25 տարեկան երիտասարդներ էին: Մեր կամա-
տարական շարժման օրերուն, երիտասարդութիւն-
ներ որ զարգացական դրաստաններ ձգած կուտի կը
վազէր: Դիւրին է անձանակ փառքեր չիկնէ, դժ-
ուարը նուիրումն է, որը կը պահանջէր ձեռքէ:
Պէտք է սրբէք Հայոց պատմութիւնը: Այս առիթի
մէջ մայրենիք ունիմ, շղարմաց Նոյի ազաւ-
ւորն: Եւ, պատմելով Մարտիկի մահով ինչպիսի, ըսաւ
որ ճաւանդարդ աղանիկն դառնաւ անոր Նո-
յի ազաւորի նման չիկնալ դիմանալու միջոց: Մեր

ինչ որ ժամանակի կարտա է:
Թուրքերը երեւցանին չափ զօրաւոր աղի մը
են: Այս հաջորդող ուղղութեան զօրաւոր Մար
Պապուհեան, որ ըսաւ: — «Եթէ պատերազմով, մը
պատերազմով որ թուրք զօրաւորին մը ունենալ հը-
րամանակ տայ: Տեսաւ որ թուրքերը ինչպիսի ան-
ձեր են եւ չոգի կուտանին Քաղաքի պատերազմ-
մը մէջ ժամանակներու ձամար: Երեւն երբեք մէջ
չկրնարդք Թիւ զոյգութիւն չունի եւ ամբողջ կը
մեզ համարաւորաբար չափը թիւ 10 հազար
հոգի կը զօրանային ունիմ, մեծամասնութեամբ
մուրաբան ուսանողներ: Թուրք զիւրացին ալ ունիմ
է, տուլուն, աշխատասէր եւ հաւան ինչ անոնք: »

«ՅԱՆԱՐԱՆ»Ի ԹԵՐԹՈՒՆԸ (8) ԼՐՏԵՍ ԿԻՎԵՐՈՒՄ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԵՋ

(Գրեց՝ Գերման դէպպանտաւ կցորդ ՄՈՅԱՆՈՒ)

Գ.— ԲՅԱՆԱՐԱՆԻ ԵՒ ԲԱՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
Եւ իւրերի թէ ալ, լինանք մէջ վերադարձ-
աւորութեան պատմական փոխ արտաւ իջ...: Քաղա-
քի մեծ Փափիկը, ակնարկէ արեւն իր հոտը:
— ձամար դիմաւորութեան պատմութեան եր-
կու զարգացումները, ըսաւ ինքի Փափիկը:
— Անուրաւ, նորիակ յանգալ զիւրեք, պա-
տասխանի: Ձեր պատմականութեան ինչ, դեւ
պատմ Շեքսպիրար եւ դեպքիս Կոստոյովն լի-
նիկաւորութիւն:

Երբեք պիտի չմոռնաւ արաղաւորաբար արտա-
յայտութիւնը մը պիտի, որը իմացաւ թէ ամե-
րիկեան իշխանուն ու անոր ռուս պատմականութեան
ըրբ զարգացումն եւ մարգանեղ արաղաւոր էր,
եւ ամեկանի, տաւաղ հաւատելու միջոցով:
Ան բոլորովին մոռացաւ այդ պատմութիւն իր ա-
կանքին ալ արեւն իր հոտը:
Փափիկն ստատիկ ինչպիսի պիտի աղաղակաւ
օրէնքներուն անտառած ըլլալուն եւ փորձեց
գործանակի եղաւք, ինչորով Շեքսպիր կամ Ջոն Կ-
ցերիով դեպքանները, որ ալ չհարաբար ըն-
ժախքին ձամար ներդրութիւն ինչոր իր կողմէ,
երկու զարմանաւոր դեպքաններէն:

Երբեք մեզ ձամար չաւ է: Այս ժողովուրդը ար-
շաւի է արաղաւորական, ինչպիսի բոլոր ժողովուրդ-
ները: » (Մարիկ): Արտասանեց Սր. Այն Յա-
ւորութեան (Մէջ Ժողովուն), երեւցին օրորոյնքը
Պապուհեան (Պապուհ Օտտո) եւ Տէր Արեւնակ
Սր. Սր.:

Երկրորդ քանախոս էր Լիւնին մասնաւորա-
պէս հրաւերական մը երկուստեք ընկերը Հայոց
Տաւանաւորութեան: Անորաբար յետոյ Նոր Սե-
ուրնոցի կարգաւորութեան եւ անոր վեց արաղաւոր
դրժանութեան, մանաւորապէս արեւ պատասխանու-
թիւններուն վրայ, որ կ'իշխան այս սերունդի ու
սերուն: — « Մերին երկուստեք ընկերները, մեր
ժողովուրդի ճակատագիրը այնպէս ուղեց, որ
մենք կուտինք դժբախտ սերունդ: Անշնորհաւ քա-
ղաքի եւ փոխանակի հայրենիք տեսնելու, տեսնեց
օտար պիւր, մեր քաղաքանշտ քաղաքին տեղ լը-
նեցինք օտար բաւոր: » Մեր մեծ զորդները երե-
ւցին մեր անցնելու, բայց չլեցան երեւն մէջ: Ինչ
էր երեւի, երբ զուգ անաղաւ տաւանագին ու
սպան: Բայց իր միջինութեան հայրենի հողը
հոտանովով: Մենք որ հողը հոտանաւ... Այս
բոլորը պէտք է որ մեզ ընկենք: Պէտք է չախախտ
անդուր եւ անկեր: Մեր երեւցինք կ'աշխատանշաւ
պատմէ մէջ: Այդ աշխատանքն ու մէջ արդիւն-
կուն առաւ, եթէ մենք լինեցինք մեծամեծ Հայրենի
Ա. Արտանաւորութեան պատմութիւն: — « Հայ ժողովուր-
դը, ունէ ժողովուրդի աւելի զիւրաքի հանելու
պէտք ունիմ: Ճանաչեցինք որ պատմութիւնը:
Դուք հոյանինք տակ էք Հայ ժողովուրդի անձնա-
մեծ կուտանութեան: Ե. Յ. Դաւանութեան, ու-
նիմ նշանաւորն է «Միացեալ եւ անկախ Հայաս-
տան »:

Պէտք է ձգտել անոր, տաւեց փախալու, ու-
րովհետեւ Դաւանութեան չի փախալ: Եթէ յաջ-
բարեկան դուրս գանք, պատմութիւնը մեզ զոյա-
մարտ պիտի արձանագործէ Մարտիկեան եւ
Հայրենիքի անկախութեամբ արտանաւորութեան կարգին Պիտի
դասեց որ Հայ ըլլալու ամօթ չէ, այլ պարծանք,
որ արդունքը կը ընկէ աշխարհ: Պիտի զոյանք մեր
Բնականութիւնը, տեսնելով այդ արդունքին մէջ մեր
աղին յարաւորական ուրախ: (Մարիկ):

Օր. Մարիկեան ի մենորէն վերել, կարգը մեր
սիրելի Նարոյնիկին էր:

— « Եւ մեզ չաւ իմ Խաւան, որովհետեւ
մեզ անաղալի տարաւորութեան մը ունիմ: Անոր ապա-
ցուցը ինչպէս ապաշինանաւ չլինանք, որ արդիւն-
ութեան իր իմ ամեն իտեւ: Եւ երբ կը խոսեմ,
պէտք է նոր քան մը թոն: Մենք Բնականութիւնը չաւ
ունենք: Ինչորեք ճակատագրորդներ որոնք կը կա-
ղաքենք մեզ: Կարելի է յայնիկ անոնց, եթէ ունեցն
իրենց լիզուով խաղին: Բայց երկուստեք Բնականութեան
անձնամեծ Բնականութիւն ժամանակն է: Պէտք է եր-
կու պիտի անոր դէմ: Դուք կը կուտինք Նոր Սևուրնոց:
Եթէ չօղորդուէք ժամանակէն կը դառնալեք մեզի պէս
ճաղաւոր, տաւեց քան մը բրան ըլլալու: Պարա-
նախնէս ալ ինչու է, բայց մեզ հոյանաւորութեան
մեծ կուտանութիւնը պարտանշտ չուրք մեզ:
Ան մեր ռուսացին եւ ինչ որ կը
սորվեցին, պէտք է շուտ սորվին: Ան-
դամ մը մեզին յիշած էր Դաւանութեան հայր
մեր: Այսօր մեզի կը ներկայացնեն Մեծ Երրորդ
դուրեմի կարգին միւս երբորդութիւնը: Ե. Յ. Դ.
Կապուր իմա, Նոր Սևուրնոց: Մեր ճակատա-
կարգները մեզի կ'ընեն թէ ինչ է այս Դաւանակ

յուրիւնք, Կապ. իմա, Նոր Սևուրնոց: Թոյ լան
Հայուն եւ Հրեան ի միջին եղած խաղաղութիւն
է: Հրեան, անաղալիով այն երբորդութեան,
որը քրիստոնէական ժաղաղախոսութիւնը իրաւոր-
գած է, կը հարցնէ թէ ինչ լան է Հայր Սուրբ,
Որդին Սուրբ, Հոգին Սուրբ: Հայր ցոյց տալով
որ մեզի կը կարգին կը հարցնէ: — Այս ինչ է,
— ձեռք, այս մէջը: քաղաքի իսկ անկախ ու-
նալը, ապաւակ էր ինչպիսի շրջանի երեւն իր
յարէ: — Այս ալ ուն: Դաւանութեան, Կ. իմա,
Նոր Սևուրնոց եւ այս ալ ուն: ապաւորք մեր ճա-
կատագրորդները երեւցին: (Մարիկ):

Փոքարեւտական քամիք փախալուցաւ Օր.
Պապուհեանի երգով եւ անաղալի շրջանագրու-
թեան խաղերով: Անուրեւեան խաղաղատեւ ճան-
գիւր շարունակութեամբ մեզին լոյս պարբերով՝ ըն-
կերակցութեամբ Նոր Սևուրնոցի Պապուհ Օտտոյի
նուաղալութեամբ:

ՅՈՎՀ. ՏԵՐՄԱՐԻՆԻԱՆ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄՈՒՌԻԹԵՆԸ

(Association des Scouts Arméniens)

Համաձայն Հայ Արիւնքի Միութեան կազմա-
կերպական օրէնքներուն, որոնք վաղաքանուն են
Փրանսական պատկան իշխանութիւններին, եւ
հիմնովում օտար կողմիկերպութեանց զործու-
նիւնը կան իրայ, Հայ Արիւնքի Միութեան Գործ-
նախը Խորհուրդը ներկայիս կուտայ Տրանսաւայ
զարդութիւն ուղղութեան յանձնէ ճաւանդար:

1) Հայ Արիւնքի Միութեան անդամ կը եր-
կուտան (Արի կամ Արեւնոյ) միայն անոնք, որ
արձանագրուած են Հայ Արիւնքի Միութեան վա-
ղաքանութեան մէջ խումբին մէջ եւ ունին իրենց ան-
դամագրութեան տարեկան անձնագիրը, ինչն տար-
ուն թուականով եւ տրուած Գործնախը Խոր-
հուրդին կողմէ:

2) Հայ Արիւնքի Միութեան Երջան, Մասնա-
ձիւր կամ Խումբ կը նկատուին միայն այն խում-
բները որոնք կը դիմաւորանան անձնագրութեան
ընթացում իմապաւորելու մը կողմէ, որ պէտք է
ունենալ Գործ. Խորհուրդին արտաւ եւ ամեն տա-
րի ուղղութիւն իր իմապաւորական վկայականը:

3) Այս պայմանները չընթացող ոչ մէկ խումբ,
իմապաւոր կամ ան իրաւունք ունի Հայ Արիւնք-
ըն: Միութեան անտեւր կը կուտ, Միութեան նշա-
նակները գործածելու եւ կամ Հայ Արիւնքի Մի-
ութեան անտեւր գործելու:

Հայ Արիւնքի Միութեան ընդ մէկ պատաս-
խատանութիւն իր տաւանով ալլով պիտի ըրտ-
դործութեան ժամանակ: Հայ մեզոց, Փրանսա-
ւայ զարդութիւն եւ կամ Փրանսական պաշտօնական
մարմիններու տաւն:

Փարիք, 20 Նոյեմբեր 1950

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄՈՒՌԻԹԵՆԸ

ԳՐԱՐԱՆԻԻ ԽՈՐՀԱՆՈՒՐԸ

«ՅԱՆԱՐԱՆ» ԲՅԱՆԱՐԱՆԻ ՄԵՋ
Եւ իմա կը վերջանալ 1950: Անորաբար անա-
կերկալի մը աղանք չլուծուին անաւոր, կը խոն-
քինով որ առաջ փախի անկախ հաշիւները:

Անշուշտ փոխով որ ինքուրական թիւ-
թիւր մարմնութիւն լուծին ապաւին քաւանդող
ընդունիլու:

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ԹԵՐԹՈՒՆԸ (8) ԼՐՏԵՍ ԿԻՎԵՐՈՒՄ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԵՋ

(Գրեց՝ Գերման դէպպանտաւ կցորդ ՄՈՅԱՆՈՒ)

Գ.— ԲՅԱՆԱՐԱՆԻ ԵՒ ԲԱՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
Եւ իւրերի թէ ալ, լինանք մէջ վերադարձ-
աւորութեան պատմական փոխ արտաւ իջ...: Քաղա-
քի մեծ Փափիկը, ակնարկէ արեւն իր հոտը:
— ձամար դիմաւորութեան պատմութեան եր-
կու զարգացումները, ըսաւ ինքի Փափիկը:
— Անուրաւ, նորիակ յանգալ զիւրեք, պա-
տասխանի: Ձեր պատմականութեան ինչ, դեւ
պատմ Շեքսպիրար եւ դեպքիս Կոստոյովն լի-
նիկաւորութիւն:

Երբեք պիտի չմոռնաւ արաղաւորաբար արտա-
յայտութիւնը մը պիտի, որը իմացաւ թէ ամե-
րիկեան իշխանուն ու անոր ռուս պատմականութեան
ըրբ զարգացումն եւ մարգանեղ արաղաւոր էր,
եւ ամեկանի, տաւաղ հաւատելու միջոցով:
Ան բոլորովին մոռացաւ այդ պատմութիւն իր ա-
կանքին ալ արեւն իր հոտը:
Փափիկն ստատիկ ինչպիսի պիտի աղաղակաւ
օրէնքներուն անտառած ըլլալուն եւ փորձեց
գործանակի եղաւք, ինչորով Շեքսպիր կամ Ջոն Կ-
ցերիով դեպքանները, որ ալ չհարաբար ըն-
ժախքին ձամար ներդրութիւն ինչոր իր կողմէ,
երկու զարմանաւոր դեպքաններէն:

(Մար.)

բերական երևույթի մը: Երևույթը այն փորձն է, զոր Խ. Միտիլինը կ'ընէ զանգուշ. Համար չին եւ ամբողջակ փողովուրդներու վաղեմի բարեկա - մութիւնը: Եւ կը հաստատ, սակայն, որ այս բա - րապիւն թիւը պիտի շարունակուի եւ պիտի աճ - րանայէ զարմաշ ըզր յարաբերութիւնները շին փողովուրդին հետ 3:

Վարչապետին ինքնուրոյն առիթն ալ վի - ճարարութեան տարակարգ դարձաւ, Քորեայի եւ Ճորճուայի հարցերը միաժամանակ ճնշելու խնդ - րէր: Ռորտուրի յետին շերտը գլխունեցան նաեւ կորեայի Չինաստանի պատուիրակները: Ռորտուրային ներկայացուցէ Պ. Մալքը պահան - ղէց զարդի փայն ճորճուայի խնդրով: Անպար - ճը ճեմեմեցաւ: Իր զէմ 7 մայիսի եւ 3 ձեռնպահա - րեանը (Նոյնպետ, Նոյնպետան եւ ինչուստոր): Անպէս կը ժողովուրդին հարցին ինչ միաժամանակ ճնշուեցան պիտի եմթարդուի: չինական միջա - մասուեցան մասին զոր. Մէջ Արթըրի ծանօթ տե - ղեկագիրքը:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՆԿԱՍԻՐԻ աւար զաղթականներուն Համար ՄԱԻՐ զաղթական յանձնարարութեամբ բուժարկէց 50 միլիոն տոլարի գումար մը:

Մ. ՆԱՆՏԻՔԻՆԵՐԻԻ մէջ պայման մեն մըրիկի զոհերը կը հասնին զար 226 մեծնայնորու, իսկ ներթափան փաստերը, 9 նաւահանորու մէջ 100 միլիոն տոլարի: Հազարաւոր մարդիկ անուան մնացած են:

ՀԱՅՐԱՅԻՄԱՆՈՒԹԱՄԱՐ ամբաստանուած եւ կաթիլի եկեղեցիին պատկանող 9 աստիճանաւոր եկեղեցականներ կը դատուին քրակայի մէջ: Դա - տը պիտի վերջանայ Գիկու. 2ին: Գիկուի ամ - բաստանայն է Սթանիսլավ Կոկի: Ճէյա, 0 - լոմուրի թիւին առաջնորդը, որ, դատաւարու - լիկան առաջին օրը չիտառովանած է, թէ զոր - ծած է պետութեան զէմ:

ՀԵՆՐԻՔԻՆԻ լուրստները աստիճանացած են իրենց զործնութիւնը շին եւ վիթիւնեան առանձնանքուն վրայ: Անոնց կը շտան չէզոքա - ցնել Մոնթըյը, որ տակաւին Ժրմանական ձեռքը դառնող սահմանաւերձ միջինը զաղթն է: Թոնքինի տէլթային մէջ Քրանական եւ իլիթ - նաժանոն ուժերու յարձակումը կը բախի լուրստա - ներու ղեկավարութեան: Յարձակումը կը զուրկ 20 ջիլթ: Երկարութեամբ ճակատի մը վրայ, Կար - մ մը գտնին երկրորդ:

ԱՄԵՐԻԿԱՆԻ կառավարութիւնը արդիւնք չին օգտանաւորն թիլ Գերմանիոյ ամերիկեան դրա - ման գտնին վրայէն ծերիլի եւ Հոտմ. Երթալու Համար: Մնացած դիմորու Համար չին օգտնա - ւորը պիտի կրնան նոյն նրանցք մը միայն զոր - ծածել: Այս միջոցները ձեռք առնուած են նկատա - րով որ Չեկները, այս ամառուս ընթացքին թանկե - րանարարած են Գերմանիոյ մէջ ամերիկեան օ - դալին տարածութիւնը, յատկապէս Վարշաւայի շուկայութեան Համարդոնի: Կատարելակները Գէլիլիոնի փորագրած միջոցին:

ԿՐԵՆՈՂԻ մտերմ, շորս ուսանողն իկած են 1600 մէթր խորութեամբ Քորու տի. կլա: Կ - իտուող լաբորիթիւթիւն մէջ եւ կորուած են ալմոնդ: Գասն ապարարները քրալած են այժմ ուսանողները գտնելու վտանգաւոր դործով: ՄԻՆԻԻԻԻ տուններն ալ թիլ. Արեւմտեան Գեր - մանիոյ երեք մարդկայանքներ որդեկին ներսով լը - նորէի դաշնակից զատարաններուն կողմէ գտա - արարուած այն բոլոր բանասկանայնորն, որոնց քանտարիլութեան ժամանակը կը վերջանայ 1 Փե - արուար 1951 թին:

ՀԱՅ ՏԻԿԱՆՆԵՐ ՄԻՆԻՐԻՍԻՆ, ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅԻ ԻՐ ՈՐԵՐԵՐԻՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԿԱՅԻՆՆԵՐԻՈՒ ԱՆԱԿԻՎԱԼԸ

Պատրաստուեցէ եւրոպական Մունձի ան - նախընթաց Réveillon մը տօնել, Հայկական միջնո - լորտի մէջ:

Հայրենակիցներ, օժանդակեցէ մեր Հայս ձեռնարկին, որուն Հայտըք պիտի ծառայէ ու - բանակներու մեր օրերը եւ շատուր Հիւանդները: Ուրեմն մի օրուց Գիկուներ 24ի գիշերը զուարթութիւն անցընէ Cercle Militaire շեղք արա - ներուն մէջ:

Մանրամանութիւնները մօտ օրէն:

ՆՐԱՔԱՅԱՍԿՆԵՐՈՒՆ

Մի մտածէ՛ք ո՞րը ցաշնու մասին, ցաշնէ՛ք ուղղակի ...

ԼԻՆԱՅԻՆ

24 rue St. Lazare, métro Trinité կամ N. D. de Lorette Tél. Tri. 31.62

Վերականգնէ և արեւելեան նուաշը Տէր եւ Տիկին Գարագաշի մասնակցութեամբ, չարաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի օրերը

Imprimerie DER AGOPIAN 17 rue Damesse - (13) Le Gérant: A. NERCESSIAN

ԴԱՆՆԱՎՅՈՒԹԵԱՆ ԵՃԱՄԵԱԿԸ

Փարիզի աէջ

Կը տօնուի մեն շուրջ Գիկուներ 10ին, Կի - բակի իրիկուն Mutualité մեն արահը:

Երկուր ՌՈՒԵՐԵ ՏԵՐ ՄԻՆԱՆՆԵՐ Մանրամանութիւնները յայտարարէ:

Մեն պարսկացիք

Կազմակերպուած Ամֆորմիլի Ց. Հ. Մ. Բ. Մ. Կողմէ, 2 Գիկու, չարաթ գիշեր, մամը 9ին մի - չին լոյս: Moulin Brûléի պարագարուն մէջ:

Mimi Pinsonի Typique Tango նուագախումբով, (7 երաժիշտ, մէկ երգիչ): Գեղարուեստական ճոխ բաժնի, Գալպիս ու ամսականները:

Հաղորդակցութեան միջոց - Charenton - E - colesէն առնել 107 Թե. օթպիւսը եւ ինքն Moulin Brûlé:

Նոր Սերունդի խելոյք

Կազմակերպուած Հ. Յ. Բ. Նոր Սերունդի ՎՆԱՐՆԵԱՆ խումբի կողմէ, 3 Գիկու. մամը 4ին 10, Studio Colibriի մէջ, 19a, rue Caumartin: Ընկերական հանգի միջոցով: Հայկական պար ու նուար, առաւ կիր ու խում մայուելի գի - նուր ու:

Կը հրաւիրուի բոլոր Նոր Սերունդի Համա - կերները:

« ԵՄՈՒՋ »

25ամեակին առիթ

Շնորհակալութեամբ ստացայք մեր բարեկամ Ս. Հ. Է. Հազար Քրանք, Թերթիս տարածման Փո - տին ի նպատա:

Գրիտինէ եւ Դուրիթ Դուրիթիանները խո - բին կապիկով կը յայտնին իրենց քրոջ եւ զինին ՍԻՐԱՆՈՅԸ ՂԱՄԻՐԵՆԻՆ

մահը, որ տեղի ունեցած է ամառս 20ին, Պերի - չին մէջ:

Այս առիթի, փորձու ըղձիկացմանը 1000 Փր. կը նուիրեն Այնճարի Վատաթ զուրոյն:

ԼՈՅՍ ՏԵԱՄԻ

ՆԱԿԻՆԱՆ ՇՈՒՐԻՐ ԶՐՎԷԺ

(Ուսումնասիրութիւններ եւ զաւարտութիւններ Երիտասարդութեան մասին) Գրեց՝ Ե. ՆԱԿԻՆԻՆԻ

Գին 400 փրան: Գինը ՅԱՆԱՅԻ խմբագրութեան՝ Փարիզի մէջ: Պ. Յակոբ Մայաքիանի՝ Մարսիլիոյ մէջ: Պ. Գազար Լազարիանի՝ Լիոնի մէջ: Ուրիշ գա - նաւներու մէջ՝ Չ. Ո. Միւրիսիան տղոց: Մատուլի տակ է ՎԱՐԴԱՄԱՆՆԵՆ (իւլիսարներ):

ԴԵՐԱՄԱՆ ՏՐԻԱՍ ՆԵՄԵՆԱՆ

Իր բեմական 40ամեայ դործունէութեան առ - թի կը ներկայացնէ ՉԱՐԵԼԼԻՐ ԱՐԹԻՆ ԱՆ - Դիկու. 3ին, մամը 20.45ին, Mutualitéի մէջ: 28 rue St. Victor, métro Maubert Mutualité Մուտքի տոմսերուն գինը 75, 100 եւ 200 Փր: Մուտքին Ներսմութիւնը ապահովուած է:

«ՆՈՐ ՔՆԱՐ»

Ընդարձակ ճայնագրուած եւ պատկերապարզ իրարման, 640 մեծագիւր Կէք, 715 երգեր, 109 ճիւղներ, եւ: Իրմի ՅԱՆԱՅԻ հասցեով:

Գին 1500 Փրանք, կանխիկ: Փոսթի ծախք մէջ:

ՀԱՆՐԱՆ ԱՐԱՐԱՍ

LE DOME ARARAT

Տէր եւ Տնօրէն՝ Ս. ԳԱՐԱՆԱՆՆԵՆ Նիսի այցելող հայրենակիցներուն կ'ապաւիլ պաղծիկն եւ այլ իրարարները:

ԱՐԵՒԻԼԵԱՆ եւ ԵՐԻՐԴԱՅԻԱՆ ՀԱՄԵՐ ԵԵՐԱՎ ԿՈՒՐԵՐԻ եւ ԽՄՈՐԵԼԵՆԻՆԵՐ, մտայնի զինները 1 Avenue Thiers. Կալարանի դիմաց

Բաց է առնուած մամը միջին 2 Հեռամայն 890-38

ԵՐՈՒՆԵՏԵՐ

Հ. Յ. Գ. ԵՐԻՐԴԱՅԻՆ կամեան փողովի կը հրաւիրէ բոլոր խումբերու խմբակցաններ եւ շա - րուարները այս յորեւշաբթի գիշեր Cadetի ծա - նօթ Հասարակելին:

ՄԱՐՍԵՅԼ - ՔԵՐԻՍՏԱՊՈՐԵՐԻ Հերթական ժո - դովը՝ այս շաբաթ, երկուշաբթի մամը 8.30ին, Ա - կումբին մէջ: Պարտաւորէ ներկայութիւն: Կը խնդրուի ճշգրտապէս ըլլալ:

ՎԻԻՆ - Հ. Յ. Գ. կամեան ընկերները ընդհ. փողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս շաբաթ երկուշաբթի մամը 8.30ին, Օճանջանեան Ա - կումբին: Բոլոր ընկերները ներկայութիւնը պար - տաւորէ է:

ՎԻՃԱՅԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԲՈՅԹ

Հ. Յ. Գ. Նոր Սերունդի կեդր. վարչութիւնը կը հրաւիրէ Փարիզի շրմանի բոլոր անդամները ընդհ. հանդիպումի մը, այս շաբաթ գիշեր, Studio Colibri, 19a rue Caumartin, մամը 8.30ին: Նիթի վիճարանութեան՝ ժողի ձեռով կարելի է առաւա - լապս օգտակար ըլլալ Հանրութեան: Անառա - պէ՛ն թէ Հասարակը՝:

ՊԱՐԱՄԱՍԻՐԵՐ

Մարքէն Հ. Մ. Բ. Մ. Կ. տարեկան մեն պա - րանձնէկերն որ տեղի կ'ունենայ 2 Գիկուները, 51 rue Grignan Clubի շեղք արաններուն մէջ:

Մանրամանութիւնները առանձին յայտարար - ութեամբ:

ԿԸ ՓՆՏԻՆԻՆԻ Պանտալոնի Ինքնակի գիւղէն Կարապետ Եղիանեանի ժողացող որդին Անտիո, Հօրը անունը Գրիգոր, որ Ամերիկա մեկնած է Պոսիս 1919ին: Տեղեկացնել իր սանկին Նուպա - րի Վատաթի միջոցով: Եւ Հայրենիքէն եւ Վե - պարէզէն կը խնդրուի արտասպալ:

Կ'ՈՒԶՈՒՍԻ

Հայ անիւտօրի մը բոյ մը mesureի վրայ առ - խաւուր. Համար շատ վարձ դործաւորուն մը: Իմիւր Tailleur Jean, 108 rue Duhême, Paris (18): Métro Jules Joffrin:

Madame Marie a le plaisir d'informer ses compatriotes qu'elle a repris son activité dans l'une des plus importantes Maisons de Tissus de Marseille, elle serait heureuse de recevoir leur visite pour les guider dans leurs achats.

Elle leur consentira un escompte de 5 % sur tous les achats de Lainages - Soieries - Cotons - Tissus d'Assemblage et Chemiserie pour hommes.

Le magasin se trouve: 11, rue Henri Barbusse derrière la Bourse, à côté de la Poste Colbert. MAISON CHAILLOT

Անարատ, համոյ, զուտ խաղաղ, մաւաւոր պայմանով եւ խմանով պարտաւորուած

- ՈՒՔԸ - Տիճի RAKI DUZE - DALAKUPEIAN

Միւրահաններուն կուգան յայտարարել որ, տոնանքուն ենք Փարիզի ներկայացուցչութիւնը եւ պարտաւոր ենք բոլոր ապագայակցներուն դու - ցում ապլ:

ՄԵՄԵՔԱՆԻՎ ԶԱՄԱՐ ԴԻՄԵՆ N. PAPAZIAN 2, Rue Félix - Faure, Paris (15) Tél. Vau. 26-69

ՀԱՅ. ԵԿԵԼԵՑԻՆ ԱՋԴԱԿ ԱՋԳԱՊԱՌԱՆԱՆՆ

ՕՐՈՒՌԱՆ ԵԱՐՁՈՒՄԻՆ ԷՑՏ

Թիքո կր փորձ

« ՅԵՂԱՐԶԵԼ » ՀԱՊԱՅԱՆԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թիքո, կր զրէ սնդկ. թերթ մը, համայնապարտ ինքնթաղիկ նոր փորձ մը, որ Միայնի բնու. չհամարձակեցաւ կրթարար: Թիքո կը հաւատայ, որ համայնապարտ կառավարութիւն մը ալ կրնայ ժողովրդապարտ դառնալ եւ իրաւունք տալ ժողովրդին, որովհետեւ ծնարարաւ ազատութիւն վայելէ եւ իր զրկակի մասնակցութեամբ թերթը բերել պետական ու հասարակական գործերուն:

Այլ խօսքով, Թիքո կ'ուզէ բարեկարգել ուս. — սակաւ օրինակի վրայ չհետաձ համայնապարտութիւնը: Միեւնի հիմա, նուիրալիտ կառավարութիւնը ուսանողներին երկրորդ տարրութիւններէ: Գրասենյակներուն մէջ կ'ընկալեցան ուսիկ կառավարութիւն մը, որ իր զրկալիտներէ երկրորդ տարրէ կ'անցնէ: Խորհրդարանը, զայն ըսող եւ տանք ընդդէմադիրներուն, մէկ ցածիկ ըստ — ըստ մարդկային կարգուն էր: Դատարաններն ու դատաւորներն սկսած գտնուած են զարգար — կան հակակշիռ տակ:

Այժմ, նուիրալիտ վարչիւններ որոշած են բարեկարգել այս դրութիւնը: Անոնք կ'ըսեն թէ շատ կ'ընդունանք, դիւստաւորական եւ հակաժողովրդապարտ դրութիւն մըն է այդ եւ հետեւաբար չի կրնար ծառայել համայնապարտութեան շահներին: Այս դրութիւնը զրացուցան. Միայնիկ կ'ուզէ իրենց սիրով մը ինչ եւ ըսուի չի համապատասխանէր Մարգար եւ Լեւոնի զարգած համայնապարտութեան ու գիշին:

Բարեկարգչական փոփոխութիւնները արդէ իսկ սկսած են: Գաղազային բարձր պաշտարարութեան վրայ սկսած է ինչիւ տալարի հարուստը եւ շատ մը պաշտօններու վերջ տրուած է: Տարբեր հարց հետաքննուած են Պէրկարտի վարչապետարանէն եւ թուում է անոնք, թէ շատ գործ կայ իրենց համար ճարտարարտեսական հիմ — նարկութեանց եւ նահանգային պաշտօնատեսին:

Ո՛ւ, բարեկամ, Հայ չես մտար: Եթէ դուն Հայ մտաւ, դառակ կամ թոռնիկը Հայ չի մտար:

Բի՛ւշ դրուած է այն Հայ — կաթողիկոսներուն վրայ, որոնք երբ ինչ ազգի լրջաբար հարցնեցին, չէին պատասխանէր Հայի եւս, այլ հեթանոսիկ եմ: Գր կրնեն: Եթէ ազգային նկեղեցիին գէշ մը ալ երթանք կամ մտն, կամովին հետաքննելէ հրաժարեալնք մարտուն մէջ կը մտնեն:

Ի՞նչ զայնակալիք, Միկիթարեան Հայերը: Ձեր եւ ձեր նմաններուն հուշով — քրտով Հայ ըլլալը կապակի տակ անոնք չի մտար: Խօսքը զանդուած մին համար է: Անկուտն արուած էլ հաւատարմութեան տարբեր բաներ լրջաբար համարել:

Բի՛ւշ շատ զարգացած ունեցողը միայն կը հաւանալ այդ տարբերութիւնը:

Իսկ մեր ազգը, որը Բայազետներուն անկու — մէն ետք, արեւմտ մասնական ապրել է կամօրի — կանոններ չուրք, որ վարածութիւն է մէկը իւրեւրի, այսինքն հայ կրօնը, հայ ազգութեան հետ չիփոխելու: Արդարեւ քանի զարեւր ապրել եւր անոնց հայ Բայազետ ու իշխանի, որոնք ետք եւ ձեր անկախութեան խորհրդանշաններ: Բայց կաթողիկոսները, Պարսիկի թաղին տակ թէ Յոյնի, Արաբի թէ Քուրդի, յայտարար են իրարու: Ու Հայ ժողովուրդը նայել է անոնց վրայ իբրեւ միակ յուրք իր ինքնուրուիութեան եւ հրաշակեալ նկեղեցի եւ կ'անոնք իր կրօններ համար:

Հայ հասարակ մշակութայնի համար, Հայ ըլլալը կը նշանակէ պատկանիլ Հայ նկեղեցիին:

Այս գաղափարը մեր ազգապաշտանման սին — ներքին անկեղեցիներ է:

Կաթողիկէ, քողազեան, օրթոտոք կամ նոյնիսկ միամետական կրօններով կրնայ Հայ ազգ մը զոյրկութիւն ունենալ, միայն այն տակ, երբ զօրաւոր են միւս ազգայնները — լեւոն, հոգ, մշակոյթն:

Անոնք ալ կամ ձեռնդ զայնած, եւ կամ երթաւ վրայ ին: Խօսքը Միկիթարե համար է:

Ուրիշ օրինակ մ'ըմէ: Գարուն Լեւոնտային հայ դպրութիւն: Ջնոքիս տակ չունիմ պէտք եղած տեղիկի ինքնները, Թուական չեղիտ մանրամասնութիւններ տալու համար, սակայն շատեր իր — տան, որ այս հայ դպրութիւնը երկու — երեք սերունդ մնաց Հայ, որ մասնաւոր նկեղեցիներով, լեւոնով եւ աղբիւրներով: Իսկ այն օրին, երբ անոնք կաթողիկէ միտաւորացն իրենց նպակներուն թե — ինչով բեր, որով անտուր — Ի՛նչ ցաւ արտիւ — ինչով էր, կամար — կամար գաղթեցան Հայ ըլլալ եւ հաւանք:

Տարբեր հարցն վրայ մ'է կ'ը իրկուր մի — այն իր իրիկ, այսօր, որ իրենց մեծ պապերը հայկական մարտուն ունեցած են:

Հայ նկեղեցին պահելը անոնք բան մը ու — թուի, իսկ կաթողիկէներ իմացուց իբրեւ Հայ: Բարեմեա ընթերցող թերեւս հարցնէ, թէ

բու մէջ: Եստ գործ կայ եւ սակայն շատ մարդիկ չեն ուզեր Պէրկարտէ հետանալ:

Եստ արմատական եղած է իշխանութեան փոխանցողը կրօններն տեղական կառավարութեանց: Մտեր ճարտարապետաւոր — երկրորդ — թուական եւ արտօնքն առեւտրի մեծան կլիսաւոր հասարակութիւններն անգամ իրենց էլիսան — թիւը կրօնացեցան եւ չա՛ն տեղական կառավարութեան մարտախաղաթիւք ալ աստիւի ըսած է, որ թէեւ, սակաւթիւնացեցան լաւոյութիւն մը դարձան: Համար ճարտար ուսիք չկան, բայց այդ ուսիք պիտի մարտն չեղանք, որովհետեւ — տեւ փորձաւորութիւնը լաւագոյն մարդիկ են:

Ուրիշ փոփոխութիւններ ուղղակի ինչպիսի — խաղան կերպարանք ունին: Ծարաւարարտեսական կալիկէիտը մտաւում է բանուրարական խոր — հուրդներ: Իսկ օրէնքով մը, այս խորհուրդները արդէ իսկ ընտրուած են ազաւ ընտրակու: Թեւոր, բոլոր գործարարներն, ճարտարարտեսական ձեռնարկներն, հանքերն եւ այլ հիմնարկութեանց է: Բանուրարական խորհուրդներն է — բաւական ունին հակակշիռն այլապատկեր ըստ տեղական: — Վարչական գործեր, աշխատանք պայմաններ, արտադրութիւն, ապրտանք պայ — մաններ, օրովարձք եւ յոյնիկ, ինչ չպիւր — լայ, ապահովութիւն: Սեծ յիշուցըրտան է այս երկրի մը մէջ, ար արեւնաստիկական միւսկեանց առեւտրի խորք չկայ եւ վարչական արեւնաստիկութիւնը թիւն ալ գէշ է: Կարծի որ դորմարաններուն մէջ, բանուրարութիւնն անգամ կը վարանի, ստանձնել պատասխանատուութիւն: Կուրցել, պահել տնօրէններ, որոնք արդէ իսկ կ'աշխատեն կեդրոնի ղեկավարութեան տակ: Ուրիշ ըստմանիք դորմարաններն մէջ, սակայն, բանուրարներ — այլեր եւ կիներ — խաղաղաստրոնի փորձեցան գործին եւ սկսան իրենց կառավարել:

Թիքո մտցուց նաեւ ուրիշ բարեկարգութիւններ: Երբ Երբ Երբ մը, որտեւ անոնք տակ տակ ալ զրեցին, Բի՛ւշ բարձր պաշտօնատարներն ու — անմանաւորներն — մասնաւոր խաղաղութիւն, լաւագոյն անդամութիւն, արմակուրդի վիշտներ, եւ այլն:

Ուղարկու են այս բոլոր փոփոխութեանց մասին Պ. Միկոյան ձերիս յայտարարութիւններ:

Ինչո՞ւ ուրեմն եւրպական շատ մը ժողովուրդներ պահելին իրենց աղբիւրները:

Գաղափարները պարզ է:

Ինչպէս աղբին ըսին, կրօնքը թէեւ անհետկանութիւն է, սակայն ուրիշ ազգայններ ալ մեծ դեր կը խաղան աղբի մը ինքնուրուիութիւնը պահելուն մէջ: Եթեւեւ լեւոն, մշակոյթ, աշխատ — դրական դիրքը, եւ զարգացական պայմանները:

Միկոյան կրօնք ունեցող պարսկացի, լեւոն է որ կը զառուրդէ աղբ մը եւ լեւոնի անտուրական պարսկացի, մշակոյթն ու աշխատարարական դիրքը օգնութեան կը համարի, իբարտ այնքան նման երկու աղբեր իրարմէ անմասն պահելու համար:

Իբրեւս անկուրդ էլ հոս լինել ար, կրօնք, բաղ — ճարտար նուազ աղբիւրներն գործելը Արեւ — մուտքի մէջ, քան արեւելեան ժողովուրդներուն վրայ:

Արեւմուտեղ մէջ, ազգային դիտանկութիւն նկեղեցող զարգացողներն, որոնք ժամ ի վեր կը կենայ նաեւ կրօնքը երբեմն: Բայց կաթողիկէ Արեւ — մուտքի մէջ երբեք չէ եղած միակ տեղը, որուն շուրջ հաւատարմի միւս ազգաները կամ զգաւ — փոխուրդը:

Արեւելի մէջ կրօնքը մեծ քան է ժողովուրդի մը համար եւ աղբի մը բոլոր կարեւոր զարգացողները կը պայմանի, ազգային կեանք, մշակոյթն, լեւոն եւ դիտանկութիւնը, ինչպիսի բովանդակիւն եւ օրէնք: Գաղափար եւ Թուրան թշկանակ եւ օրէնք — դիտանկութիւնը թէ միմիւս անակ:

Այսօր իսկ աշխարհուն տակն է, հնդկաստանի օրինակը: Հեղափոխութիւն, 400 միլիոնը — նախնախնեմար:

Երբ անդամական լուծիկ աղատուելով բաւ — նուեցան երկու դիտանկութեան, ցեղերու տարբերութեան համար էր (արիական ձեռնիկներ, Զրա — փոխակներն եւ Մոնղոներ հեւախաղան կողմ), ոչ ալ լեւոններ (16 լեւոն, քանի որ աստանիկ բարբառ), այլ միայն կրօնքի տարբերութեան համար: Երկու կրօնքի կրօնքի միամետականութիւնը եւ պրամանականութիւնը բանիկներ երկրորդ, զարգանով Պիլիկարան եւ Հիմնատես:

Միկոյան Արեւելի մէջ ալ, մասնատուած — նուիրութիւն մ'ըմէ: Իրարմէ արտարքի համար մը ժողովուրդներն, անմեղան, թիւրքան, քրտ — կան եւ ուրիշ ասիական տկար մշակոյթ ունեցող զեպաւորներ:

Եւ եթէ մասնատուականութիւնը լեւոն մէկ աղբի վերանշի թուրք, Պարսիկի եւ Արաբի, պատահան այն էր որ, ուրիշ ազգայններ՝ աշխարհ — ճարտարական դիրք, մշակոյթն, ու մասնատու լե — զուն իրարմէ զաւ պահելին այս աղբերն:

Ուրիշ տեղիկ մըն ալ այս տարին:

ՊԱՐԳԵՆ ՆԻԿՈԼԵԱՆ

ԺԵՂԵՆԻ — Լաւորող յօդուածովս նմանցի ներկայացնել կրօնքի կարեւորութիւնը ազգապահ — պանական հարցին մէջ, Էրեւանից արարած օր — փոխի բերելով: Անոնք նոյն օրինակը նաեւ մեր ազգային պատմութիւնէն:

Արարեալ մեր լուսաւորչական կամ monophy — siste (մէկ բնութեամբ Աստուածութիւն ճանչցող) ըլլալու պարագայ ի՛նչ դեր խաղաց զարեւոր ընթացքին, մեզ գաղտնաբերու: Համար Սուրբոյ Նեստորականներէն, Պարսկաստանի քրիստոնէս — ներքն, որոնք, կաթողիկոսութիւն եւ 30 նպիւրի — ցրտութիւն ունեցաւ տասնհինգ մեծ թիւ մը կը ներկայացնեն Սասանականութիւնը կայսրութեան մէջ, Յոր, Երբ եւ Դր. դարերուն(“), եւ մասն — անոնք Բիւզանդականներն, որոնք երկար տանն տե — րեցին արեւմտեան Հայաստանի եւ արեւելի յա — ճափ հայաեղծին մեզ համար հայ ազգային նկեղե — ցիին պատկանիւնու համար, երբ մեծը իրենց կառավարչի շատ մը կարիքն ու զօրակարներ:

Միեւնի Բրդ ար, Փոքր Ասիոյ մէջ կը բն — կէին տեսակ — տեսակ ժողովուրդներ, որոնց ա — նունքը պահուած է պատմութեան եւ Գործը Առա — ճարի մէջ: — Գաղափարներ, Գոթեր, Լորիս — ցիներ, Եւսպի: Տարբեր ցեղերով, տարբեր լե — զաներով եւ տարբեր կրօններով ժողովուրդներ: Բայց այդ ամենը ձուլուեցան զէ մի աղբը, երբ ընդունելին իրականական կայսրութեան կը — րօնը, օրթոտոքը նկեղեցին: Իսկ այդ կայսրու — րեան զանազան վարչերը կամարած կամ լուրի տե — րաւորուած Հայերի մասին, մեծ մասամբ, Հայ, որովհետեւ ձայնիկ Հայ նկեղեցիի դուռն է:

Այս դպրութիւնը (Պրեսաւոր, Թիւրքիա) հե — աս ըլլալով ազգային շնորհ եւ զրկուած Հայ ազ — գային մշակոյթն, սերունդներն ընթացքին ձու — րուեցան իրականականին հետ: Տեղ — տեղ մտ — ցուած իր լեւոնը, բայց կար Հայ նկեղեցին եւ հետեւաբար պահել իր ղեկավարը, իբրեւ տարբեր աղբ իր շրջապատին մէջ:

Այն օրերը Հայերը որոնք լեւոնը ազգային ն — կեղեցիին, լիովնացան իբրեւ Հայ, այլ երբեք, նախ օրթոտոքը Հայեր, ապա Բիւզանդականի կամ Յոյնի:

Զի՛նչ՝ Աս նկեղեցիներ, որոնք նախահայ — րներ Հայեր էին, որոնք լարեցան հայ կրօնքի եւ կայսրից տարբեր ժողովուրդ մը:

Ու չիլէ՛ւ Վարչիկներ, որոնք նախնորք նախնոր Հայեր էին (Արտուր), բայց որոնք ձեռնհասականութիւնը ընդունելով զաղբեցան Հայ ըլլալէ եւ կայսրիցէ քրտական նոր ցեղ մը:

Կրօնքին քաղաքիկ դիրք որը էր այս օրինակ — ներուն մէջ:

Միեւնիսկ կրօնքը ունեցող տարբեր ժող — վուրդներ կամեմ եւ մէկ աղբ, ու տարբեր կրօնք ունեցող, բայց իրարու մօտիկ ժողովուրդներ կամեմ եւ տարբեր աղբեր: Անկախ ճարտար — թիւն մըն է, մասնաւոր Միկոյան Արեւելի հա — մար ու միեւնի Արիոյ խորքը:

Հասարակաբար անոր համար որ Մերձարտ Ա — րեւելիք մէջ շատ մը ժողովուրդներ ապրել են ի — րարու խաղանք, միեւնիսկ Նոյնտիկ վրայ, ուր լեւոնները նոյնիսկ իբրա խաղանքներ են եւ ընդհա — նուր մշակոյթը տարբեր էլ եղեր: Մէկ բան մնա — ցեր է անոնք իրարմէ գաղտնա —

Կրօնք եւ մասնաւոր ազգային նկեղեցին պի — տի պահել մեկ իբրեւ Հայ:

Արեւելի մէջ քրտաստան ըլլալին կը բա — ւեր, Թուրքերն, Պարսիկէն կամ Արաբի տարբեր աղբ մը ըլլալու համար: Հիմա, երբ ցրտուած եւ Եւրոպային Արեւելի, մեր ազգային նկեղեցին է դարձան, որ մեզ պիտի պահէ Հայ:

Այսօր, քրիստոնէական ըլլալին միայն չի բա — ւեր: Նոյնիսկ կարելի է ըսել, որ Եւրոպացիներ եւ Արեւելիցիներ պիտի քրտաստան ըլլալին, փանդի մըն է, որովհետեւ մեր նկեղեցին այնքան ազա — տամախ ըլլալ վարձուրդներ է մեզ, որ երբեմն, բողբաղական, կաթողիկէ, օրթոտոքներն ու լու — ստարապաններն իբրեւ տարբերութիւն չկար քրտ — տոնեցալ: Կը բաւէ, կ'ըսենք, ու անոնք կը տա — ճենք մեր գաղափարները փրկաւորու:

Այս գաղափարը, կրօնական այս աղատամուտ — րութիւնը յառաջիկայութեան ընդունելով ժողովուրդ — ներուն յառուել է, բայց միայն՝ ազգային տեսակէ — տով:

Ոմանք պիտի ըսեն ի՛նչ նեղմտութիւն կը ըս — րուեմ: Կը ցուսի: Գաղափարներ ինչ կը թիւն — րին կրօնական աղատամուտութեան պիւժը քիչ մը լիցի տալ Հայ մարդու համար:

Ուրիշներ պիտի տարբերեն: — Ընդդարական կամ կաթողիկէ ըլլալը ի՛նչ վնաս ունի, եւ միշտ Հայ եւ ու Հայ կը մնա՞ մ:

(*) Ընտարալիտանութիւնը, այսպէս, տեսակ մը ազգային ինկուրթ իրօքն դարձաւ պարտական կայսրութեան մէջ, R. Grousset — L'Empire du Levant, էջ 79:

ձիկայ, թիթիսի փոխանորդներն էլ եւ ճու-
կապախոյ ճամբանորդ կուսակցական ընդ-
հաղակողքը: Ճառ երեսուսարդ (36 տարեկան) է,
բայց շատ արթուն մտք մը: Մոտաւայի զիկա -
վարները բուն կերպով կ'առնէ իր, ուսակցի
ճամբանորդները քննարկել եւ կրնին զիմ
զուտ ցցած դրամով պատմաւոր: Ճամբանորդ
Մոտաւայի մէջ մեծ գալարիչ պատմութիւն էր ա-
նոր այն խօսքը, թէ պարտաւոր վերադառնա-
լիս, բրիտանացի դիւանաւոր շատ աւելի լա-
վարութեւն էր ունեցնէր Վիկտորի մէջ, քան ուս-
գիտութիւնները:

Ճիշտ, խօսելով կատարող բարեկարգը -
թեանց մասին, ըստ որ ժողովուրդը, ոչ թէ ձե-
ւական եւ զինավարժ, այլ իրական մասնակ-
ցութիւն մը պէտք է ունենայ կառավարութեան
մէջ: Մարդիկ պէտք է վերաբանելու աղտոտութիւն
վարկին զգալարներուն պաշարներին մէջ: Այս
սկզբունքով ալ, խորհրդային տիպարով պատար-
տաւով ետեւադրու աւանանորութիւնն ու օրէն-
դութիւնները պէտք է փոխուին: Եւ այս աշխատանքը
սկսած է:

Ոչ որ կրնայ ըսել, թէ որքան պիտի խաղի
թիթիսի այս խօսքը: Եթէ նորիկի գործադիր
խնայարարներ, ստիպել, ճուկապախան պիտի չլի-
նային Մեծին Բրիտանիոյ կամ Մ. Նահանգներու
նման արեւմտեան ժողովրդավարութեան մը:
Բայց, Համալսարանութեան մը պիտի չլայնէ
իր ուսական ձեւը:

Խորհրդային տեսակէտով, այս դպրախարանը
չեղանդաւորութիւն էր նշանակել եւ աւելի էր մեծ-
ցնել իրաւաւոր ճուկապախոյ եւ Մ. Միութեան
միջեւ:

Փորձը կը կատարուէ աշխարհի տանն մը, երբ
իւրիտուական կը դիմադրուէ ամենէն դէժ ձեւով
պարտաւորելով ազգին: Այս տարուն բերքը ձախ-
ղարք մը եղաւ, եւ ի՞նչ արտասահմանէ ուսելիք
չհասնէ ժամանակին, երկրի կարգ մը մասեր պի-
տի մտնուել իրական տալի մը փամփոյն:

Գաղաքական փորձարկութեանց ժամանակն
է չիտա, կը շարունակ շարունակ: Այս րատը, փոխա-
կան պատարանի կուտան այս շարքումին: Ամէն
դարպարի տակ, սուղախան թիթիսի կ'ընէ, թէ
յաւազանական է եղածը, կուտարու գաղութեան,
յաւազանութեան եւ ինքնավարութեան տեսակէ-
տով: Եւ իհն, որ օրերներ պիտի փարակէ
թիթիսի յառաջ կ'երթայ:

Գաղաքի գաղաք

Տնտիսական - Տիգրան Արարիանց (73 տա-
րեկան) յանկարծանքով եղած է Նոյն. Նիկոս
Չուլայի մէջ: Կատարաւոր ուսուցիչ, բանա-
ւեր եւ ճարտար գործիչ էր: Աւելի քան կես դար
միջոցներ էր նոր սերունդի ճաշակարարութեան,
ստիպանալարի մարդ. տարաբան եւ միշտ -
կարգ դպրոցներուն մէջ: Ուսանողները իր նաեւ
իր ձեռնարկները Նոր Չուլայի անցալով, ժողովուր-
դի վարքի ու բարքի եւ քաղաքակրթութիւնը: Ունի
կարգ մը աշխատասիրութիւններ, որոնցմէ -
կուտարական անտիկն է: Երկու տարեկան փա-
ռակ է Գաղաք-Նոյնապատի թիթիսի Միտրոնդա-
րանի, Նոր Չուլայի դպրոցի Հոգաբարձութեան
Մանկավարժական Խորհուրդի եւ այլ Հաստատու-
թեանց քարտուղարի պարտականութիւնը:

« ԵՐԱՆՈՒՆ » ԹԵՐԹՈՐՆԸ

ԼՐՏԵՍ ԿԻԿԵՐՈՒ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԵՋ

(Իրենց) գերման դիւպայանաւում կցորդ ՄՈՅՏԻՄԵՆ

Դ. - ԵՐԱՆՈՒՆ ԲԱՔԱՄԱՍԿԱՆԵՐ

Փրփր եւ Հանս երկու գերման օդանւորները
էին, երկուքն ալ դեբի՛ 25 տարե: Դեր-տեղա -
կալ Հանսը աւելի ուշք էր դարձել իր խաւարի
նայուցանքին եւ ցցածով ճակատին ճամբը: Փրփր
ընտելուքին աննշան էր եւ ինքնակրօն իր պի-
տին:

Առանձն մը ի վեր՝ Թուրքիա կը դառնէին: Սե-
նյոյնն վրայ եղբորական կուտ մը զիկէ վերջ թե-
մաւորն էին, ստիպուել էին ինչի եւ պատասանել
Թրքական Նոր Ժամը:
Կերակարէ՛ք օդային այդ արտադրեցիկ
պաշարը: Խորհեցէք աղաւթ մը, դերման օդանւո-
րը երկու ուսակցիսին դէմ: Իրենց ինչի կապույթ
երկրներ եւ վարս ալ ծովը նորման կապույթը:
Մական մը Հանսիւնի բնօրինակները, բայց
վերջին բանը մը կ'սխալուի յաղաղած էին փրփուր
Թեմաիկի ձեռքէն եւ ինչի Թուրքիա:
Անտիկ, անմիջական քաղաքակրթական: Ընդ-
հաղակալ տարբեր վերաբերումներ մը կ'արձանա-
նան զիկերներ եւ փաթեթները նաեւ, թուական
խրճիթներու մէջ կը բնակին: Թուրքիոյ մէջ բնա-
ւարդան չէ:

ՉԱՅՆԵՐ ԳԱՄԱՆԵՆ

ԿԵՆՏՐԸ ՏԵՄԻՆԻ ՄԵՋ

ՏԵՄԻՆ - Ինչպէս ամէն անգամ, Հաստապա-
րկները կան ունեն զգարան սիրտ մը որ կը բա-
րակէ: Ան ցոյցանալի է անհասկնալու արտաքին
մտաւորութեանց, անոնց դարձիք թէ արտաւ
տարաբարկութիւնները, անկան թէ վերջին, աս-
տատանալի թէ արտախոսական յարաբերութիւն
անկանները:

Դանիակցութեան փառալույս տեսակա -
տարութեան յետոյ, զգալաւորաբար, երկու
շարքեւան ընթացքին մեր զգուշութիւնը ունեցու
անակնկալ մասեր, որոնց երկուքը երկուստարգ:
Վերջինը՝ Օր. Արմենուհի Կարապետեան - Լի-
ւանիս, ցաւակ կ'որոտան մը բուրբէն Հանսը:
Ճարտի չեցած զարմիրները 21 քարտեկներու կը
կուտ կենսութիւն մը լինեցնէ շատ կարգ ճարտար
մը վերջ: Տարաբարակ Հանսին մեր Կարգալա Խա-
լի ժաշան անգամութիւններն էր: Բնաւորութեան
շատ խմբան ու սիրտան բուրբէն: Տարաթ Օր.
արտաւ օդով, ժողովուրդի բարձր խաւերին խոսն
բացմութեան մը հետեւեցաւ: Իր դպրոցին:

Գերմանական մէջ յաղիք դրամական մը
կարգալ Տիգրան Գ. Գաղաքեան, անգամ մը եւս խո-
ցելով մեր բուրբէն արտերը: Գաղաքեան իր թիթ
չիտական է:

Մեծ գաղաքները տարբեր էլը: Տեղային
Փրփրեանցի կենդանակներն արտաւար Berger,
մէկ տարուն ընթացքին անս երկրորդ անգամ է
է որ զիկերից պաշարները կ'ունենայ կարգալեւ
պիտու ժողովրդային քաղաքակրթական նուր:
Ուսանողները, որոնք աւելի կ'ընթանին Տեմին
օտար դպրութեանց ցոյցադրելու իրենց ազգա-
նի երկուքն ու պարբեր:

Կերակի (19 տարե) կ'էտրէ վերջ, տեղային
Փրփրեանցի արտերը իրենց իրենց արտաւար բա-
մութեան, Հանսական տեղացի տեղաւորապի
անկաններ: Հանսը կ'ունեն մեծ մասամբ ներկայ կ'ուն-
ցալի բանը եւ ծախսահարկը Հանսը մեր ազ-
գային գանձերը եւ ճարտարանային անանգներ:
Հարաւորեցնուած մէջ կը նշարուէին Լիւանի զուգ-
մը Հանս ճարտարները եւ Հանս կաթոլիկ Հանսին -
քին կ'ընտելան:

Արարչալը, իր բացման խաղով յաղաքալ
չեղաւ: Չեղան մեծ կամ փոքր աղբեր զ'ալուտ -
Թային առաւով, կամ գործանցք թէ արտաքին
Հանսիւնը: Այս կան աղբեր եւ ժամայիններ
կ'արտաքինը, որոնք ունի իր ուրոյն մշակութիւն
այնպէս զիկերից, որպէս ուրիշ մը:

Հանսըք սկսաւ Խաղաղանքները խմբական
երկրորդ, Հանսը, բարձրակն եւ իրենց երկրին
կիկալին նման տար մը լինել եւ զիկերից պարե-
նով՝ նորման վրան զ'աղանակ:

Յետոյ կարգը Լիւանիսին էր: Անոնք ալ, ջե-
ղով այս, կ'ընտելու կ'ընտելու եւ ուսական տար-
պիտութեան ներքիններ, իրենց մշակութիւն
ալ կ'ընտելու զ'աղանակ աղբերութիւններ եւ փոխար
ընտելանակ զ'ալ մասնաւորապէս իրենց անմիջա-
կան զ'ալից աղբերը մշակութիւն:

Չեղիք արտաւանտ եղաւ մեզի: Սակայն պի-
տէ՛ք, թէ որոնք ստանձնած էին ներկայացնելու
մեր տունիկ երկրներ ու պարբեր - մեր վարձա-
մը:

բանի աշակերտութիւններ: Չեղեկելով արարչա-
լը, Գաղաք, Ժամանակ մը ի վեր, Տիգրան Գ. Փա-
րաքեան իր զանգեին զուտ մասնակի փորձով
գանձեց վարձեցանքներ իր մեր երկրներն ու պա-
րան: Երբ բնի վարդապետ քաղաքական, ան-
սանց մեր աշխիւններ, որոնք իրենց ուսուցի-
չին զիկալարութեան փառն երբէլ նարար ու
անկողն: Երկրորդ Խաղաք յաղաքներին խելայի
ճարտի խելով: Յետոյ պարբեր են որ արմանա-
ցան նոր զ'աղանակներն ու կ'ընտելանները:
Աղաքային տարաբարկով պնտուան մեր սիրտն ազ-
լիններ յաղալի զ'աղանակներն եւ ունեն իրենց
արտաւար ճարտար աշխարհ ու երկրները եր-
կուտ յարմարեցնելով: Օր. Միկիլ Գաղաքեանի
մասնակցութեան հարմար, զ'աղանակ կ'աղաքեան
նախկին ընկերայան իրենց Հանսալի ու ներդա-
նակ: Իսկ Տիգրան Արմենուհի Կարապետեան, իր
բարձր ու թրքուտեան ճարտի կ'ունեն երկրորդ
նորով աշխիւններ: Հանսական բարձր փայլը, խո-
րաքայն տաղաւորով ներկայներն ու խելով երկր
ճարտի:

Անկերտեցի պէտք է լայն, որ մեր դպրոցի ա-
շակերտութիւնները տարբեր առաւարդներ,
Հանսական իրենց տարբեր եւ զիկերից վարձեցնելու
գոտարկին պայմաններն:

Բարձր նախան մը լուսնեան արգիւթ յախ-
անակներ: Միկիլ Ե. Երբ աղաքային նախանանքը -
րուքները պիտի ճանաչան իրենց նորմանները մէջ:
Գրեւ օտարներին օրինակ անտին: Նախակն
էր յախանանակով կարելի իր աւելի գալուտն ու
կատարաւ ներկայանալ: Նորման կարելի էր Լիւ-
անի ունեն զ'աղանակ:

Միկիլ Երբ, կ'ընտելու պատարալը եւ
Հանսական փառաւորութեան տեղային Մ. Աստ -
ուսանանակ ներկայները մէջ, երկու աղաքեան -
մարտերուն Հանս արժեքու իշխանակներ: Նախան
նախկինը կը պարտութիւն 1939 - 45 թվականին
Բանսին Հանս փայլակները Միտրեան: Իրենց
գործներով կը մասնակցէին տեղային Հանս Կամա -
ւարները եւ Մարտիկները Միտրեան եւ Լիւան
նախկին աղաքներն:

ԿՈՒՌՈՒՄ ԵՐԱՆՈՒՆԻ

ՏԵՄԻՆԻՍԻՍ, 19 Նոյն - Այս դպրոցական -
նին մէջ մնացած սակաւթիւն Հանսը յետոյն
իշխան Հանս ժողովուրդի արտաւար զուգեին զ'ա-
ղաքեան Լիւանային Քարապետին (Կուտ) մաս -
նան երկրորդ տարեկան:

Այս աղաքային այս կերակի 19 Նոյնները, կա-
տարեցալ զ'աղաքեանի մասնակցին մէջ պա-
տարալ եւ Հանսական Լիւանային իր քաղաքան
ժողովուրդը:

Հանսական փառաւորութեան վերջ, Հանս -
դպրոցային կ'ընտելու ու արկանային գործունե-
ութեան մասին զիկերից իրենց Գ. Ե. Կատար-
մով գանձանակ գործարարներ: Գաղաքեան Լիւան -
դպրոց Թարաքաններն ոչ միայն տաղաքեան
ընտելանակներ, փառն լուսնեցի մարտիկ, աղաք-
ային Հանս, այլեւ մարդ իր բարձր նաեւ ինտանով -
մէ իր ժողովուրդին Հանսը օրինակին քաղաքա-
նին էր, քաղաքին ընկեր, եւ ընտանիքի Հանս: Ան
մէկն էր Հանս ժողովուրդի այն քաղաքները, զոր
Հանս կ'առաւարտ ժողովուրդը երբեք չի մտնար:
Կուտան Հանսդպրոց, երբեք, երբեք չի մոտ -
նար քուտ: Գաղաք իր անտին:

առաւարդներ, այսպէս Հանսալ պաշարի մը եւ -
քին վրայ:

Ճիշդը լուսնու Հանս, Փրփր եւ Հանս Հանսիկ
կ'ունեն մը կը վարեն Աղաքային գերման շրջա -
նակին մէջ, միկիլն այն օրը, երբ Մե. Ժովու փայ-
լեցնեց օդային կ'ընտելու կուտ սկսաւ կարգալ
երբ ներկայ մեզի: Իրենց պատմութեան հարմար
մը ժողովուրդ, ինչպէս նաեւ Հանսական տեղա-
կալութիւնները զ'աղաքեանցի իր ունեցան: Արկան
այն կուտ: Երբ նորման ձեռնարկները իրենց
աղաքային մոտ, որ միկիլ էր քաղաքներ:

Կ'ունեն Լիւանային ինտարքները, որ Գրեյի -
նէն կ'անցնէր, Լիւան եւ Աղաքային միկիլ կուտ -
տեղեւան Հանսը ընթացեալ, պարզ զ'աղաքեանով
մը:

Ամբողջ Լիւանային կը բողոքէ կարծիս կ'ըն այս
բարձր կը գործանակ կ'ընտելու Հանս կապ ունեցող
կ'ընտելու պատմական ասան:

Երկրորդ ինտարքներ մըն ալ երկար ասան տե-
պատարաւոր մնաց: Երբ Հանսալ պատարաւոր,
սաներ էին ամիսներ եւ պատմական էին զ'աղաք-
որոնք անպարտել կը դարձնէին զայն աղաքա -
Աղաքեան, Աղաքային մէջ Հանսական էին թէ
Փրփր եւ Հանսալ քաղաքներն էին եւ Աղաքային
գործարարներն էին արտաւար այն պատմութեան, կ'ըն
էր Հանսական իրենց քաղաքներն մոտ, Լիւ-
անի քաղաք գիտութիւններ:

Տրուած ըլլաւով այս պարագաները, պատմա-
բանական զիկերը անտարքներ թողուց բողոք:

(Շար.)

